

HUMANITAS fiction

„Un roman fascinant, cu bogate detalii istorice, intrigă perfectă și răsturnări de situație." — *IL GIORNALE*

MATTEO STRUKUL

PODUL CRIMELOR DIN VENEȚIA

Traducere de
SIMONA TEODOROIU

Matteo Strukul

PODUL CRIMELOR DIN VENEȚIA

Original: Il ponte dei delitti di Venezia (2023)

Traducere și note: Simona Teodoroiu

2024

1
Fiicele

Părea că aerul e suflarea Iadului. Simți cum i se lipește cămașa de corp, ca o a doua piele. Țintui cu privirea discul soarelui: colora laguna într-un roșu aprins. Nemișcată, apa semăna cu o întindere unică, lichidă, de bronz incandescent.

Suspină. Apoi așteptă.

Zăbovi până când lumina sângerie deveni mai întunecată, trecând spre un roșu mai închis, asemănător ruginii. Când ultimele raze ale soarelui străluciră la orizont, iar puzderia de ambarcațiuni mici și mari se pierdură în întunericul nopții, aprinse felinarul.

Lăsând laguna în urmă, se îndreptă spre vechea casă părăginită, care de o vreme încoace se transformase în refugiul lui.

Era o veche ruină, o casă țărănească părăginită pe care o cunoștea ca pe propriile buzunare și care se găsea nu departe de râu. Se retrăsese acolo demult, ca să i se piardă urma, alegând să-i fie un fel de adăpost, conștient că, într-un astfel de loc, nimeni n-ar fi venit să-l caute sau să-l deranjeze.

Lipsea din Veneția de o bucată de vreme. Fusese cel mai nimerit lucru să lase să se liniștească apele după ceea ce se întâmplase cu câțiva ani înainte. Își rărise drumurile și, atunci când venea în oraș, avea grijă să se poarte cu circumspecție și prudență.

Dar acum avea de gând să se răzbune. Așteptase îndeajuns.

Aerul fierbinte aduse până la el mirosul putred și grețos pe care-l avea apa moartă a lagunei. Părea că sute de corpuri erau în descompunere și că

Veneția își avea temeliile pe cadavrele unor întregi generații de femei și bărbați.

Scuipă pe jos, dezgustat. Ura acel oraș. Și ura acea căldură nenorocită. Cu toate acestea, voia să-l conducă. Amintirea lucrurilor care i se întâmplaseră familiei sale nu-i lăsa nici o alternativă. Odată ajuns în fața porții de lemn, o împinse cu umărul si intră.

Puse felinarul pe o masă pe care o nimeri chiar și pe întuneric. O baie de lumină se răspândi în jur ca aura unei stele muribunde.

Mai făcu câțiva pași spre găleata de fier pe care o pregătise înainte de a pleca. O apucă și, cu ea în mâna dreaptă și cu felinarul în mâna stângă, trecu într-o a doua odaie, iar apoi într-o a treia. Luminându-și drumul, ajunse la o ușă. Din perete atârna un piron de fier. Puse felinarul pe jos și luă din cui o legătură de chei ruginite.

Apăsă pe clanță și, luând din nou felinarul, ieși în curte.

Aici, un miros dezgustător de bălegar și sânge îi înțepă nările. Merse înainte nepăsător în timp ce se auzea un zgomot ciudat. Părea că vine chiar din pământ, ca și cum sufletele defuncților ar fi urlat din pântecul lumii, în strădania disperată de a fi auzite. Pe măsură ce traversa curtea, apropiindu-se de un fel de staul care părea că stă să se prăbușească dintr-un moment în altul, acel vaier înfiorător crescu în intensitate.

Odată ajuns în fața porților de fier ale staulului, alese o cheie din acea legătură și o vârî în broască. După ce-o răsuci de două ori, încuietoarea cedă si deschise una din cele două porți.

În acel moment fu nevoit să ridice batista pe care și-o pusese la gât, acoperindu-și gura și nasul. Duhorile care veneau din acel loc semănau cu cele ale unei gropi comune sub cerul liber, ca și cum acel spațiu întunecos ar fi conținut un întreg univers în putrefacție.

Mergând, le auzi pe fiicele sale chemându-l.

Răzbăteau o sumedenie de sunete înfricoșătoare. Creaturile care le scoteau păreau să nu aibă nimic omenesc: urlau, mormăiau, răgeau, într-un șuvoi de durere, furie și ranchiună.

— Iată-mă, spuse bărbatul, iată-mă, copilele mele.

Orice ar fi fost acele creaturi, tăcură la auzul vocii sale. O clipă mai târziu, doi, patru, șase, opt ochi roșii-galbeni scânteiară în întuneric, devenind incandescenți în lumina felinarului. În câteva clipe deveniră zeci.

Pesemne că mirosul pe care-l emana conținutul găleții zgândărea poftele lor de bestii, pentru că acea cacofonie înspăimântătoare de mârâieli și mormăieli răgușite reîncepu deodată.

Bărbatul nu mai pierdu vremea și, odată ajuns în fața unui soi de țarc, care, de fapt, din cauza gratiilor foarte strâmte, semăna mai mult cu o mare cușcă de lemn, deșertă înăuntru conținutul găleții.

Măruntaie, inimi, spinări, oase și mușchi dezarticulați fură vărsați într-un fluviu de sânge și carne în mijlocul cuștii.

Fiicele, împreună, într-o singură masă de mușchi și de boturi pline de bale, se năpustiră asupra mâncării aduse de bărbat.

2
Cocoșatul

Marco Grisoni mergea grăbit. Era întuneric și abia aștepta să ajungă acasă. Se simțea nespus de obosit după acea zi inutilă, petrecută, încă o dată, primind jigniri și plângeri din partea dușmanilor familiei Mocenigo, și deci a dogelui. De parcă stătea în puterea lui să facă ceva în privința asta. Fără să mai pună la socoteală că nu avea nimic împotriva Serenității Sale. Din contră, îl respecta dintotdeauna, de când făcuse impresie bună în ce de-al doilea război din Moreea.

Oricât s-ar fi plâns Alvise Pisani, șeful partidului advers, el nu șovăia să afirme că Alvise Sebastiano Mocenigo este unul dintre cei mai buni dogi de când se știa.

Inspiră. Zăduful îl înnăbuși. Un val de căldură sufocantă mușca orașul, tăind respirația. Soarele apusese deja de o bună bucată de vreme, și totuși noaptea nu părea să aducă nici o ușurare. Dinspre canale se ridicau duhori pătrunzătoare și înțepătoare: un amestec de alge, sare și pește stricat. I se păru că Veneția moare, puțin câte puțin, zi după zi. Apa stătută, departe de a aduce vreo înviorare, făcea ca umiditatea să fie și mai mare, de-a dreptul insuportabilă.

Se apropia de Ponte delle Guglie, în cartierul Cannaregio. De acolo urma s-o ia la dreapta și să se apropie în sfârșit de casă. Voia un strop vin bun de Malvasia de la gheață și poate niște sarda in saor[1]. Nimic mai mult. Era un om care știa să se mulțumească cu puțin. În acea clipă, zări pe cineva.

Era învăluit într-o manta de culoare închisă și purta un tricorn. În apropierea turlelor albe, cele patru torțe de la colțurile podului împrăștiau sclipiri, luminând scena în clarobscur, însă nu putea să distingă nimic altceva.

Sau, și mai bine zis, poate că era și altceva.

O excrescență stranie, o cocoașă monstruoasă părea să crească pe spinarea acelui om. Grisoni nu era sigur. Era o vedenie cu adevărat înspăimântătoare. Dar poate că nu. Poate se înșela.

Exact din locul în care se afla omul acela veni un mârâit. Prelung. Neliniștitor. Înfiorător.

Grisoni nu-și dădu seama despre ce putea fi vorba. Dar dorința de a merge acasă era atât de mare, încât se gândi să nu-l ia în seamă. Își spuse că, dacă ar fi urcat treptele iute, iar apoi le-ar fi coborât cu o viteză la fel de mare, nu i-ar fi luat mai mult de o clipă.

Privi în jur. Nu văzu pe nimeni. Era târziu, iar podul era pustiu. La fel și străzile, și râul Cannaregio care curgea în fața lui. Nu avea timp să cheme un paznic de cartier, iar Signore di Notte al Criminal[2] cine știe pe unde umbla. Probabil își făcea de cap cu o prostituată prin vreo cârciumă.

Pierde-vară blestemați! Și când te gândești că Serenissima îi plătea regește ca să mențină ordinea pe timpul nopții. De-ar fi fost adevărat!

Și atunci, ce era de făcut?

La asta se gândea Marco Grisoni, secretar al Cancelariei Serenissimei Republici Venețiene, în timp ce se apropia de pod. Și, cu cât își muncea mai mult mintea ca să rezolve acea dilemă, cu atât mai puțin găsea o soluție. De aceea, hotărî să facă cum își propusese de la bun început.

Speră să-l ia pe celălalt prin surprindere.

Ajuns la piciorul podului, se avântă și urcă treptele două câte două. O făcu prefăcându-se că se grăbește, de parcă ar fi trebuit să păstreze o purtare discretă, aproape ca și cum în fața pericolului ar fi fost nevoie să țină la demnitatea pe care o impunea funcția lui.

Încercă să nu-și încrucișeze privirea cu cea a bărbatului monstruos, dar, dintr-un motiv ciudat, pe care n-ar fi știut să-l explice, se simți atras în mod bizar tocmai de pericolul pe care voia să-l evite cu toată ființa lui; pentru că frica terorizează si totodată fascinează. Întotdeauna.

Dură doar o clipă, deja cobora treptele de cealaltă parte.

Văzu un bărbat cu umeri largi și cu părul lung, murdar. Îi cădea pe obraji, ieșind de sub marginile pălăriei.

Nu părea a fi venețian.

În acel moment, auzi un răget surd și profund care-i îngheță sângele în vine. Imediat după aceea, cocoașa se mișcă în fața ochilor săi.

Speră să nu leșine în acea clipă. Frica era atât de mare, încât picioarele aproape că-i cedară și se

pomeni înțepenit, incapabil să-și continue drumul. Dintr-odată i se păru că pierde controlul propriilor mișcări.

Cu un efort suprem, își impuse să fie calm. Trebuia să ajungă la capătul treptelor. Era aproape în siguranță.

Și, în plus, persoana de pe pod nu se mișca. În afară de ceea ce avea pe spate.

Și dacă ar fi fost…

Marco Grisoni nu mai avu timp să-și continue gândul. Făcu un pas greșit. Căzu, rostogolindu-se pe treptele podului.

Întins pe spate, se trase înapoi, sprijinindu-se în coate. Nu știa nici el de ce. O făcu din instinct, ca și cum corpul lui ar fi înțeles deja ceea ce mintea refuza să accepte. Ceva venea spre el.

Avea ochii roșii.

Și fălci din care curgeau bale.

Și-i era foame.

O foame de nepotolit.

Simți o arsură la baza gâtului. Deschise gura ca să urle, dar nu ieși nimic. Ceva îi împlântase doi colți în jugulară. Simțea cum îi curge sângele din rana dublă.

Parcă i-ar fi fost înfipte în carne două cârlige.

Și ca și cum cineva i-ar fi supt viața din el.

Curând, simți că-l cuprinde un frig de nedescris. Îl dorise atât, în acea noapte fierbinte de vară!

Iar acum sosise.

3

Fonteghetto della Farina

Charlotte se ridică din pat. Antonio îi privea spinarea goală și perfectă. Pielea moale, albă precum chipul lunii, de un parfum suav, pe care o mângâiase până la epuizare. Deja îi era dor de ea, pentru că știa că e pe punctul de a-și lua rămas-bun. Faptul că pleca înainte de răsărit era modul ei

de a-i da înțeles că, deși îl iubea, nu-i aparținea. Iar pentru el era bine așa.

În acei ani, povestea lor de dragoste luase o întorsătură nu tocmai previzibilă și foarte îndepărtată de convenții. Și totuși era singura posibilă, dat fiind că nici unul din ei nu voia să se căsătorească; amândoi aveau nevoie de arta lor pentru a trăi. Iar Antonio știa că o familie, copii, rolurile clare impuse de către societate ar fi însemnat moartea, pentru fiecare în parte.

Poate că tocmai din acest motiv era încă îndrăgostit de Charlotte. Și era gata să pună rămășag că și ea era îndrăgostită de el. Sau, cel puțin, așa spera Antonio. Nu reușea încă să înțeleagă cum de o femeie atât de ieșită din comun putuse să-l aleagă pe unul ca el.

La lumina lămpii, o privea pregătindu-se în spatele paravanului si totodată visa încă o dată la curbele dulci și minunate ale corpului ei care, aproape ca și cum ar fi vrut să-l ajute să îndeplinească acea sarcină, se desenau în umbre delicate și voluptoase pe imateriala hârtie de orez a panourilor verzi ca marea. Antonio alesese să comande acel minunat paravan – cu rame aurite ce se terminau cu frumoase steme în formă de lei – chiar din acel motiv, deoarece îi permitea să vadă, chiar dacă estompat, formele propriei iubiri.

Pesemne că Charlotte era conștientă de acest lucru, iar faptul că nu se opunea folosirii paravanului, dimpotrivă, zăbovea îndelung cu pregătirile din spatele acelor panouri de culoarea mării, îi sugera lui Antonio că și ei îi făcea plăcere să se îmbrace în acel fel, aproape de parcă ar fi vrut să găsească o modalitate senzuală de a-și lua la revedere, de a-i spune să n-o uite.

Dar, presupunând că acea fantezie era adevărată, lui cu siguranță nici nu-i trecea prin cap s-o uite. Astfel, când în sfârșit reapăru, îmbrăcată magnific, într-o rochie roșie ca focul care, fiind ușoară, îi punea în evidență decolteul irezistibil de

provocator, el era deja pe punctul de a sări din pat ca să reînceapă de unde rămăseseră înainte de a adormi.

— Te rog, dragostea mea, spuse ea când Antonio îi mușcă buzele cu o pasiune pe care cu doar câțiva ani înainte nici nu credea că o poate simți. Lasă-mă, trebuie să plec!

— Te implor, spunea el, care ar fi făcut orice pentru a petrece încă puțin timp cu ea, te implor, nu pleca acum!

— Dar trebuie, Antonio, trebuie, repetă ea, cu acea voce răgușită si ațâțătoare.

Acel mod al ei de a fi, delicios de îndărătnic, îi reaprindea pasiunea. O mușcă ușor de gât, și apoi își afundă fața între sânii ei. Dar ea se trase înapoi.

— Te rog, iubire, lasă-mă să plec, sunt în întârziere!

— Știu, dar nu mă pot stăpâni, continuă el, neputând să se oprească.

Dacă ar fi putut, ar fi prins-o de părul acela mai negru decât o inimă de abanos și l-ar fi răsucit în jurul mâinii ca să o posede acolo unde erau, în picioare. Antonio aproape că fu pe punctul de a da frâu liber acelei porniri, dat fiind că, în pofida bunei sale creșteri, cu Charlotte își pierdea uzul rațiunii și se surprindea făcând lucruri năucitoare.

Dar acum era prea târziu. Charlotte pleca, iar el știa că n-ar fi izbutit s-o oprească. Ea răpi de pe buzele lui un ultim sărut. În cele din urmă îl lăsă acolo, gol și nesatisfăcut, alergând spre scara care ducea la catul de jos.

Canaletto suspină. Căută așternuturile și și le înfășură în jurul taliei, așteptând să se domolească excitația.

Nădăjduia că Charlotte avea să se întoarcă la el în curând.

Se apropie de un tablou aflat pe șevalet. Lucra la el de ceva vreme.

Era mândru de acea pânză. Surprindea una dintre vedutele sale preferate: micul fontego de la

marginea docului din apropierea grânarelor, sediul lui Magistrate della Farina. Îi plăcea simplitatea liniilor micului edificiu, încadrat de hornurile impunătoare ale Palatului Erizzo, care se afla chiar în spate. Nu era prima dată când picta acel loc, deși până atunci realizase doar schițe și desene.

În penumbră se distingeau Punta della Dogana, iar în depărtare Giudecca și Redentore. Basilica della Salute era schițată fin, cu turnul clopotniței și doar cu un vârf de cupolă.

Acea vedută era deosebit de reușită și armonioasă, ca imagine și ca atmosferă. Era o scenă din viața cotidiană cu un caracter coral pe care-l căutase îndelung.

Alesese să înfățișeze figuri umane mai bine definite și mai mari decât o făcuse până atunci. Înainte, nu fusese niciodată prea mulțumit de felul în care înfățișa persoanele: abia schițate, cu trăsături puține și simple. Acum, în schimb, reușise să le facă mai detaliate, păstrându-le totuși la proporțiile corecte în raport cu spațiile reprezentate pe pânză. Abandonase definitiv tușele puternice de pensulă pentru o viziune a realului care fusese redată și mai bine prin intermediul jocurilor de lumină – o lumină venețiană care, reflectată de apă, dăruia orașului o aură unică, o limpezime atenuată de elementul lichid, și, tocmai de aceea, capabilă să fluctueze asemenea vaporilor, învăluind scena într-o corporalitate nedefinită si ușoară.

Era mulțumit de felul în care îi pictase pe cei doi Schiavoni, cu acoperământul lor de cap și cu săbiile la brâu. Același lucru se putea spune și despre țăranca văzută din spate, și despre bărbatul care îl privea pe observator drept în ochi. Când îl remarcase, rămase impresionat. Nu reușise să înțeleagă cine era și ce făcea acolo, dar, cu toate acestea, simțise că avea ceva magnetic, ceva straniu și fascinant, și astfel alesese să-l portretizeze.

Lumina inunda pânza și privirea spectatorului. Era o invitație de a admira vedută. Era ca și cum clarobscurul de acum câțiva ani, care îl fascinase într-atât, încât devenise un autentic semn distinctiv al primelor sale picturi, ar fi cedat locul unei viziuni mai clare și mai complete asupra orașului și, în definitiv, asupra propriei vieți.

În ultima perioadă se dedicase cu precădere picturii pe aramă, la insistențele bunului său prieten McSwiney, deoarece acel material îi permitea o redare într-atât de luminoasă, încât devenea aproape orbitoare, fără a mai pune la socoteală că scotea în evidență trăsăturile fine ale figurilor.

La început fusese distractiv, neobișnuit, cu atât mai mult cu cât era ceva foarte cerut de către clienții lui englezi. Apoi însă a preferat să se întoarcă la pictura pe pânză tradițională, iar acel tablou îi consacra în mod special revenirea.

Fixă tabloul și rămase încă o dată uimit de puterea pe care o exercita asupra lui pictura. În acea clipă, cineva bătu la usa atelierului său.

Se întoarse, aruncând o privire rapidă și distrată nou-venitului. Mare îi fu mirarea să descopere, în cadrul ușii, chipul bunului său prieten Owen McSwiney. Într-o secundă se ridică în picioare și îi ieși în întâmpinare ca să-i strângă mâna.

— Dragul meu, ce surpriză plăcută! Tocmai priveam din nou această pânză care mă mulțumește și mă bucură datorită felului în care e redată lumina, și iată-te aici! Cărui fapt îi datorez plăcerea vizitei dumitale? întrebă în cele din urmă Canaletto, aranjându-și o șuviță rebelă a perucii albe.

McSwiney avea o expresie sumbră. Nu se întâmpla adesea, chiar dacă, în ultima vreme nu rareori părea să fie foarte nervos. Nu câștiga suficient din meditațiile de artă, cel puțin după spusele lui. Canaletto bănuia că era încă unul dintre șiretlicurile lui proverbiale, menite să-i

asigure un procent mai mare pentru comenzile pe care i le aducea lui și altor pictori venețieni. Fără a mai pune la socoteală că renunțase definitiv la vechea lui profesie de impresar teatral.

Dar, în ziua aceea, McSwiney părea mai frământat decât de obicei. Canaletto socoti că trebuie să fie vorba despre un fapt grav.

— Dragul meu Antonio, răspunse irlandezul, din păcate, nu aduc o veste bună. Speram să-ți pot spune că am vândut încă una dintre splendidele dumitale pânze, iar cea pe care o am în fața ochilor este un exemplu admirabil, dar motivul acestei solii are cu totul alte pricini.

— Ah! fu tot ceea ce reuși să spună Antonio, auzind acele cuvinte. În inima lui simți cum i se confirmă cele mai negre bănuieli.

— Signore di Notte al Criminal vrea să te vadă.

— Cu-adevărat? întrebă Canaletto la rândul său.

— Întocmai.

McSwiney vru să continue, dar Canaletto îl întrerupse.

— Cine știe de ce aceste cuvinte ale dumitale îmi readuc în minte fapte pe care aș fi preferat să le uit.

Irlandezul încuviință, dând din cap.

— Mă tem că ai înțeles din plin motivul vizitei mele.

— Așadar? S-a întâmplat ceva groaznic?

— Groaznic este un eufemism agreabil pentru a defini chestiunea.

— Îmi poți spune ceva, fără să mă mai ții ca pe ghimpi?

— Îți voi spune ceea ce știu.

— Te ascult. Dorești ceva de băut? Ceva rece?

— N-avem timp. Pune-ți tricornul și urmează-mă, îți voi povesti pe drum.

Canaletto își puse o pălărie elegantă și o manta subțire și-și urmă prietenul care deja cobora scara.

Imediat ce ieșiră în curte se îndreptară degrabă spre docul cel mai apropiat.

— Am un gondolier care mă așteaptă. În felul acesta vom ajunge mai repede. O tragedie, murmură McSwiney în timp ce mergeau spre ambarcațiune. Dar să le luăm pe rând, continuă gâfâind. Eram prin cârciumi, cum se întâmplă adesea, dată fiind viața mea dezordonată. Privirii urâte pe care i-o aruncase Canaletto, McSwiney îi răspunse ridicând din umeri: Mă cunoști, Antonio. Nu reușesc să mă abțin, e ceva peste puterile mele. În orice caz, deja amețit, am ieșit în inima nopții, promițându-mi iarăși că nu-mi voi mai irosi averea. În câteva clipe am ajuns aproape de Ponte delle Guglie… McSwiney păru că ezită.

— Așadar?

Dintr-o săritură, cei doi urcară iute în gondolă. O clipă mai târziu, aceasta aluneca pe oglinda lichidă a lagunei.

— Și am dat nas în nas cu Signore di Notte al Criminal. Era însoțit de patru gărzi. Când m-am apropiat, una dintre ele m-a recunoscut.

— Chiar așa? întrebă Antonio.

— Incredibil, era una dintre acelea care ne-au însoțit pe timpul nopții acum câțiva ani.

— Când am fost în cimitirul din Veneția?

— Întocmai, confirmă McSwiney cu un suspin.

4
Podul crimelor

Bărbatul zăcea așezat, cu spatele la parapet. Avea ochii larg deschiși, ca și cum ultimul lucru pe care îl văzuse în viață îl năucise peste măsură.

Locul era luminat de torțe amplasate în dreptul turlelor și de-a lungul celor două rampe ale scărilor.

Un detaliu îi atrase atenția lui Antonio când ajunse la pod.

Victima avea un cuțit împlântat în piept. La început, crezu că aceea fusese cauza morții.

— Nu este ceea ce pare, spuse Signore di Notte al Criminal.

— Ce vreți să spuneți? întrebă Antonio, privindu-l.

— Vedeți, nu arma l-a ucis, continuă magistratul. Aceea a fost folosită doar pentru a lăsa mesajul, și, în timp ce spunea acest lucru, se apropie de cadavru, chemându-l pe Canaletto să facă la fel.

Atunci văzu și Antonio: ucigașul folosise stiletul – împlântat în pieptul victimei până la plăsele – pentru a lăsa un bilet. Iar cuvântul scris cu cerneală neagră pe el era chiar numele Canaletto.

— De aceea am trimis să vă cheme. Și am fost norocoși că l-am întâlnit cu totul întâmplător pe prietenul domniei-voastre.

Antonio își întoarse privirea și îl văzu pe Owen, care-l fixa cu privirea.

— O tragedie, repetă cu gravitate cel din urmă.

— Chiar așa este, fiindcă persoana în cauză nu este un om oarecare, ci Marco Grisoni, secretarul Cancelariei Serenissimei Republici Venețiene.

— O, Doamne! lăsă Antonio să-i scape.

— Da, răspunse magistratul. Dar asta nu e tot.

— Văd, spuse Canaletto, fixând cu privirea gâtul bărbatului. Gâtul îi era vătămat de două găuri perfect rotunde și sângerânde. Erau straniu de regulate, ca și cum ar fi fost cauzate de un cuțit foarte fin. Dar nimeni, oricât de priceput în arta măcelăriei, n-ar fi fost în stare să taie cu asemenea cruzime și precizie: Un animal?

— Care? Ce fel de animal ar putea face așa ceva?

— Un cuțit ar fi lăsat altfel de răni.

— Depinde de lamă, deși, în principiu, sunt de acord cu domnia-voastră, spuse Signore di Notte al Criminal. Ce legătură aveți? mă întreb. De ce ucigașul a vrut să lase numele domniei-voastre? Știți să-mi explicați? înainte să mă întrebați, nu

nutresc nici o suspiciune în ce vă privește: doar un idiot și-ar lăsa semnătura acuzându-se.

Canaletto încuviință dând din cap.

— Și totuși, reluă magistratul, este clar că această faptă e legată de domnia-voastră într-un fel, sau, cel puțin, așa crede ucigașul.

Antonio suspină.

— Aveai dreptate, zise, adresându-i-se lui McSwiney.

— Ce vreți să spuneți? întrebă magistratul.

— Prietenul meu vă va povesti tot, spuse Canaletto. Dacă nu aveți nimic împotrivă, aș dori să fac niște scaraboti[3] ale acestei scene macabre. A avut loc o crimă, care, în plus, mă privește personal, și orice detaliu ne poate fi util. Iar reproducerea felului în care a fost găsit cadavrul poate fi de folos pentru a descoperi cine este ucigașul și a face dreptate acestei victime.

Signore di Notte al Criminal îl privi pe pictor mai să-l străpungă cu privirea.

— Mărturisesc că este o practică foarte ciudată! exclamă, făcând un gest cu mâna. Dar continuați. La urma urmei, puteți avea dreptate. Între timp, reluă, aș vrea ca domnul McSwiney să mă lămurească.

Irlandezul își drese glasul.

— O voi face, spuse. Cu patru ani în urmă, un ucigaș diabolic începuse să omoare femei care făceau parte din familiile nobile ale Veneției.

— Ah, desigur, îmi amintesc. A fost un caz înfricoșător. Orașul era complet șocat.

— Da.

— A fost rezolvat de Signori di Notte al Criminal.

— Asta a fost ceea ce s-a istorisit, răspunse McSwiney.

— Cu-adevărat? întrebă, în mod sincer mirat, magistratul, ridicând o sprânceană.

— Absolut. N-am de gând să mă lungesc, dat fiind că sunteți deja la curent cu faptele. Este

suficient să știți că domnul Antonio Canal a avut o contribuție esențială la soluționarea cazului, spuse McSwiney cu o anumită mândrie. Iar eu am avut onoarea de a-l ajuta, mai adăugă el.

— Aha.

— Întocmai. Domnul Canal a realizat desene, si chiar și tablouri ale locurilor în care s-au întâmplat acele fapte… și cred că nu greșesc dacă susțin că au avut un anumit rol în acea poveste.

Signore di Notte al Criminal ridică brațele, arătând că a fost convins.

— În cazul acesta, nu o să vă împiedic eu să ne ajutați. Dar tot nu reușesc încă să înțeleg de ce a fost necesar ca ucigașul de astăzi să-l menționeze pe domnul Canal. Doar dacă…

— Doar dacă ucigașul nu e același, trase concluzia Antonio.

— N-a fost prins?

— Niciodată. A fost descoperit și identificat, dar a scăpat de justiție.

— Un drac de om!

— Drac, continuă Owen, este numele lui. Asta dacă într-adevăr a fost el. Cu toate acestea, sunteți de acord că ipoteza nu e de necrezut.

Se făcuse dimineață de-acum.

— Domnule, spuse una dintre gărzi, încep să se adune curioșii. Făcu un semn cu capul înspre o servitoare și un cărăuș care se apropiau.

— Văd și singur, îi răspunse Signore di Notte al Criminal. S-o ia prin altă parte, cel puțin până eliberăm podul. Și asta o voi decide eu. Cu siguranță nu ei.

— Cum doriți.

— Somați-i să ocolească zona, luând-o pe Ponte dei Tre Archi, care e puțin mai încolo, de-a lungul râului Cannaregio. Imediat ce domnul Canal va fi terminat ceea ce face, veți organiza transportul cadavrului.

— Excelență, spuse Antonio, care continua cu o serie de schițe în creion, realizându-le din diferite

unghiuri ale podului, astfel încât să aibă mai multe perspective, vă mai pot cere un lucru?

— Vă rog, domnule Canal.

— Ar fi nimerit ca victima să fie dusă într-un loc sigur, înainte de a da corpul familiei, aș vrea să fie examinat de un bun prieten de-al meu.

— În ce sens?

— Vedeți, Excelență, printre cunoscuții mei cei mai apropiați se numără și un medic. Poate că tocmai el ne poate ajuta să facem lumină. În trecut a reușit să găsească pe cadavre detalii care celor mai mulți le scăpaseră.

— Foarte bine, spuse magistratul. Ați auzit? zise, adresându-se gărzii.

— Da, domnule!

— Organizați transportul cadavrului astfel încât până la apus să se afle la Ospedale San Giobbe. Domnilor, continuă, adresându-se lui Canaletto și lui McSwiney, acum voi merge la doge. Când terminați, vă cer să vă îndreptați spre palat.

— Așa vom face, răspunse irlandezul.

5
La palat

Alvise Sebastiano Mocenigo era neschimbat. Anii treceau, dar rezistența lui părea de nezdruncinat. Serenitatea Sa îi primi în apartamentele sale cu obișnuita-i politețe fermă.

— Domnule Canaletto, domnule McSwiney, spuse, bine ați venit! Din păcate, spre deosebire de ultima dată, vă revăd în niște împrejurări foarte sumbre.

— Serenitatea Voastră, spuse Canaletto, făcând o plecăciune, imitată imediat de către irlandez.

— Să lăsam reverența, prietene! îi spuse scurt dogele. Mai ales după tot ce am trăit împreună într-un trecut nu așa de îndepărtat.

— Au trecut aproape patru ani de-acum, remarcă Antonio.

— E adevărat, zise Mocenigo, dar sunt așa de mulți până la urmă? Sigur, eu simt toți anii aceștia în plus. Sunt bătrân. În vreme ce domnia-voastră… ei bine, reputația pe care o aveți e de-acum legendară. Și cred că domnul McSwiney are un merit destul de mare în această privință.

— Împreună cu Joseph Smith, ca să fim sinceri, răspunse Owen.

— A, da! E adevărat, replică Serenitatea Sa.

— Atât de mare, încât poate va fi cazul să-l implicăm în aceste lucruri.

— Înainte de a face asta însă, lăsați-mă să vă spun cum văd eu lucrurile, spuse dogele. Căpitane, zise, adresându-se lui Capo dei Signori di Notte al Criminal, amintindu-mi o veche aventură cu domnul Canal, m-am entuziasmat atât de tare, încât am uitat până și bunele maniere. Domnia-voastră nu-l cunoașteți pe Giovanni Antonio Canal, zis Canaletto, cel puțin nu personal, și nici pe Owen McSwiney, gentleman irlandez care îi reprezintă interesele în calitate de agent. Domnilor, continuă, vi-l prezint pe Căpitan Grando[4], domnul Francesco Longo.

După ce și-au strâns mâinile, Serenitatea Sa continuă:

— Să trecem deci la subiect. Voi începe prin a vă spune că Marco Grisoni îndeplinea un rol deloc nesemnificativ pentru Serenissima, dar asta știți deja. Ceea ce vă scapă, poate, este că, în ciuda aparențelor, această fărădelege ar putea ținti să mă lovească pe mine și poziția mea politică, din moment ce, cu toată echidistanța pe care i-o impunea poziția, Grisoni aparținea unei familii care, istoric, a fost mereu aliata neamului Mocenigo.

— Sunteți deci de părere că în spatele a ceea ce s-a întâmplat se află un motiv politic?

— N-am idee, din moment ce aparențele par să indice altceva. Dar, luând în considerare că, acum patru ani, teroarea provocată de fărădelegi era o diversiune pentru o lovitură de stat, ei bine, nu-mi vine să exclud nimic. Faptul că asasinul a menționat numele domniei-voastre, domnule Canal, ne readuce în mod inevitabil la cazul tinerelor ucise la Rio dei Mendicanti, dar si atunci, dacă vă amintiți, acțiunile unui nebun sângeros erau subsumate proiectelor conspirative ale unei fronde politice.

— E adevărat, fu de acord Canaletto. Mă întreb dacă Căpitan Grando este informat despre ce se întâmplă în aceste zile teribile.

— Am avut eu grijă să-l informez în cele mai mici detalii, spuse dogele.

Antonio încuviință din cap.

— Așa cum bine ați remarcat, răspunse, dacă asasinul n-a șovăit în a lăsa numele meu pe pieptul victimei, aproape sigur vrea să facă trimitere la ceea ce s-a întâmplat acum patru ani. Lucru care ne poate duce iar la Olaf Teufel.

— Vă mai amintiți ce a spus atunci Căpitan Grando?

— Bineînțeles! exclamă Canaletto. Giovanni Morosini a spus că, mai devreme sau mai târziu, Teufel se va întoarce și că i-o vom plăti.

— Chiar așa! exclamă dogele. Eu nu zic că a fost el, dar ar putea să fi fost unul care primește ordine de la el. Sau poate Teufel e implicat oricum, într-un fel sau altul.

— Cu atât mai mult cu cât acum patru ani a reușit să construiască o rețea solidă de relații menite să răstoarne ordinea stabilită, completă McSwiney.

— Nici eu n-aș fi putut să o spun mai bine de atât.

— Dar atunci, interveni Căpitan Grando, ce aveți de gând să faceți?

Dogele păru că își ia timp să se gândească. Apoi răspunse:

— Dragul meu Antonio, îmi amintesc că, pe vremea întâmplărilor de la Rio dei Mendicanti, vă însoțeau și alți prieteni de ispravă.

— E adevărat, așa că mi-am permis să-l înștiințez pe Isaac Liebermann.

— Medicul evreu?

— Chiar el.

— Speram să faceți asta.

— Și mi-am luat libertatea de a-l implica și pe Joseph Smith, așa cum vă pomeneam mai devreme. E un mecena și un om de cultură, dar numeroasele lui contacte cu diplomația și cu politica externă ne pot fi utile.

— Magnific, ați făcut bine. Căpitan Grando mi-a spus că voiați să duceți cadavrul la Ospedale San Giobbe, să fie examinat, spuse Serenitatea Sa.

— Domnule Canal, interveni Căpitan Grando, asta ne-a raportat Signore di Notte al Criminal din cartierul Cannaregio, care a venit aici și ne-a informat cu lux de amănunte despre lucrurile care s-au petrecut. Din acest motiv, vă spun că vă voi însoți în seara aceasta. Am de gând sa preiau eu această anchetă, care pare chiar de la început a fi peste măsură de complexă.

— Mă bucur să aud asta. Am încredere că doctorul Liebermann ne poate ajuta să vedem ceva ce momentan ne scapă.

Dogele suspină.

— Trebuie să ne grăbim. E deja a doua oară în timpul domniei mele când are loc ceva teribil. O moarte ca asta produce multă agitație. O adevărată teroare. Faptul că cineva sau ceva și-a permis să golească un om de sânge e îngrijorător. Nu există motivație care să stea în picioare.

— Vă înțeleg. Și, încă o dată, sper să fiu la înălțimea așteptărilor pentru sarcina aceasta, spuse Antonio.

— Știți ce cred despre asta. Și apoi, de data asta, prietene, v-a chemat chiar asasinul.

— În ce sens?

— În sensul că, oricât de mult nu ne-ar plăcea, cel care l-a ucis pe Marco Grisoni a menționat direct numele domniei-voastre. Bineînțeles că nu vom lăsa să se afle acest detaliu, dimpotrivă, vă garantez discreție maximă, însă înțelegeți că îmi e imposibil să nu vă implic.

Canaletto îl privi stăruitor pe doge.

— Serenitatea Voastră, faptul că mă tem că nu voi fi la înălțimea așteptărilor nu înseamnă că nu voi face tot ce pot ca să vă ajut să rezolvați această problemă. Niciodată nu m-am simțit atât de implicat într-un fapt sângeros, oricât ar fi părea de ciudat.

— Vă mulțumesc pentru aceste cuvinte, răspunse dogele. Căpitane, spuse apoi, adresându-se celui mai înalt magistrat de drept penal, garantați-i domnului Canal tot sprijinul necesar. Orice ar avea nevoie, puneți-i la dispoziție. Atunci când am fost în situația de a înfrunta tragedia de la Rio dei Mendicanti, domnul Canaletto a reușit să adune o mână de oameni care, cu generozitate și devotament, s-au pus în slujba Serenissimei, făcând lumină asupra diabolicului mister, chiar cu un mare sacrificiu personal. Și Republica le e recunoscătoare dintotdeauna. Iar acum, datoria pe care o avem față de aceste persoane promite să devină și mai mare.

— Serenitatea Voastră, nici să nu vorbim despre asta.

— Să începem, deci, și să sperăm că vom avea noroc, încheie dogele și, o clipă mai târziu, îi pofti pe Canaletto și pe McSwiney să se retragă.

6

San Giobbe

Cadavrul lui Marco Grisoni era întins pe o masă de piatră rece. Ziua fusese toridă, dar, din cauza suflului morții care plutea în aer, acea sală din Ospedale San Giobbe părea geroasă ca un răsărit de iarnă. Avea și lumina slabă a răsăritului, în ciuda scânteierilor nestatornice ale lumânărilor care iluminau încăperea în cel mai bun mod cu putință.

Isaac Liebermann examinase cadavrul îndelung. Arătase celor prezenți caracteristicile rănii cauzate de tăietură, făcută în mijlocul pieptului de pumnalul înfipt până la mâner; excludea că ar fi fost aceea cauza decesului, care trebuia pus pe seama, după cum le era clar tuturor, celor două găuri aproape perfect rotunde care sluțeau gâtul bietului secretar de cancelarie.

În jurul lor se formase un mare halou negru.

— Orice ar fi fost, spuse medicul, nu e omenesc. Scutură din cap, îngăduindu-și un zâmbet amar, aproape ca și cum ar fi fost pe punctul de a-și admite înfrângerea. Vedeți, continuă el, adresându-se celor prezenți, cele două găuri sunt perfecte, greu de crezut să fi fost provocate de orice fel de lamă. Dacă v-aș spune ce îmi trece prin minte, nu m-ați crede.

— De ce? întrebă Căpitan Grando.

— Pentru că, fără doar și poate, v-aș putea răspunde că par dinții unui animal, dar, dacă m-ați întreba care, nu aș ști să vă spun. Nu e un lup, pentru că sunt mai ascuțiți și mai subțiri, găurile prea rotunde. Iar pe urmă…

— Un lup la Veneția?

— Tocmai.

— Sigur, ar fi putut să-l aducă cineva, remarcă Joseph Smith n-ar fi imposibil.

— Da. Dar cine? insistă irlandezul.

— Și apoi, vi se pare că un lup poate circula nestingherit prin Veneția?

— Așa cum v-am spus, reluă Liebermann, exclud că ar fi vorba despre un lup.

Tăcură toți. Acea examinare risca să-i ducă pe un teritoriu necunoscut. Liebermann respingea ideea că ar fi fost vorba despre opera unui om. Dar era destul de sigur că nu încăpea discuție nici despre un prădător.

— Poate un câine? întrebă Canaletto.

— Care ar putea trăi în oraș mult mai ușor, sigur. M-am gândit la asta și, dacă vreți, putem admite că un câine de talie mică ar fi putut să facă așa ceva, dar nu mă convinge deloc teoria, pentru că nu reușesc să-mi imaginez o asemenea ferocitate.

— Acel lucru, orice ar fi fost, l-a golit de sânge, adăugă Canaletto.

— Tocmai asta e: agresivitatea sălbatică. Sigur, mult din acel sânge băltea pe pod. Încă se mai spală la el, observă Căpitan Grando.

— Vreți să vă spun adevărul? întrebă Liebermann. Habar n-am ce anume l-a ucis pe omul ăsta.

Canaletto suspină. Apoi răbufni, dând glas propriei frustrări, dar și convingerii care i se forma:

— Prieteni, spuse, o luăm de la capăt. Singura certitudine pe care am dobândit-o până acum este că Olaf Teufel s-a întors. Și plănuiește să se răzbune. Vorbeam despre asta acum câteva ore cu Serenitatea Sa. Ne-a promis-o diabolicul său prieten, căpitanul Giovanni Morosini, în vreme ce, în agonie, se pregătea să primească dreptatea Serenissimei Republici prin pedeapsa capitală. Așadar, într-un fel sau altul, e implicat. Ne-a și scris asta, numindu-mă, readucându-mă pe mine, dar și pe voi până la urmă, la faptele de acum patru ani. Pentru el, acea partidă nu e încheiată.

— Și, dacă îmi pot permite, adăugă Joseph Smith, metodele lui nu s-au schimbat. Încă o dată folosește teroarea pentru a ne amenința, nu atât pe noi, cât orașul. Și pe vremea crimelor de la Rio dei Mendicanti au fost comise fapte de o oroare

nemaiauzită. E ca și cum folosind teroarea ar vrea să ne ascundă adevăratul său obiectiv.

— Care este luarea puterii. Cel puțin asta avea de gând să facă atunci, răspunse Canaletto.

— Și, după câte se pare, n-a renunțat deloc, continuă McSwiney.

— Pentru prima dată însă, știm cine e vinovatul. Poate nu asasinează el direct victimele, dar cu siguranță este cel care a planificat un nou val de oroare în oraș.

Canaletto ajunsese în centrul sălii. Nici măcar nu-și dăduse seama, într-atât era de prins de acele raționamente.

— Asta credem cu toții, trase concluzia Smith.

— Ei bine, domnilor, spuse Căpitan Grando, dacă știm sau presupunem că știm cine este arhitectul unei astfel de mașinațiuni, vă cer să realizăm un desen al chipului său. Avem norocul de a avea cel mai bun pictor din Veneția printre noi: e un avantaj. Vom agăța acel portret în fiecare colț din oraș, vom cere să fie publicat în cea mai importantă gazetă din Veneția și vom pune o recompensă pe capul lui. Îl vom prinde, sunt sigur!

— Mi se pare o idee foarte bună, spune laconic Canaletto.

Și chiar era. Doar că, în sufletul lui, ceva îi spunea că nu va fi suficient. Și apoi, mai era și altă problemă. Dacă Teufel era cu adevărat arhitectul acelei orori, atunci Charlotte putea fi în pericol.

Își manifestă cu voce tare acea îngrijorare.

— Însă înainte de orice, prieteni, trebuie să-mi acordați câteva ore.

— Pentru ce? întrebă Owen.

— Vreau să evit repetarea greșelii de acum patru ani.

— Greșeala? Nu prea înțeleg, continuă irlandezul.

— Trebuie să avertizez o prietenă.

Atunci înțelese și McSwiney. Încuviință dând din cap. Joseph Smith avu mai multă prezență de

spirit decât el.

— Aveți dreptate, Antonio. Atunci fugiți, ce mai așteptați? Între timp, ne descurcăm noi aici.

Nu fu nevoie să i se spună de două ori lui Canaletto. Și, salutându-i pe cei prezenți cu un semn al capului, se îndreptă grăbit spre ieșire.

7

Perla

Colombina privea focul și căuta să-i deslușească mișcările. Charlotte o învățase multe din ceea ce trebuia știut în privința prelucrării sticlei. Colombina îi era recunoscătoare fiindcă, astfel, aflase secretele și principiile unei arte antice, care se transmitea din generație în generație. Și nu exista nimic mai frumos și mai important. Nimeni nu făcuse atâtea pentru ea.

Trecuse deja ceva vreme de când supraveghea cuptoarele. Și nu doar atât; când Charlotte lipsea pentru că era ocupată cu întâlniri sau cu livrarea obiectelor, ea era cea care avea grijă ca producția să continue. Sigur, îi dădeau o mână de ajutor și vreo două calfe. Una din ele făcuse parte odată din Moeche, banda de orfani căreia îi aparținuse și Colombina. Si din care ieșise, în cele din urmă, tocmai mulțumită Charlottei. Din când în când se mai gândea la tovarășii ei, la cele o mie de aventuri trăite împreună, la lipsurile din serile de iarnă, când frigul îi pătrundea atât de tare, încât li se înnegreau degetele, în timp ce dinții le clănțăneau necontrolat.

Astfel, în doar patru ani, devenise o colaboratoare importantă pentru Charlotte și, în ciuda faptului că ea nu se considera nimic mai mult decât o ucenică, știuse să-și câștige o încredere care o flata și o obliga totodată.

Deoarece, dacă pe de o parte era onorată să aibă norocul de a supraveghea cuptoarele, pe de alta era perfect conștientă că era vorba despre o mare responsabilitate.

De ceva vreme, îndeosebi după ce le văzuse la gâtul unora dintre cele mai fascinante femei din Veneția, alesese să se dedice realizării perlelor de sticlă. Erau bijuterii simple, dar de un efect garantat deopotrivă de sclipirea, dar și de splendoarea șlefuită a sticlei colorate.

Acea intuiție se dovedea una fericită. Deși fusese neîncrezătoare la început, Charlotte se convinsese că nu strică să încerce, iar acum perlele lor de sticlă erau deosebit de căutate. Cuptorul maestrei sale era singurul cuptor condus de femei din toată insula Murano, iar faptul acesta reprezenta garanția perfectă pentru exigențele doamnelor care aparțineau nobilimii venețiene. Și apoi, numeroasele contacte pe care Charlotte le avea în cele mai bune familii din oraș constituiau o garanție în plus pentru a avea succes. Colombina era foarte fericită că avea acea sarcină. Nu existau sărbători, pauze sau clipe de odihnă. Îi era complet dedicată binefăcătoarei sale. Și nu era un sacrificiu faptul că rămânea la cuptoare. Aceea era împărăția ei. Se dovedise o ucenică sârguincioasă și atentă care, cu sudoare și trudă, cu un efort constant și cu o abnegație absolută, în exact un an de zile reușise să realizeze exemplare unice, de un farmec vizual deosebit. Avea o înclinație naturală pentru prelucrarea sticlei. Sau poate că rezultatele obținute puteau fi atribuite iubirii si recunoștinței pe care le simțea fată de Charlotte. Acea gratitudine a sa se preschimba într-o capacitate de învățare cu totul ieșită din comun.

Astfel, și în acea zi, în vreme ce își aștepta maestra, se dedica prelucrării sticlei la flacără, preferata ei. Mesele erau pline de tije, tuburi de suflat, modele de lentile pentru ochelari și cutii de lemn care conțineau perle ce aveau cele mai

diferite culori: roșu aprins, scânteietoare ca rubinul, portocaliu viu, albastru precum cerul senin, rozul pal al unui boboc de floare. Colombina lucra, așezată pe un scaun cu tija și tubul în fața flăcării. Intensitatea ei era uniformă, exact așa cum o dorea. Reflexiile pe care reverberațiile irizante le aprindeau în părul ei îl făceau să pară aur lichid.

O perlă de sticlă începea să prindă formă în mâinile sale iscusite. Voia să creeze o bijuterie perfectă în formă de stea, de o culoare verde întocmai cu cea a lagunei. Urma ca mai apoi să o decoreze cu ornamente din foiță de argint.

Știa că, pe de o parte trebuie să fie iute și precisă, dar pe de alta e nevoie să-și cultive răbdarea necesară obținerii unui rezultat care să fie cât mai apropiat de perfecțiune. Însă avea încredere în sticla de Murano, recunoscută pentru faptul că se distinge printr-o maleabilitate mare, ce permite un proces de răcire mai lent. Iar acest lucru îi oferea ei o mai mare posibilitate de a corecta eventualele imperfecțiuni.

Observă sufletul perlei. Era pe punctul de a obține un mic oval perfect de dimensiunile unei geme. Îl rotea în față, folosind cu atenție degetul mare și arătătorul și ajutându-se cu celelalte degete. Trebuia să fie atentă să nu întrerupă deloc mișcarea și nici să nu inverseze, nici măcar pentru o clipă, sensul de rotație. Altminteri ar fi distrus totul. Era necesar să mențină o fluiditate extraordinară si un ritm constant, iar acela era unul dintre cele mai greu de învățat lucruri. Se strădui din plin. Știa că nu putea nici măcar visa să se apropie de măreția operelor Charlottei, dar era sigură că ceea ce plăsmuia atunci urma să fie cea mai frumoasă perlă a sa, cel puțin de până în acel moment.

Când i se păru că sufletul sticlei a fost perfect creat, aplică foița de argint, modelând-o în spirală,

desenând mici decorații care îmbogățeau sticla verde cu un desen elegant.

În acea clipă scoase perla de sticlă din foc și începu să modeleze cu penseta, iute, dar cu o precizie absolută, cele cinci puncte ale micuței stele pe care voia s-o obțină. Continuă până când fu mulțumită.

Când ajunse la un astru verde de o formă impecabilă, care avea o striație fină de argint, o puse în sfârșit să se odihnească în nisip, ca să se răcească.

— Ai devenit cu adevărat foarte bună, Colombina, se auzi pe neașteptate o voce în spatele ei.

Știa a cui este. Se întoarse și îl văzu pe Canaletto.

— Domnule Canal, ce plăcere să vă văd aici! exclamă, punând uneltele de lucru înroșite la loc într-o găleată cu apă, producând un clocot neașteptat și un mic nor de vapori gri care se ridică cu un sfârâit. Îi ieși în întâmpinare în timp ce el îi săruta mâna ca și cum ar fi fost o mare doamnă. O căutați pe Charlotte? îl întrebă.

— Păi, știi bine, Colombina, că de la ea îmi iau lentilele pentru camerele optice și pentru ocheane. Am început acum patru ani și n-am mai încetat. Nu reușesc să găsesc marfa de aceeași calitate la altcineva. În orice caz, treceam pe aici și aveam nevoie să-i spun ceva, dar mă bucur că te-am întâlnit. Nu ne vedem deseori, la Veneția. Ca să spun drept, niciodată, încât mi se pare firesc să te întreb dacă locuiești aici la cuptoare, după tot ce… și lăsă intenționat cuvintele în suspensie, aproape de parcă ar fi vrut s-o invite pe Colombina săi completeze gândul. Sau cel puțin să-i dezmintă afirmația.

— Aveți dreptate, bineînțeles, a fost nepoliticos din partea mea că n-am mai venit să vă vizitez, spuse ea, căindu-se sincer.

Canaletto ridică o sprânceană. Apoi izbucni în râs.

— Asta ar mai trebui, nu ai de ce să te simți obligată în nici un fel, fata mea. O ziceam pentru dumneata, pentru că o tânără de vârsta dumitale ar trebui să se gândească și la altceva în afară de prelucrarea sticlei. Cu toate că, îți spun sincer, ai un talent într-adevăr ieșit din comun, repetă, arătând cu capul spre perlele terminate, care erau adunate într-o cutie de lemn pe una dintre mesele de lucru.

— Sunteți prea amabil, îi răspunse Colombina, dar uitați că sosește Charlotte, adăugă, privind în spatele lui Canaletto.

8
Intransigență

— Îți spun că mă tem pentru binele tău! Dacă ți s-ar întâmpla ceva, nu mi-aș ierta-o niciodată. Am făcut deja greșeala asta o dată. N-aș putea suporta s-o fac din nou, spuse Canaletto, iar în vocea lui răsuna o disperare absolută.

— Am înțeles, Antonio, dar, așa cum ți-am mai spus, nu va dispune de viața mea un dobitoc precum acest Teufel.

— Charlotte, te rog. Am renunțat de mult să te protejez. N-aș reuși asta nici dacă aș vrea, pentru că tu ai refuza în toate felurile, dar încearcă să înțelegi ce-ți spun: Teufel este diavolul! Bărbatul pe care l-am găsit avea gâtul perforat de două găuri oribile. Zăcea într-o baltă de sânge, ca și cum i l-ar fi fost stors până la ultima picătură. Nu știm cum a acționat Teufel, dar mi se pare o idee foarte proastă să rămâi aici, expusă furiei lui! Cel puțin promite-mi că-ți iei o gardă de corp, o angajez eu, dacă e nevoie…

— Nu te pripi, îl repezi ea, făcând să-i rămână cuvintele în gât. Nu ți-a cerut nimeni nimic. Nici

atunci, nici acum! Poate crezi că o să mă las intimidată? De câte ori ți-am spus că nu vreau să fiu protejată și că te iubesc chiar pentru că nu o faci? Dacă vrei să ne ajuți pe mine și pe toți ceilalți, găsește-l pe acel bărbat și oprește-l, din moment ce, dintr-un motiv sau altul, tu ești singurul care poate reuși asta. Și, dacă ai nevoie de ajutor, iată-mă, sunt aici! Dar cu siguranță nu-mi voi schimba viața din cauza unui scelerat! Canaletto suspină.

— Scuză-mă. Știu că ești o femeie independentă. Că nu-ți este frică de nimic. Însă, încearcă să înțelegi, nu pot sta să privesc. A-l subevalua pe Teufel e un lucru foarte periculos. Am făcut asta o dată deja. Sigur, eu voi încerca să-l opresc, alături de prietenii mei. Dar n-o să fie ușor și va dura. Iar între timp ar putea încerca să-ți facă rău, așa cum s-a mai întâmplat.

— Îmi voi asuma acest risc.

— Tocmai asta este. Aș prefera să n-o faci. Mă poți condamna?

Charlotte clătină din cap.

— Ascultă-mă. Voi fi atentă, bine? Ai dreptate, nu trebuie să-l subestimăm, luând în considerare tot ce a făcut înainte. Îmi amintesc și acum zilele răpirii mele. Închisă în acea cușcă… când mă gândesc, mă trec fiorii. Dar, în cele din urmă, am reușit. Așa că nu-mi cere să abandonez sticlăria, sau să nu mai lucrez, sau să fug, pentru că oricum nu o voi face. N-o voi face niciodată. Doar dacă voi fi constrânsă. Veneția este lumea mea. Și nu voi lăsa ca Teufel, sau altcineva, să dispună de viața mea. Dacă i-aș permite-o, ar fi însemna că a câștigat deja, nu?

Canaletto încuviință.

— Sigur, ai dreptate. Înțeleg. Se apropie de ea și o mângâie pe obraz. O privi drept în ochi. Era atât de frumoasă. Și atât de îndrăzneață, se gândi.

Ea îi luă mâna între ale sale. O sărută.

— Apreciez că-ți faci griji pentru mine, Antonio, serios.

Dar n-am de gând să mă las pradă voinței altcuiva. Și, în plus, nu-mi pot permite să nu lucrez. Acum am și colaboratori, spuse, făcând aluzie la Colombina.

— Știu.

— Fata asta n-a avut niciodată nimic. N-a fost norocoasă ca mine. Iar dacă acum i-aș spune că trebuie să ne oprim din muncă și să ne retragem la adăpostul zidurilor casei, de teamă că am putea păți ceva, ce exemplu aș fi pentru ea? La asta te-ai gândit vreodată?

— De acord, încuviință el cu inima grea.

I se părea că s-a întors cu patru ani în urmă. Avuseseră deja o discuție ca aceea.

Îl ura pe Olaf Teufel. Iar într-o privință, Charlotte avea perfectă dreptate: trebuia să-l găsească. Și să-l oprească.

— Magistrații ce spun?

— Cel puțin, de data asta Căpitan Grando e mult mai activ pentru că în mod sigur nu este implicat. Sau măcar asta vreau să cred. A avut o idee strălucită. Mi-a cerut să fac un portret al posibilului ucigaș, din moment ce l-am văzut, si să-l public în cea mai importantă gazetă din oraș. Astfel încât săi pun în gardă pe venețieni.

— E o idee foarte bună.

— Și eu cred. Știu deja la cine să mă duc.

— În ce sens?

— În sensul că, deși admit că sunt un bun desenator, cred că pot spune că cel puțin o persoană din Veneția mă întrece în arta portretului.

— La cine te gândești? întrebă Charlotte.

— La Rosalba Carriera, mărturisi Canaletto fără nici o ezitare.

Fiica feldmareșalului încuviință.

— A dreptate. Nimeni n-o întrece pe Rosalba în ce privește portretele.

— Nimeni, repetă Antonio. Chiar așa.

— Crezi că va accepta?
— Sper, dar voi afla curând.

9

Vorbind despre picturi

— Credeți că va fi de acord? întrebă Canaletto.
— Dac-o va face? Va fi bucuroasă, răspunse Joseph Smith.
Cei doi mergeau alături de Owen McSwiney. Abia trecuseră de Campo San Barnaba cu biserica sa impunătoare și înaintau pe strada cu același nume. Arșița acelor zile îl convinsese pe Canaletto să renunțe la perucă. Își strânsese părul castaniu cu o fundă neagră de catifea. Chiar și așa, pe față avea broboane de sudoare. Se consolă privindu-și prietenii care se luptau și ei cu zăduful.
Înaltele palate aflate de o parte și de alta a străzii le dădeau celor trei senzația că se deplasează printr-o pâlnie imensă și că cerul, de un albastru intens, încă și mai arzător din cauza luminii violente a soarelui, părea o recompensă de neatins.
— Aș vrea să-mi dau jos redingota, spuse.
— Cum te înțeleg, îi răspunse McSwiney, care pufăia pierzându-și răbdarea.
— Dragii mei prieteni, va trebui să facem niște sacrificii în aceste zile fierbinți. Pe de altă parte, sunt sigur că nu vrem să ne prezentăm în fața celei mai importante pictorițe din Veneția ca o șleahtă de barbari, mai ales astăzi, când avem nevoie de ea.
— Sigur că nu, spuse Canaletto.
— Să sperăm că măcar o să ne ofere ceva rece, spuse McSwiney, care părea a fi pe punctul de a se arunca în canal, căutând disperat puțină răcoare.
— Cât ești de plictisitor, Owen! spuse Smith, râzând. E cald, îți dau dreptate. Dar hai, ești un

gentleman, chiar dacă faci tot ce poți ca să ne convingi de contrariu.

— De acord, de acord, răspunse. Cât mai este? Adăugă pe urmă.

— Încă puțin si am ajuns.

— Magnific.

Cei trei prieteni înaintară aproape până în capătul străzii. Când ajunseră lângă Canal Grande, văzură un minunat palat profilându-se în dreapta lor. Joseph Smith bătu la ușă și li se deschise. O slujnică cu ochii căprui și dulci îl salută pe elegantul englez și, recunoscându-l pe Canaletto, făcu imediat o reverență grațioasă:

— Signor Canal, spuse, che meraviglia, Patrona[5] se va bucura! Și, fără a mai adăuga nimic, le făcu semn celor trei prieteni s-o urmeze. Într-o clipă se aflară într-o grădină încântătoare, ce avea în centru o minunată fântână de formă circulară, din care țâșnea apă cristalină.

Sub frunzele verzi și lucioase ale unui copac care li se părea exotic datorită formei și a fructelor, acolo, la umbra răcoroasă și înviorătoare, îi aștepta Rosalba Carriera. Nu mai era în floarea vârstei, trecuse deja de cincizeci de ani, dar, cu toate acestea, părea că timpul n-a atins farmecul magnetic al privirii sale sau simetria trăsăturilor ei frumoase. Poate că pielea nu-i mai era atât de luminoasă ca pe vremuri, însă expresia dulce și hotărâtă, împreună cu părul minunat strâns într-un nor deschis la culoare demonstrau că încă era o femeie frumoasă. Elegantă și mândră, părea o regină a Orientului.

Și, întocmai ca o regină, părea insensibilă la căldura arzătoare a acelei zile. Lui Canaletto i se păru că a ajuns într-un colț de rai. Joseph Smith intră primul. Antonio o cunoștea doar din auzite pe marea pictoriță, dar încă nu avusese norocul de a o întâlni. Văzând-o, rămase sincer impresionat de acea regalitate discretă. Era ca și cum ea, doar zâmbind, exprima o splendoare fermă.

Probabil că Rosalba era conștientă de aceste lucruri, dat fiind că nici măcar nu s-a ridicat atunci când a salutat-o Smith, cu un genunchi pe pământ, sărutându-i mâna, de parcă ar fi fost vorba despre regina Ciprului, Caterina Cornaro în persoană.

O clipă mai târziu, când Antonio și Owen făcură câte o plecăciune deferentă, pictorița izbucni într-un hohot de râs cristalin.

— Haideți, domnilor, vă rog, nu pretind așa ceva, și iertați-mă dacă v-am părut atât de arogantă și de nepoliticoasă, încât să-l fac pe bunul domn Smith să-mi cadă la picioare, dar căldura mă moleșește. N-am nici o tragere de inimă să mă ridic și prefer să rămân așezată pe acest mic fotoliu. Domnule Canal, ce onoare! Vă admir operele și, atunci când prietenul nostru comun mia spus că urmează să veniți în vizită, mi-a săltat inima!

Antonio zâmbi. Se simțea stânjenit. Ca de fiecare dată când se afla în fața unei femei extraordinare.

— Și gentilomul care vă însoțește? îmi imaginez că trebuie să fie Owen McSwiney, despre care am auzit vorbindu-se numai de bine.

— Sunt chiar eu, doamna mea, confirmă irlandezul.

— Curaj, spuse ea, faceți-vă comozi, adăugă, arătându-le cele trei mici fotolii care fuseseră amplasate sub minunatele frunze ale copacului, și povestiți-mi aventurile domniilor-voastre.

— Stimată doamnă, începu Canaletto, onoarea este de partea mea și mărturisesc că am așteptat cu nerăbdare această clipă.

— Fără îndoială că sunteți curtenitor, domnule Canal, zâmbi ea. Dar veniți mai aproape de mine, aici, sub frumoasele frunzele ale acestui copac. Zanetta a pregătit o băutură dulce si răcoritoare din sucul acestor fructe si va sosi într-o clipă, adăugă ea, arătând spre magicul pom. Vedeți, acesta este un jabuticaba, zis și pomul strugurilor, datorită

fructelor sale care aduc cu boabele de struguri de culoare mov. Provine din America si trebuie să-i mulțumesc unui adevărat geniu, adică grădinarul meu drag, pentru că i-a găsit loc în curtea micuței, dar iubitei mele case.

— Este o încântare, doamna mea, spuse Canaletto.

— Chiar este, îndeosebi în zile ca aceasta, în care pare că omenirea e condamnată să ardă în focul Iadului.

Odată cu aceste cuvinte se ridică o adiere, răscolind frunzele pomului de struguri.

— Prea distinsă doamnă, spuse Joseph Smith, ne-am permis să vă deranjăm astăzi pentru că Antonio a avut o idee deosebit de fericită. Întâi de toate, este vorba despre o cauză bună, și apoi nu există nici un pictor la Veneția care ar putea îndeplini mai bine decât domnia-voastră o astfel de sarcină.

— Aceste afirmații mă flatează, desigur. Mă-ntreb: la ce sarcină vă referiți?

— La un portret, spuse Antonio.

— La un portret? întrebă ea.

— Da.

— Al cui?

— Tocmai asta e, răspunse Joseph Smith. Vedeți, doamna mea, credem că știm cine este bărbatul responsabil de moartea bietului secretar al cancelariei, Marco Grisoni, găsit fără viață acum două zile lângă Ponte delle Guglie, în cartierul Cannaregio, deși nu știu dacă v-a ajuns la urechi…

— … Dacă mi-a ajuns la urechi, Joseph? Cu cine credeți oare că aveți dea face? întrebă Rosalba, vizibil uimită. Nu se vorbește despre altceva în oraș. Se mai spune și că acel biet bărbat a fost ucis într-un fel oribil, cu gâtul sfârtecat de o fiară feroce sau măcelărit de lama vreunui asasin nebun. Și mărturisesc că nu știu care din cele două posibilități mi se pare mai groaznică. Dar

domniile-voastre îl cunoașteți cumva pe cel care este răspunzător pentru o astfel de crimă?

— Vedeți, doamnă Carriera… spuse Canaletto.

— Spuneți-mi Rosalba, sau mă voi simți jignită, Antonio, zise ea ferm.

— De acord, reluă el. Ei bine, ce pot să vă spun este că în urmă cu câțiva ani, la Veneția, au avut loc niște asasinate cumplite. Cineva începuse să ucidă într-un fel cumplit tinere care aparțineau familiilor nobile.

— Îmi amintesc și de acele fapte, desigur.

— Ei bine, din diferite motive, și după ce a discutat îndelung cu Căpitan Grando, magistratura a ajuns la concluzia că este vorba despre aceeași persoană.

Rosalba Carriera își duse mâna la gură.

— O, Isuse!

— Am avut atunci ocazia să-l văd pe ucigaș, continuă Canaletto.

— Într-adevăr? întrebă frumoasa pictoriță, făcând ochii mari de surpriză.

— Și eu la fel, spuse McSwiney ca un ecou.

— Și iată că ajungem la mica noastră rugăminte, spuse Antonio. Dacă eu și Owen v-am face o descriere o ucigașului, ați putea să…

Nu apucă să termine, că Rosalba se ridicase deja în picioare.

— Domnilor! exclamă. Vă voi asculta cu plăcere, continuă, nu e nici măcar o clipă de pierdut.

10
Portretul

Atelierul Rosalbei Carriera era într-o sală mare și foarte bine iluminată. Se afla la primul etaj al palatului, unde însă era mult mai cald decât în grădină. Dat fiind că se mutaseră înăuntru, frumoasa slujnică le aduse acolo băutura răcoritoare pe care Rosalba le-o promisese.

Pictorița avea la ea creion și hârtie. Era celebră pentru tehnica sa, care plăcea tuturor monarhilor din Europa și care o consacrase drept campioana absolută a artei portretului.

Antonio și Owen o priveau, așezați în fața ei.

— Cum facem? întrebă cel dintâi.

— Încercați să mi-l descrieți pe bărbatul acela, iar eu mă voi strădui să interpretez vorbele domniilor-voastre. Pe măsură ce portretul va prinde formă, vă voi arăta ce desenez, astfel încât să corectăm eventualele erori. Tineți cont că cel pe care mi-l descrieți este un bărbat de acum patru ani. Și este posibil să se mai fi schimbat între timp.

— Sigur, dar nu avem încotro, spuse Canaletto.

— Înțeleg.

— Atunci să vedem, zise Antonio, aș începe prin a vă spune că bărbatul acela are în el ceva de mongol: ochii îi sunt alungiți, și în ei pare să ardă o lumină teribilă. Din anumite puncte de vedere, au ceva în comun cu ochii celor din Orientul îndepărtat, fără a fi întocmai ca aceia, înțelegeți?

Rosalba încuviință, lucrând pe foaie. Avea chipul absorbit, degetele pe creion, vârful sălta febril și cu mici, imperceptibile atingeri trasa semne pe hârtie.

— Are gene lungi, aproape ca ale femeilor, spuse McSwiney.

Se scurseră câteva clipe, apoi Rosalba le arătă ceea ce desenase.

Canaletto rămase uimit de perfecțiunea și delicatețea portretului, părea că liniile erau desenate de pana unei păsări, și nu de mâna omului. Forma ochilor era cu siguranță corectă, însă mai trebuia puțin alungită, în schimb genele erau perfecte. Ochii erau și mai…

— Ca niște fisuri? întrebă Rosalba.

— Ca niște tăieturi de pumnal, răspunse Canaletto. Nasul îl are ușor turtit și buzele destul de cărnoase, puțin ridicate, încât lasă să se vadă

albul dinților, exact ca o bestie feroce pe punctul de a-și arăta colții.

Nu primi răspuns, dar surprinse o sclipire în privirea Rosalbei. Durǎ doar o clipă, însă fu suficient ca să fie observată, între timp, creionul își continua alunecarea.

— Buzele erau deci bine pronunțate fără a fi umflate, spuse.

— Întocmai.

Pictorița continuă să deseneze. În cele din urmă, le arătă ceea ce concepuse pe baza sugestiilor care i se dăduseră.

— Uluitor, spuse McSwiney. Aceeași lumină în ochi, aceeași expresie feroce de pe chip! Pare că l-ați văzut și domnia-voastră!

Rosalba se limită la un surâs.

— Acum părul, zise Canaletto. Era negru ca abanosul și lung până mult peste umeri. Nu era drept, dar nici creț.

— Ondulat?

— Întocmai.

— Avea mustață?

— Nici barbă, nici mustață.

— De acord.

Și, zicând astfel, Rosalba își continuă desenul. În timp ce avansa, încercând să redea cât mai bine caracteristicile care-i fuseseră sugerate, Canaletto o fixa cu privirea. Avea dreptate McSwiney: era incredibil! Părea că Rosalba era complet absorbită de dorința de a pătrunde spiritul care anima acel chip așa cum i-l descriseseră. Ar fi putut fi o evocatoare de spirite sau o taumaturgă, într-atât de bine reușise să-și însușească detaliile pe care i le sugeraseră, transpunându-le pe hârtie. Lumina ochilor și expresia chipului erau ceva absolut incredibil. Prindeau sufletul acelui demon. Cu un portret ca acela, chiar și un copil, dacă l-ar fi văzut, ar fi știut să-l recunoască pe blestematul de Olaf Teufel. Sigur, poate își lăsase barbă. Sau

poate se tunsese. Totul era posibil. Chiar dacă Antonio era gata să jure că nu se întâmplase așa.

Biletul lăsat pe pieptul victimei într-un fel atât de macabru îl consternase. Spusese bine dogele: Teufel îl implicase și pe el. Și, încă o dată, nu putea să dea înapoi, în pofida faptului că nu era omul cel mai nimerit. Dar știa și că prietenii lui îl vor ajuta.

Fără a mai pune la socoteală că, de data aceasta, Căpitan Grando era de partea lor. Și avusese o intuiție strălucită. Sigur, publicarea acelui portret în cea mai importantă gazetă din Veneția ar fi alertat locuitorii fără doar și poate, dar, în același timp, aceștia ar fi înțeles că un bărbat cumplit circulă pe străzile venețiene și că denunțarea lui i-ar salva de la o nenorocire.

Trebuia să apeleze la comunitate: să facă în așa fel încât toată Veneția să se simtă implicată. Sigur, exista riscul unui linșaj, dar era absolut fundamental să creeze o conștiință colectivă, să aibă locuitorii de partea lor, să-i facă să fie vigilenți și pregătiți de a raporta lucruri legate de un fapt atât de important.

Rosalba își continua desenul. Liniile se succedau ușoare, hașuri delicate creau umbre și clarobscururi pe chip, astfel încât să îi scoată în evidentă fizionomia. Canaletto rămase complet fascinat de talentul ei. Puritatea trăsăturilor, chiar și pe un chip ca acela, îi conferea portretului o autenticitate de nebănuit.

Își dădu seama că o invidiază pe Rosalba. El nu avea să stăpânească niciodată o asemenea tehnică a detaliilor. Știa că este un bun desenator, era aproape dispus să recunoască faptul că abilitatea lui de a face schițe și de a desena era mai mare decât cea pe care natura i-o dăruise în ce privește pensula, și aceea semnificativă, dar ar fi fost gata oricând și fără nici o ezitare să-și dea la schimb talentul de a reprezenta Veneția, în vedute și peisaje, pentru cel al Rosalbei. Mâinile ei reușeau

să prindă spiritul unei femei sau al unui bărbat și, într-un fel sau altul, asta o făcea o creatoare de esență aproape divină.

Pesemne că McSwiney era de aceeași părere, din moment ce privea mâinile pictoriței ca și cum i-ar fi aparținut unei zeițe. O urmărea cu gura deschisă, de parcă ar fi așteptat cu nerăbdare clipa precisă în care opera se putea numi încheiată.

Antonio ridică privirea spre Joseph Smith și văzu că zâmbește. Vicleanul acela se amuza văzând ce efect avea formidabilul talent al Rosalbei Carrera asupra prietenilor săi. Îl iertă în sufletul său pentru acea satisfacție inocentă. Și pentru că el nu era genul de om sau de artist care să nu le recunoască celorlalți calitățile. La ce ar fi folosit? Invidia era un sentiment care aducea doar neliniște. Iar în a privi portretul pe care i-l arăta acum Rosalba nu era nimic de regretat.

Dimpotrivă, nutrea doar admirație și recunoștință.

— Superb, spuse.

— Sunteți prea amabil, domnule Canal, răspunse ea.

— Doar spun ceea ce cred. Și adaug că eu și prietenii mei vă suntem nespus de recunoscători pentru ajutorul prețios pe care ni l-ați dat.

— Pentru mine este un motiv de mândrie să vă dăruiesc ceva din talentul meu, spuse ea, nu fără un gest prețios de politețe.

Canaletto duse o mână la inimă, înclinând ușor capul.

— Este mândria mea să-l pot primi.

— Dragii mei prieteni, spuse Joseph Smith, care, chiar și în momentele cele mai intense, păstra un pragmatism de invidiat, sunt și eu fascinat de opera Rosalbei. Îmi permit totuși să vă reamintesc scopul acestei vizite și al acestei comenzi, să spunem așa.

— Bineînțeles, fu de acord Antonio. Mai mult, mulțumindu-i extraordinarei noastre gazde și

regretând că nu mai pot rămâne, îmi permit să fug la bunul meu prieten, gravorul Marco Zorzi, tipograful foii *Il Corsaro.*

— Vă referiți la gazetă? întrebă Rosalba.

— Într-adevăr.

— Aha! exclamă pictorița, sincer mirată. Acum îmi este totul clar. Nu știam că sunteți prieteni.

— Nici eu, spuse McSwiney.

— Mă bucur, zise Canaletto. Măcar cu asta vă surprind și eu pe domnia-voastră.

— Aș spune că nu doar cu asta, comentă Rosalba. În orice caz, uitați portretul, domnule Canal, sunt sigură că îl veți folosi asa cum trebuie.

— Voi încerca.

— Domnilor, mai spuse pictorița, cred că aceasta este o permisiune de a vă retrage.

— Atunci o să ne luăm la revedere.

— Vă mai aștept, domnule Canal, când doriți, spuse Rosalba zâmbind. Apoi, privindu-i pe Smith și pe McSwiney: Rămas-bun, domnilor!

O clipă mai târziu, cu portretul în mâini și după numeroase plecăciuni, cei trei prieteni se făcură nevăzuți.

11

Tipograful

Noaptea adusese puțină răcoare. Însă nu suficientă.

În pofida acestui lucru, ceea ce se înfățișa înaintea ochilor lui Canaletto merita acea mică neplăcere. Era mereu vrăjit când privea meșterii care lucrau cu frenezie la prese, dintre care șase erau tipografice și douăsprezece calcografice. În miile de meandre ale acelei construcții bizare, Marco Zorzi, proprietar și tipograf, pusese pe picioare o moară de hârtie și o turnătorie pentru realizarea caracterelor. Supraveghea lucrările cu

mare atenție. Filozofia lui fusese dintotdeauna aceea de a urmări întregul lanț de producție:

Începând cu fabricarea hârtiei, pornind de la celuloză, pentru a obține, foi regulate de diverse gramaje, și continuând cu literele pentru tipar, până la plăcile pentru imprimare.

Lumea presei se deschidea în fața ochilor lui Antonio, care avea o curiozitate înnăscută pentru orice fel de metodă de prelucrare necunoscută lui. Pentru el, posibilitatea de a-l privi pe Marco într-o seară deosebit de solicitantă era un veritabil spectacol.

Acesta din urmă înțelesese foarte bine că, pentru a avea succes, trebuia să răspundă cererii de pe piață. Din acest motiv, nu refuza să realizeze tipărituri de interes popular, cum ar fi cărțile de joc, gravuri valoroase pentru atlase și globuri pământești, cărți ilustrate și, în sfârșit, gazeta orașului, care fusese numită *Il Corsaro.*

Erau două foi de format mare, băgate una în cealaltă, care dădeau seamă într-un mod destul de dezordonat, dar complet, despre noutățile Serenissimei. Gazeta ieșea o dată pe săptămână și se vindea ca pâinea caldă în fața teatrelor și a localurilor, a cafenelelor și a patiseriilor. Marco avea o ceată întreagă de tineri pierde-vară care, ca să câștige un ban, făceau pe vânzătorii ambulanți și băteau cartierele în lung și-n lat, până vindeau și ultimul număr din foaia de știri.

Din acest motiv, ideea de a tipări portretul făcut de Rosalba Carriera pe prima pagină a gazetei păruse o idee nemaipomenită, având în vedere că nici n-ar fi existat posibilitate mai mare de difuzare în oraș. Mai exista, ce e drept, și o a doua gazetă care era distribuită pe străzile Veneției, dar era apărută de curând și sigur nu se bucura de același succes. Poate pentru că, spre deosebire *de Il Corsaro,* Lo Strillo nu publica nimic despre bârfe și incidente sângeroase, ci se limita la a propune

câteva articole plictisitoare scrise de intelectuali de mâna a doua sau, în cel mai bun caz, câte o analiză pe teme de botanică sau de viață agrară.

Nu exista deci comparație între cele două. Cu atât mai mult cu cât *Il Corsaro* îi angaja și pe unii dintre cei mai îndrăzneți scriitori ai momentului, care se distrau semnând anumite povestioare mai deocheate, ce aveau mereu un public numeros și erau urmate de numeroase polemici.

Cu Marco, care primise toate informațiile necesare, Antonio discuta despre cel mai nimerit mod de a anunța ceea ce se prefigura o adevărată vânătoare a unui om.

— Trebuie ceva care să impresioneze lumea, spuse Canaletto, ca și cum ar fi gândit cu voce tare.

— Un nume?

Acea întrebare simplă îi reaminti dintr-odată lui Antonio ceea ce știa deja, dar nu rostise încă.

— Olaf Teufel, răspunse.

— Cum anume?

— Olaf Teufel, repetă.

Marco Zorzi îl privi, înclinându-și capul, de parcă ar fi încercat să înțeleagă ceva ce-i scăpa.

— E un nume?

— Sigur că da, prietene, răspunse Canaletto. E un nume. Sau și mai bine: este numele acestui bărbat. Nu știu dacă e cel adevărat, cert este că Teufel în limba germană înseamnă…

— Diavol, spuse repezit Zorzi, care acum pricepea totul. E perfect! trase el concluzia, lovindu-și pumnul în palmă. O să-i spunem babau… El babau![6]

— Da! Mi se pare o idee foarte bună! Lumea va fi terorizată. Și, chiar dacă nu-mi place că facem asta, este tocmai lucrul de care avem nevoie.

— Am putea spune că acționează noaptea, că această căldură l-a făcut însetat de sânge, nebun și violent, având în vedere că e scuipat de Iad, continuă Zorzi, care în mod evident avea o

imaginație foarte bogată și un talent deosebit pentru a amplifica fricile oamenilor.

— Întocmai! Lumea trebuie să se teamă sau, și mai bine, să fie atât de terorizată, încât să dorească să o ia prin altă parte, dacă îl întâlnește în aceste nopți infernale.

— Magnific! Asta este pâinea mea! admise cu emfază tipograful.

— Vrem însă și să ne poată oferi informații, observă Antonio, care acum se temea că alimentase prea mult înclinația naturală de a amplifica un anumit gen de știri a prietenului său și îi era teamă că demersul putea scăpa de sub orice formă de control.

— Trebuie! Este primul motiv pentru care facem toate astea. Al doilea este ca să ținem departe oamenii de ghearele acelui monstru, spuse Marco, care voia să-i demonstreze prietenului său că a înțeles perfect sensul întregii operațiuni. Apoi adăugă: Ne revedem mâine după-amiază. Trebuie să termin gravura, și apoi să tipăresc imaginea pe care o vom obține prin calcografiere. Și trebuie s-o fac repede. Mâine, portretul Rosalbei Carriera va fi imprimat pe prima pagină din *Il Corsaro* și pe urma vom putea să-l distribuim venețienilor.

— Foarte bine. Viteza este fundamentală. După cum îți poți da seama, timpul este singurul lucru de care nu dispunem.

— Înțeleg perfect.

12

Cina

Casa lui Johann Matthias von der Schulenburg era opulentă și întotdeauna minunat de primitoare. Amfitrionul ei nu-și pierdea niciodată bonomia și, cu trecerea anilor, caracterul său ferm, bazat pe disciplină și rigoare, se mai înmuiase, astfel încât

eroul din Corfu scosese la iveală, puțin câte puțin, un talent de a povesti aventurile trăite care îi lăsa cu gura căscată pe convivii săi.

Se întâmpla acest lucru și în seara aceea.

— Era la fel de cald ca acum sau chiar mai rău, spuse. În iulie, Corfu seamănă cu forja lui Hefaistos. Insula era deosebit de râvnită de otomani din două motive simple: pe de o parte, reprezenta poarta de intrare în Marea Adriatică; pe de alta, constituia baza navală ideală pentru a putea ataca coastele italienești și pentru a cuceri în sfârșit ceea ce Suleiman Magnificul numea „Mărul de aur”.

— Roma, spuse simplu Canaletto.

— Întocmai, continuă feldmareșalul Von der Schulenburg, zâmbind și privindu-i cu afecțiune paternă pe Antonio, și apoi pe Joseph Smith și pe Owen McSwiney, comesenii săi.

Stăteau toți într-o tăcere deplină, fiindcă erau nerăbdători să afle povestea glorioaselor zile din Corfu. Canaletto știa deja acea poveste și tăcerea lui se datora, de fapt, respectului pe care îl nutrea pentru un om de arme de nespusă valoare, un erou al Serenissimei, dar pentru cei doi britanici nerăbdarea era reală, dat fiind că nu mai auziseră acea istorisire și, de ce să negăm, feldmareșalul povestea într-un mod formidabil.

— Îmi amintesc sosirea solemnă a lui Mehmet Pașa de parcă ar fi fost ieri. Măreața lui flotă brăzda marea de argint din fața noastră, iar vasele lui de război erau la fel de numeroase ca stelele de pe cer. Curând după aceea, comandantul otoman a debarcat treizeci de mii de soldați si trei mii de ieniceri. În ce mă privește, puteam răspunde cu maximum cinci mii de oameni: asasini nemți, soldați venețieni si o mână de Schiavoni însetați de sânge. Amiralul Andrea Cornaro a sosit târziu, și cu o flotă mică. A fost surprinzător, din anumite puncte de vedere, considerând importanța insulei, pe care înșiși venețienii o numeau „cuiul din

ochiul turcului”. În orice caz, amiralul a reușit să țină piept inamicului, limitându-se la a completa trupele noastre de uscat. A fost mai bine decât nimic, desigur. Și, cu toate astea, iată ce s-a întâmplat: în zece zile, Mehmet Pașa a cucerit muntele Abraham si muntele San Salvatore. Acum, nu faceți greșeala de a subestima un astfel de fapt: primul domina întreaga parte de nord a fortificațiilor și portul Manducchio, cel de-al doilea, portul principal, cartierul Castrades și zona de sud a orașului. În acel moment, punându-și tunurile pe poziție, Mehmet Pașa a început să asedieze Corfu. Cu aceste cuvinte, feldmareșalul făcu o pauză de efect, lăsându-și ascultătorii în suspans. Apucă sticla de cristal și-și turnă niște vin: Domnilor, povestea asta mi-a uscat gâtul. Doriți puțin Pinot?

McSwiney încuviință din cap și primi în schimb un pahar plin ochi, Joseph Smith făcu un gest de refuz. Canaletto nu băuse încă. Luă câteva înghițituri în vreme ce feldmareșalul își umplea din nou paharul gol.

Apoi, în timp ce servitorii aduceau la masă platouri cu creveți și sarde in saor și fiecare își lua din belșug, Johann Mathias von der Schulenburg își reluă povestea.

— Ehei, blestemat să fiu dacă s-au oprit acolo! Spuse feldmareșalul, scuturând din cap. Păgânii nu doar că ne loveau cu ghiulele zi și noapte de pe înălțimi, dar mai și săpau tranșee ca o haită de cârtițe înfometate și atacau cu infanteria în fiecare dimineață. Au suferit pierderi foarte mari, dar nimic nu părea să-i descurajeze. Mureau cu sclipirea fanatismului în ochi. Și, domnii mei, în pofida tuturor eforturilor noastre, n-am reușit să stingem acea strălucire.

A fost ceva nemaiauzit. În ce mă privește, i-am pus pe civili să se refugieze în subterană pentru a-i apăra de loviturile furtunoase ale bombardamentelor. Fortificațiile se fărâmițau,

oamenii mei cădeau, mâncarea se împuțina, sângele gâlgâia pe zidurile orașului, iar pe 5 august, ironia sorții, am primit nici mai mult, nici mai puțin decât o scrisoare.

— De la cine? întrebă Owen McSwiney, care nu reuși să se abțină.

— De la cine, mă întrebați? De la Mehmet Pașa, desigur!

— Cu ce scop? întrebă la rândul lui Joseph Smith.

Feldmareșalul zâmbi. Adora să-i fie puse întrebări de către comesenii săi. Nu foarte des, bineînțeles, dar de suficiente ori încât să-i confirme că se bucură de atenție deplină. Și apoi, aceea era partea preferată a poveștii pentru Johann Matthias von der Schulenburg, ceea ce Canaletto știa bine, iar acel zâmbet, la o privire atentă, trăda o satisfacție trufașă.

— Vă voi spune de îndată, reluă feldmareșalul. Ei bine, pe 5 august 1716, mi-aduc aminte de parcă ar fi fost ieri, Mehmet Pasa avu îndrăzneala de a-mi scrie că – în calitate de general însărcinat să cucerească insula Corfu de cel mai mare sultan care a existat – avea intenția de a dărâma toate bisericile și templele consacrate unui cult considerat de el idolatru, pentru a le înlocui cu moschee și edificii sacre, menite să celebreze adevărata credință. După o serie de alte asemenea afirmații aiuritoare, de care o să vă cruț din politețe și afecțiune, pretindea ca eu și oamenii mei să ne predăm necondiționat, altminteri avea să distrugă complet orașul.

— Și ce-ați făcut? întrebă la țanc Owen McSwiney, care era ocupat să-și tot pună în farfurie creveți și sarde in saor, ca și cum prin acea mâncare delicioasă ar fi reglat conturile.

— Ei bine, n-am acceptat armistițiul, iată ce-am făcut! N-am cedat nici un pic și-am trimis scrisoarea înapoi la expeditor. Mă puteam baza pe o linie constantă de aprovizionare, mulțumită flotei

venețiene și sprijinului navelor care aparțineau Ordinului Cavalerilor de Malta, fără a mai pune la socoteală că știam foarte bine ce sfârșit au avut cei care li s-au predat otomanilor. Întâi Acrocorintul, și pe urmă Nafplio fuseseră rase la pământ. Moreea pierdută. Ce-ar fi trebuit să aștept în cazul unei capitulări? Și apoi, o spun fără ocolișuri, depunerea armelor n-a fost niciodată o variantă de luat în considerare pentru mine. Chiar și atunci când bătălia pare pierdută, se poate întâmpla ceva care să-i schimbe soarta. Confruntarea nu e niciodată decisă până nu se încheie. Și mai erau încă multe de făcut în timpul acelui asediu. Feldmareșalul se întrerupse pentru câteva lungi înghițituri de vin. Își șterse buzele cu un șervet alb din pânză de Flandra și reîncepu: Am strâns rândurile. Știam că am cu mine o veritabilă adunătură de derbedei si asasini, dar erau derbedeii și asasinii mei, și nu i-aș fi predat neînarmați dușmanului. Ori aș fi câștigat împreună cu ei, ori aș fi murit încercând. Tertium non datur. Dușmanii noștri erau încrezători. Nu doar pentru că se aflau într-o poziție avantajoasă și erau mult superiori numeric, dar și fiindcă insula era bogată: acoperită cu păduri de cedru și de lămâi, portocali cu fructe dulci, viță-de-vie și măslini, bogată în roiuri de albine și deci în miere și ceară, pășuni pentru animale și izvoare de apă cristalină. În fine, păgânii o duceau bine. În cele din urmă, în a douăzecea zi de asediu au pornit un atac pe toate fronturile. Au trecut de zidurile exterioare și au ajuns la porțile orașului. Mărturisesc că, în acel moment, nu mai eram atât de sigur că voi reuși. Erau atât de numeroși, încât păreau un nor de lăcuste. Au început să urce pe scările lor de lemn, în încercarea de a trece peste ziduri și de-a pătrunde în fortăreață. În acel moment, în vreme ce toți asediații, până la unul, fugeau la ziduri ca să respingă în orice fel acel val de soldați aducător de

plumb și de oțel, am hotărât să încerc o lovitură-surpriză.

În privirea Iui Canaletto se ivi o străfulgerare. ÎI cunoștea pe bunul lui prieten Owen McSwiney și știa că, mânat de entuziasmul său copilăresc, n-ar fi putut să nu pună întrebare după întrebare, flatându-l pe eroul din Corfu.

Și exact așa se întâmplă, irlandezul nu-l dezamăgi.

— Ce anume ați plănuit, feldmareșale? Dat fiind că, luând în considerare și cifrele, cred că pot spune că nu aveați scăpare!

Acea observație îi dădu lui Johann Matthias von der Schulenburg un sentiment de satisfacție.

— Aici voiam să vă aduc! spuse. Ei bine, pe scurt: Am luat vreo patru sute de oameni – două sute de nemți și tot atâția Schiavoni – și, la exact o oră după miezul nopții, pe data de 18 august, am ieșit pe poarta Raimonda în fruntea alor mei, în timp ce un foc neîncetat tras din fortăreață ne acoperea și ne ajuta atacul. Așa cum vă puteți da seama, nu eram așteptați. Fiecare dintre oameni mei arunca întâi o grenadă și apoi își descărca pușca. Pe urmă am trecut la atac cu arme albe. Ne-am înfipt ca o lamă în aripa otomană, retezând artere și viscere. Inamicii nu se așteptaseră la un asemenea atac. Se odihneau în tranșee și au fost secerați.

Elementul-surpriză le-a jucat o festă tare urâtă. În retragerea lor, au lăsat aproape o mie de morți în urmă.

Aici se întrerupse din nou, dar numai cât i-a trebuit ca să comande următoarele feluri de mâncare. Își făcură apariția bibani de mare și dorade la cuptor. Fură destupate două sticle dintr-un excelent Malvasia de la gheață. Și, astfel, povestea a putut fi reluată.

— Am ajuns până la burgul Castrades și chiar dincolo de el. Schiavoni erau ca un fluviu revărsat. I-au măturat pe otomani, măcelărindu-i în

transeele lor. În cele din urmă, au ajuns la muntele Abraham. În acel moment, ne-am retras. Făcusem destule pentru acea noapte și nu voiam să riscăm să ne luptăm între noi, dat fiind că Schiavoni erau în față, iar nemții ar fi putut să-i confunde cu dușmanul, din moment ce nu reușiseră să-i țină în spate. Neam reunit. Era și vremea, având în vedere că întunericul nu ne-ar fi ajutat mai mult decât o făcuse deja. Și, așa cum vă puteți da seama, e bine să nu-ți forțezi prea mult norocul. Cu siguranță acesta le surâde celor curajoși, însă pe cei nesăbuiți îi face să verse lacrimi amare.

— Și acel atac a fost de-ajuns ca să-i descurajeze în sfârșit pe otomani? întrebă McSwiney, care deja nu-și mai încăpea în piele.

— Nu chiar, răspunse feldmareșalul. În ziua următoare au năvălit în masă. Pe lângă arme, și-au mai adus scări, corzi, sape, lopeți, satâre. Aproape că au traversat șanțul de apărare cu avânt, obligându-ne să ne retragem. De data asta, intenția lor era să treacă dincolo de ziduri. Dar curând am răspuns cu tunurile și cu focuri de muschetă. Am luptat pe ziduri toată ziua. Până la asfințit și, credeți-mă, domnilor, părea că soarele nu mai voia să apună în acea zi. Dar, în cele din urmă, odată cu lăsarea întunericului, otomanii s-au retras. A trecut încă o noapte. În dimineața de 20 august – nu știu dacă așa a vrut Dumnezeu sau norocul – s-a petrecut ceva miraculos. O furtună s-a abătut asupra insulei. A fost atât de mare, încât amenința să izbească vasele flotei otomane de stânci și a crescut mareea așa de mult, că păgânii s-au înecat în tranșeele lor. Unii au spus că a fost un miracol al Sfântului Spiridon, patronul și protectorul orașului. În orice caz, Mehmet Pașa, după ce a pierdut cinci mii de oameni, și-a îmbarcat la loc ce i-a mai rămas si nu s-a mai arătat. După ce m-am asigurat că nu mai rămăsese picior de otoman pe insulă, am abandonat fortul și m-am întors la Veneția. Am fost primit ca un erou. Până și Antonio Vivaldi a

vrut să mă omagieze, dedicându-mi un oratoriu militar sacru: Giuditta trionfante.

În acel moment, Johann Matthias von der Schulenburg tăcu, ca și cum ar fi terminat un mare monolog teatral.

— Ce poveste extraordinară, feldmareșale! spuse Owen McSwiney, sincer impresionat de acea poveste de război.

— Este întocmai ceea ce s-a întâmplat în Corfu, nici mai mult, nici mai puțin, spuse Von der Schulenburg, dar ochii lui avură o străfulgerare. Iar Canaletto înțelese că feldmareșalul își aminti adevăratul motiv pentru care se întâlniseră în acea seară. Își îngădui un zâmbet politicos și spuse: Vă mulțumesc pentru aprecieri, desigur. Pe de altă parte, îmi dau seama că v-am furat prea mult timp și de aceea, prieteni, pe lângă scuzele mele pentru a fi zăbovit atât la povestea mea, vă îndemn să-mi spuneți ce vă tulbură, pentru că văd în privirile voastre că probabil s-a întâmplat ceva îngrozitor.

13
Amintiri

Fu Canaletto cel care nu mai trase de timp, informându-l pe feldmareșal despre evenimentele petrecute cu două nopți înainte.

— Acum, spuse Antonio după ce îl lămuri pe Johann Matthias von der Schulenburg cu privire la toate detaliile, Marco Zorzi se va ocupa să răspândească portretul lui Olaf Teufel. A venit și cu ideea de a-i da o poreclă de efect, astfel încât, pe de o parte, să-i punem în gardă pe venețieni, iar, pe de alta, să-i îndemnăm să ne dea informații despre eventuali indivizi care ar corespunde descrierii.

— O idee excelentă. Il Corsaro este foarte citit în acest oraș și nu văd alt mod mai rapid și mai eficace de a-l identifica pe individ.

— Da, doar să nu-și fi schimbat înfățișarea, spuse Joseph Smith.

— E posibil, bineînțeles, răspunse feldmareșalul, așa cum ar putea fi priceput în a se travesti, dar trebuie totuși încercat ceva!

— Foarte adevărat, spuse McSwiney.

— Dacă îmi permiteți, de ce ar trebui să fie tocmai el autorul unei astfel de crime atroce?

— Eu cred, zise Antonio, că este un om deosebit de răzbunător. Când complicele lui de atunci…

— Faceți aluzie la cel care era Căpitan Grando în vremea aceea?

Canaletto încuviință.

— Întocmai. Apoi continuă: Spuneam… când acesta din urmă a fost interogat, a confirmat că Teufel provine dintr-o regiune a Imperiului Austriac, din Boemia, din Valahia, poate din Moravia. Din Bosnia? Din Serbia? Nu știa nici el, de fapt. Ceea ce cu siguranță cunoștea era capacitatea lui extraordinară de a manipula mințile femeilor și ale bărbaților. A spus despre el că are o cultură nimicitoare și că este capabil să vorbească multe limbi, capacitate rafinată și dezvoltată mulțumită lungilor sale călătorii. Dar nu este numai asta. Așa cum vă amintiți, el crease o întreagă sectă, folosindu-se de idei din Egiptul Antic, dar având ca unic scop acela de a conduce orașul. Ceea ce m-a mirat din acel interogatoriu a fost senzația că Teufel și Morosini concepuseră un plan criminal menit să submineze actuala alianță politică, a cărei expresie este dogele.

— Păi n-ar fi nimic ciudat în asta, dat fiind că vorbim despre Veneția, adăugă feldmareșalul.

— Sunt de acord, răspunse Canaletto. Și nu doar atât. Și femeia care a declanșat într-un fel investigația mea, și care s-a dovedit apoi a fi soția unui bărbat pe care îl pictasem din greșeală în locul nepotrivit, mi-a zis că am face bine să ne păzim de Teufel.

— Pe Jupiter, Antonio! spuse Joseph Smith. Cine era acea femeie?

— Credeți că joacă un rol în povestea asta?

— N-am idee, dar tocmai ne-ați spus un amănunt semnificativ: ea v-a implicat de la început. Chiar dacă nu știu detalii. N-am idee ce ar putea ști, dar, dacă s-ar afla încă la Veneția, cu siguranță ar putea să ne dea niște informații în plus, nu credeți? La urma urmelor, vă datorează cel puțin o favoare, din moment ce, fără să v-o fi propus, ați ajutat-o în investigația pe care ea a dorit-o din capul locului. Canaletto reflectă.

— De fapt, aveți dreptate, Joseph.

— Fără a mai pune la socoteală că, spre deosebire de Morosini, ea e încă vie și sănătoasă, oriunde s-ar afla. Și că, după câte se pare, știa despre Teufel niște lucruri pe care noi le ignorăm cu totul. Vă amintiți numele ei?

— De fapt, cred că nu l-am știut niciodată. Era o baroneasă unguroaică, sau cel puțin așa mi-a spus.

— Când și unde?

— La o petrecere de acum patru ani.

— Asta e problema de la bază, zise feldmareșalul.

— Care? întrebă Canaletto.

— Timpul scurs!

— E adevărat, răspunse Antonio. Dar, chiar dacă au trecut patru ani, am încredere că pot obține informații.

— Cum? întrebă Owen McSwiney.

— Dogele. Așa am făcut cunoștință cu aristocrata unguroaică. Sau, mai bine zis, am cunoscut o femeie îmbrăcată în negru cu o moretto[7] pe chip, care s-a dovedit apoi a fi baroneasa.

— Ați fi putut măcar să ne spuneți! observă McSwiney, revenind asupra acelui fapt.

Atât el, cât și Joseph Smith s-ar fi așteptat să fi fost informați. Faptul că acest lucru nu se

întâmplase părea să le fi provocat amândurora o mică dezamăgire.

— Nu am dat importanță, se justifică Antonio. Sau, mai bine zis, aflarea acestui lucru m-a afectat, îndeosebi pentru că am înțeles că fusese ea cea care mă folosise încă de la bun început, fără știrea mea. Tocmai de aceea am vrut să las povestea asta în urmă cât mai repede.

— E de înțeles, spuse patern feldmareșalul.

— Dar pot să vă spun că e o femeie periculoasă de care mai bine te ferești, continuă Antonio. Cu toate acestea, vă cer scuze încă o dată, prieteni. Credeți-mă că omisiunea mea a fost făcută cu bune intenții. Acestea fiind zise, din moment ce dogele o cunoaște, mă voi ocupa eu să-i cer mai multe detalii.

— Ce v-a spus acea femeie? insistă Joseph Smith.

— Stați să mă gândesc. Ceva care suna cam așa: „Fiecare primește ceea ce merită, domnule Canal, iar în Ungaria onoarea unei baronese este un lucru foarte serios. Din acest motiv cred ca Olaf Teufel nu vă va ierta pentru ceea ce ați făcut…”

Comesenii înțeleseră amenințarea care învăluia numele lui Olaf Teufel.

— Așadar și el e ungur, spuse Joseph Smith.

— Ar putea fi, fu de acord Owen McSwiney, sau poate aparține oricum unuia dintre acele popoare din estul Europei care au o concepție destul de radicală despre onoare. Ar confirma-o și cuvintele lui Morosini… cum a zis?

— A spus că Teufel trebuie să fie din Boemia, Valahia, Moravia sau din „vreo altă regiune a imperiului”, răspunse Canaletto.

— Întocmai, confirmă McSwiney, dând din cap.

— Și să nu uităm că, tocmai din acest motiv, Ungaria cuprinde numeroase culturi și credințe, continuă feldmareșalul.

— Foarte adevărat, spuse Owen.

— Una este ungur din Budapesta, și alta valah sau sârb. Sigur că aparțin regatului Ungariei, care la rându-i face parte din imperiu, însă au convingeri și caractere foarte diferite.

— Cu siguranță cultivă un radicalism care veneților le e străin, remarcă Joseph Smith.

— Fără îndoială.

— Deci? întrebă Canaletto, alarmat și, în același timp, ușor iritat, fiindcă părea că prietenii lui se întreceau în a face situația si mai neliniștitoare decât era deja. Cum vreți să ne mișcăm?

— Deci, păru a-i ține isonul Joseph Smith, eu cred că, așa cum ați sugerat, domnia-voastră v-ați putea întâlni cu dogele pentru a încerca să obțineți informații despre misterioasa baroneasă. În ce mă privește, aș putea trece împreună cu McSwiney pe la Marco Zorzi, ca să vedem cum a ieșit pagina gazetei în care ar trebui să fie sumbrul portret al lui Teufel.

— Mi se pare perfect, spuse Canaletto, dând din cap.

— Bine, trase concluzia feldmareșalul, vizibil ușurat. Permiteți-mi să cer să se aducă la masă dulciuri, budinci si creme înghețate, astfel încât, după atâtea cuvinte amare, să ne lăsăm încântați de arome.

Convivii, recunoscători, ciocniră privindu-se în ochi, ca și cum și-ar fi promis că fiecare își va îndeplini propriul rol în rezolvarea acelui mister.

În privirea lui Canaletto poate mai era și altceva: jurământul solemn că niciodată nu va mai ascunde nimic prietenilor lui.

14

El babau

Se mișcaseră repede, puțin, dar sigur.

De cum ieșise din local, văzuse vânzătorii de gazete care împărțeau foile tipărite. Iar reacțiile nu întârziaseră. Gentilomii și aventurierii începuseră să discute aprins. Cineva vorbise chiar despre sentințe de condamnare la moarte, în vreme ce unele dintre curtezanele prezente își duseseră mâinile la gură, înăbușindu-și un strigăt. Una leșinase. Sau cel puțin așa lăsase de înțeles. Curând nu avea să se mai vorbească despre altceva.

La început nu înțelesese despre ce era vorba, dar apoi se lămurise și, după ce făcuse rost de Il Corsaro, totul îi fusese mai clar. Până într-atât, încât își îndesase bine tricornul pe cap, în pofida căldurii nemiloase, și-și căutase un colț în cea mai îndepărtată dintre cârciumi, în spatele Rivei degli Schiavoni. Localul era ținut de un cunoscut de-al lui, sârb, ce avea două calități pe care le aprecia nespus: nu punea întrebări și era loial propriilor principii.

Așadar, Olaf Teufel ținea în mâini gazeta, iar cel care-l privea de pe prima pagină cu o privire sumbră era chiar el.

Nu doar atât.

Gazetarul se îngrijise să-și procure un întreg aparat de termeni și definiții care să aibă efect asupra cititorilor. Teufel se descoperi cu părul lung, răvășit și rebel, încadrându-i chipul. Cel din portret îi arunca o privire atât de crudă și de profundă, încât până și el însuși ar fi putut să fie intimidat.

Însă nu era nimic de zis: portretistul fusese deosebit de priceput, iar acel desen îi reflecta în mod uimitor fizionomia.

Descoperise apoi că fusese rebotezat El babau – diavolul în dialect venețian – și avertiza cititorii că, în cazul în care cineva ar fi întâlnit un bărbat ca acela pe străzi sau în piațete, ar fi trebuit să o ia prin altă parte și să comunice gărzilor din cartier locul în care l-au văzut.

În acest fel, deci, un important număr de venețieni aveau să fie puși în gardă. O lovitură importantă, într-adevăr. Dar ineficientă, se gândi imediat Teufel. Își prinsese părul într-o coadă lungă și își lăsase o barbă ascuțită, ceea ce-i schimba aproape complet fizionomia. Sigur, un observator atent i-ar fi putut recunoaște privirea, atât era de similară celei minunat portretizate, dar ar fi trebuit să se oprească și să-l privească cu atenție. În orice caz, rareori o slujnică sau un vânzător ambulant ar fi avut timp să se uite la el destul timp încât să-i prindă privirea și trăsăturile bine disimulate de pieptănătură și de barbă. Iar dacă avea să fie precaut, cu siguranță n-ar fi existat nici un pericol.

În mod cert, putea fi o idee bună să evite localurile unde se jucau faraone sau basetta[8], dat fiind că un jucător, prin definiție, își observă adversarul și deci, în acea situație, cineva chiar ar fi putut să-l recunoască. Același lucru sar fi putut întâmpla cu vreo curtezană prea curioasă. Dar, dincolo de astfel de ipoteze, era mai mult decât sigur că nu avea să fie recunoscut.

Zâmbi.

Canaletto și prietenii săi demonstraseră o mare prezență de spirit și un mod de a acționa neconvențional. Fusese o idee bună aceea de a-i lansa provocarea prin intermediul mesajului lăsat pe pieptul acelui nefericit, cu două nopți înainte.

Înfruntarea începuse.

Știa că era în avantaj, dar nu trebuia să facă greșeala de a-și subestima adversarii. În trecut, Canaletto demonstrase că are multe resurse, începând cu faptul că, departe de a dori să rezolve misterul de unul singur – din moment ce în mod cert nu era în stare, dată fiind profesiunea lui, ceruse sprijin și ajutor unor prieteni care se dovediseră persoane pline de zel și lipsite de prejudecăți.

Nu trebuia să uite acest lucru.

De data aceasta, nu trebuia să dea greș.

Și, gândindu-se la ce plănuia împotriva inamicilor săi, nu reuși să-și rețină un gest de satisfacție.

Era suficient să aștepte.

Foarte curând, Veneția urma să sfârșească într-un haos total.

15

Călătoria

Dogele îl privea cu o anumită gravitate. Canaletto înțelegea că ceea ce îi cerea era mai mult decât o simplă bătaie de cap. Avea senzația că acea femeie trebuia să fie un personaj fundamental pe tabla de șah a relațiilor internaționale ale Serenissimei și, deci, că obținerea de informații despre ea ar putea să-i provoace Serenității Sale o anumită stânjeneală. Pe de altă parte, motivul pentru care voia să o întâlnească ținea de salvarea Republicii, și nimic nu conta mai mult.

Dogele părea pus în încurcătură. În mod cert, nu avea de gând să-i refuze o asemenea informație, dar sigur considera că o astfel de dezvăluire n-ar fi fost lipsită de consecințe.

Canaletto îi spusese deja cum se purtase ea cu câțiva ani înainte și cât încercase el să uite acea întrevedere, doar cu scopul de a lăsa în urmă acele evenimente sumbre care-i apăsau sufletul. Dar acum își dădea seama că acest lucru nu mai era posibil și că, deși el fusese cel care nu voise s-o cunoască mai bine pe ea, nu avea de ales.

I se păru chiar că evenimentele întunecate petrecute la Rio dei Mendicanti îl bântuiau, aproape ca și cum acele crime ar fi devenit, într-un fel sau altul, parte din existența lui. Și, deși făcuse tot ce-i stătuse în putință ca să le lase în urmă,

acum se întorceau în viața lui din pricină că acel blestemat de Teufel nu dispăruse defel.

Mai mult, de fapt, părea nu doar că se întorsese, ci și că setea lui de sânge devenise încă și mai acută, și mai violentă.

— Serenitatea Voastră, mi se pare de datoria mea să subliniez că, dacă întreb care este numele acestei femei, nu e pentru a vă pune în dificultate sau pentru a risca binele Veneției, ci pentru a găsi cât mai multe lucruri folositoare ca acel blestemat să fie oprit.

— Înțeleg, prietene, înțeleg.

Și totuși, deși răspunsese astfel, lui Canaletto îi păru că Alvise Sebastian Mocenigo ar fi preferat să nu spună mai multe. Mai rău. Credea că acea reticență a dogelui ascundea chestiuni pe care nu doar că el nu le știa – era perfect de înțeles –, dar care nu ar fi trebuit să se afle nicicum, din motive nu foarte clare. Din moment ce era evident de-acum că orașul era la cheremul unui nebun sângeros, de ce, se întreba Canaletto, toată acea tăcere? Până la urmă, tot ce-i cerea era un simplu nume!

— Nu știu ce o leagă pe femeia aceea de Olaf Teufel, însă l-a menționat chiar ea din proprie inițiativă, în singura ocazie în care am întâlnit-o, insistă Antonio.

Nu avea de gând să plece de la doge fără acel nume. Foarte probabil, el și prietenii lui își puneau în pericol viețile, și nici dogele nu era la adăpost de neplăceri. Era un preț foarte mic de plătit.

Serenitatea Sa suspină. Convingerea lui Canaletto că Mocenigo manifesta mai mult decât o simplă reticență crescu, dacă mai era posibil. Totuși, înțelese din privirea lui că urma să-i povestească ceva important.

— Baroneasa pe care ați cunoscut-o și care se află la originea acestei istorii care încă nu s-a încheiat este o femeie pur și simplu unică. Neamul ei se pierde în negura vremurilor.

Pe linie maternă e descendenta unui personaj sângeros care a fost protagonistul unei povești întunecate și teribile în Ungaria. Nu știu mai multe, doar că are relații importante cu multe Curți din Europa. Mulțumită unor astfel de legături, a reușit să se căsătorească cu un nobil venețian. Se spune că are o avere fabuloasă, de neimaginat. Cred că în acest moment este de datoria noastră să-i cerem să ne spună tot ce știe despre acest nebun care circulă liber. Ceea ce nu înțeleg este de ce a hotărât să dea semne de viață acum, presupunând că timp de patru ani s-a ținut departe de aceste meleaguri.

Dogele rostise acele cuvinte dintr-un suflu, aproape ca ți cum s-ar fi eliberat în singurul mod pe care-l cunoștea într-o situație ca aceea: vorbind înainte de a se căi.

— Poate aștepta să acționeze din nou, se hazardă Canaletto.

— Asta cred și eu. Fără a mai pune la socoteală că, dacă el a fost cel care a făcut ceea ce am văzut, nu știu ce să mai cred. Vă voi pregăti o scrisoare pentru baroneasă, astfel încât Vizita pe care i-o veți face să aibă un aer oficial. Îi veți spune să ardă misiva imediat după ce o va fi citit și s-o facă în prezența domniei-voastre.

— Vă sunt recunoscător, Serenitatea Voastră.

— Nu-mi mulțumiți, Canaletto. Puteți sfârși într-un cuib de vipere.

— N-ar fi prima dată. Nu vreau să spun că m-am obișnuit cu asta. Cred în continuare că nu sunt omul cel mai nimerit, dar, despre deosebire de prima dată, chestiunea a devenit una personală, iar eu nu sunt un bărbat care fuge de responsabilități.

— Nu, îmi imaginez.

— Voi merge la ea cu domnul Owen McSwiney.

— De acord. Atunci îl voi menționa și pe domnia-sa în scrisoare.

— Vă sunt recunoscător.

— Să știți că va trebui să vă deplasați până la hotarele Republicii.
— Într-adevăr?
— Întocmai. Cel mai bine mergeți până la Fusina, și de acolo luați o trăsură care sa vă ducă în Polesine. Baroneasa Orsolya Esterházy are proprietăți prin acele locuri, mai precis în Badia.
La auzul acelui nume, Canaletto simți cum îi îngheață sângele în vine. Acel nume exotic, oarecum bizar, părea îmbibat cu fier și sânge. N-ar fi știut să explice de ce, poate era doar autosugestie, totuși nu reuși să nu simtă un fior, ca și cum ar fi fost pe punctul de a afla o poveste de care s-ar fi lipsit bucuros.
Dar zarurile erau aruncate.
— Primul meu sfat ar fi să vă adresați abatelui din Vangadizza, Antonio Viara, episcop de Adria. Dar, dacă el, neaflându-se acolo, a numit un vicar, pe monseniorul Giacomo Renovati, vă pregătesc o a doua scrisoare pentru acesta, în ultimă instanță, el este cel care administrează abația din Vangadizza. Din fericire pentru domnia-voastră și pentru mine, vă va putea da anumite sfaturi utile în privința prietenei noastre comune. În curând voi trimite un mesager care să o anunțe dinainte pe baroneasă că sosiți. Veți pleca mâine-dimineață.
Deci se hotărâse. Urma să meargă la baroneasa Orsolya Esterházy. Trebuia să reușească să afle de la ea tot ceea ce putea. Nu i s-a părut că ar fi fost reticentă atunci când a întâlnit-o. Așadar, în ciuda îndoielilor si a stării de neliniște pe care i-o dădea acea femeie, era gata să o înfrunte pentru a obține informațiile de care avea nevoie.

16
Polesine

Burchiello[9] îi dusese la Fusina. De acolo, așa cum sugerase dogele, Canaletto și McSwiney

săriseră într-o trăsură pusă la dispoziție de către feldmareșalul Von der Schulenburg, cu scopul de a le permite să ajungă la Polesine în liniște și păstrându-și anonimatul.

Soarele era la zenit când traversau câmpia și, cu toate că cei doi se aflau la adăpostul trăsurii, trăseseră și draperiile, în încercarea disperată de a se apăra sub orice chip de razele de foc, dar nu reușiseră. Canaletto simțea cum frumoasa pânză de Cambrai i se lipește de piele.

Dacă ar fi putut, s-ar fi dezbrăcat.

În acel moment, de parcă voia să provoace zăduful, trase draperia și privi pe fereastră. Câmpurile aurii de grâne, inundate de razele încinse ale soarelui care cobora către asfințit, păreau pe punctul de a se înroși. Cerul avea neobișnuite striații de culoare violet, iar drumul destinat trăsurilor se îngusta până ajungea doar puțin mai mare decât o alee, urcând de-a lungul unui mal abrupt.

Astfel încât, în scurtă vreme, Antonio și Owen se aflau deasupra canalului plin de apă care traversa terenul cultivat. Din lagună într-o mlaștină, se gândi Canaletto, văzând roiuri de țânțari care se ridicau din iarbă, gata să – i sugă sângele. În plus, chiar acela era sensul cuvântului Polesine: mlaștină. O fâșie de pământ care se întindea între Orient și Occident, situată între râurile Pad și Adige, ornamentată cu o rețea deasă de canale și afluenți ce păreau că se întind în continue coturi și ramuri, înecând un pământ care era scufundat în apă ca nici un altul. Dacă Veneția era construită pe întinderea lichidă și schimbătoare a lagunei, pentru Polesine, mlaștinile și lacurile reprezentau o componentă esențială a peisajului.

Apusul pătrundea în acele continue fâșii și oglinzi de apă, sporind astfel luminile ce păreau că măresc spațiile.

Canaletto rămase fascinat și se gândi că ar trebui să meargă mai des în acest loc atât de special și de

fermecător. Se simțea de parcă acea continuă succesiune de câmpii și canale, de pământ și apă l-ar fi legănat într-un ritm lent și moleșitor, încât până și trăsura însăși părea suspendată într-o dimensiune de vis.

În cele din urmă, drumul părăsi malul și redeveni o suprafața plană, numai bună pentru trăsuri. In acel moment, Canaletto văzu că se apropiau de un sat. De cum intrară, dădură peste o abație impunătoare. Apărată de un zid înalt de cărămidă, ieșea în evidentă datorită turnului ascuțit al clopotniței. După ce coborâră din trăsură, fură primiți în marea grădină luxuriantă, plină de pomi fructiferi și de garduri vii. Aici, Canaletto remarcă biserica impunătoare și, urmându-l pe călugărul portar dincolo de ea, ajunse împreună cu McSwiney într-o minunată mănăstire.

Antonio și Owen traversară curtea și, trecând pe sub un colosal arc din marmură roșie de Verona, ajunseră întâi în refectoriu, și apoi în biroul abatelui.

Era evident că Giacomo Renovati îi aștepta. Era un bărbat nu foarte înalt, ai cărui cârlionți șateni și bogați ajungeau în mod inevitabil să fie striviți de tichie. Privirea sa vie și cercetătoare demonstra o mare curiozitate. Nu părea a fi un om ușor de convins.

Îi întâmpină cu un aer afabil.

— Domnilor, zise, este de prisos să vă spun că am fost informat despre sosirea domniilor-voastre și despre faptul că sunteți oaspeții baronesei Orsolya Esterházy, de aceea vă voi răpi cât mai puțin timp cu putință.

Antonio avu senzația că a fost copleșit de un fluviu de cuvinte. Însă aprecie spiritul practic al abatelui. Cu siguranță nu era un om care pierdea vremea.

— Vila se află imediat după ieșirea din sat, continuă Renovati. E suficient să urmați strada principală și, cum ieșiți din Badia Polesine, o veți

vedea puțin mai sus, pe un câmp. Nu pot spune că o cunosc bine pe acea doamnă, vine rareori pe aici, si nu vreau s-o acuz de nimic, cu atât mai mult cu cât mereu a fost mărinimoasă și generoasă cu satul, dar trebuie să vă avertizez că are ceva straniu, bizar.

McSwiney ridică o sprânceană. Însă vicarul Renovati nu păru să-i dea nicio importanță și-și continuă monologul.

— Trebuie să vă spun însă că e ca și cum ar fi învăluită în ceva periculos, ceva bolnav, dăunător, dacă nu chiar malefic. De aceea, vă implor, fiți atenți. Din voința Serenității Sale, am fost informat despre venirea domniilor-voastre, așadar voi veghea și eu de aici, de jos.

— Monseniore, eu și prietenul meu Owen McSwiney vă rămânem nespus de îndatorați pentru solicitudinea de care dați dovadă, spuse Antonio. De asemenea, vă mulțumim si pentru informațiile pe care ni le-ați dat. În orice caz, îmi place să cred că nu avem de ce să ne temem.

— Dacă până diseară nu vă întoarceți, voi face în așa fel încât să-l trimit să vă caute chiar pe Pietro Loredan, podestat și căpitan de Rovigo în persoană. Suntem buni prieteni pentru că felurite încercări ne-au prins umăr la umăr, așadar nu va ezita să trimită gărzile la vila baronesei.

— Nu va fi necesar, credeți-mă, spuse Canaletto, liniștitor. Chiar dacă împărtășea părerea pe care o avea vicarul despre baroneasă, nu i se părea că amplificarea farmecului ei malefic era o idee bună.

— Cu bine atunci, spuse abatele. Să știți că am pus să se pregătească două chilii în care să vă odihniți, încercând să le fac cât mai comode, în măsura posibilităților. La orice oră v-ați întoarce, nu vă sfiiți să bateți și să strigați la fratele portar, în cazul în care cumva îl ia somnul. Se întâmplă rareori, dar nu pot exclude apriori slăbiciunile fraților mei, care sunt și ale mele. Acestea fiind

zise, nu-mi rămâne decât să vă urez o întrevedere fructoasă cu baroneasa, oricare ar fi motivul care vă face să o vizitați.

Lui Antonio și lui Owen nu fu nevoie să li se spună de două ori și, după ce făcură o plecăciune, ieșiră din biroul abatelui pe unde intraseră. Ajunseră imediat la poarta de intrare și, după ce dădură vizitiului informații despre destinația lor, se urcară din nou în trăsură.

Vila baronesei nu li se arătă în întreaga ei splendoare din pricina întunericului. Însă, atât Antonio, cât și Owen recunoscură perfectele proporții armonioase ale lui Palladio[10]: echilibrul, eleganța, simetria, toate aceste elemente fiind subliniate de frontonul triunghiular susținut de coloane și de scara cu sculpturi din piatră albă de Vicența, care, mulțumită luminii sângerii a torțelor, părea că strălucește chiar și în întunericul nopții.

Îi primi un valet, care, fără prea multă zăbavă, îi conduse In liniște întruna dintre marile săli ale vilei.

Canaletto și McSwiney se simțiră intimidați de splendoarea lucrurilor pe care le văzură. Fură impresionați de șemineul monumental și de vesela de aur. Pe fresca de pe tavan era pictat Apollo pe carul soarelui, ferestrele mari erau deschise, iar draperiile delicate erau ridicate de către rarele rafale de vânt, care din când în când sufla dinspre grădină. Canaletto observă că mobilierul fusese făcut de către maeștrii lemnari, din Viena, lampadarul imens, cu peste o sută de lumânări, sporea infinit sclipirile frunzelor și ale ghirlandelor de argint care decorau pereții. Dar, în ciuda acestui fast – care combina eleganța reținută a stilului lui Andrea Palladio cu opulența tipic ungurească –, în acel loc domnea ceva neliniștitor.

În cele din urmă, sosirea baronesei le confirmă acea senzație. Ușa cea mare din spatele lor se deschise larg și cei doi o văzură intrând, frumoasă

și inabordabilă. Exact așa cum îi păruse lui Canaletto și dățile anterioare în care o admirase.

— Domnilor, sunt încântată să vă cunosc și să vă pot găzdui în vila mea din provincie.

Acea voce îl izbi, întocmai cum o făcuse și înainte. Avea ceva exotic și totodată crud.

Orsolya Esterházy era îmbrăcată într-o rochie neagră cu broderii și volane, foarte decoltată. Statura ei impresionantă îi dădea un aer mai degrabă impunător decât elegant. Părul lung și roșcat era prins într-un coc înalt care, pe lângă faptul că-i permitea să suporte căldura din acea seară, îi scotea în evidență chipul cu pomeții proeminenți și ochii albaștri alungiți. Buzele pline și roșii erau o promisiune de dorință și de pierzanie.

Canaletto rămase impresionat și pentru că era prima dată când o vedea deslușit. Înainte avusese mereu grijă să poarte o mască în prezența lui. Ea păru că îi citește gândurile.

— Vă arăt chipul meu, spuse ea, cu o ușoară satisfacție.

— În sfârșit, răspunse Antonio, care nu găsea un mod mai bun de a sublinia frumusețea baronesei. Regret că nu l-am putut admira mai devreme.

— Lingușitor, șopti ea. Tăcu pentru o clipă, și apoi adăugă: Iar domnul care vă însoțește este Owen McSwiney. Nu era o întrebare.

— Mă plec înaintea domniei-voastre, completă irlandezul, înclinându-se respectuos.

Baroneasa duse mâna la gură, abținându-se cu greu să nu râdă.

— Vă rog! Nu merit plecăciunea domniei-voastre, domnule.

— Poate că nu, spuse Owen, și acest lucru mă mâhnește.

— De acord, spuse Orsolya Esterházy, îngăduindu-și un gest de aprobare.

Sigură pe ea, se gândi Antonio, dar nu indiferentă la complimente și la lingușiri. Deși știa

că armele de folosit cu o femeie ca aceea erau cu totul altele. Păcat că lui îi lipseau cu desăvârșire. Nu deținea informații utile, nu-i putea oferi nimic la schimb. El însă venise să ceară.

Iar ea, care părea că-l arde cu privirea, știa foarte bine acest lucru.

17

Baroneasa Orsolya Esterházy

— Cred că știu, sau cel puțin bănuiesc, motivul pentru care dogele mi-a ordonat să vă primesc. Aș fi făcut-o oricum, dar îmi face plăcere să văd cum Serenitatea Sa a vrut să se ocupe personal. Baroneasa le arătă mesajul scris de doge: După cum vedeți, păstram vorbele lui chiar aici, lângă inimă, dar știu că ar putea fi foarte neplăcut ca acest bilet să ajungă în mâinile cui nu trebuie, de aceea este de datoria mea să-l încredințez flăcărilor. Spunând acestea, luă un candelabru de aur cu cinci brațe și lăsă ca focul să transforme hârtia într-un pumn de cenușă. Când fu mulțumită de rezultat, aruncă ultima bucată înnegrită în șemineul stins. Iar acum, domnilor, îmi voi permite să vă invit la cină pentru a vă răspunde la întrebări, deoarece îmi imaginez că drumul de la Veneția până aici v-a stârnit foamea. Și n-aș vrea să nu respect cumva ospitalitatea ungurească.

Rostind acestea, baroneasa deschise o altă ușă mare și intră în sala pregătită pentru cină.

Canaletto și McSwiney o urmară. Îi aștepta o masă plină. După ce îi invită să ia loc, Orsolya Esterházy se așeză și ea și, în cele din urmă, îl întrebă pe Canaletto care era motivul acelei vizite.

— După cum vă amintiți probabil, baroneasă, spuse el, la ultima noastră întâlnire ați menționat faptul că omul răspunzător de o lovitură de stat

aproape reușită – Olaf Teufel – și de trei crime sângeroase n-ar ezita să se răzbune.

În timp ce Canaletto se servea, Orsolya Esterházy încuviință din cap. Prin privirea ei trecu o străfulgerare – Antonio n-ar fi știut să spună dacă de satisfacție sau de mânie –, dar apoi reveniseră la sclipirea lor liniștită, cel puțin în aparență.

— Îmi amintesc ce v-am spus, zise, n-am uitat nici de ce am făcut acea afirmație. Vedeți, domnule Canal, în țara mea, concepte ca onoarea și răzbunarea au o însemnătate mai radicală și mai mare decât la Veneția, cu atât mai mult cu cât însăși natura Serenissimei, mercantilă prin excelență, trage aceste principii în jos, spre compromis. Ei bine, asta ar fi pur și simplu imposibil în Ungaria, iar prin ea mă refer și la Boemia, Valahia, Moravia, Serbia, Albania, adică toate acele regiuni care au dăruit istoriei războinici formidabili, tocmai pentru că acestor teritorii și culturi le e caracteristică o anumită natură luptătoare.

Canaletto se mulțumi cu acel răspuns, fiindcă explica în puține cuvinte cu ce fel de om aveau de-a face el și prietenii lui.

— Așadar, domnia-voastră crede că Olaf Teufel e un războinic? Îl cunoașteți? În ce măsură? Înțelegeți că interesul meu pentru el este dictat de faptul că avem motive să ne temem că s-a întors și, din păcate, c-a făcut-o în cel mai rău mod cu putință, din moment ce doar cu câteva zile în urmă a fost găsit un bărbat ucis într-un fel oribil…

— Pe Ponte delle Guglie, completă baroneasa, luându-i vorba din gură.

— Deci știți despre asta?

— Bineînțeles. Așa cum știu și că bărbatul despre care vorbiți este sărmanul Marco Grisoni, secretar al Cancelariei Serenissimei Republici Veneția. Ceea ce face crima să fie și mai gravă, dacă așa ceva e posibil, spuse Orsolya Esterházy, iar privirea ei exprimă o fermitate absolută, de

neclintit. Credeți poate că aș fi putut supraviețui la Curtea Ungariei fără să fi fost prima care știe ce se întâmplă? întrebă ea, ridicând o sprânceană și provocându-l pe Canaletto să o contrazică.

De data aceasta vorbi Owen.

— Vedeți, doamna mea, ceea ce încearcă să vă spună prietenul meu este că am venit aici în această seară ca să aflăm dacă ne puteți ajuta să dezlegăm această enigmă care ne pune la încercare. Probabil că Olaf Teufel s-a întors pentru a se răzbuna. Ce ne face să spunem asta? Faptul că ucigașul l-a menționat în mod special pe domnul Canal într-un fel cel puțin macabru, ca și cum l-ar fi vrut tocmai pe el în fruntea anchetei derulate pentru a rezolva acest nou mister. Iar, în dorința lui de a juca un joc înfricoșător, noi suntem cât se poate de dezavantajați, fiindcă el știe totul despre noi, în vreme ce noi știm foarte puțin sau deloc despre el. Și, dat fiind că nu avem nici cea mai mică idee despre locul în care s-ar putea ascunde sau despre cei care i-ar fi putut acorda favorurile și prietenia lor, iată-ne aici la domnia-voastră.

La auzul acelor cuvinte, baroneasa nu reuși să-și stăpânească râsul. Însă nu era nimic amuzat în el, dimpotrivă, celor doi prieteni li se păru că era ceva înghețat și funest.

— Vă voi spune ceea ce s-ar zice despre Olaf Teufel în țara mea și ceea ce cred eu că știu sau că am înțeles despre el. Ei bine, nu am idee de unde vine acest bărbat, dar cu siguranță a făcut un pact cu demonul. În locurile de unde vin eu se numește în multe feluri, depinde de unde provine cel care vorbește, dacă e ungur, sârb sau morav. În țara mea este Farkaskoldoi, un om cu puteri magice, în stare să-și schimbe înfățișarea, însetat de sânge și mânat de o poftă sexuală de nepotolit. Datorită acestei naturi, Olaf Teufel a putut să seducă, să manipuleze, să subjuge și să controleze atâția oameni, și va continua să o facă. Nu există alt mod de a-l opri decât omorându-l.

— Dar cum puteți afirma toate acestea? întrebă Canaletto, care începea să creadă că-și pierde vremea. Și acea convingere devenea tot mai puternică pe măsură ce se străduia să stingă iuțeala din farfurie, căci mâncarea părea că fusese gătită într-o mare de paprica. Atât de tare ardea, încât era nevoit să încerce să potolească focul ce-l ardea pe dinăuntru cu repetate pahare de vin.

— Fiindcă a fost odată cineva ca el si în familia mea.

— Baroneasă, domnia-voastră vreți să ne speriați cu aceste povești, dar adevărul este altul, iar acum îmi dau seama că poate am greșit venind aici, spuse Antonio, pierzându-și răbdarea.

— Tăceți! îl somă Orsolya Esterházy, întinzând un braț spre oaspetele ei și arătându-l cu degetul ca și cum ar fi vrut să-i interzică să vorbească. Habar n-aveți despre ce vorbiți, iar vocea ei păru că se transformă în acel moment, ca și cum ar fi vorbit o ființă născută de inima neagră a pământului. Ceea ce vă spun este adevărat, iar dacă domniile-voastre nu aveți suficientă erudiție ca să știți lucrul acesta, sau destulă curiozitate ca să-l înțelegeți, atunci vă avertizez că veți pierde această provocare care, de fapt, vă depășește! Acum patru ani v-am însărcinat să conduceți o anchetă legată de soțul meu. Uram felul în care mă mințea și doream fierbinte să plătească cu viața pentru infidelitatea lui. Pe parcursul anchetei, am aflat despre Olaf Teufel și am vrut să-mi dau seama mai bine ce fel de om este. Astfel, am participat în mai multe rânduri la petrecerile pe care le dădea la palat stăpâna lui, care, în realitate, era sclava lui. Am surprins la el caracteristicile lui Farkaskoldoi: capacitatea de a vorbi o mulțime de limbi de parcă le-ar fi știut dintotdeauna, absoluta siguranță cu care determină oamenii să se supună dorințelor lui, acea aură de frumusețe seducătoare ce pare să-l facă irezistibil pentru femei. Semnele au fost clare și de aceea m-am ținut departe de el!

Owen McSwiney rămase împietrit văzând cum se schimbase expresia frumoasei baronese și cum chipul ei perfect era acum umbrit de un văl de tristețe sumbră. Și Antonio părea că se căiește pentru afirmația lui de mai devreme și asculta cu atenție.

— Spuneați că ființa despre care vorbiți are nume diferite în fiecare cultură, spuse el.

— Întocmai, răspunse ea fără șovăială. Se numește strigoi în Valahia, upyr în Russia, vrykolaka în Grecia, mullo la gitani. Puterea lui este cea a creaturilor nopții. Și se hrănește cu sânge!

18
Farkaskoldoi

Se lăsase o liniște adâncă.

Ultima afirmație a baronesei îi lăsase pe Canaletto și pe McSwiney fără cuvinte. Ca și cum totul, dintr-odată, ar fi căpătat o explicație. Păstrând un calm de invidiat, irlandezul întrebă ceea ce le era deja clar amândurora:

— Doamnă, tocmai ne-ați spus că această creatură se hrănește cu sânge. În ce fel?

Orsolya Esterházy își îngădui un zâmbet. Părea triumfătoare, precum animalele feroce.

— Împlântându-și colții în jugulara victimei.

Dintr-odată, căldura păru că îngheață. S-ar fi zis că ceva sau cineva a auzit cuvintele rostite în acea casă și a vrut să lanseze un avertisment. Însă Canaletto nu voia să se lase impresionat. Nu avea de gând să subestimeze afirmațiile baronesei, dar nici nu era dispus să creadă că ucigașul sărmanului secretar al Cancelariei era o creatură supranaturală, însetată de sânge. De aceea insistă:

— Doamna mea, spuneați că afirmația domniei-voastre e întemeiată pe o experiență de familie.

Orsolya Esterházy îl fixă cu privirea. Apoi expresia ei se îndulci și păru că-și reamintește o mare durere.

— Chiar așa este, domnule Canal, și vă voi explica acum. Vedeți, dacă pe linie paternă descind din principii Esterházy, și de aceea am vrut să reamenajez interioarele acestei minunate vile după modelul palatului pe care îl deține familia mea în Isenstadt, pe linie maternă provin din neamul Báthory, din ramura minoră a familiei Simolin, dat fiind că cei din partea majoră s-au stins cu ceva vreme în urmă. Ei bine, cu mai mult de o sută de ani în urmă, o străbunică de-a mea, Erzsebeth Báthory, din ramura Ecsed, a fost acuzată că ar fi torturat și ucis peste o sută de femei. Bineînțeles că eu nu pot furniza dovezi sigure ale acestor fapte, pentru că sunt prea tânără, dar și mama, și înainte de ea bunica mi-au povestit în repetate rânduri despre contesa sângeroasă. Despre cum ea a deprins arta magiei negre de la sfătuitoarea ei Dorka și de la slujitorul Thorko și despre cum a pus în practică învățăturile lor. Asprimea ei era legendară: dacă o slujnică de-a ei nu-i dădea ascultare, punea să fie ucisă. Era convinsă și de faptul că sângele tinerelor fecioare îi puteau asigura frumusețe și tinerețe veșnice, și astfel a început să le ucidă pentru a se îmbăia în sângele lor sau pentru a-l bea direct, tăindu-le gâtul.

Canaletto se opri din mâncat. Acea poveste era nu doar înfricoșătoare, ci de-a dreptul absurdă. Ce fel de femeie era baroneasa? Sigur, ipoteza unui Farkaskoldoi însetat de sânge putea explica dintr-o lovitură uciderea secretarului Cancelariei, dar era cu totul nefondată.

Nu doar atât. Găsea că toate acele povești erau de un prost gust atât de mare, încât îi era tot mai greu să rămână în acel loc. Își pierduse orice poftă de mâncare, iar dacă aceea era ospitalitatea ungurească, mai bine se lipsea.

— Regret că v-am stricat apetitul, domnule Canal, spuse baroneasa, care probabil își dăduse seama de dezgustul lui. Și sunt devastată dacă în ochii domniilor-voastre par o șarlatană, dar să știți că asta e ceea ce am de spus. M-ați întrebat ce știu despre acel bărbat care-și spune Olaf Teufel și v-am zis sincer ceea ce cred. În ce mă privește, dacă nu sunteți convins, puteți pleca oricând doriți.

— Cred că vă voi urma sfatul întocmai, spuse Antonio, ridicându-se. Până atunci încercase să se abțină, dar ultimele afirmații ale Orsolyei Esterházy și tonul cu care fuseseră rostite îl indispuseră definitiv. Nu vreau să fiu lipsit de respect în ce vă privește, însă ceea ce-mi spuneți nu pare deloc rezonabil. Ar trebui, așadar, să cred că omul pe care îl căutăm este un diavol? Că bea sângele victimelor sale?

— Vedeți, domnule Canal, domnia-voastră nu înțelegeți că nu vorbim despre îngeri și diavoli. Dacă gândiți în funcție de categoriile religiei, nu veți reuși niciodată să înțelegeți cine este acel om cu-adevărat. Și, în ce privește plângerile domniei-voastre, vă reamintesc că, nu mai departe de anul trecut, în orașul Szeged din Ungaria a avut loc cea mai mare vânătoare de vrăjitoare din istoria țării mele. Iar dacă aveți amabilitatea să mergeți în iubita voastră Istria, veți descoperi că ceea ce v-am spus nu este deloc surprinzător. Voi, venețienii, atât de legați de mărfurile și de negoțurile domniilor-voastre! Mă dezamăgiți, domnule Canal! Aveam o impresie mai bună despre domnia-voastră. Speram că sunteți în stare să vedeți dincolo lungul nasului. Dar se pare că m-am înșelat!

În cuvintele baronesei era o superioritate atât de batjocoritoare, încât Antonio simți o iritare pe care nu o mai încercase niciodată. Era luat peste picior. Și, de asemenea, speriat pentru că, dacă în ceea ce spunea baroneasa exista chiar și numai un sâmbure de adevăr, el și prietenii lui erau luați cu totul pe

nepregătite. Și se săturase de acest lucru, întocmai ca acum patru ani, și de data aceasta i se păru că trebuie să înfrunte un inamic prea puternic.

— Am auzit suficient, spuse Canaletto, încercând să-și alunge din minte acele palavre sângeroase, domnul McSwiney și cu mine plecăm.

Și, în timp ce spunea acest lucru, irlandezul se ridică împreună cu el.

— Foarte bine! exclamă baroneasa, chemându-și slujitorii cu un clopoțel de argint. O clipă mai târziu apăru bărbatul care îi întâmpinase pe Canaletto și pe McSwiney la intrare. István, însoțește-i pe cei doi oaspeți la ușă! Mă iertați că nu vin si eu, domnilor, cu atât mai mult cu cât cunoașteți drumul. Însă un ultim lucru înainte de a pleca, domnule Canal!

Antonio, care era nerăbdător să părăsească acea casă, o privi pentru ultima dată pe acea femeie stranie și teribilă.

— V-ați întrebat vreodată în ce cred Schiavoni? Acei soldați care fac parte din Republică și pe care vă distrați să-i portretizați în vedutele domniei-voastre?

Antonio tăcu, fiindcă nu știa ce să răspundă.

— Tăceți, nu-i așa? Cu toate acestea, eu știu despre foarte frumoasele pânze pe care le-ați pictat: Fonteghetto della Farina, Riva degli Schiavoni, văzută dinspre apus. Sunt picturi minunate, și în toate apar soldați din Dalmația. V-ați întrebat cine sunt? În ce cred? V-ați întrebat dacă domnia-voastră îi pictați, sau dacă sunt ei cei care intră în tablourile pe care le faceți?

Apoi, fără a-i mai aștepta răspunsul, baroneasa adăugă: învățați să vă puneți întrebările corecte, domnule Canal. Asta este ceea ce trebuie să aveți în minte, dacă vreți să-l prindeți pe Olaf Teufel. Cât despre mine, nu vă port pică, în ciuda proastei creșteri a domniei-voastre, fiindcă sunt sigură că la sfârșitul acestei istorii îmi veți fi recunoscător. Apoi, străfulgerându-i cu privirea pe cei doi

oaspeți, Orsolya Esterhâzy îi dădu slujitorului un ordin în limba maghiară și o făcu cu o asemenea furie, încât nu mai lăsa loc de nici o replică.

Canaletto rămase într-atât de surprins, încât nu-și mai găsi cuvintele și, neputând răspunde, fu condus afară împreună cu prietenul său.

19
Îndoieli îndreptățite

— Ei, nu se poate spune că a fost un succes, comentă McSwiney în timp ce se întorceau spre abație.

— Cel mai mare regret al meu este că n-am avut prezența de spirit să-i răspund pe măsură, răspunse Canaletto.

— Haide, Antonio, nu trebuie s-o iei așa, poate că până la urmă este și un sâmbure de adevăr în ceea ce a spus baroneasa.

— Așadar, crezi toate acele absurdități despre cei care sug sângele?

McSwiney clătină din cap.

— Bineînțeles că nu. Dar încearcă să vezi lucrurile dintr-un alt unghi. În primul rând, nu sunt expert în tradiții, dar îți pot spune sigur că și în Irlanda există în credințele populare personaje asemănătoare cu cele descrise de baroneasă.

— Aha, spune-mi.

— E foarte simplu. În folclorul irlandez există personajul lui Leahun Shee sau Leanan Sidhe, care nu e altceva decât o zână. Conform tradiției, ea le apare călătorilor, seducându-i cu părul ei negru sau roșcat, cu ochii ei albaștri și cu formele ei irezistibile. Odată subjugați, îi face să devină ai ei, hrănindu-se cu sângele lor și ținându-i în viață cât mai mult posibil, într-un joc al erosului și al torturii.

— Dacă n-ar fi unguroaică, ar părea că tocmai ai descris-o pe gazda noastră, dar sigur că, așa cum

bine spui și dumneata, este vorba doar despre o simplă superstiție, despre basme pentru copii, spuse Canaletto cu un surâs vag.

— Cu siguranță, într-atât, încât am folosit-o ca protagonistă a unei piese de teatru de-a mea, care a și plăcut publicului la vremea aceea, dar vezi, discuția nu este despre cât e de adevărată povestea, ci despre cât sunt oamenii de dispuși să creadă în ea.

— Nu înțeleg.

— Încerc să-ți explic. Nici eu nu cred că ce a spus baroneasa poate exista cu-adevărat; totuși, sunt de părere că mulți oameni pot crede asta și că povestea ei are o evidentă putere de a fascina. Să ne amintim că tocmai prin acest tip de povești a reușit în trecut Olaf Teufel să convingă o bună parte din familiile aristocrate venețiene să adere la secta lui.

— Sigur! N-am uitat nimic!

— Foarte bine, spuse McSwiney, vizibil încurajat de răspuns. Atunci, dacă așa stau lucrurile, ce mi se pare prețios din această întâlnire este ultima parte.

— Vrei să spui cea în care a vorbit despre Schiavoni?

— Întocmai.

— Și eu mă gândeam tot la asta.

— De unde vin?

— Sunt dalmați, originari din Croația, Albania, Muntenegru, Bosnia.

— Perfect! exclamă McSwiney.

— Sunt soldați, mai spuse Canaletto.

— Și mai bine.

— Locuiesc la Veneția, aparțin armatei de pe continent.

— Magnific.

— Sunt considerați a fi foarte fideli Republicii.

— Perfect. Și i-ai pictat de multe ori în ultimele tale tablouri.

— Așa este.

— Să lăsăm deoparte pentru moment toată chestiunea cu Farkaskoldoi și să ne gândim la altceva.

— Te ascult, spuse Canaletto în timp ce trăsura se oprea.

— Dacă eu aș fi un aventurier nemilos și lipsit de scrupule ca Olaf Teufel, aparținând probabil culturii maghiare sau slave a imperiului, ei bine, mă întreb, cui m-aș adresa pentru a găsi noi complici?

Canaletto rămase fără cuvinte.

— Dumnezeule! exclamă.

20
Incendiul

În miez de noapte, insula Murano era cufundată în somn. Într-un sac, Olaf Teufel o ținea pe una dintre fiicele sale preferate. Odată ajuns la ușa pe care o cunoștea prea bine, apucă un clește, scoțându-l de la brâu. Strânse cu el lacătul mare cu care era prins lanțul până îl auzi spărgându-se. Apoi desfăcu lanțul și deschise ușa.

Intră în camera cuptorului: era goală. Nu era nimeni în afară de fată. Din câte știa el, Colombina rămânea mereu acolo. Sau aproape. În tot acel timp o observase, pregătindu-și cu grijă planul. Își jurase că o va pedepsi pentru trădarea ei din urmă cu patru ani. Cine, dacă nu Colombina, ar fi putut să dezvăluie locurile în care erau celebrate ritualurile sectei pe care o crease? Iar acum avea să o supună pedepsei pe care o pregătise pentru ea.

O găsi lângă cuptor. Era ghemuită nu departe de gura acestuia. Când își dădu seama că l-a auzit și că era pe punctul de a se trezi, țâșni în față și o apucă de păr. Scoase cuțitul și, cu o singură tăietură, îi reteză limba. Apoi o lovi la ceafă, făcând-o să-și piardă cunoștința. Fata rămase pe podea. Părea moartă. Dar nu era. Din gură îi curgeau șiroaie de sânge.

Merse mai departe până la marele cuptor central, cu cele două guri. Aprinse focul cu calm. Adusese cu el un butoiaș plin cu ulei. Îl vărsă astfel încât lichidul vâscos să impregneze tot ce întâlnea în cale. De sub manta, Teufel scoase o torță. O scufundă în ulei, și apoi o băgă în cuptor. O scoase de acolo aprinsă, și cu ea dădu foc uleiului, care curând desenă o dâră purpurie. Flăcările se înălțară ca niște enorme limbi de foc pâlpâitoare.

În acel moment, Teufel o eliberă pe fiică.

O lăsă să iasă din sacul pe care-l ducea în spinare, auzind-o cum mârâie în timp ce salivează. O conduse în lesă până la locul în care Colombina zăcea fără simțire.

Colombina își recăpătă cunoștința. Simți în gură un gust metalic și o durere ascuțită care o făcea să sughițe. Duse o mână la buze. Înțelese că erau pline de sânge. Simți o căldură infernală. Părea că lumea întreagă luase foc. O durere surdă și bruscă o arse la baza gâtului. Și atunci își aminti. Cineva o lovise. O rănise. La limbă și la ceafă. Nu știa să spună când, probabil tot atunci când izbucnise incendiul. Poate că durerea și incendiul erau legate. Poate că nu. Își pierduse cunoștința și nu-și mai amintea nimic.

Dar acum mirosul de fum îi umplea nările și simțea că totul în jurul ei gemea și trosnea.

Deschise ochii și o ceață deasă îi răni privirea, umplând-o de lacrimi. Se simțea slăbită. Nu era în stare să se ridice, întinse mâna înspre locul în care își amintea că lăsase suportul de fier, în încercarea de a se agăța de ceva. Pipăind, îl găsi, dar imediat ce-l apucă, îi și dădu drumul. Carnea îi sfârâi, ca și cum cineva ar fi pus-o pe jar. Scoase un țipăt. Dar nu auzi nimic.

Suportul era incandescent.

În jurul ei, dincolo de fum, văzu un zid de foc. Nu mai era cuptorul cel care ținea focul, acum focul învăluia întreaga clădire, atelierul și tot

spațiul din jurul ei. Încercă să țipe. Dar, din nou, urletul îi rămase în gât. Începu să tușească. Scuipă un cheag negru și roșu. Fumul o umplu ca pe o amforă goală. Apoi, în acele trosnituri continue, în acel zid de foc al flăcărilor, sclipi ceva. Colombina nu înțelese ce anume, dar văzu ceva mișcându-se, ceva ce părea viu. Nu avu timp să priceapă.

I se păru o divinitate a Infernului.

În cele din urmă dispăru.

Se ridică o spirală de scântei, un stâlp de lemn explodă, și flăcările îl aruncară în aer ca pe un proiectil. Cu fiecare clipă care trecea, focul părea să-și multiplice propriul avânt pustiitor. Flăcările se apropiau de ea. Vuiau. Trosneau într-un fel care producea groază. Acum, Colombina era conștientă de ceea ce se întâmplă. Încercă să se acopere cu ceva. Își sfâșie tunica și încercă să-și protejeze gura și nasul cu pânza.

În acel moment, simți cum o ridică cineva. O clipă înainte de a fi înghițită de limbile de foc care mugeau ca niște fiare, cineva o luă de acolo. Era cu capul în jos. Încercă din nou să țipe. În zadar.

Focul se înălța până la cer. Cuptorul părea un rug imens. O pală de foc ca dâra unei stele arzânde. Strălucirea de un roșu sângeriu era un mare rubin care ardea în noapte la Murano. În jurul acelei coloane purpurii se adunaseră zeci de bărbați și femei, în strădania disperată de a stinge incendiul. Alergau, își întindeau unii altora găleți de apă, într-un vuiet de țipete și de încercări deznădăjduite. Zidul de foc se reflecta în apa neagră a lagunei și părea că se împrăștie, alunecând în depărtare. Însă era doar o impresie. Cu siguranță urma să le ia toată noaptea ca să reușească să-l stingă.

Olaf Teufel zâmbi. Planul lui începea să prindă formă. Iar acela era doar începutul. Altă durere, altă suferință, altă moarte. Urmau să se adauge una alteia și să distrugă orașul, asemenea flăcărilor incendiului și căldurii din acea vară apocaliptică.

Urma ca nebunia să consume Veneția. Trebuia doar să știe să aștepte. Iar, într-o bună zi, atunci când Serenissima avea să fie un morman de ruine, un cuib de epave și de nebuni, el își va recăpăta acel titlu nobiliar care i se cuvenea dintotdeauna familiei sale și care îi fusese înstrăinat din cauza unor urzeli ale palatului și ale diferitelor alianțe.

Așteptase. Acum urma să acționeze. Era timpul. Răzbunarea lui urma să vină ca un vânt, puternic și nemilos, gata să smulgă din rădăcini tot ce întâlnește în drum.

În sfârșit, o lovise pe acea femeie. Cu patru ani în urmă, își dăduse seama că ei nu-i era teamă de ceea ce ar fi putut să i se întâmple. Dar, cu siguranță, ea a descoperit că ține la acea tânără fată pe care o luase sub aripa sa. Acea orfană băgăcioasă, se gândi Teufel. Însă acum, că o terorizase cu focul și o blestemase cu sămânța nebuniei, totul urma să se îndeplinească.

O privi pe fata din fața lui. Încerca să țipe, dar vocea nu i se auzea. O dusese de acolo teafără, deschisese ușa, ieșise din clădire și o urcase în barca pe care o lăsase în apropiere. Avea în minte ceva special pentru ea.

În timp ce atelierul era devorat de foc, începu să vâslească. Barca se desprinse de chei și se îndepărtă pe oglinda de apă, luminată în continuare de portocaliul incendiului care spinteca ruinele fumegânde ale sticlăriei.

21

Să pierzi totul

Zorii se iveau la Murano, iar din atelier nu mai rămăsese decât un morman de tencuială înnegrită, cenușă și moloz. Treziți de strigăte, localnicii se agitaseră toată noaptea în jurul incendiului, în încercarea disperată de a mai salva ceva. Reușiseră

să evite întinderea focului, mulțumită absenței vântului și faptului că interveniseră iute. Cu toate acestea, incendiul se hrănise cu soda și cu silicatul stocate în magazie și devorase o bună parte din structura de rezistență, făcând să cadă acoperișul, care mai întâi se prăbușise, iar apoi fusese mistuit de flăcări.

Sticlarii interveniseră la timp și nu lăsaseră incendiul să se propage, limitându-l doar la atelierul Charlottei von der Schulenburg. Dacă flăcările sar fi propagat de la o sticlărie la alta, ar fi putut distruge întreaga insulă Murano. Distrusese doar una dintre sticlării. Oricum, rămânea o rană în inima insulei.

Charlotte era zdrobită. I se părea că-i smulseseră inima din piept. Iar în golul rămas sălășluia acum doar o durere metalică, care pulsa și care nu putea fi controlată. Îi luaseră totul. Colombina dispăruse, iar ea, chiar de cu zori – când incendiul fusese stins deja – rătăcise printre mormane de jar, grămezi de ruine și nori de cenușă ce păreau zăpadă gri.

Mirosurile de sticlă arsă, de cărămizi înnegrite și de lemn carbonizat îi întorceau stomacul pe dos. Însă nu găsise nimic, nici urmă de rămășițe ale fetei.

Înlăuntrul ei încolțea o frică ancestrală, un sentiment pe care-l credea dispărut, îngropat de siguranța pe care o dobândise odată cu trecerea timpului, dar care acum, iată, se întorcea.

Antonio o rugase să-l asculte, însă ea nu voise și, procedând astfel, comisese o greșeală de neiertat: îl subestimase pe diavol.

Iar acum plătea consecințele.

Nu era drept, se gândi. Nu era drept ca acea fată, care nu primise nimic de la viață, să fie lovită în felul acela. Nu știa exact ce se întâmplase. Spera că se salvase. Că avusese posibilitatea de a fugi pe undeva. Dar, în sinea ei, Charlotte știa că greșelile se repetau și, odată cu ele, și nenorocirile.

Fusese atât de absorbită de revendicarea propriei independențe, încât uitase de cele mai elementare norme de siguranță. Fusese convinsă că lucrurile care avuseseră loc în trecut reprezentau un tribut suficient pentru furia acelui om. Însă nu era deloc așa.

În vreme ce golul lăsat în Murano era umplut de o liniște mormântală, si sticlăria ei semăna cu o cicatrice de nevindecat, Charlotte izbucni în hohote de plâns. Strânse pumnii. Se simțea neputincioasă, golită, nimicită, și știa că singura vinovată de ceea ce se întâmplase este ea însăși.

Privi laguna din fața ei. Apoi fixă cu privirea unul dintre stâlpii care încadrau cuptorul. Se lăsă să alunece până se cuibări în cenușa, lemnul si cărămizile care încă mai fumegau, în timp ce începu să cadă o ploaie torențială. Venea așa, brusc, de parcă lui Dumnezeu i s-ar fi făcut milă de ea și de atelierul în care lucrase. În vreme ce picăturile cădeau pe mormane de lemne și pe resturi de mese, ticăind pe cioburi de sticlă spartă și pe cristaluri sfărâmate, Charlotte se apucă cu mâinile de păr. Privirea ei era fermă, aproape absentă, fixând unul dintre stâlpii de pe chei.

Observă că cineva se apropie. Stătea în picioare pe un sandolo[11], în timp ce un alt bărbat vâslea. Prin ploaie, cu tricorn negru și cu manta, în cele din urmă îl recunoscu.

Când sări pe chei, ea se ridică în picioare și alergă la el.

— Antonio, spuse cu o voce sfârșită.

Canaletto o luă în brațe, îmbrățișând-o sub stropii de ploaie, cu părul lung, atât de frumos, lipit de tâmple, genele umede, obrajii uzi, ochii lichizi, verzi și irezistibili.

El n-ar fi știut să spună cât timp rămaseră acolo, printre ruine și cenușă. I se păru o veșnicie. O ținu lângă el și, când Charlotte fu gata, îi dădu drumul.

Dintr-odată, ceva îi atrase atenția. Era un punct luminos care strălucea într-un amestec de moloz si

tăciuni stinși. Se apropie. Era sigur că nu putea fi o simplă bucată de sticlă. Din buzunarul redingotei scoase o batistă. Scormoni printre ruine și, cu multă băgare de seamă, apucă în batistă perla de sticlă care lucea ca o comoară îngropată.

Era intactă.

Contrar așteptărilor lui, nu era fierbinte. Probabil că ploaia abundentă care continua să cadă răcise acea rămășiță arsă de foc.

La început, nu spuse nimic despre descoperirea lui. Charlotte părea a fi uitat de sine. Antonio o ajută să ajungă până la barcă. Simți că, poate pentru prima dată de când o cunoștea, Charlotte i se abandona în întregime și fu surprins, pentru că înțelese că, exact în acea clipă, ea se abandona întorsăturilor destinului, ca și cum ar fi fost complet inutil să încerce să li se opună.

— E totul pierdut, șopti Charlotte. Nu mi-a mai rămas nimic.

— Nu, răspunse el, nu e deloc așa. Vei face din nou oamenii să viseze la vederea creațiilor tale minunate.

— Chiar dacă s-ar întâmpla asta, nu va mai fi ca înainte, continuă ea.

— Ai dreptate, dragostea mea, va fi mai bine.

— Îmbrățișează-mă, spuse ea, acum mai mult ca niciodată.

Privind-o în ochi, Canaletto îi dezvălui ceea ce tocmai descoperise.

— Am găsit asta.

Și îi arătă perla în formă de stea cu cinci colțuri, verde ca laguna și cu marginile din argint, pe care o plăsmuise Colombina cu câteva zile în urmă.

Charlotte o luă ca pe o relicvă.

— Ce e? întrebă. E foarte frumoasă.

— Colombina a modelat-o. Am privit-o în timp ce o făcea, acum câteva zile. Nu e totul pierdut. Vei reîncepe de aici.

Frumoasa Charlotte von der Schulenburg încuviință. Strânse perla de sticlă în mână. I se

păru că ține în palmă însăși inima Colombinei.

În timp ce barca se desprindea încet de chei, ploaia continua să cadă. Poate că, puțin câte puțin, avea să spele rănile din Murano. Și împreună cu ele și pe ale ei.

Canaletto o strânse la piept cu toată puterea. Charlotte simți că acea îmbrățișare o salva măcar puțin.

Și îi fu recunoscătoare.

22
Negocierea

Olaf îl privi pe Schiavone. Îl chema Roko și era originar din Croația. Avea părul lung, nu prea bogat, prins într-o coadă, mustățile mari, răsucite, și ochii albaștri-verzui ca apa unui lac pe timpul iernii. Mâinile mari îi erau străbătute de un reticul de cicatrici, iar pe pielea bronzată de pe față avea riduri adânci. Era înalt, cu umeri largi și, printre buzele subțiri, îi străluceau câțiva dinți de aur.

Avea o voce răgușită și se ocupa de bunul mers al uneia dintre cele mai frecventate osterii cu bordel din Riva degli Schiavoni. Cea din urmă era o zonă care pornea de la Palatul Dogilor și continua pe marginea bazinului San Marco și mai departe, de-a lungul lagunei – un furnicar de depozite de lemn, șantiere, cârciumi ieftine, piețe, lupanare și garaje pentru bărci. Acel soi de ciudată grădină zoologică, dominată de Palatul închisorilor, era partea orientală a orașului, una dintre cele mai însuflețite, frecventată de toate felurile de oameni, proveniți de pe toate țărmurile Mediteranei. Plină de negustori, marinari, pierde-vară, prostituate, artizani, hoți, hangițe, codoși, soldați și cârciumari, pe acolo intrau din Orient mirodenii și mătase, esențe parfumate, ulei, zahăr, tămâie, pietre prețioase și aur.

Riva degli Schiavoni era așadar un soi de port liber în oraș, un loc ambiguu din multe puncte de

vedere, metis prin excelență, aflat în mâinile dalmaților. De aceea, dacă voia să acționeze nestingherit, Olaf Teufel prefera să o facă acolo, unde se putea lesne pierde în lumea pestriță care-și făcea veacul prin acele locuri. Originea și fizionomia lui erau perfecte pentru acest lucru.

Roko îl conduse în micul lui regat: o clădire în stare proastă din care făcuse, ca într-un stup, o mulțime de cămăruțe la etajele de deasupra tavernei, în care bărbați de cea mai joasă speță jucau zaruri sau se îmbătau îngrozitor cu un vin foarte prost. Dacă voiau plăceri, bordelul lui Roko le putea satisface orice dorință, cu condiția să plătească prețul cerut. Nu existau reduceri. Pentru nimeni. Dacă vreunul făcea pe șmecherul, Roko însuși avea grijă să rezolve problema. N-avea nevoie să plătească ucigași sau lachei, din moment ce își câștigase cicatricile în războiul din Moreea. Printre altele, clientela lui era atent aleasă dintre foști soldați, marinari, aventurieri si escroci, așadar ocaziile în care să se ia la bătaie nu lipseau, cu siguranță. Bineînțeles, faptul că osteria lui avea de-a face cu proxenitismul era foarte bine știut. Dacă odată prostituția avea locurile ei precise, precum Casteletto sau Ponte delle Tette, acum lucrurile se schimbaseră. Ținerea prostituatelor într-o singură zonă a orașului era ceva de neconceput, din moment ce vinderea trupului era probabil cea mai practicată activitate în sânul Serenissimei Republici, și se putea spune că nu exista nici un loc care să nu fie folosit în acest scop: saloanele, mesele de joc, scenele teatrelor, gondolele, camerele palatelor, până și băncile din biserici și confesionalele. Totul la adăpost de priviri indiscrete, beneficiind nu rareori de anonimatul garantat de costume și de măști.

Din acest motiv, Inchizitorii de Stat și Signori di Notte al Criminal erau mai mult decât dispuși să tolereze consumarea prostituției în osterii, cu condiția să știe care erau cele desemnate pentru

acest lucru, astfel încât să aibă un control sporit asupra unei situații care era, în mod cert, în afara oricăror reguli.

Perfect conștient de aceste lucruri, Olaf Teufel își urmă amfitrionul și intră în tavernă. Roko îi făcu un semn fetei de la tejghea.

— Zara, spuse, adu-mi o sticlă de rakija și două pahare.

Fără a adăuga mai multe, ajunse în fundul sălii, dădu la o parte o draperie grea de catifea albastră și dispăru. O clipă mai târziu, se aflau într-o curte mică cu o pergolă frumoasă.

Se așezară la o măsuță. Căldura acelei dimineți de iulie era atenuată de plante și de umbră. Teufel simți că renaște.

În timp ce sticla sosea împreună cu paharele și Roko turna rakija, se gândi să spargă gheața.

— Deci, ce părere ai despre fata pe care ți-am adus-o ieri?

Roko rânji. Luă un pahar plin, îl goli dintr-o singură înghițitură și îl umplu la loc imediat. Își șterse mustățile cu dosul palmei și bău din nou. Se uită drept în ochii negri ca fumul ai lui Teufel și cântări ce să răspundă. Păru că se gândește îndelung.

— Are mână distrusă. Pare arsură.

— Și ce? E o mare problemă? Pune-o să poarte o mănușă.

— La asta m-am gândit și eu.

— Bravo! Problemă rezolvată. Dar ai văzut cât e de frumoasă? Și, în plus, nu vorbește.

— Alt inconvenient.

Teufel ridică o sprânceană. Roko folosea termeni care erau puțin spus surprinzători pentru un fost soldat.

— Dar cum naiba vorbești?

— Învăț limbă.

— Mă bucur. Deși pare că ai o problemă cu articolele.

— Urăsc articole. Nu folosesc. Sunt pierdere de timp. Fată care nu vorbește e problemă. Deseori, bărbați vor să audă țipând femeie când o posedă. Sau poate cuvinte care excită.

— Ascultă, prietene…

— Nu sunt prieten tău.

— Bine, oftă Teufel, ce vrei să-ți spun?

— Nu știu. Fată venită e ciudată. Are și rană la ceafă.

— O să se vindece repede.

— Sper.

Teufel bău un pahar, doar ca să mai tragă de timp și să domolească tensiunea. Discuția nu decurgea așa cum sperase, deși, de fapt, pentru el, cel mai important lucru nu era să câștige din vânzarea Colombinei.

— Bine, spuse apoi, ești chiar zgârcit. Pentru că am înțeles deja unde vrei să ajungi. Ascultă, dacă luăm în considerare cât de greu mi-a fost să fac rost de ea, faptul că e mută, ceea ce, indiferent ce spui tu, pentru un proxenet ca tine reprezintă un avantaj, și că e tânără, frumoasă și proaspătă ca un boboc de trandafir, douăzeci de ducați mi se pare minimul pe care pot să ți-l cer.

— Douăzeci de ducați?! întrebă Roko, nevenindu-i să creadă. Ai înnebunit? Nu valorează nici zece din motive pe care le-am zis.

Teufel inspiră îndelung. În mod clar, era deranjat de acel răspuns, și încă și mai mult de atitudinea disprețuitoare a croatului, însă știa și că are nevoie de el pentru a-și pune planul în aplicare. Fata nu conta ca atare, nu avea nicio importanță dacă se dovedea sau nu a fi o prostituată formidabilă, din punctul lui de vedere, singurul lucru cu adevărat important din toată acea situație era că ea reprezenta mijlocul perfect de a inocula sâmburele nebuniei care deja o stăpânea.

Pe de altă parte, nici nu voia ca Roko să intre la bănuieli. Dacă nu s-ar fi târguit puțin, ar fi fost nu

doar ciudat, ci și nepoliticos. Așadar, se prefăcu că nu-i convine.

— Nu ți-o dau pentru suma asta. Nu e corect, Roko, știi și tu. Aici nu discutăm despre una dintre gitanele tale sau despre vreo cotoroanță, asta este o fată în floarea vârstei, practic neatinsă de nimeni, nu știu dacă mă fac înțeles. Nu se găsesc astfel de fete în Veneția. Doar pentru că e vorba de tine, pot coborî la optsprezece ducați. Și și-așa ies în pierdere.

Roko clătină din cap. Avea negoțul în sânge și o trata pe acea fată ca pe orice altă marfă. Pentru el, că era un sfert de bou sau un sac de făină, îi era total indiferent, iar Olaf Teufel știa acest lucru. În anii războiului din Moreea, soldații ca el supraviețuiseră infernului. Doar nu era să cedeze cu ușurință într-o chestiune ca aceea. În timp ce aștepta răspunsul, își mai turnă un pahar de rakija. Sorbi băutura cu deosebită nepăsare, ca și cum ceea ce abia spusese ar fi fost ultima lui ofertă.

Croatul oftă, își aranjă coada, apoi își drese glasul. Îl privi pe Teufel în ochi.

— Cincisprezece ducați, nici unul mai mult. Dacă nu-ți convine, poți s-o iei înapoi.

Olaf înțelese că acela era finalul tocmelii lor. Dacă mai întindea coarda, urma să o rupă. Și oricum era mai bine să-i permită lui Roko acea victorie. El avea nevoie să-și ducă proiectul la bun sfârșit. Și era deosebit de important să aibă un aliat în acel Schiavone.

— De acord, spuse în cele din urmă, întinzându-i mâna.

Croatul i-o strânse, zâmbind. Dinții de aur sclipiră în lumina soarelui.

— Bine, spuse, s-a făcut afacere.

— Mă tem că doar tu ai făcut o afacere, spuse Teufel.

— Nu vorbi așa. Îți ofer și rakija bună pe deasupra.

— Jur că n-o să pricep niciodată cum poți vorbi atât de bine fără să rostești articolele.

— Ți-am zis deja motiv.

— Da.

— Hai, bea. Și privește soare. Cu zi așa frumoasă, de ce anume te plângi? Apoi, fără să mai aștepte, scoase din senin o tașcă mică de piele pe care cine știe unde o ținuse. O goli pe masă. Erau cincisprezece ducați.

— Ești un demon, spuse Teufel. Știai deja cifra. Roko își îngădui un zâmbet de aur.

— Bătălie e câștigată înainte de a fi purtată. Întotdeauna.

23

Riva degli Schiavoni

După ce o însoțise pe Charlotte la tatăl ei, Antonio se întorsese acasă. Nici nu avusese timp să se gândească la ultimele sale descoperiri, că viața celei care-i era alături fusese dată peste cap. Știa că singurul mod de a le ajuta pe Charlotte și pe Colombina era să-l prindă pe Olaf Teufel. Iar pentru a face acest lucru, trebuia să pornească de la ceea ce-i fusese sugerat de către unul dintre oamenii care-l cunoșteau cel mai bine.

Fusese izbit de ceea ce-i spusese baroneasa. Merse să-și recupereze ultimele pânze: cea cu Fonteghetto della Farina, cea cu Punta della Dogana și cele două vedute care surprindeau Riva degli Schiavoni. Pe toate le pictase în acel an. Joseph Smith și Owen McSwiney veniseră să discute, iar el îi informă despre cele întâmplate.

Irlandezul lăsă să-i scape o serie de înjurături și de blesteme la adresa acelui demon de Teufel. Smith, mai reținut, își exprimă consternarea.

Acum se aflau toți trei în fața picturilor lui Antonio. Le studiau cu atenție.

— Voiam să încercăm împreună să înțelegem un lucru, spuse el. Bineînțeles, trebuie să vă spun care e premisa de la care plec.

— Ascultăm cu atenție, îl asigură Joseph Smith.

— Va mulțumesc, zise Antonio. Așadar, după cum știți probabil, atunci când vreau să pictez o vedută, mă deplasez personal în locul pe care am de gând să-l reproduc. Cu ajutorul camerei optice, aflându-mă la diferite distanțe de obiectul pe care-l studiez, fac o schiță pregătitoare, pe care eu o numesc scaraboto. Prietenii lui tăceau. Păru că-și ia un moment ca să-și organizeze gândurile. Reluă: Câteodată le fac direct, liber, oricum, în ambele cazuri folosesc un creion negru și unul roșu, iar apoi trec pe deasupra cu penița și cu cerneală, adăugând detalii. În acel moment sunt gata pentru pânză.

— De ce ne spui toate acestea? întrebă McSwiney.

— Vă explic imediat. În mod normal, figurile pe care le vedeți pe pânze sunt atât fructul observației directe, cum s-a întâmplat de exemplu cu Rio dei Mendicanti, cât și al imaginației mele. Așa cum am spus mereu, eu pictez pe viu, dar persoanele pe care le văd în locul ales pentru a fi pictat evident că nu rămân pe loc să pozeze pentru mine, mi se pare destul de limpede. Cu toate acestea, după cum bine știți, o bună parte dintre figurile de pe pânză chiar au fost văzute de mine, iar pozițiile pe care le aleg deseori coincid cu cele surprinse. Chiar dacă sunt reelaborate de… sensibilitatea mea.

— De acord, și ce doriți să spuneți? întrebă Joseph Smith.

— Imediat, reluă Antonio. Privind Riva degli Schiavoni dinspre vest, se vede imediat că în partea de jos a vedutei sunt doi Schiavoni. Îi avem în prim-plan.

— Acest lucru mi se pare aproape… firesc? întrebă McSwiney retoric.

— Sigur, spuse Antonio, acesta este regatul lor, dacă îmi permiteți expresia. Pe de altă parte, sunteți de acord cu mine că poziția lor – și am pictat-o pe cea reală – este foarte interesantă, deci iată de unde provine premisa mea. Cele două personaje despre care vorbim discută între ele. Față de locul în care mă aflam eu, unul stă cu spatele spre mine, în vreme ce celălalt, vorbind, fixează cu privirea exact punctul în care amplasasem camera optică. Știți bine că nu reproduc niciodată o vedută dintr-un singur punct de observație și dintr-o unică perspectivă, dar de aceștia doi îmi amintesc foarte bine. Repet, până aici nimic neobișnuit. Sunt foști soldați? Negustori? Habar n-am. Știți bine că sunt numiți Schiavoni soldații de dincolo de mare și, prin extensie, toți dalmații – și împreună cu ei croații, morlacii[12], albanezii, muntenegrenii, sârbii, kaiducii[13] și chiar și grecii – care trăiesc pe teritoriile Serenissimei aflate dincolo de Marea Adriatică.

— Bine, spuse Joseph Smith încă o dată. Tot mă întreb unde vreți să ajungeți, Antonio.

— Vă explic imediat, continuă Canaletto. Mai aveți puțină răbdare, spuse el, mutând tabloul cu Riva degli Schiavoni: încercați să priviți și această vedută.

— Care înfățișează același lucru, dar văzut din partea opusă, zise McSwiney.

— Întocmai, confirmă Antonio.

— Și aici, unul dintre personajele pe care le-ai pictat este un soldat de dincolo de mare, un Schiavone, observă irlandezul.

Antonio încuviință din cap.

— Dar și la acest tablou am putea face aceleași observații ca mai devreme, spuse Joseph Smith.

— Așa este, răspunse Canaletto. Atunci priviți-l și pe acesta, insistă, luând un alt tablou și așezându-l în fața celor doi prieteni. Ce vedeți?

McSwiney păru că ezită, apoi întrebă:

— Punta della Dogana?

— Exact. Si aici… Antonio lăsă intenționat fraza în suspensie.

— Schiavoni, spuse irlandezul. Și aici, printre altele, unul dintre ei te privește drept în față, dacă luăm în considerare punctul din care te uitai dumneata.

— Întocmai. Și nu e rodul fanteziei mele. Nu e unul dintre acele personaje pe care le-am adăugat de umplutură. Nu, absolut deloc, era chiar acolo unde îl vedeți. Și, dacă e normal, așa cum am spus deja, să fie prezenți în Riva degli Schiavoni, permiteți-mi să afirm că la Punta della Dogana nu mai e ceva de la sine înțeles. Știu, am înfățișat și bărci la chei, dar apar în toate cele trei tablouri recente ale mele.

— Recunosc că începe să devină un obicei, răspunse Smith.

— Bun. Acum priviți această ultimă pânză, de care sunt peste măsură de mândru pentru felul în care am pictat personajele. Mă rog, nu asta este important. Să vedem, cred că recunoașteți locul.

— E Fonteghetto della Farina, cred, spuse Smith.

— Întocmai. Și apoi?

— Păi, și apoi… și, în timp ce rostea acele cuvinte, i se tăie vocea pentru o clipă. Dar o clipă mai târziu țâșni de pe scaun. Doamne, încă doi Schiavoni, nu e nici o îndoială! În partea stângă!

— Chiar așa. Și veți fi de acord cu mine că acest lucru este și mai ciudat. Aici sunt înfățișați din spate, deși, ca să fim preciși, pe bărbatul de la margine mi-l amintesc bine, din când în când își întorcea privirea și mă fixa. Abia acum mi-am dat seama.

— De ce anume? întrebă McSwiney.

— Vă spun imediat. În toate tablourile pe care le-am pictat în ultima vreme sunt prezenți unul sau mai mulți soldați de peste mare. Și nu doar în locurile în care e firesc să te aștepți să fie.

— Mi se pare un adevăr de netăgăduit, prietene, fu de acord Joseph Smith.

— Bine, și unde vrei să ajungi, Antonio? interveni McSwiney.

— Poate greșesc sau poate, așa cum am zis deja, am eu o imaginație prea bogată, însă merg și mai departe și vă mai pun o întrebare: în lumina a tot ce v-am spus, nu vi se pare că în tablourile acestea cine observă e de fapt cel observat?

— Vreți să spuneți că Schiavoni au stat cu ochii pe domnia-voastră? întrebă Joseph Smith.

— Întocmai. Ca să fiu mai exact, spuse Canaletto, nu susțin că întregul corp al soldaților de peste mare ar avea vreun interes să mă supravegheze. Dar mi se pare plauzibil ca un om ca Teufel să fi strâns relații cu unii dintre ei si, astfel, să fi plătit pe vreunul ca să-l informeze despre ce fac.

— Da, chiar cred că e posibil, zise Joseph Smith. Fără a mai pune la socoteală că poate au făcut același lucru și cu noi. A pregătit cu atenție momentul în care să lovească, iar ca să facă asta avea nevoie să știe totul în ceea ce ne privește. Și, judecând după lucrurile care s-au întâmplat, trebuie ca făcut-o si cu Charlotte.

— Vă reamintesc că e posibil ca Teufel să fie slav, deci în acest caz ar fi cu totul firesc să aibă legături cu unii dintre Schiavoni, adăugă McSwiney.

— Exact, Owen, confirmă Antonio. Mai mult, dacă atunci când spunem „slavi”, „slavoni” sau „schiavoni” ne referim nu numai la soldați, dar și la o sferă mai largă, care include și hangii, cârciumari, negustori, aventurieri, prostituate, chelnerițe, muncitori, codoși, atunci ne putem lesne imagina că – firește, cu diferențele de rigoare – aceștia au unele credințe si tradiții comune.

— Sau cel puțin asemănătoare, preciză McSwiney.

— Da, spuse Canaletto. Fac această afirmație pentru că la asta s-a referit și baroneasa Esterházy. Cu toate că denumesc lucrurile diferit, aceștia ar avea un soi de credință comună. Care s-ar extinde și la unguri, din câte spune ea.

— Îmi amintesc bine, confirmă McSwiney.

— Și adaug că Olaf Teufel a demonstrat deja o dată că știe să implice un grup mare de oameni. A reușit cu venețienii, așa că mă întreb: ce ar putea să-l împiedice să coopereze cu unii dintre aceia care-i sunt mult mai apropiați din punct de vedere cultural?

— Absolut nimic, Antonio, iar în acest caz trebuie să ne concentrăm pe Riva degli Schiavoni, dacă vrem să găsim rezolvarea acestei enigme, zise Joseph Smith.

— Asta cred și eu. Dar vreau să vă spun ceva și mai neliniștitor.

— Ce anume? întrebă irlandezul.

— Eu l-am si văzut.

— Pe Teufel? întrebă Smith.

Antonio încuviință din cap și apoi arată cu degetul personajul din centrul tabloului:

— Iar acum îl vedeți si domniile-voastre.

— El este? întrebă McSwiney.

— Eu cred că da. Îmi amintesc că m-a mirat acest personaj. În timp ce studiam spațiile și perspectivele, am remarcat această figură ciudată, care părea că se leagănă într-un dans puțin spus unic. S-a întâmplat acum câteva luni. În mai, cred. Era o zi călduroasă. Acest bărbat purta o cămașă albă deschisă la piept și pe cap acoperământul tipic Schiavonilor. Avea niște pantaloni largi și era în picioarele goale. Privea în direcția mea într-un fel ciudat. Îmi amintesc că era curios: nu înțelegeam ce făcea, dar era ceva bizar și într-un anumit fel neliniștitor în acea mișcare bizară a lui. Nu am priceput atunci că mă privea pe mine, de fapt! Aș fi putut să-mi dau seama, căci, dacă ne gândim, se poartă cu noi întocmai ca data trecută.

— Cred că am înțeles ce vrei să spui. Într-adevăr, multe elemente coincid cu felul lui de a acționa. O crimă oribilă și atroce, deși data trecută au fost cel puțin două. Chiar trei, dacă îl numărăm și pe bietul băiat evreu.

— Mi-e teamă că este doar o chestiune de timp până când vor fi două. Mai ales dacă vom continua să bâjbâim în întuneric, spuse Antonio.

— Așa e, fu de acord Joseph Smith.

— Cele întâmplate la sticlăria Charlottei, continuă McSwiney, numărând asemănările pe degete, pe urmă faptul că te supraveghează prin intermediul oamenilor lui. Îmi amintesc că și data trecută ai zis că te simțeai observat.

— Nu doar atât, Owen. Vă aduceți aminte că unul dintre diavolii aceia ne-a jucat o festă foarte urâtă?

— Si încă cum, mi-a tras una de toată frumusețea, mi se pare că o simt și-acum.

— Dar, dacă e așa, spuse Canaletto, atunci putem continua să gândim în analogii, iar asta m-ar face să cred că, de exemplu, sărmana Colombina este încă în viață și a fost răpită. Exact așa cum i s-a întâmplat la vremea aceea Charlottei.

— O luase prizonieră, sigur. Pentru că avea nevoie de o victimă pe care s-o sacrifice. Crezi că a refăcut secta? îl întrebă McSwiney.

— N-am idee. Însă, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât cred mai tare că fata are o anumită valoare pentru el, îi servește la ceva. Deși nu știu despre ce este vorba. A ars întregul atelier, și în felul acesta s-a răzbunat măcar parțial pentru ceea ce i-am făcut, lovind în Charlotte. Dar, dacă n-am găsit rămășițele bietei Colombina, lucru care, slavă Domnului, ne permite să excludem ipoteza morții, și dacă n-a apărut pe nicăieri, ceea ce, din păcate, ne obligă să eliminăm posibilitatea să fi fugit, atunci ce s-a întâmplat cu ea?

— Așadar credeți că a fost o răpire, spuse Joseph Smith, chiar dacă ar fi putut, de exemplu, s-

o înece, sau, iar asta este ceea ce sper, după tot ce a pățit, sărmana fată nu vrea să fie găsită?

— Sigur, nu putem exclude nici asta. Însă ceva îmi spune că este așa cum cred. Cu siguranță, Colombina se afla în atelier. Petrecea acolo toate nopțile. Și, cu toate acestea, n-a găsit-o nimeni încă.

— Poate că va reapărea curând. Poate că e acasă la feldmareșal, spuse McSwiney.

— Sigur! Dar, dacă nu este așa, sunt gata să pun rămășag că e ținută prizonieră pe undeva de Olaf Teufel.

— Johann Matthias von der Schulenburg ne-ar putea spune câte ceva de folos despre Schiavoni, zise McSwiney.

— A fost comandantul lor în Corfu, mereu amintește asta, sublinie Joseph Smith.

— Încă ceva, Antonio, reluă irlandezul. Dacă bărbatul din centrul vedutei care înfățișează Fonteghetto della Farina este Teufel, mi se pare clar că nu are părul lung. Ceea ce face ca portretul care a fost tipărit în Il Corsaro să nu fie prea util.

— Dacă într-adevăr acel bărbat e Teufel, da. În mod cert, părul îi e scurt, sau poate că e strâns într-o coadă și ascuns sub bonetă. Iar acum cu siguranță își lasă să-i crească barba. Trebuie spus și că portretul realizat de Rosalba îl redă atât de bine pe acel demon, încât o privire ca aceea ar putea fi recunoscută chiar și fără mustăți și păr lung, dar, de fapt, este foarte greu pentru cineva care nu-l cunoaște pe omul nostru.

— Nici măcar dumneata n-ai reușit, observă McSwiney.

— Da, spuse Antonio. În orice caz, acel portret e mai bun decât nimic. Poate că tocmai una dintre persoanele care îl vede mai des sau îl cunoaște mai bine ar putea pricepe că este el și l-ar putea denunța autorităților.

— Mi se pare puțin probabil.

— Vreți să refacem portretul? întrebă Canaletto.

— Poate că da, iar de data aceasta, în loc să punem să fie tipărit, l-am putea păstra noi, ca să aflăm dacă îl recunoaște cineva pe Riva degli Schiavoni și dacă ne spune că l-a văzut, zise McSwiney. Am putea face și un portret al Colombinei.

— Excelentă idee, Owen, spuse Joseph Smith. Dar, de data aceasta, Antonio, v-aș cere să faceți domnia-voastră portretul. Nu avem mult timp la dispoziție.

— Asta voiam să vă propun și eu.

24
Ambuscadă

Cannaregio era pustiu. Dintre toate cartierele, acesta era preferatul lui, fiindcă n-avea parte de toată acea forfotă care îl sâcâia atât de tare. În schimb, aici domnea o liniște aproape naturală, iar în acele zile totul se preschimbase într-un deșert de foc. Căldura era insuportabilă.

În sacul pe care-l ducea în spinare, una dintre fiice mârâia înfundat. Te treceau fiorii. Dar nu se vedea nimeni, pe nicăieri. De aceea, spera să treacă neobservat. Chiar și prins, părul lung îl deranja. Se gândi că ar fi trebuit să-l tundă, dar știa că n-o va face niciodată. Reprezenta una dintre micile lui vanități, acea vanitate care era poate slăbiciunea lui cea mai mare, din moment ce își cunoștea bine acea nevoie de a plăcea în primul rând sieși, și mai apoi celorlalți. Aceea fusese și pricina eșecului anterior. Se admira atât de mult, încât credea că adversarii îi erau în mod natural inferiori. Și probabil chiar așa și era. Dar aceste lucruri puse împreună făceau ceva de temut. Descoperise asta prea târziu.

Chiar și așa, tocmai datorită acestui farmec al său, parțial înnăscut și parțial cultivat vreme

îndelungată, reușise să obțină aproape întotdeauna ceea ce voise, atât de la femei, cât și de la bărbați.

Oftă.

Știa că în curând urma să treacă persoana pe care o aștepta.

Trebuia doar să aibă răbdare. Se ascunse sub un sotoportego[14]. Murmură un cuvânt într-o limbă străină. Dacă l-ar fi auzit cineva, cu siguranță ar fi recunoscut un dialect slavon, îl rosti suficient de tare, încât fiica să-l audă.

Și, într-adevăr, tăcu.

Continuă să aștepte. Trecu timpul, n-ar fi știut să spună cât. Întunericul îi dădea o puternică senzație de pace. Căldura însă era de nesuportat. Privi canalul din fața lui, apa nemișcată și neagră. Miasma grețoasă a lagunei devenea și mai respingătoare din cauza zăpușelii.

Auzi zgomotul unor pași.

Cineva se apropia. Știa că trebuie să treacă pe acolo. Așteptă în continuare. Văzu un chip care se îndrepta spre el. Cu grijă, dar foarte iute, se pregăti să acționeze. Prinse fiica și-i dădu drumul din sac. Îi porunci să tacă, rostind ordinul într-un soi de mormăit sumbru și amenințător.

Bărbatul păru că se oprește, ca și cum ar fi intuit că în întunericul de sub sotoportego se încuibase oroarea.

Teufel răsuci lesa în jurul încheieturii, scurtând-o. Fiica, cu ochii injectați de sânge, rămase nemișcată în întuneric. Doar acea privire infernală ar fi putut să-i trădeze prezența.

Bărbatul își reluă mersul, apropiindu-se.

Acum era foarte aproape de sotoportego. Când trecu pe sub el, ceva îl mușcă de gât. Se întâmplă într-o clipă. Dinții intrară în profunzime. Bărbatul își îndoi genunchii, încercând totodată să se elibereze din strânsoarea acelei creaturi cu ochii galbeni. Dar nu reuși.

Îl lăsară puterile, căzu în genunchi și se ghemui pe jos, în vreme ce fiica lui Teufel îl golea de

sânge. Corpul lui fu zguduit de ultimele spasme, apoi viața îl părăsi.

Ponte delle Guglie nu era departe. Teufel se gândi că va ajunge acolo iute. Astfel, își băgă din nou fiica în sac și o abandonă în sotoportego. Luă cadavrul în spate. Merse repede până dincolo de pod, și acolo sprijini victima de parapet. Scoase un pumnal de la brâu și, înfigând lama în pieptul nenorocitului, fixă o bucată de pergament pe care scrisese anterior numele Canaletto.

Odată terminată treaba, se întoarse la sotoportego, își recuperă sacul și porni la drum spre noua lui ascunzătoare. În timp ce mergea înainte cu povara lui plină de sânge, se gândi din nou la familia sa și la ce fusese supusă de-a lungul anilor. O condamnase o epidemie și, din acel moment, prestigiul ei fusese pierdut.

Dar acum urma să pună din nou mâna pe putere în acel oraș.

25
Desen

Desenul îl fascina dintotdeauna. Reprezenta modul lui de a se raporta la lume. Formele, culorile, umbrele, luminile, clarobscurul, nuanțele: nu erau doar simple elemente necesare pentru a realiza o pânză, nicidecum. El le considera reflexii ale adevărului. Tablourile lui nu se mărgineau la a reproduce un lucru, ci străpungeau realitatea și, astfel, prindeau chiar inima în profunzimea ei și restituiau adevărul Veneției, al Palatului Dogilor, al Canalului Grande. De aceea, desenul era atât de important pentru el și de aceea îi plăcea foarte mult ca, aproape de fiecare dată, să deseneze în caietele lui înainte de a picta. Fiindcă adevărul se fixa pe hârtie în esențialitatea trăsăturilor pe care le alegea, așadar într-un mod simplu, nud, dezgolit, dar, tocmai din acest motiv, esențial.

Știa că nu era la fel de bun în ce privește realizarea personajelor umane. După părerea lui, Veneția era reprezentată în modul cel mai semnificativ de palatele, piațetele, podurile, teatrele, canalele, bărcile, squeri[15], fântânile ei. Cu toate acestea, studiul pe care-l făcuse despre corpuri de bărbați și de femei, împreună cu acele anchete cărora fusese nevoit să se dedice îi creaseră și-i dezvoltaseră dorința de a înfățișa persoanele ca pe niște figuri de pe scenă.

Munca lui neobosită de desenator se dovedea a fi nespus de folositoare în acele momente. Acum aplica și în cazul crimelor aceleași reguli pe care le urma pentru a-și realiza vedutele și deci, iute, prompt, făcea zeci de scaraboti și de schițe. Locul care devenise o adevărată scenă a crimei, Ponte delle Guglie, îl înfățișase în nenumărate desene, completate de însemnări despre poziția corpului, despre ceea ce s-a găsit la fața locului – de la obiecte la distanțe, la detalii care păreau eventual nelalocul lor, atunci când existau –, încercând cu această primă versiune să facă o descriere sintetică și narativă, în detrimentul detaliilor, care urmau să reiasă într-o a doua fază. După ce reda adevărul, își completa desenele cu pasiunea pe care o avea pentru detalii, bazată pe amintire și pe memoria sa vizuală, care, din fericire, era foarte bună; era foarte antrenată, printre altele, datorită spiritului de observație, studiului locurilor și geometriilor, folosirii lentilelor, camerei optice și ocheanelor.

Apoi, acelui noian de desene cu scena crimei i se adăugau numeroase schițe ale victimei. Acolo erau evidențiate tipurile de răni, expresia chipului, cu însemnări despre culori și lumini, astfel încât să se poată obține o viziune completă asupra corpului. Erau schițe făcute cu mâna liberă, dar care încercau să-i dea observatorului mai multe puncte de vedere, cu prim-planuri, imagini de ansamblu, panorame. În acest fel, Canaletto

obținea o formă de univers vizionar al crimei pe hârtie.

Se gândi că aceea era metoda pe care trebuia s-o urmeze. Nu o dezvoltase în mod conștient, ci o înțelesese treptat, și abia acum își dădea seama că trebuia să-i spună lui Căpitan Grando că dorea să fie anunțat ori de câte ori era găsită o victimă, sperând, desigur, că nu aveau să mai fie și altele.

Dar, dacă s-ar mai fi întâmplat, ei bine, era necesar ca el să se ducă la fața locului și să surprindă orice sugestie, atmosferă, element narativ sau descriptiv.

Acum îi era foarte clar. Se concentrase pe ucigaș în așa măsură, încât uitase de victime. Acelea care puteau să-i povestească, din liniștea morții, ceea ce pățiseră.

Greșea totul. Nu învățase nimic din acele anchete pe care, în pofida dorinței lui, trebuise să le conducă.

Nu doar atât. Își spuse că, împreună cu noianul de desene pregătitoare, merita să le ducă la bun sfârșit și pe cele detaliate, folosind rafinarea prin punctare și pensulă, dat fiind că reproducerea creativă putea să surprindă cel mai bine sensul adevărului din cele văzute. Pe lângă reprezentarea strict tehnică a subiectului, cu precizie aproape chirurgicală, merita să surprindă stările și atmosfera care aproape că plutea în jurul scenei, ca și cum ar fi fost o rămășiță a nebuloasei care-l înconjura pe ucigaș, care ar fi putut să-i spună ceva în plus despre acel om atât de misterios și de teribil.

Realizase o serie de desene și cu el, în încercarea de a reevoca acel chip atât de schimbător și aproape transfigurat de amintiri. Acele schițe aminteau de cappricio[16] o tehnică pe care o experimentase mult în primele lui lucrări și în scenografiile de teatru.

În strădania de a prinde fizionomia acelui bărbat, trăsăturile, proporțiile chipului, se consuma

într-o cercetare ce părea fără sfârșit.

Dacă totuși nu reușea să surprindă subiectul până în esența lui – că era vorba despre locul crimei sau despre ucigașul însuși –, urma cel puțin să se lase condus de propria natură și de talentul său, deci să mizeze pe cantitate, astfel încât să furnizeze observatorului cea mai mare varietate posibilă de viziuni asupra aceluiași fapt sau asupra aceleiași persoane.

Așadar, hotărî să dezvolte scaraboti pe care-i avea deja sau să rafineze cât mai bine cu peniță și cerneală maro aceleași schițe deja perfecționate, îmbogățindu-le cu detalii sau cu acuarele gri, cu alb de plumb sau cărbune, după caz. Desenatul îl ajuta să mediteze, să reflecteze asupra informațiilor pe care le avea. Era convins că în acele desene se aflau mult mai multe indicii decât reușise el să prindă.

Continuă ca și cum noaptea nu ar fi avut sfârșit, fiindcă voia să-i ofere observatorului o relatare cât mai precisă a ceea ce văzuse și simțise el în fața cadavrului lui Marco Grisoni: iată chipul împietrit de groază, rănile de la gât, acele găuri perfecte și sângerânde care îl înfricoșaseră atât de tare, apoi corpul sprijinit de parapetul podului, balta de sânge care se mărea sub el și întreaga scenă, până și detaliile arhitecturale, cărămizile roșii, parapetele cu coloane, cele patru torțe în vârfurile părților laterale ale podului.

Podul crimelor.

Oamenii începeau să-l numească astfel. Iar el nu știa cum să oprească acel val de nebunie care începea din nou să se răspândească.

26

Dalmați

Johann Matthias von der Schulenburg nu se zgârcea în a le oferi informații. Stătea așezat în grădina palatului său împreună cu Canaletto, Owen McSwiney și Joseph Smith. Își privea oaspeții cu o căutătură aspră și mândră și se pregătea să le țină o veritabilă lecție despre Schiavoni. Pentru a o face cât mai bine, se ridicase în picioare și măsura curtea cu pași mari.

— Înainte de toate, spuse, din moment ce mă întrebați despre ei, este bine să știți că oamenii pe care-i numim Schiavoni – și care aparțin diferitor culturi, după cum ați observat – sunt soldați neînfricați, foarte curajoși și integri. Țin să vă spun că ei reprezintă dârzenia însăși, coloana vertebrală a armatei venețiene, cu atât mai mult cu cât sunt formidabili nu doar la bordul galerelor, ci s-au remarcat și în bătăliile cu alte tipuri de nave și în războiul pe uscat. Vreau să subliniez – ca să vă faceți o idee precisă despre caracterul lor – că atunci când a fost ridicată flamura Sf. Marcu la bordul navei amiral, în timpul bătăliei, au fost chemați chiar Schiavoni s-o apere, în special dalmații din Perasto.

— Uluitor! spuse Canaletto, cu sinceră admirație.

— Uluitor e cuvântul cel mai potrivit, Antonio, crede-mă. Oricum, este clar însă că aceste trăsături valoroase ale lor sunt dublate și de o ferocitate fără egal și de un profund sentiment de apartenență la pământurile natale, pe care noi le numim pe scurt Dalmația, dar care, în realitate, se referă la diferite teritorii. Loialitatea lor față de Veneția nu se pune în discuție, deși nu pot exclude faptul că există și excepții. Gândiți-vă că lor le datorează Veneția victorii memorabile precum cele de la Lepanto și din Corfu. Serviciul militar durează nouă ani, soldații fiind antrenați la Zara, Cattaro, la Capodistria sau la Palatul Soldaților de la Lido, care, așa cum știți, este câmpul lui Marte la Veneția. Deci, dacă aveți nevoie de informații

despre acești soldați, sfatul meu este să-l căutați pe colonelul regimentului Schiavoni încartiruit la Palatul Soldaților.

— E totul foarte clar, zise Canaletto. Dar, dacă am vrea să discutăm cu cineva care nu e soldat? Dacă, așa cum credem, Olaf Teufel are legături cu foști soldați sau cu…

— Armatori, hangii, muncitori, artizani, negustori, marinari? întrebă feldmareșalul scurt.

— Întocmai.

— Atunci, băiete, știi deja! Ar fi nevoie să mergeți la Școala Dalmată Sf. Gheorghe și Trifon.

— Sigur! Ne gândiserăm, dar… nu avem relații prea strânse cu confreria.

— Aha, înțeleg! spuse Von der Schulenburg, ducându-și degetele mâinii drepte la frunte, ca și cum nu i-ar fi trecut prin cap mai înainte. Firește, continuă. Ei bine, vă pot scrie imediat o scrisoare de recomandare pentru Guardian Grande al școlii. Îmi e bun prieten și cu siguranță va ști să vă îndrume. El este directorul Consiliului Cancelariei și, fără îndoială, va reuși să vă dea toate informațiile pe care le căutați.

— Am pregătit niște portrete, zise Canaletto, și l-am rugat pe bunul meu prieten Marco Zorzi să facă niște copii. Unul este al lui Teufel, celălalt al Colombinei. Suntem convinși că fata e încă în viață și că se află pe undeva în ghearele lui Teufel sau ale vreunui acolit de-al lui. Din câte ne dăm seama, credem că e ținută prizonieră în Riva degli Schiavoni. Portretele ne vor ajuta în căutările noastre.

În acea clipă, apăru Charlotte pe neașteptate. Părea că pândise exact acel moment pentru a-și face intrarea. Era mai frumoasă decât oricând, chiar dacă privirea îi era traversată de o umbră, de o melancolie care, dacă pe de-o parte o făcea mai atrăgătoare, pe de alta demonstra fără echivoc că în adâncul sufletului ceva o chinuie.

Charlotte îi salută pe toți cu o mișcare a capului și, fără înconjur, spuse:

— O voi căuta eu pe Colombina. Și, înainte ca domniile-voastre să spună ceva, vă avertizez că am hotărât deja și că nimic nu mă va putea împiedica.

— Dar, fata mea… protestă feldmareșalul.

— Nu am de gând să mai discut despre asta! Cuvintele ei răsunară ca niște cuie înfipte în lemn – clare și dure: Vă mulțumesc, domnilor, pentru tot ceea ce faceți și pentru faptul că ați descoperit mai multe decât oricine altcineva despre această poveste oribilă. Așa cum poate știți deja, Colombina a dispărut și se afla în responsabilitatea mea, de aceea e de datoria mea să o găsesc, dacă e încă în viață. Eu cred că da, iar dacă spuneți că există o șansă cât de mică să fie în Riva degli Schiavoni, atunci să știți că imediat, cu o copie a portretului ei, ma voi strădui s-o găsesc.

Antonio tăcu. Știa că nu o putea contrazice pe Charlotte și nici n-o putea face să se răzgândească. Și, din experiență, mai știa și că acel sentiment de vinovăție n-ar fi părăsit-o niciodată, cel puțin până când n-ar fi îndreptat lucrurile. Ei toți ar fi putut să-i repete o dată, de zece ori, de o sută de ori că nu trebuia să se învinovățească pentru cele întâmplate, dar n-o făcu nimeni, fiindcă n-ar fi ajutat-o să se simtă cu inima împăcată. Cu obișnuita lui prezență de spirit, Owen McSwiney înțelese perfect gândurile frumoasei Charlotte von der Schulenburg și spuse:

— Draga mea Charlotte, sunt alături de dumneata și adaug că unei femei distinse îi va fi mult mai ușor decât ne-ar fi nouă să obțină informații despre această tânără. Îmi permit să spun însă că ar fi indicat să te însoțească cineva în aceste drumuri ale dumitale. Mă gândesc, de exemplu, la o eventuală întâlnire cu vreun individ de cea mai joasă speță.

— Atunci te aleg pe dumneata, domnule McSwiney, dat fiind că e ideea dumitale, spuse

Charlotte.

Irlandezul zâmbi.

Cu o insesizabilă mișcare a capului, Antonio îi mulțumi. Procedând astfel, îi oferise Charlottei o protecție importantă, fără s-o facă într-un mod foarte vădit. Din acel motiv și doar din acela, ea acceptase propunerea.

— Așadar, adăugă Joseph Smith, dacă vreți să investigați Riva degli Schiavoni, eu și Antonio ne vom îndrepta către Palatul Soldaților de la Lido, ca să-l căutăm pe colonelul regimentului și să vedem dacă cineva l-a întâlnit pe Olaf Teufel, din moment ce credem că le-a cerut ajutorul Schiavonilor pentru planul lui îngrozitor.

— E stabilit, deci, spuse Johann Matthias von der Schulenburg. Dar nu avut timp să mai adauge nimic, pentru că apăru un slujitor în livrea care anunță sosirea lui Căpitan Grando.

Francesco Longo ajunse nădușit în palatul feldmareșalului, cu picături de sudoare care-i curgeau din părul lung din cauza căldurii. Răsuflă adânc și zise doar atât:

— S-a întâmplat din nou, ucigașul a lovit din nou!

27

Marco Michiel

— Scena e aproape identică cu cea de data trecută, spuse Căpitan Grando. Doar că, de data aceasta, victima este unul dintre membrii Consiliului Celor Zece și reprezentant al uneia dintre cele mai cunoscute familii din Veneția. Prin comparație, bietul secretar era un om din popor, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Marco Michiel zăcea sprijinit de parapet. Pe gât i se deschideau două găuri oribile, perfecte, roșii, în dreptul venei jugulare. Totul era înconjurat de o aureolă

violacee. Sângele uscat i-a pătat costumul și s-a scurs sub el într-o baltă. Iarăși pare că ceva a mușcat până a golit trupul de sânge.

Charlotte duse mâna la gură, înăbușindu-și un strigăt.

— Acel monstru trebuie oprit, spuse ea o clipă mai târziu.

— Am înlăturat pumnalul și biletul. Nu voiam ca numele domniei-voastre să ajungă pe buzele tuturor, reluă Francesco Longo.

— Vă sunt recunoscător, zise Antonio. Charlotte are dreptate: trebuie să-l prindem.

— Da, și pentru că situația degenerează, spuse Căpitan Grando.

— În ce sens? întrebă Joseph McSwiney.

— Vedeți, în timp ce mă aflam la Ponte delle Guglie cu oamenii mei, lumea a început să se adune. Câțiva curioși s-au oprit la cele două capete ale podului. De data aceasta, victima s-a văzut foarte bine, pentru că e în plină zi. E inutil să vă spun că n-a fost ușor să-i liniștesc. Fără a mai pune la socoteală că strategia cu portretul nu pare să fi adus vreun rezultat deosebit. Nici unul dintre ceilalți Signori di Notte al Criminal n-a venit să mă informeze că l-ar fi recunoscut cineva. Jandarmii de cartier n-au primit nici un fel de denunț sau de semnalare. Și nici măcar la boche de Leon[17] nu s-a găsit nimic în legătură cu asta. Cred că oamenilor le este prea frică să vorbească, asta dacă cineva chiar știe ceva sau chiar l-a văzut pe individul pe care-l căutăm. În schimb, sa răspândit frica de babau, și cetățenii au început să acuze Republica de faptul că nu face suficient pentru a-l prinde pe ucigaș. Acum numesc Podul Crimelor ceea ce până ieri era Ponte delle Guglie.

— Așadar, a fost necesar să mutați cadavrul?

— Obligatoriu.

Canaletto suspină.

— Asta nu trebuia, spuse, însă vă înțeleg motivele. Oricum, s-ar putea să avem o idee pentru

a-l identifica pe ucigaș, continuă Antonio. Am realizat eu personal un nou portret. De data aceasta, corespunde felului în care asasinul ar trebui să arate astăzi.

— L-ați văzut? întrebă Francesco Longo și mai surprins.

— Nu chiar, răspunse Antonio, dându-și seama cât de bizar suna acel răspuns. Vedeți, este o chestiune mai complicată.

— Încercați să mi-o explicați.

— De acord. Din experiența trecută, știm că ucigașul are anumite comportamente care, într-un fel sau altul, îi caracterizează felul de a concepe și de a-și pune în practică planurile criminale. Acestea ar fi, în esență, tendința de a ucide sau de a pune să fie ucise mai multe persoane într-un mod deosebit de atroce, folosirea acestor crime pentru a ascunde un proiect încă și mai ambițios, și mai diabolic, răpirea unui om pentru a-l utiliza ca mijloc de a realiza un asemenea proiect, faptul că ne spionează.

— Vedeți, vă pot confirma că data trecută bunul meu prieten a fost nu doar spionat, ci și urmărit după un plan bine pus la punct, interveni McSwiney.

— De data aceasta a făcut-o în mod deosebit, adăugă Joseph Smith.

— Adică?

— După cum știți, Canaletto își realizează vedutele deplasându-se în locul pe care urmează să-l picteze, iar apoi îl surprinde din diferite puncte, astfel încât să obțină o contopire a mai multor perspective.

— Acum aflu, spuse Căpitan Grando.

— În orice caz, în toate tablourile pe care le-a pictat recent, sunt prezenți Schiavoni. Dat fiind că el pictează mereu pe viu, înseamnă că unul sau mai mulți Schiavoni se aflau de fiecare dată în locurile pe care le-a reprezentat.

— Și care ar fi teoria domniei-voastre? întrebă Francesco Longo.

— Că omul nostru are legături cu unii dintre ei și că-i folosește ca să stea cu ochii pe noi, sau cel puțin pe cel pe care-l consideră dușmanul lui principal.

Căpitan Grando suspină îndelung.

— Este o teorie cam forțată.

— Se poate, spuse Canaletto. Dar deocamdată nu avem nimic mai bun. Adaug că, împreună cu Owen, și arată cu capul spre irlandez, am fost însărcinat de către doge să o interoghez pe baroneasa Orsolya Esterházy, care, deși nu foarte îndeaproape, îl cunoaște pe Teufel, iar ea ne-a confirmat că omul nostru este slav.

— Termen prin care înțelegem sârbi, sloveni, morlaci…

— Muntenegreni, albanezi, croați, cimariotti[18], kaiduci, completă feldmareșalul Von der Schulenburg, ca pentru a sublinia în mod elegant educat că ei cu toții erau la curent cu tema.

Căpitan Grando încuviință din cap.

— Foarte bine, domnilor. Iată ce vă spun: Dogele e furios și are și de ce. Pe de altă parte, știe foarte bine că sarcina de a-l opri pe ucigaș este una aproape disperată. Lucrurile pe care mi le-ați spus mă vor ajuta să-l liniștesc măcar pentru o vreme. Ce aveți de gând să faceți?

— Înainte de toate, voi încerca să obțin informații de la comunitatea Schiavonilor, încercând să-mi dau seama dacă cineva îl cunoaște pe Teufel, spuse Antonio.

— Mi se pare un punct de plecare bun. Între timp, eu aș putea să-i cer prietenului medic al domniilor-voastre să examineze cadavrul lui Marco Michiel.

— Perfect. Poate că Isaac reușește să descopere ceva, confirmă Canaletto. Oricum, voi trece pe la el ca să fac niște schițe și să văd personal în ce stare se află victima.

— Domnilor, atunci ne-am înțeles, trase concluzia Căpitan Grando. Eu mă ocup de doge, iar domniile-voastre de doctorul Liebermann și de Schiavoni.

Și, fără a mai adăuga altceva, ieși.

28
Școala

Guardian Grande Matej Dragovic ședea în sala mare de la etajul superior al Școlii Dalmate. Ca de obicei, avea multe lucruri la care să se gândească. În pofida eforturilor depuse și a neîndoielnicelor rezultate obținute, comunitatea nu reușea să se afirme la Veneția așa cum ar fi dorit el, provocându-i o mare dezamăgire. Contribuția militară adusă de oamenii de prin părțile lui era atât de evidentă, încât Schiavoni erau lăudați peste tot ca fiind cei mai neînfricați și nemiloși războinici ai Serenissimei. Negoțul și schimburile erau încă înfloritoare în bazinul Mediteranei si aduceau un profit mare armatorilor și negustorilor dalmați, însă, în pofida acestor lucruri, recunoașterea politică a comunității nu era la fel de mare.

În planurile lui, o întărire a statutului lor nu se putea face fără a ține cont de acest aspect. Și totuși, predecesorul său reușise să garanteze o creștere progresivă a dalmaților și a prestigiului lor cultural și economic la Veneția.

Era suficient ca să privească cineva în jur pentru a-și da seama că așa stăteau lucrurile. Vittore Carpaccio realizase pentru școală o serie de teleri[19] într-atât de somptuoși, încât izbutise să concureze cu cele mai importante școli din oraș, precum San Rocco și San Marco. Iar asta în ciuda faptului că Școala Dalmată făcea parte dintre școlile mici. Aceasta avea atât un scop devoțional, fiind închinată sfinților Gheorghe, Trifon, Ieronim și

Matei, cât și unul de asistență, pentru toți dalmații care locuiau la Veneția, care munceau sau care desfășurau o activitate aici.

Regretul lui Matej era că în timpul mandatului său nu reușise să aibă nici o realizare importantă, așa cum se întâmplase mai înainte cu indulgența care le fusese acordată în a doua jumătate a secolului al XV-lea de către cardinalul Bessarione sau de către delegatul apostolic Bertucci Contarini pe timpul lui Sisto IV. Mulțumită economiilor și moștenirilor confraților și figurilor pe care reușiseră să le sensibilizeze în privința cauzei lor, școala își putuse permite splendoarea operelor lui Carpaccio.

Iată-i, cei nouă teleri enormi care decorau acea sală impunătoare ce stârnea admirația membrilor Consiliului Celor Zece, Inchizitorilor de Stat, senatorilor si celor care dețineau cele mai înalte funcții în politica și în magistratura Serenissimei. Însă totul se sfârșea acolo. Matej știa că nu e suficient, că Dalmația merită mai mult.

În timp ce se gândea la aceste lucruri, ochii i se opriră pe incredibilul tablou Sfântul Gheorghe și dragonul.

Calul era impunător, magnific și ocupa o bună parte a suprafeței pânzei: lansat în galop, aproape că se ridică deasupra dragonului. Sfântul Gheorghe, în armură neagră și strălucitoare, străpunge dragonul cu lancea. Inspirându-se din Legenda aurea a lui Jacopo da Varagine, Carpaccio îl pictase pe miles chriastianus mândru și curajos în timp ce înfruntă cu vitejie monstrul. În tablou, dragonul sângera foarte mult din cauza rănilor, iar fecioara fusese deja salvată. Confruntarea teribilă avea loc în afara zidurilor miticului oraș libian Silene, pe teritoriul bestiei, așa cum o arătau multele corpuri sfârtecate și făcute bucăți, craniile, oasele și șerpii.

O viziune epică, uluitoare, care-i absorbi toată atenția, cel puțin până când secretarul școlii îl

anunță că are o vizită. Trezit din acea reverie fantastică, primi să-i întâlnească pe oaspeții care îi fură anunțați: Charlotte von der Schulenburg, fiica eroului din Corfu, feldmareșalul Johann Matthias, și Owen McSwiney, comediograf irlandez și agent al lui Giovanni Antonio Canal, zis Canaletto.

Curând intrară o femeie elegant îmbrăcată și un bărbat obișnuit, care însă în privire și în ținută manifesta o energie ieșită din comun.

Femeia era de o asemenea frumusețe, încât Matej Dragovic rămase pentru o clipă fără cuvinte. În ciuda voalului negru care-i acoperea chipul ca un văl impalpabil, i se deslușeau ochi verzi, profunzi, de o luminozitate orbitoare, încât el se bucură că nu trebuia să susțină în mod direct o asemenea privire. Și părul, negru ca abanosul, și pielea albă ca marmura îi răpiră privirea, care-i fugi apoi la desăvârșita linie a gâtului, în jos, până la decolteul unui corset care lăsa să se vadă un bust tulburător. Îi intui perfecțiunea prin dantela fină și transparentă.

Dură doar o clipă. Imediat își regăsi calmul.

Tânăra îl țintui cu acei ochi aprigi. Avea ceva îndrăzneț si neînfricat, de zeiță războinică.

— Excelență, spuse bărbatul care o însoțea, scoțându-și tricornul, regret că vă deranjăm, distrăgându-vă de la numeroasele treburi pe care le aveți, însă ne permitem s-o facem fiindcă nimeni nu pare mai potrivit ca domnia-voastră în a ne ajuta să aducem lumină într-o chestiune care ne ține ca pe jar. Ne-a trimis la domnia-voastră un bun prieten al Serenissimei Republici, feldmareșalul Johann Matthias von der Schulenburg.

— Tatăl meu, confirmă femeia cu o voce puțin răgușită, dar bine modulată.

— Iată scrisoarea lui de recomandare, spuse Owen McSwiney, întinzându-i un plic care purta sigiliul familiei Von der Schulenburg.

Matej Dragovic rupse ceara și citi repede. Apoi zâmbi.

— Eroul din Corfu, nici mai mult, nici mai puțin, spuse zâmbind. Onoarea este de partea mea. Dar, vă rog, luați loc, îi invită, arătând spre fotoliile de lemn cu intarsii fine care se aflau în jurul marii mese a confreriei. Aici se reunește Consiliul Cancelariei. Observă că tânăra Von der Schulenburg rămăsese absorbită de teleri. O privi și spuse: Ceea ce vedeți aici este ciclul pictat de marele Vittore Carpaccio pentru Școala Dalmată.

— Un pictor extraordinar, zise ea.

— Sunt de acord. Iar acum, dacă-mi permiteți, vă pot întreba cărui fapt îi datorez plăcuta vizită a domniilor-voastre?

— Bineînțeles, spuse McSwiney, în timp ce Charlotte se așeza. Cum știți deja din scrisoare cine suntem, voi sări peste prezentări și voi trece direct la motivul vizitei noastre. Fără doar și poate, ați auzit despre recentele întâmplări sângeroase care au avut loc la Ponte delle Guglie.

— Sigur, dar mă mir…

— De ce vă întrebăm asta? Vă înțeleg. Vedeți, Excelență, dintr-o serie de lucruri pe care nu vi le pot explica a reieșit că ucigașul poate fi un bărbat care are legături cu Schiavoni. Vă rog să credeți această afirmație a mea.

— Domnule, cred că vă dați seama cât sunt de provocatoare cuvintele domniei-voastre!

— Nu mă îndoiesc. Dar să știți că însuși Căpitan Grando, deci dogele, este cel care a autorizat această discuție, precum și pe cele care eventual vor urma. Profit de ocazie pentru a vă lăsa un portret al bărbatului pe care-l căutăm, realizat de Antonio Canal. Avem motive să credem că frecventează zona Riva degli Schiavoni, dat fiind că ar putea avea informatori sau chiar complici printre negustorii sau soldații dalmați.

Guardian Grande fu lovit în plin. Dacă ceea ce spunea McSwiney era adevărat, atunci nu doar că

comunitatea dalmată n-ar fi câştigat în prestigiu sub guvernarea lui, dar risca de-a dreptul să ajungă în noroi.

— Dragă domnule McSwiney, spuse Matej Dragovic, să nu credeţi nici măcar pentru o clipă că aş contesta ceea ce-mi spuneţi, după scrisoarea de recomandare a feldmareşalului Von der Schulenburg. Doar, înţelegeţi-mă, sunt de-a dreptul uluit. Cu toate acestea, continuă, luând în mână portretul făcut de Canaletto, să ştiţi încă de pe-acum că voi face tot ce-mi stă în putinţă pentru a vă ajuta!

— Acel bărbat mi-a distrus atelierul de la Murano, domnule. E posibil so fi răpit pe tânăra mea ucenică, sau poate chiar a ucis-o.

Ceea ce-i spunea Charlotte von der Schulenburg era nemaiauzit. Guardian Grande scutură din cap.

— Sunt îndurerat.

Charlotte încuviinţă cu o mişcare a capului, apoi continuă:

— Implicarea mea în această poveste are ca unic ţel pe acela de a o găsi pe Colombina, înainte de a fi prea târziu, presupunând că mai este încă în viaţă. Aşa cum v-a spus domnul McSwiney, cred nu numai că ucigaşul are legături printre dalmaţi, dar şi că, tocmai din acest motiv, e posibil ca ucenica mea să se afle într-una dintre casele sau prăvăliile de pe Riva degli Schiavoni.

— O clipă, spuse Matej Dragovic, cred că nu am înţeles. Căutaţi un bărbat, sau o fată?

— Pe amândoi, răspunse Charlotte. Avem motive să credem că fata a fost răpită de acelaşi bărbat care l-a ucis pe Secretarul Cancelariei Serenissimei Republici, Marco Grisoni, şi pe membrul Consiliului Celor Zece, Marco Michiel.

— Dar, dacă este aşa, ce anume pot face eu?

— Să verificaţi dacă cineva din confrerie îl cunoaşte, pentru început. Domnia-voastră, de exemplu, l-aţi văzut vreodată?

Matej Dragovic privi schița. Nu-și amintea să fi văzut, nici măcar în trecere, un chip ca acela. Scutură din cap.

— Niciodată, spuse.

— În regulă.

McSwiney o privi pe frumoasa Charlotte von der Schulenburg.

— Ne permiteți să le punem întrebări negustorilor, armatorilor, comercianților, hangiilor, cârciumarilor, soldaților, marinarilor din Riva degli Schiavoni, ca să vedem dacă vreunul dintre ei ne poate da vreo informație despre fata pe care o căutăm?

— Bineînțeles! Mai mult, așa cum v-am spus, dacă voi putea, vă voi ajuta cu plăcere. Și, totodată, voi arăta acest portret tuturor celor pe care-i cunosc. Cu puțin noroc, vom reuși să-l găsim pe ucigaș.

— Vă suntem nespus de recunoscători, spuse McSwiney.

— Nu, eu vă sunt recunoscător, zise Gardian Grande adresându-se Charlottei, pentru că, implicându-mă, îmi oferiți posibilitatea de a înlătura orice vorbă de ocară care-ar putea apărea despre dalmați. Eu sper ca bănuielile să se dovedească nefondate, dar, dacă nu va fi așa, eu voi fi primul care nu va precupeți nici un efort până când vinovații nu vor fi prinși și pedepsiți. Loialitatea noastră față de Serenissima e solidă!

— O știm bine, confirmă irlandezul.

— Mii de mulțumiri, trase concluzia Charlotte, contăm pe domnia-voastră.

— Nu vă voi dezamăgi, vă promit, doamna mea.

29

Isaac

Lui Isaac Liebermann îi scăpa ceva. Examinase și cel de-al doilea cadavru și, dacă primul îl pusese într-o situație dificilă, cu această a doua victimă îi era încă și mai greu. Nu înțelegea de unde pot fi acele răni. Nu puteau fi provocate de nici un fel de lamă, nici măcar de un pumnal extrem de subțire, pentru că ar fi străpuns pielea, țesuturile și carnea într-un fel cu totul diferit.

Nu, era gata să pună rămășag cu oricine că era vorba despre dinți. Dar ai cui? Cu siguranță nu ai unui om, și totuși nu erau suficient de mari, judecând după răni, pentru a aparține unui lup, sau chiar și unui câine de talie mare. Dar, pe de altă parte, ce animal nu foarte mare ar fi putut face așa ceva? Și cu o asemenea agresivitate? O violență atât de mare, încât să golească de sânge un bărbat înalt și robust ca Marco Michiel? Ar fi putut să jure că erau canini aceia care i s-au împlântat în jugulară. Cele două găuri sângerânde de pe gât și enorma vânătaie care se întindea pe suprafața distrusă de mușcătură o demonstrau dincolo de orice îndoială.

În vreme ce Antonio încerca să transpună pe hârtie caracteristicile rănii din mai multe unghiuri și perspective, Isaac încerca să elaboreze o teorie proprie la care dorea să participe și Antonio. I se părea o ipoteză stranie, dar se baza pe lecturile marilor doctrine. Făcuse rost de o copie a cărții lui Girolamo Fracastoro, De contagionibus et contagiosis morbis et eorum curatione. După ce a citit și recitit, l-a izbit un fragment anume. Tocmai acel pasaj voia să i-l împărtășească și lui Antonio, pentru a-l informa despre bănuielile și temerile lui.

Așteptă să termine Canaletto, și apoi îl luă deoparte. Odată ieșiți din sala unde pe masa de piatră zăcea cadavrul, îi mărturisi convingerea la care ajunsese.

— Antonio, spuse, trebuie să-ți destăinui o idee de-a mea. Poate că e hazardată, dar, în punctul în

care suntem, mă gândesc că e cazul să nu excludem nimic.

Canaletto îl privi mirat. Acea afirmație suna cel puțin bizar pentru temperamentul lui, de obicei atât de moderat și de precaut.

— Te ascult, fu tot ceea ce spuse.

Fără a mai adăuga nimic, Isaac deschise cartea la pagina care-i interesa și îl lăsă pe Canaletto să citească. Iată ce spuneau rândurile indicate:

„Animalul bolnav nu poate nici să stea, nici să se odihnească, ci se agită ca turbat încoace și încolo, își sfâșie corpul cu colții. Îi este o sete imensă, însă cel mai grav este că simte o frică atât de mare de apă și de orice lichid, încât preferă să moară decât să bea sau să fie condus spre apă. Aceste animale mor fără excepție – fac bale la gură, ochii le devin tulburi – și, în cele din urmă, extenuate, mor într-un mod mizerabil."

După ce termină, Canaletto îl privi cu ochii mari.

— Așadar? întrebă. Ce crezi, prietene?

Isaac îl privi drept în ochi, apoi vorbi.

— Înainte de toate, aș vrea să-ți spun că acest pasaj este luat dintr-un tratat scris de Girolamo Fracastoro, doctor în chirurgie la Universitatea din Padova, cu două secole în urmă. Pe baza intuițiilor lui Lucrețiu, el a înțeles că o boală precum cea descrisă adineauri se poate contracta în urma unei mușcături care funcționează ca un vehicul pentru așa-numiții seminaria sau semina rerum, niște corpusculi foarte mici care transmit infecția hidrofobiei. Efectele ar fi cele tocmai menționate.

Canaletto încuviință din cap.

— Cred că înțeleg ce vrei să spui: crezi că poate exista un animal care, infectat cu acest microb, să atace oamenii până la a-i goli de sânge?

— Nu sunt sigur. Dar, nevrând să cred că un om atacă un alt om mușcându-l de gât, ei bine, trag concluzia asta. În fragmentul pe care l-ai citit, animalul, în speță câinele, ar ataca un alt câine, iar

nu un om, însă, în alte pasaje ale cărții, animalele care devin hidrofobe pot ajunge să atace și ființele umane. Acestea fiind zise, am convingerea că nu a fost un câine cel care i-a mușcat, din moment ce nu e singurul fel de animal care se poate molipsi de o asemenea boală.

— Și la ce te gândești?

— Încă nu sunt sigur. Aș prefera să mai aștept puțin și să mai fac niște verificări.

— De acord.

— Dumneata, în schimb? întrebă Isaac. Ce părere ți-ai făcut? Te convinge teza asta?

Canaletto se gândi, apoi spuse:

— Cred că, până acum, este teoria cea mai convingătoare. Dar cred că avem nevoie de niște indicii sau dovezi în plus. În afară de forma rănilor, nu avem nimic.

— În privința asta trebuie să-ți dau absolută dreptate.

30
Palatul Soldaților

După ce au fost lăsați să intre, mulțumită permisului de trecere pe care li-l dăduse eroul din Corfu, al cărui nume stârnea o venerație religioasă, Canaletto și Joseph Smith ajunseră pe un teren de exerciții militare de formă pătrată, în centrul căruia se afla o fântână din piatră de Istria. Peste tot în jurul lor se făceau exerciții și activități, astfel încât cei doi n-ar fi reușit să ajungă la biroul comandantului fără ghidul lor, căpitanul Dragan Jankovic. Acesta era deosebit de elegant, într-o redingotă de culoare roșu aprins cu ciucure în stil croat. Purta pantaloni de aceeași culoare cu haina lungă, pe sub care avea o tunică de culoare albastră. Uniforma îi era completată de cizme și de o centură galbenă. La brâu îi atârna o sabie grea cu lamă lată și cu mâner schiavon. Un detaliu le

atrase atenția, dată fiind căldura sufocantă: căpitanul purta o căciulă din blană de urs, de sub care îi ieșeau lungi bucle blonde spre șatene. Mustățile lungi, împreună cu ochii de gheață, îi dădeau o expresie puțin spus războinică.

Pe măsură ce treceau pe lângă plutoane ordonate și pregătite de alergare, sau pe lângă infanteriști care exersau trasul cu arma sau lupta corp la corp, Canaletto și Joseph Smith erau răsplătiți cu aceleași priviri, în aceeași măsură de suspiciune și mirare.

Antonio rămase uimit de culorile flamboaiante ale uniformelor: în toate direcțiile era un du-te-vino de tunici albastre cu nasturi aurii, de caschete negre, de centuri galbene. Joseph Smith păru impresionat mai degrabă de arme: săbii grele, bastoane, pumnale și carabine.

După ce traversară cu pas grăbit acea curte mare, încercând să țină pasul cu mersul sprinten al căpitanului, ajunseră în sfârșit la baza unei scări de sub portic. De aici, urcară treptele și ajunseră pe un coridor, în fața ușii care dădea spre anticamera în care, din păcate pentru ei, auziră vorbindu-se o limbă ciudată și exotică, nu lipsită de o anumită asprime.

Căpitanul Jankovic, sigur de gradul său și de scrisoarea de recomandare a celor doi oaspeți, trecu în fața tuturor celor care așteptau și bătu fără nici o ezitare la ușa biroului colonelului de regiment.

O clipă mai târziu, o ordonanță deschise ușa și-i conduse la colonel.

Goran Petrovic era sârb, asemenea căpitanului Jankovic și aproape tuturor soldaților din regimentul care-i purta numele. În pofida eleganței redingotei roșii cu mâneci albe și nasturi de aur, se vedea imediat că este un om de arme neînfricat. Mai mult: ceva din linia subțire a buzelor si din ochii alungiți sugera o asemănare cu un anume tip de prădător. Părul lung și închis la culoare era lăsat

desfăcut și îi ajungea până mai jos de umeri. Îi primi pe oaspeți cu toată politețea, invitându-i să ia loc într-o mic salon cu trei fotolii îmbrăcate în catifea, păstrându-l pe cel de-al patrulea pentru sine. În mijloc se afla o frumoasă măsuță joasă.

— Doriți un pahar de rakija? întrebă imediat.

Canaletto și Joseph Smith se priviră. Apoi, temându-se să nu pară lipsiți de respect față de colonel, acceptară. Pe o tavă de argint, patru păhărele de cristal fură umplute până sus.

— Distilat de prune, spuse Goran Petrovic, cel mai bun din lume. Așadar, căpitane, zise privindu-l pe Jankovic, prezentați-mi oaspeții!

— Sunt marele pictor Giovanni Antonio Canal, cunoscut tuturor sub numele de Canaletto, și Joseph Smith, agentul și mecena lui. Vă sunt recomandați de către feldmareșalul Johann Matthias von der Schulenburg.

— A, ce onoare, spuse imediat, să-l cunosc pe cel mai important pictor din Veneția și pe un mecena și colaborator al consulului britanic!

— Sunteți foarte bine informat, observă Joseph Smith.

— Vai mie dacă n-ar fi așa, răspunse Goran Petrovic și goli păhărelul dintr-o singură înghițitură, făcând semn ordonanței să-l umple din nou. Câteva picături îi rămaseră pe mustățile dese. Deci, continuă fără a pierde timpul, în ce fel vă pot ajuta, domnilor? Vă mărturisesc că prezența domniilor-voastre aici este cât se poate de neobișnuită.

— Ne dăm seama foarte bine, domnule colonel, zise Antonio; pe de altă parte, din cauza unei serii de circumstanțe, suntem implicați, împreună cu feldmareșalul Von der Schulenburg, într-o anchetă neoficială în numele Serenissimei Republici. O anchetă care vizează crimele barbare ce au fost săvârșite zilele acestea pe Ponte delle Guglie, în cartierul Cannaregio.

— Înțeleg. Lumea îl numește acum Podul crimelor. Așadar, primul mister a fost lămurit.

— Știți la ce crime mă refer?

— Cred că da. Știu că secretarul Cancelariei si un membru al Consiliului Celor Zece au fost uciși într-un mod brutal.

— Brutal este cuvântul cel mai potrivit, spuse Canaletto. În legătură cu acest lucru, dat fiind că implicarea noastră e clară, aș dori să vă arăt niște schițe pe care le-am făcut chiar cu ocazia acestor crime, în special a primei. Canaletto luă mapa de piele pe care o ținea sub braț și o deschise, dându-i-o colonelului.

Goran Petrovic scoase din ea o serie de desene în creion, în peniță cu cerneală maro și chiar și în acuarelă. Le așeză pe masă, observându-le cu atenție. După o vreme, spuse:

— Ei bine, domnule Canal, permiteți-mi să vă spun că sunteți cel mai bun desenator pe care l-am văzut vreodată. Apoi suspină și adăugă: Habar n-am cine este bărbatul pe care l-ați portretizat, dacă pe el îl căutați, însă un lucru vă pot spune…

— Ce anume? întrebă Antonio.

— Rana pe care o văd desenată atât de precis – cele două găuri care sângerează pe gâtul victimei – îmi amintește de ceva înfricoșător.

Auzind acele cuvinte, toți rămaseră tăcuți.

Goran Petrovic îi dădu desenele căpitanului Dragan Jankovic. Apoi își duse mâna la frunte, ca și cum ceea ce tocmai văzuse îi amintise întâmplări care spera că nu se vor repeta niciodată.

— Dacă vreți, vă pot povesti ceva. Canaletto simți un fior de gheață.

— Vă ascultăm, domnule colonel.

31
Înviații

— Rețineți că ceea ce vă spun trebuie păstrat secret și nu trebuie divulgat sub nici un motiv, începu colonelul.

— Ne este foarte limpede, spuse Joseph Smith.

— Ei bine, cu câțiva ani în urmă, mă aflam din rațiuni diplomatice la Prugovo, un sat în nord-estul Serbiei. Fusesem trimis de către Serenissima în misiune secretă, pentru că se întâmplase ceva în acel loc, ceva ce n-ar fi trebuit să se afle pentru nimic în lume, altminteri consecințele ar fi putut fi îngrozitoare. Carol VI de Habsburg decisese să procedeze la fel, cu atât mai mult cu cât întâmplarea despre care vă vorbesc avusese loc pe teritoriul lui. Apropierea dintre regiunea austriacă în chestiune și Dalmația venețiană justifica o intervenție comună, ca să spunem așa. La Passarowitz am întâlnit un fel de delegație austriacă. De fapt, este prea mult să o numim delegație, dar semăna bine cu grupul din care făceam parte și eu. Erau trei bărbați, întocmai cum eram și noi. În orice caz, după două zile am ajuns în micul sat Prugovo, destinația călătoriei noastre.

Colonelul făcu o pauză, ca și cum amintirea acelor fapte ar fi reprezentat o povară de nesuportat. Fără s-o mai ceară, smulse sticla mare de cristal din mâinile ordonanței sale și-și turnă încă un pahar de rakija. ÎI goli și-și mai turnă unul.

Canaletto și Joseph Smith nu scoaseră nici un sunet. Simțeau tensiunea în aer, ca si cum în cuvintele colonelului s-ar fi ascuns ceva cumplit și ar fi așteptat să se dezlănțuie. Goran Petrovic își trecu mâna peste mustățile dese și reluă povestirea.

— Erau câteva case de lemn cu acoperișurile înclinate, cum se face ca zăpada să nu se depună și, când am ajuns, începuse să ningă tare. Era o singură clădire puțin mai mare care funcționa și ca poștă, și ca han. Ne-am instalat acolo și am înțeles destul de repede că situația nu era una dintre cele mai simple.

— De ce? își permise să întrebe Canaletto.

— Satul părea a fi pradă unei febre, unei manii stranii. Nu era faptul că ne priveau cu ochii ieșiți din orbite, asta aș fi înțeles, dat fiind că probabil nu văzuseră în viața lor soldați austrieci, și cu atât mai puțin venețieni. Nu, problema era alta. Ceva îi chinuia. Nu voiau să deschidă ușile, mai mult, acestea erau zăvorâte cu lanțuri și baricadate pe cât posibil cu mese de lemn. La fel și ferestrele. Guvernatorul imperial Bergmann, omul care ne primise și care reprezenta legătura noastră cu Austria în acel sat aflat la o depărtare foarte mare atât de Viena, cât si de Veneția, ne-a condus la o casă care rămăsese pustie. Acolo am văzut, stivuite, nouă cadavre. Goale și vinete, toate aveau la gât aceeași rană pe care mi-ați arătat-o adineauri.

— Dumnezeule! exclamă Canaletto.

— La fel ne-am cutremurat și noi. Dar ce era mai rău încă nu se petrecuse. Vedeți, oamenii din acel sat susțineau că cel care a înfăptuit acele atrocități ar fi fost un anume Milos Rădic, un țăran mort cu câteva luni înainte și despre care se zicea că s-ar fi întors din mormânt și i-ar fi golit de sânge pe cei care în acea clipă erau aruncați unul peste celălalt, ca niște lemne de foc, în acea casă goală și rece. Bergmann a spus un cuvânt care în limba mea sună astfel: Vukodlak. Cu toate că aparține culturii mele, nu-l cunoșteam. La fel cum habar n-aveam despre lucrurile pe care mi le-a povestit, în ciuda faptului că am crescut în comunitatea luptătorilor de munte Pastrovichi. Dar divaghez. Generalul imperial ne-a spus că putem merge la culcare, urmând să ne întâlnim în zori pentru a face ce trebuia făcut ca să-l oprim pe Vukodlak. Medicul austriac a zis însă că acele cadavre aveau nevoie de îngropăciune. Ni s-a spus că mai întâi trebuiau să fie supuse unui tratament anume.

— Și-atunci ce-ați făcut?

— Am petrecut noaptea în sala cea mare a hanului în fața focului din șemineu, bând rakija întocmai cum facem acum, și povestindu-ne întâmplări de război. Nici unul dintre noi nu putea dormi după ceea ce descoperiserăm. M-am împrietenit cu medicul austriac, Josef Leitner, care, la fel ca mine, nu reușea să accepte ce văzuse și nici explicația care ne fusese dată. Mai târziu, ne-am retras amândoi, la fel și secunzii noștri, care ne însoțeau. Afară zăpada continua să cadă și, în zori, când ne-am reîntâlnit, am văzut că peste noapte satul devenise complet alb. Torțele rășinoase ardeau sub un cer ca de perlă. Nu doar Bergmann ne aștepta, ci și unii dintre cei mai importanți oameni din așezare. Privirile lor erau speriate, iar acea stranie febră care ne întâmpinase nu dispăruse deloc, dimpotrivă, continua să se târască asemenea unei boli. Oamenii își făceau semnul crucii și murmurau niște incantații ciudate, repetând obsesiv acel cuvânt.

— Vukodlak, spuse Canaletto.

— Întocmai. Când Bergmann ne-a condus la biserica din sat, am găsit un mormânt răscolit. Iar în el, cel mai straniu lucru din toată viața mea. Milos Rădic, sau, mai bine zis cadavrul lui, părea că se odihnește liniștit în propria groapă, în mod cert, nu arăta ca trupul neînsuflețit al cuiva care murise cu luni în urmă. Nu numai că nu era descompus, dar, departe de a fi măcar palid, avea o culoare normală, iar gura, domnilor, era plină de sânge. De parcă ar fi supt sângele din gâtul cuiva și, astfel, ar fi reușit să-și prelungească existența, chiar dacă într-o formă de viață inconștientă. N-o să vă vină să credeți ce s-a întâmplat pe urmă. Cadavrul a fost scos din mormânt. Doi bărbați i-au împlântat o țepușă de lemn în piept, străpungându-i inima. Șiroaie de sânge au început să curgă pe stratul de zăpadă care părea să-l absoarbă cu lăcomie. Același ritual barbar a avut loc si cu celelalte nouă cadavre pe care le văzuserăm cu o

noapte înainte și care fuseseră aduse acolo. Le înfigeau țepele până când le străpungeau inimile. Și, în timp ce o făceau, eram constrânși să privim, obligați de prezența guvernatorului Bergmann și a sătenilor. Apoi, rămășițele lui Vukodlak și ale victimelor sale au fost așezate pe un pat negru de lemne și arse. Limbile roșii-portocalii s-au înălțară pâlpâitoare și au consumat carnea morților. Miasma era de nesuportat. În cele din urmă, am plecat de acolo. Doctorul Leitner a rămas tăcut întreaga zi. Îl înțelegeam. Nici unul dintre noi nu era în stare să facă față cu adevărat celor văzute, dar am înțeles un lucru: că dacă acea credință s-ar fi propagat dincolo de acel sat, întreaga lume cunoscută ar fi fost în pericol. Nebunia colectivă este cel mai mare rău pe care l-am văzut. Iar acum mă tem că acest rău a ajuns la Veneția.

După aceste ultime cuvinte, colonelul tăcu.

— Ce sperau să obțină prin acel ritual? întrebă Joseph Smith.

— Bergmann ne-a explicat că sătenii din Prugovo credeau că, mușcându-i de gât, Vukodlak îi transformase și pe ei. Din acest motiv i-au supus pe toți, fără excepție, ritualului prevăzut pentru acest fel de monștri înviați. Eu nu vă pot spune dacă bărbatul sau creatura care a golit de sânge victimele găsite pe Ponte delle Guglie este un Vukodlak, ca să nu mai punem la socoteală faptul că nu sunt deloc sigur de existența lui. Cred însă că este o idee foarte bună să vedem dacă vreunul dintre oamenii mei a avut vreo legătură cu cel al cărui portret mi l-ați arătat. Pe altă parte, nu pot exclude posibilitatea ca el să fie un Vukodlak. În acest sens, continuă colonelul, cred că veți găsi interesante aceste rapoarte medicale, publicate de mai multe ori în ultimii ani. Este inutil să vă spun că, dată fiind natura acestor informații, ele nu trebuie să fie răspândite. Nu sunt secrete, dar ar putea da naștere unei nebunii colective. Cu

siguranță le puteți consulta în biroul căpitanului și puteți lua notițe, dacă găsiți că e necesar.

Spunând acestea, se ridică și se duse către bibliotecă. De pe unul dintre ultimele rafturi luă o mapă de piele.

— După cum vedeți, au fost scrise de medicii austrieci și unguri de mare prestigiu.

— Vă mulțumesc, zise Canaletto.

— Vă sfătuiesc să le citiți cu atenție. Eventuala existență a lui Vukodlak depășește capacitatea mea de înțelegere, iar rațiunea mea exclude așa ceva. Rapoartele însă nu oferă un verdict, ele redau în mod științific ceea ce a putut fi observat cu ocazia anumitor fapte care au avut loc în ținuturi din Serbia, Slovenia, Ungaria, Polonia, Albania.

La auzul aceste cuvinte, Antonio nu putu să-și rețină un fior. Ipoteza propusă de Isaac Liebermann era înspăimântătoare, însă cea pe care abia o formulase colonelul era de-a dreptul terifiantă.

32
Prizonieră

Colombina se simțea înfrântă. Închisă într-o cameră, foarte asemănătoare cu o celulă, fusese luată de primul client: un bărbat cu părul slinos și cu dinții stricați, care puțea a moarte și a sudoare. Vorbea într-o limbă pe care ea n-o cunoștea. Când în sfârșit o lăsase în pace, ea rămăsese ghemuită în așternuturile murdare, într-o încercare disperată de a proteja ceea ce fusese deja distrus. Lacrimi îi brăzdau obrajii. Dar nu scosese nici un țipăt. Sau, mai bine zis, un icnet, înțelesese deja că și-a pierdut vocea. Înghițea durere și furie. Avea o senzație de căldură, ca de febră. Nu știa cât rămăsese în acea poziție. Până când intrase un alt bărbat. Atunci nu se mai mișcase, îl lăsase să facă ce vrea. În timp ce bărbatul era înăuntrul ei, rupând-o ca pe o cârpă, strivind-o sub el,

sufocând-o cu poftele lui, Colombina s-a arcuit, nu ca să-i facă lui o plăcere, ci pentru că brusc fusese zguduită de o convulsie, și apoi de încă una.

El nu pricepu. Înjură și o împinse pe saltea. Dar, și așa, Colombina nu se putea mișca, deși ar fi vrut. Bărbatul îi trase două palme, făcându-i obrajii să ia foc. Termină ceea ce voia și ieși din ea.

Se îmbrăcă, și în cele din urmă plecă înjurând.

Ea rămase nemișcată. Iar convulsii. Iar durere. Apoi pică într-un soi de moțăială. I se păru că vede o umbră. Poate o femeie. O ajută să se ridice și o spălă cu apă rece acolo unde simțea o durere atât de mare, încât nu putea respira. Avea ochii încețoșați de lacrimi: părea că nu vor să curgă. Îi era rușine că fusese batjocorită și sfâșiată. Îi era silă de ea însăși. Simțea că are febră. Și apa. Apa i se părea murdară. Și totuși, ar fi trebuit s-o curețe, să-i aducă ușurare, să o aline măcar puțin. În schimb, era otrăvitoare, trădătoare.

Aproape că aluneca înăuntrul ei ca membrul acelui bărbat. Încercă să se smulgă ca să evite contactul cu apa, dar tot ce reuși fu să cadă, pentru că femeia, sau cine era, îi dădu drumul.

Rămase în genunchi în apa care se vărsase din ulcior. Se trase înapoi, departe de lichidul blestemat, și ajunse într-un colțișor murdar al camerei. Femeia se apropie, șoptindu-i ceva la ureche. Însă Colombina nu înțelese. Auzea un soi de mormăit sau de chiorăit. Pricepu că nu e ea însăși. Încercă să se lase în mâinile ei, dar, când femeia se apropie cu o cârpă udă, simți din nou dezgust.

Atunci văzu sângele. Îi curgea dintre coapse. Avea o culoare roz, fiindcă persoana care încerca s-o ajute reușise, cât de puțin, s-o spele.

Își mușcă buzele și se strădui să reziste.

Nu-și explica de ce simțea acea repulsie, dar era ceva peste puterile ei.

Fu un calvar, dar în cele din urmă se încheie. Pe urmă femeia o înveli într-o pânză și o întinse pe pat.

Acum așternuturile miroseau a curat. Cineva o acoperi cu o pătură, și Colombina rămase acolo, confuză, speriată, o grămăjoară de oase tremurânde. Nu mai fusese nicicând astfel. Nu se recunoștea.

Luă din acea liniște toată odihna și toată pacea pe care le putea lua. Încercă să-și elibereze mintea, ștergând gândurile și imaginile celor doi bărbați care fuseseră deasupra și înăuntrul ei.

Știa deja ce o aștepta. Și înțelegea perfect că nu va reuși niciodată să fugă. Acel bărbat, diavolul pe care-l cunoscuse cu patru ani în urmă, se întorsese. Iar acum pățise și ea ce i se întâmplase Charlottei. Îi făcuse același lucru, poate. Încercă să-și amintească cuptorul, perlele, sticla, dar nu reuși. Îi veneau în minte doar imagini fărâmițate. Ca și cum n-ar fi fost în stare să-și reamintească acele zile. De parcă nu le-ar li trăit niciodată.

O durea capul. Părea pe punctul de a exploda.

Lacrimile i se uscaseră.

Și totuși, înăuntrul ei, Colombina simțea un plânset nesfârșit.

Încercă să nu se mai gândească. Însă continua să-i vină în minte apa și, doar gândindu-se la asta, îi venea să strângă, și apoi să scrâșnească din dinți.

Rămase acolo, singură, în întuneric, sperând să reușească să supraviețuiască până a doua zi.

33

Peter Plogojowitz

Antonio și Joseph se cufundaseră în cercetări. Căpitanul Dragan Jankovic îi ajuta să se orienteze printre numeroasele relatări ale oficialilor imperiului și ale medicilor de la Curte: aproape toate erau scrise în germană, maghiară sau sârbă.

Din fericire pentru ei, căpitanul era vorbitor nativ de sârbă și un bun cunoscător al celorlalte două limbi. Ceea ce aflară fu peste măsură de interesant, deși, pe alocuri de necrezut. Dacă ar fi ajuns în mâinile cui nu trebuie, acele rapoarte ar fi putut să arunce orașul într-o adevărată epidemie de nebunie.

Căpitanul Jankovic scoase câteva foi din mapa de piele: aveau stema imperială. Își drese glasul și începu să traducă în dialectul venețian pentru interlocutorii lui:

— „Numele meu este Klaus Frombald și sunt trimisul imperial responsabil pentru comandamentul Gradisch. În 1725 am fost contactat de către parohul satului Kisilova, aflat la granița dintre Serbia și Ungaria. După spusele sale și ale localnicilor, unul dintre consătenii lui, un anume Peter Plogojowitz, mort cu puțin timp înainte, se întorsese din mormânt într-o zi de iarnă. Le-a apărut noaptea cunoscuților lui în timp ce dormeau și s-a aruncat peste ei, mușcându-i de gât atât de profund și de mult, încât în mai puțin de o zi le-a supt tot sângele, golindu-i ca pe niște vase pline mai înainte. Au murit în chinuri groaznice. Potrivit celor povestite de paroh, în opt zile, nouă persoane, tineri și vârstnici, femei și bărbați, au pierit unul după altul. Când am ajuns la Kisilova, însăși văduva Plogojowitz, soția lui, mi-a mărturisit că Peter, după ce a murit, a venit să-i ceară pantofii. Fusese într-atât de înspăimântată, încât plecase din sat, refugiindu-se în altă parte.”

Aici căpitanul Jankovic se opri o clipă, iar Antonio profită de această pauză ca să spună:

— Seamănă mult cu faptele pe care ni le-a istorisit colonelul.

Căpitanul încuviință, imitat de Joseph Smith, care adăugă:

— Pare aproape aceeași poveste. Mă întreb dacă nu cumva este vorba despre un fenomen de nebunie colectivă.

— Așteptați, spuse căpitanul Jankovic, și reluă traducerea: „Cele întâmplate îi făceau pe locuitori să se teamă pentru viața lor. Repetau aproape obsesiv cuvântul Vukodlak și insistau să se deshumeze cadavrul. Susțineau că singurul mod de a opri acea baie de sânge era să ardă cadavrul lui Plogojowitz. Alături de paroh, preotul Ratko Radovic, m-am opus unei asemenea barbarii, dar localnicii au protestat cu vehemență și cu sinceră teroare, spunând că, dacă nu li se va permite să dezgroape cadavrul și să-l ardă, își vor părăsi casele și, fugind în altă parte, îi vor avertiza și pe localnicii din alte sate că la Kisilova era un Vukodlak însetat de sânge, care urma să ajungă curând și la ei. Din moment ce nu voiau să asculte nici un fel de argument rațional și păreau cu totul indiferenți la amenințări si la încercările de conciliere, am hotărât împreună cu parohul Radovic să deschidem mormântul lui Peter Plogojowitz. Ceea ce am găsit m-a lăsat fără cuvinte, încât și astăzi spun: oricât ar părea de înfricoșător, mă tem că acest fenomen riscă să fie mult mai real decât credem.” Rostind acele cuvinte, căpitanul Jankovic avu un moment de ezitare, dar reluă aproape imediat: „Cadavrul lui Peter Plogojowitz nu emana nici o miasmă și era intact, ca și cum ar fi fost încă în viață. Cu toate că, după săptămâni de la îngropăciune, ar fi trebuit să fie deja în descompunere, în schimb, era conservat atât de bine, încât părea că fusese îngropat cu o zi înainte.”

Căpitanul Jankovic se întrerupse din nou. Se vedea că îi era greu să meargă mai departe. Dacă povestea de mai devreme a colonelului aruncase o umbră sinistră asupra discuției, acum această cronică îmbrăca într-un văl de oroare și angoasă chestiunea în care Antonio și Joseph fuseseră implicați împotriva voinței lor, având în vedere că acelea nu erau povestirile unui narator morbid sau fanteziile unui șarlatan, ci memoriile unui trimis al

imperiului. Dacă la început Antonio catalogase afirmațiile baronesei ca fiind lipsite de orice temei, acum simțea că este pe punctul de a se răzgândi. Era foarte puțin probabil ca persoane atât de diferite – Orsolya Esterhâzy, colonelul Goran Petrovic și trimisul imperial Klaus Frombald – să fi pus la cale un imens complot, care să se răspândească în zone geografice atât de variate. Sigur, un lucru trebuia recunoscut: răul, oricare ar fi fost el, părea că se manifestă în diferite regiuni, cu precădere în teritoriilor Schiavonilor și în general în Europa orientală, de parcă acea zonă întinsă, despre care se știau atât de puține, ar fi fost centrul nevralgic al unui imaginar hrănit de frică, neliniște și teroare, care se întindea devorând puțin câte puțin și teritoriile învecinate, pentru ca apoi să ajungă și mai departe.

Iar Veneția părea să fi ajuns sub aripa neagră a unui astfel de monstru. Sigur, Antonio nu uitase ceea ce-i spusese Isaac Liebermann, dar nici acea ipoteză nu era deloc încurajatoare. Dimpotrivă, de fapt, era una mai înfricoșătoare decât cealaltă.

O căldură ca o febră îl consuma. Își simțea gâtul ars de sete. Dar nu îndrăznea să bea, de parcă acel echilibru fragil care încă îl ținea legat de rațiune ar fi putut să se fărâmițeze dintr-o clipă în alta printr-o simplă tulburare a povestirii, îl privi pe Joseph Smith în ochi. Nu părea mai puțin îngrijorat decât el. Apoi îl fixă pe căpitanul Jankovic, invitându-l să continue cu un gest din cap.

Acesta din urmă nu așteptă să i se spună de două ori. Reluă lectura, traducând. Pe măsură ce citea, sublinia cuvintele cu arătătorul de la mâna dreaptă.

— „Îi crescuseră părul și barba, iar unghiile noi, strălucitoare ca de sidef, i se lungiseră ca niște lame. Sub primul strat de piele, albă și sfâșiată, care i se dezlipise, îi crescuse una nouă, roză și proaspătă. Restul corpului era intact, inclusiv mâinile și picioarele. Gura, cu buzele perfecte, era plină de sânge roșu. Iar lucrul care ni s-a părut cel

mai nebunesc era că tocmai acela părea motivul conservării perfecte a corpului, ca și cum sângele ar fi fost cel care l-a regenerat. Și al cui ar fi putut fi? Chiar eram dispus să cred că le aparținuse celor nouă victime golite de sânge de către Peter Plogojowitz? Oricât ar fi părut de irațional, totul lăsa de înțeles exact acest lucru. Și în mod cert asta credeau localnicii din Kisilova, care începură să șușotească într-un fel care, puțin câte puțin, crescu până când deveni un strigăt de oroare. Eu și parohul Radovic nu puteam face nimic! Doar să ne holbăm cu groază la ceea ce vedeam cu toții. Nu doar atât. La puțin timp, cineva aduse o țeapă ascuțită, care trebuie că fusese pregătită dinainte. Doi bărbați o împlântară în pieptul lui Peter Plogojowitz. Țâșni afară foarte mult sânge de un roșu aprins, mult mai mult decât ar fi putut conține corpul unui om normal. Gura i se făcu roșie si violacee din cauza sângelui care explodă și pe acolo. După ce tot lichidul roșu curse afară, adăpând pământul, cei doi bărbați luară cadavrul, îl așezară pe un catafalc de lemn și-i dădură foc, până când deveni cenușă. Stăteam acolo și priveam. Neputincios.

Înfrânt. Asta este ceea ce eu, Klaus Frombald, trimis imperial al comandamentului Gradisch, am văzut cu ochii mei în acea zi din 1725 la Kisilova și, oricât ar părea de greu de crezut, am notat totul în jurnalul meu. Satul n-a mai fost tulburat de prezența lui Vukodlak de atunci, însă am auzit despre diferite cazuri asemănătoare în alte sate din imperiu. Mă întreb dacă ceea ce se întâmplă nu e oare pedeapsa demonului pentru faptul că acele teritorii au fost abandonate, neglijate, departe de măsurile și de ordinea imperială. Având ca unic scop acela de a informa despre ceea ce se întâmplă, în tăcerea și în indiferența nobilimii, care pare prea ocupată să nege întâmplări asemănătoare în loc să încerce măcar să le înțeleagă, pe lângă raportul pe care l-am întocmit pentru împărat, am

scris și aceste memorii ale mele, pe care am de gând să public în Wienerisches Diarium. Sunt în legătură cu redacția gazetei și știu sigur că au primit ceva similar cu privire la un alt caz, asemănător cu cel la care am fost martor. Numele presupusului Vukodlak în acel caz ar fi Arnold Paole. Directorul publicației Wienerisches Diarium mia mărturisit într-o scrisoare recentă că aceste evenimente provoacă multe discuții în rândul membrilor comunității științifice a medicilor, care au început să se refere la această poveste ca la cea a «înviaților din Ungaria». Știind bine că răspândirea unor asemenea povestiri ar putea provoca o nebunie colectivă, consider că este de datoria mea să raportez aceste întâmplări așa cum le-am văzut și așa cum le-am trăit, fără nicio prejudecată și cu toată seriozitatea pe care situația o impune."

Când căpitanul termină, Antonio se simți sfârșit, întocmai ca după discuția cu colonelul Petrovic. Mai mult, de fiecare dată i se părea mai rău decât înainte, dar, dintr-un motiv ciudat, cu siguranță de neînțeles pentru rațiune, acele fapte atât de întunecate, funeste, păreau că exercită asupra lui o fascinație perversă. În mod evident, nu doar asupra lui, din moment ce căpitanul Jankovic, privindu-l, spuse:

— Dacă socotiți că este oportun, vă pot traduce și raportul despre cazul lui Arnold Paole, care se află aici. Puse la loc relatarea trimisului imperial Klaus Frombald, luă un alt dosar care avea tot sigiliile imperiale, după cum se putea vedea din stema cu acvila neagră cu două capete, pe fundal auriu.

Antonio n-ar fi vrut să continue. Aflaseră deja suficient. Avea senzația clară că, dacă acel teribil fapt sângeros ce avusese loc cu patru ani în urmă depășea cu mult capacitatea lui înțelegere, ceea ce i se depăna acum în fața ochilor era dincolo de capacitățile unor oameni cu mult mai competenți

decât el. Poate că ar fi fost mai bine să mulțumească si să plece. Chiar de cheia misterului s-ar fi aflat în acea teribilă poveste despre Vukodlak și dacă într-adevăr un înviat era cauza celor care aveau loc la Veneția în acele zile, cum ar fi putut el să oprească un asemenea delir?

Și totuși, cu toate că știa bine răspunsul la acea întrebare, un interes nesănătos, odios, poate de-a dreptul bolnav, îi stăruia în minte și-i șoptea la ureche că trebuie să afle mai multe. Răspunse Joseph Smith pentru el.

— Căpitane, spuse, vă ascultăm.

34
Întrebări

Charlotte continua să întrebe în stânga și-n dreapta. Arăta portretul Colombinei, sperând că cineva o va recunoaște, dar, în cel mai bun caz, primea răspunsuri negative. Deseori oamenii nici măcar n-o ascultau.

Riva degli Schiavoni era un loc în care toată lumea avea ceva de făcut. Iar o femeie elegantă și frumoasă ca ea sărea imediat în ochi. Marinarii erau ocupați cu fixatul corzilor de stâlpi, meșterii din squeri tăiau lemnul și ciopleau buturugile pentru a obține bucățile necesare reparației bărcilor, meșteșugarii impregnau câlții cu smoală și făceau de toate pentru a pregăti cât mai bine ambarcațiunile.

Nu avu mai mult succes nici cu negustorii care încercau să vândă mărfuri dintre cele mai diverse și nici cu vânzătorii ambulanți, care îi ofereau mere caramelizate și dulciuri.

I se părea că-și pierde timpul, dar era pregătită și pentru asta. Era a patra zi în care continua în felul acela. Avea motive să-și iasă din minți. I se părea o misiune imposibilă. Pe de altă parte, ce putea face? Nu-i mai rămăsese nimic. Atelierul îi arsese, iar

acum toată viața ei depindea de acea fată. Simțea că, dacă nu ar găsi-o, nu ar mai putea să se privească în oglindă.

Fusese superficială. Crezuse că putea face cum voia ea, că putea fi cu adevărat liberă, și nu-i dăduse ascultare lui Antonio.

Nu se ierta pentru această greșeală și nu reușea să accepte gândul că no va revedea pe Colombina. Un brutar îi dădu încă un răspuns negativ.

— Vreți niște pâine? o întrebă, nu foarte convins. Părea surprins că vede o femeie ca ea într-un loc ca acela. S-ar fi așteptat la o servitoare, cu siguranță nu la o doamnă.

Charlotte păru că se gândește. Apoi încuviință. Nu pusese nimic în gură de cu o seară înainte. Se hrănise cu teamă și frustrare, iar acum ar fi ciugulit bucuroasă ceva. Cumpără o pâine mare și rotundă. Îi întinse moneda și ieși, ajungând într-o stradă pe care văzu câțiva bărbați îmbrăcați într-un fel bizar, pe care-i recunoscu imediat ca fiind soldați Schiavoni. Ținea pâinea caldă și aromată în mâini. În sfârșit, în acea zi, căldura le acordase un răgaz și o ușoară briză aducea o plăcută răcoare. Rupse pâinea și luă o îmbucătură. Apoi încă una. În acel miros, în acel gust, i se păru că regăsește calmul și o clipă de alinare a suferinței provocate de neputința ei de a rezolva acea chestiune.

Cât ar fi vrut să-i spună cineva, în sfârșit, că a văzut-o pe Colombina!

Soldații glumeau între ei și făceau mare zarvă. Nimeni nu avea curajul să se apropie de ei, fiindcă erau cunoscuți pentru faptul că mereu căutau ceartă fără a avea nevoie să fie provocați. Era destul de ciudat să-i vezi strălucind în uniformele lor de culoare albastră, cu săbiile grele la brâu și cu pistoalele lor și, în același timp, să-i auzi vorbind în felul acela atât de târșâit, hârâit, leneș. Judecând după chipuri și după atitudine, trebuie că erau tineri, recruți sau doar puțin mai mult de atât.

Charlotte nu era prea bucuroasă să-i vadă și pentru că, într-o clipă, ochii tuturor erau asupra ei. Însă, în ciuda faptului că o devorau cu privirea, nici unul nu și-a permis hohote sau glume vulgare. Dimpotrivă, tăcură. Charlotte nu știa dacă să se bucure sau să se îngrijoreze, dar, intuind că poate acei tineri Schiavoni i-ar fi putut fi de folos, se apropie de ei cu capul sus, fără să arate nici cea mai mică ezitare. Știa că, dacă i-ar fi abordat ea prima, ar fi avut un avantaj dublu: frumusețea și surpriza.

— Domnule, spuse ea către primul grup, mă iertați că vă deranjez, dar trebuie să vă întreb ceva.

Bărbatul nu păru să înțeleagă și răspunse ceva în limba lui. Charlotte nu se gândise la posibilitatea de a nu fi înțeleasă, dar soarta a vrut ca măcar unul din acel grup să vorbească venețiana și, într-adevăr, îi sări în ajutor.

— Frumoasă doamnă, spuse, nu ne deranjați deloc, întrebați-ne ce doriți și, dacă vom putea, vom încerca să vă răspundem. Cel care vorbise era un soldat cu ochi albaștri, aproape gri, și cu părul blond. Îi făcu un semn cu capul colegului său, pe care acesta i-l întoarse cu un gest de încuviințare.

Charlotte îl observă, dar nu se îngrijoră. Își întoarse privirea către soldatul care îi vorbise și, deschizând tașca pe care o avea la ea, îi arătă portretul Colombinei. Apoi zise:

— Ați putea să-mi spuneți dacă ați văzut-o pe fata aceasta?

O caut. Este fiica mea și trebuie neapărat s-o găsesc cât mai repede!

Frumosul soldat le traduse celorlalți întrebarea ei, și fiecare dintre ei privi portretul. Părea că nici unul n-o văzuse, când ultimul din grup îi spuse ceva blondului.

Charlotte avu o tresărire. Poate o recunoscuse?

— Vă implor, zise, îmi puteți spune dacă ați văzut-o?

35

Chin

De câteva zile îl chinuia o senzație dureroasă. Era o stare de rău profundă, de vertij, aproape febrilă, o slăbiciune generală. Dacă ar fi trebuit s-o descrie, ar fi spus că cineva îi strânge craniul cu o menghină înroșită în foc. Apoi mai erau și amețeli bruște, pe care cu greu reușea să le controleze. Amețeli ciudate, care făceau ca mișcările să-i fie nesigure. Convulsii neașteptate. Dar ceea ce-l înnebunea cel mai mult era vederea apei: iar la Veneția aceea era o problemă foarte mare.

Încerca să-și amintească prima dată când avusese acele simptome dureroase și acea crudă repulsie față de apă. Însă nu reușea, nici dacă se străduia. La început și-a spus că de vină era acea căldură insuportabilă. Îi tăia respirația, făcându-l aproape să-și piardă simțul orientării. Pentru restul era de vină umiditatea. Dar apoi s-a convins că nu putea fi asta. Luptase în bătălii crude, sub un soare nemilos, avansând pe pământul brun, care băltea de sânge, acoperit de cadavre sfâșiate de arme si devorate de muște si de corbi. Umblase în marș zile la rând, fără oprire, reușise să suporte miasma morților. Iar acum se simțea în felul acela din cauza unei veri mai calde decât de obicei? Sigur, îmbătrânise. Dar nimeni nu-l considera un ramolit.

În timp ce se gândea la aceste lucruri, Radomir umbla pe străzi. Probabil că nu oferea un spectacol prea frumos, dar nu asta îl îngrijora.

Continuă să-și scotocească în minte, încercând să răspundă la întrebările care îi veneau în cap. În cele din urmă, își dădu seama că, cel mai probabil, începuse să simtă acea durere ciudată și acea teamă de neînțeles după ce fusese la bordelul lui Roko. A doua zi avusese primele simptome, acea senzație de neplăcere la vederea apei, care devenise tot mai rea.

Își amintea și acum noaptea petrecută cu acea prostituată. Era o fetișcană, si cu toate acestea îl storsese, meritase fiecare bănuț. Radomir nu-și amintea să mai fi cunoscut pe cineva ca ea. După cum arăta, nu s-ar fi zis, așa slabă și palidă cum era, și totuși era o veritabilă furie, posedată de o excitație care chiar îl pusese într-o situație dificilă. Avea ceva animalic, o insistență aproape ca de bestie în a-l dori cu orice preț. Și, bineînțeles, nu doar o singură dată.

Doar amintindu-și de ea și simțea cum îi clocotește sângele în vine și, chiar în acea clipă, deși nu se simțea prea bine, ar fi posedat-o cu plăcere. Chiar, s-ar fi putut duce la Roko ca să întrebe dacă e liberă. Distrându-se cu acea târfă ar fi reușit să uite răul acela care nu-i dădea pace. Reflectă. Poate ar fi făcut-o. Dar mai înainte trebuia să rezolve ceva.

Colombina fixă cu privirea apa din lighean: doar la vederea ei, lichidă și clară, i se întorcea stomacul pe dos. În fiecare zi era mai rău decât în cea de dinainte. Ajunsese într-un punct în care aproape că nu se mai spăla. Era ceva peste puterile ei. La început încercase să se spele cu un burete îmbibat în apă, însă și așa îi era foarte greu. Îi era aproape de nesuportat să-l treacă peste piele.

Era așezată pe pat. Se ridică în picioare și încercă să se apropie. Ceva no lăsa. Se surprinse ridicând o buză, de parcă ar fi fost pe punctul de a mârâi. Se întoarse. Încercă din nou să avanseze și, odată ajunsă în fața ligheanului de fier, vru să apuce ulciorul și să verse apa. Nu izbuti. Dimpotrivă, cu o tresărire neașteptată, îl azvârli de perete, spărgându-l în mii de bucăți.

În același timp, avea o senzație stranie: pe de o parte, se simțea ușurată că nu mai era amenințată de acel lichid blestemat, pe de alta, își dădu seama că are disperată nevoie de un bărbat. În zilele anterioare se întrebase ce anume era greșit la ea, de unde-i venea acea poftă sexuală de nepotolit pe

care o încerca de ceva vreme. De fapt, începuse când Roko o obligase să se prostitueze. Dacă la început simțea un dezgust profund, după primele zile s-a surprins așteptând clienții cu nerăbdare. Ușor-ușor, devenise ea cea care lua inițiativa, ca și cum n-ar fi izbutit să fie satisfăcută, de parcă la urma urmei nu era doar un corp la bunul plac al bărbaților.

Ce simțea ea era o simplă dorință sălbatică de împerechere. Atât și nimic mai mult. Dacă în prima zi fusese înfricoșată, acum voia cu ardoare să simtă un bărbat în ea. Nu se putea lipsi. S-a întrebat dacă motivul era ceva ce-i dădea Roko fără știrea ei, dar, de fiecare dată când încercase să abordeze subiectul cu una dintre celelalte prostituate, eșuase pentru că era imposibil să explice prin gesturi ceea ce simțea, iar rezultatul fusese unul singur: o priveau ca pe o nebună.

Așadar, delira.

I se părea că-și pierde mințile. Dar habar n-avea cum să facă să se întoarcă la cum fusese înainte. Ar fi vrut atât de mult. I se păru că incendiul și ceea ce văzuse, acel soi de creatură demonică care-l însoțea pe Olaf Teufel, o schimbaseră pentru totdeauna, împotriva voinței ei. Ar fi vrut să fugă, însă Roko o ținea încuiată în acea cămăruță murdară, îi dădea doar ceva de mâncare și acel ulcior cu apă cu care să se spele. Îi era îngăduit să iasă din odăița ei doar o dată pe zi. Dar nu putea coborî la catul de jos, acolo unde Roko îi servea pe clienții cârciumii. Încercase o singură dată, dar una dintre slugile lui o prinsese, iar ea fugise pe scări în sus, întorcându-se din nou în camera în care era încuiată.

Era bolnavă, nu reușea să găsească altă explicație. Nu se mai recunoștea. Nu avea nici o posibilitate de a fugi. Atunci când n-o consuma dorința sexuală, încețoșându-i mintea, spera că cineva va reuși s-o găsească. Dar știa și că acest lucru nu era posibil.

Trecuseră zile întregi. Și, cel mai probabil, Charlotte și Canaletto credeau ca murise în incendiu.

36
Speranțe

Știa că nu va fi ușor, dar acei soldați îi dăduseră o speranță. Unul dintre ei era aproape sigur că o văzuse pe Colombina într-una dintre osteriile de doi bani care apăreau precum ciupercile după ploaie pe străzile înguste ale cartierului Castello, în spatele zonei Riva degli Schiavoni.

Charlotte îl întrebase de mai multe ori dacă era sigur, iar el răspunsese că da, fiindcă în mod cert n-ar fi putut uita un chip ca acela. Doar că nu reușea să-și amintească cu precizie în care cârciumă. Fusese vorba doar de o clipă, pentru că, atunci când o văzuse, bea și era deja pe jumătate beat, iar fata fusese dusă înapoi la etaj, unde foarte probabil se prostitua. Gândindu-se mai bine, înainte de a pleca, adăugase și că nu erau mai mult de trei osterii cu bordel în acea zonă pe care o frecventa el. Problema era însă că toate trei aveau catul de sus dedicat acestui tip de activitate, iar de-acolo amintirile lui deveneau neclare.

Astfel, pomenise numele celor trei bordeluri. Era cel condus de Zanetta, jumătate hangiță și jumătate matroană, unde mergea adesea, dar era aproape sigur că nu acolo o văzuse pe Colombina. Era însă nehotărât între cel al lui Sorze, care era aproape o instituție a cartierului Castello, și cel al lui Roko, un fost soldat croat, care luptase sub stema leului venețian și care acum, de câțiva ani, având niște bani deoparte, se apucase să gestioneze o osterie de doi bani, cu vreo zece fete, aproape toate dalmate.

Charlotte îi mulțumi soldatului si se întoarse acasă. În ciuda faptului că nu-i era frică de nimic,

nu i se păru o idee bună să meargă în acele locuri de una singură. De aceea, se gândi să-și dea întâlnire cu McSwiney, pentru a merge să verifice împreună cu el. Dar apoi îi veni o idee mai bună. Din moment ce echipa, cum o numea Antonio, se bucura de protecția dogelui, și deci a Signori di Notte al Criminal, atunci poate cel mai bine era să se folosească de aceștia din urmă pentru a scăpa de acea îndoială.

Se hotărî să meargă acasă la Canaletto ca să discute cum să facă mai departe.

Antonio îl privi pe Moro. Băiatul cu pielea închisă la culoare și cu părul creț devenise bărbat. Însă asta nu-l împiedicase să rămână șeful benzii Moeche. Care nu mai era doar o gașcă de puști orfani care trăiau din furtișaguri, ci o veritabilă organizație care acționa din umbră. Un singur lucru rămăsese neschimbat: aveau o mie de ochi și știau totul despre toată lumea. Și, dacă nu știau, puteau afla. Sau cel puțin asta spera Antonio, care șovăise în a-i cere ajutorul lui Moro, fiindcă nu știa cât de multă încredere poate avea în el.

— Trebuie că nu l-ai uitat, spuse în cele din urmă, făcând aluzie la Teufel.

— Pe bărbatul acela? întrebă neîncrezător Moro. Chiar nu. Nici dacă aș vrea. Și acum mă trec fiorii.

— A răpit-o pe Colombina.

— Ce?

Antonio încuviință. Apoi adăugă:

— Nu sunt sigur, dar știu că, dacă e în viață, tu vei ști să-mi spui unde e.

— Puteți fi sigur de asta, spuse Moro cu mai multă înflăcărare decât ar fi vrut. Eu o voi găsi!

Acele cuvinte i se părură pline de trufie lui Canaletto, însă, la urma urmelor, dacă tânărul se simțea încrezător, cine era el ca să-l contrazică?

— Caut-o în zona Riva degli Schiavoni și Castello, zise. Avem motive să credem că e acolo.

— O voi face.

— Să fii atent, zise Canaletto, e posibil să te întâlnești din nou cu Teufel.

— Chiar sper! spuse Moro. Avem de încheiat niște socoteli.

— Nu cred că e o idee bună să faci în așa fel încât să te găsești față în față cu el.

— Depinde.

— De ce anume?

— De cât de bine ești înarmat.

— Mă voi preface că nu am auzit ultimele cuvinte.

Moro ridică din umeri, dând de înțeles că nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Canaletto nu insistă.

— Și-a lăsat barbă, spuse, și ar putea avea părul strâns în coadă.

— L-aș recunoaște și dacă ar fi tuns la chelie.

Antonio încuviință. Precis că așa era.

— O s-o găsesc pe Colombina, promise Moro. Iar apoi o să găsesc și ascunzătoarea lui Teufel.

— Sper că știi ce faci.

— Nu vă faceți griji, domnule Canal. Știu să-mi port de grijă.

— E puțin, dar măcar e ceva sigur, totuși acel om e un diavol, iar în trecut te-a obligat să faci niște lucruri de care te-ai căit și care mi-au luat mult timp să le uit, zise Antonio, fără a mai ascunde un amestec de oboseală și frustrare.

— Știu. Și nu mă iert pentru asta. Dar toți facem greșeli. Iar asta este ocazia mea de a mă revanșa. În ochii domniei-voastre și într-ai mei.

Antonio încuviință instinctiv. Acele cuvinte îi plăcură.

— De acord, spuse el în cele din urmă.

— Acum plec. Vreau să încep imediat.

Și, fără a mai aștepta, Moro ieși pe ușă.

37

Rezoluții

Îl găsi îngropat în desene. Spațiosul său atelier, amenajat în podul unui mic palat la San Lio, era plin de numeroasele pânze care-i fuseseră comandate de Joseph Smith și de McSwiney. Chiar și într-un moment ca acela, Charlotte nu putu să nu remarce frumusețea extraordinară a acelor vedute incredibile, inundate de soare și de culorile vii ale lagunei, de cer și de minunatele palate construite pe apă.

Antonio era într-un colț, cu masa plină de scaraboti, dar și de desene mai detaliate, realizate prin tehnici dintre cele mai diverse: creion, peniță cu cerneală brună, plumb alb, acuarelă. Când își ridică privirea spre ea, era alb ca un mort. Charlotte rămase împietrită. Cu atât mai mult după ce-i povesti ce aflase de la colonelul Goran Petrovic și ce le citise căpitanul Dragan Jankovic.

— Așadar, Olaf Teufel e un înviat? întrebă Antonio la un moment dat. Păru că întrebarea îi e adresată mai degrabă sieși decât Charlottei.

Cu toate acestea, fu zguduită, fiindcă știa că el era un om profund rațional, iar faptul că acum se îndoia de propriile convingeri o tulbură în mod deosebit. Astfel, ca pentru a încerca să alunge o astfel de posibilitate, insistă:

— Mă întrebi serios?

În vocea sa se simțea ceva provocator. Dacă ajunsese să se îndoiască de sine în felul acela, voia să-l audă spunând asta. Canaletto scutură din cap.

— Nici nu mai știu ce să cred. Dar rapoartele pe care le-am citit erau credibile. Cei care le-au scris au fost medici, medici de Curte, funcționari ai imperiului. Nu pot să nu țin cont de ele. Deși continui să-mi repet că ființe ca acelea despre, care am aflat nu există în realitate, ci sunt invocate de către localnicii din acele sate ca o explicație a ceva ce nu reușesc să priceapă.

— Creaturi fantastice, năluci, exact ca El Babau, șopti Charlotte.
— Da. Până ieri aș fi spus același lucru. Dar acum nu mai sunt atât de sigur. Și dacă greșim noi? Nu spun că ceea ce am citit s-a întâmplat cu adevărat, însă dacă, fie și numai ipotetic, acele zone sunt în stare să dea naștere unor lucruri care sunt dincolo de capacitatea noastră de înțelegere? Până la urmă, ce știm noi despre Schiavoni? Despre Serbia? Despre Croația, despre Albania, despre Teufel? Despre Ungaria?
— Și Isaac?
Antonio suspină.
— Nu mi-ai răspuns la întrebări.
— Vrei s-o fac?
El tăcu.
— Ce pot spune? Eu n-am citit acele rapoarte. Dar, sigur, dacă-mi spui că sunt credibile, n-am nici un motiv să nu te cred. Ce știu despre locurile pe care le-ai menționat? Nu mare lucru. Și tata îi consideră dintotdeauna pe acei oameni greu de înțeles. Susține că sunt cei mai buni soldați pe care i-a întâlnit vreodată. Și că sunt însuflețiți de o sete de sânge fără seamăn. De aceea, sigur, lucrurile ar putea sta și așa cum zici. Dar până nu voi vedea această creatură, permite-mi să am îndoieli.
— Ai dreptate, bineînțeles, zise Antonio.
— Isaac? întrebă din nou Charlotte, care nu avea de gând să se dea bătută.
— Are o altă teorie. Susține că găurile sângerânde de pe gâtul celor două victime ar fi rezultatul mușcăturii unui animal. Cu toate că nu are nici cea mai mică idee ce fel de bestie ar putea face așa ceva.
— Vorbiserăm deja despre asta…
— Da, dar Isaac face niște studii și se pare că ar exista unele teorii științifice care susțin această convingere a lui.
— Și ce spun aceste teorii?

— Ei bine, conțin destule elemente pentru a se potrivi cazului nostru. Și este, poate, pista corectă pe care ar trebui să mergem, dar mi se pare la fel de înfiorătoare.

— De ce spui asta?

— Pentru că, în ambele cazuri, vorbim despre posibilitatea ca aceste crime să fi fost comise de către o creatură supranaturală sau de un animal…

— Înțeleg, zise Charlotte. În schimb, eu sunt pe drumul cel bun pentru a o găsi pe Colombina… poate.

— Serios? întrebă Antonio, ridicându-se și apropiindu-se de ea. E fantastic!

— Eu și Owen ne-am tot plimbat pe Riva degli Schiavoni până când el a trebuit să plece. Atunci, cu totul întâmplător, am întâlnit niște soldați.

Privirea lui Antonio deveni îngrijorată.

— Te-au supărat?

— Deloc. Oricum, erau Schiavoni, recruți. Le-am arătat portretul făcut de tine, așa cum am tot făcut și în ultimele trei zile, fără nici un rezultat. Dar de data asta am avut noroc: unul dintre ei a recunoscut-o pe Colombina.

— Ți-a zis unde a văzut-o?

— A mărturisit că fusese prea beat ca să fie sigur, dar era aproape convins că a fost într-una dintre osteriile cu bordel pe care le frecventează de obicei în cartierul Castello.

— Isuse!

— Știu, spuse ea cu o voce frântă. M-am gândit la ceva.

— Căpitan Grando! exclamă Antonio.

— Întocmai.

— Mă duc imediat să-i vorbesc.

— Vin cu tine, zise ea, apucându-l de braț.

— Nu cred că este o idee bună.

— Antonio! izbucni Charlotte. În primul rând, nu mă poți împiedica s-o fac. Întocmai așa cum tatăl meu n-a reușit să te oprească pe tine acum

patru ani. În al doilea rând, nu știi despre ce bordeluri e vorba.

Canaletto se apropie și o îmbrățișă.

— De acord, îi spuse în cele din urmă, sărutând-o pe obraz. Ai câștigat. Ca întotdeauna.

38
Guardian Grande

Locuința lui Guardian Grande Matej Dragovic se afla în cartierul Castello, nu departe de Riva degli Schiavoni.

În acea seară îi invitase pe toți membrii Consiliului Cancelariei, dar avusese grijă să o facă neoficial. Situația era într-atât de gravă, încât impunea discreție maximă. O întâlnire care să aibă loc la școală era în afara discuției.

Matej Dragovic supraveghease pregătirea acelei cine. Cu toate că avea încredere oarbă în servitorii lui, voia ca totul să fie perfect și complet în spiritul tradițiilor. Bogăția discretă și eleganța sobră a reședinței sale trebuiau să reflecte caracterul ireproșabil pe care dalmații îl păstraseră dintotdeauna ca pe o linie clară de conduită la Veneția. Reamintind așadar acele valori, chiar expunându-le, el voia să se plângă consilierilor lui despre situația tragică în care ajunseseră.

Podelele fuseseră lustruite ca oglinzile, masa mare și somptuoasă era de mahon, scaunele îmbrăcate în piele aveau culoarea frunzelor de toamnă, iar tavanele erau acoperite cu panouri de lemn cu intarsii fine. Candelabrele răspândeau mii de raze de lumină, întocmai ca lampadarele din fier bătut, iar numeroasele puncte luminoase și irizante se reflectau în paharele de cristal și în farfuriile de ceramică.

Sala dădea direct în marea grădină plină de iarbă verde și de pietriș alb. Vița-de-vie se cățăra pe un foișor.

Parfumul colțunașilor cu brânză se amesteca cu cel al chiftelelor din carne, pâine și mirodenii învelite în mațe de porc, făcute la grătar și servite cu varză. Iar apoi carnea de cerb, peștele afumat, pregătit cu hrean proaspăt, ardeii dulci și iuți și purcelul de lapte la cuptor. Peste toate pluteau mireasma vinului alb rășinos și notele robuste ale rachiului. Oaspeții devorau felurile de mâncare și goleau paharele.

Matej Dragovic îi lăsă să se desfete așa cum trebuia, ciocnind numeroase pahare, până când i se păru momentul potrivit pentru a deschide discuția despre adevăratul motiv al acelei cine, care până atunci se putea considera reușită.

Când se aduseră dulciurile, începu să vorbească despre ceea ce-l neliniștea. În acel moment, deja nu-i mai păsa dacă cina i-ar fi picat prost cuiva.

— Dragi prieteni, spuse, v-am invitat în această seară aici pentru că e necesar să vă pun în gardă: cineva ne împroașcă numele cu noroi. Iar dacă va continua astfel, nu cred că noi, dalmații, putem considera că ne aflăm la adăpost de o acțiune violentă a Serenissimei Republici.

Afirmația produse efectul scontat. Membrii Consiliului începură să șușotească și să murmure, într-un freamăt ce creștea deopotrivă amenințător și contrariat.

— Vă înțeleg tulburarea, continuă Matej Dragovic, dar, credeți-mă când vă spun că asta este nimic față de ce se s-ar putea întâmpla dacă s-ar răspândi o astfel de convingere. Ca să vă fac să înțelegeți cât sunt de serios, vă spun doar că, în vreme ce noi ne bucurăm de această cină, este pe cale să sosească un oaspete care n-a putut fi prezent până acum, dar care cu siguranță va avea de zis ceva în legătură cu asta. Până atunci, ceea ce vă pot comunica este că persoanele ucise în mod barbar în ultimele zile, despre care cu siguranță ați auzit vorbindu-se, se pare că au fost asasinate de

cineva care este, sau care se dă drept dalmat, întocmai ca noi! Atunci freamătul deveni vuiet.

— Cine se încumetă să afirme asta? întrebă furios Florijan Varga.

Era un extraordinar gravor în lemn și avea un atelier care mergea foarte bine; onora unele dintre cele mai importante comenzi din oraș. Acest succes se datora faptului că familia lui se dedica activității de artizanat de trei generații. Varga era din Zadar. Numele lui era respectat în oraș, iar dacă exista cineva pe care-l putea deranja un renume prost, el era acela. Pentru munca sa, zvonurile și insinuările erau mai rele ca lepra.

Sigur că Matej Dragovic nu refuză să-i răspundă.

— Nu e vorba atât despre cine afirmă aceste lucruri, cât despre cine face anumite acțiuni premeditate. Acte care, din păcate, pot fi legate de o lume ancestrală, născută din anumite credințe care aparțin culturii noastre.

— Fiți mai precis! insistă Florijan Varga. Ne-ați invitat aici, în casa domniei-voastre, servindu-ne cu mâncăruri cu care nu mai suntem obișnuiți. Iar acum, exact înainte de a încheia acest somptuos banchet, ne otrăviți plăcerea cu vorbe sinistre.

— Da! Întocmai! Aș vrea să pricep ce anume vă face să vorbiți astfel, îi ținu isonul Gregor Horvat, și el membru important al Consiliului.

— Curând vă va fi satisfăcută curiozitatea, prieteni. Însă trebuie să înțelegeți bine un lucru înainte de a face anumite afirmații, spuse Matej Dragovic, înainte de a vă declara surprinși și amărâți din cauza a ceea ce v-am spus adineauri. Nimeni nu simte mai tare decât mine că-i sângerează inima la gândul că cineva pătează bunul renume al comunității noastre! Așadar, dacă vă pun în gardă, este tocmai ca să evităm consecințe și mai rele. Dar voi fi și mai direct de atât. Acum câteva zile au venit la ușa mea un bărbat și o femeie, adică la usa comunității noastre,

cu o scrisoare de recomandare din partea feldmareșalului Johann Matthias von der Schulenburg, eroul din Corfu!

La auzul acelui nume se făcu liniște.

— Îl cunoașteți, nu-i așa? întrebă Matej Dragovic, știind bine că era doar un mod de a da un caracter și mai solemn lucrurilor pe care le spunea.

Toți știau cine era acel bărbat. Și cât contribuise la recunoașterea virtuților soldaților și cetățenilor dalmați. Erau conștienți că-i datorau multe.

— Intuiți cât de important este și în fața dogelui.

De data aceasta, nu mai era nevoie de nici o aprobare, fiindcă nu mai era o întrebare, ci o afirmație de netăgăduit.

— Dar asta nu e tot! Femeia care a venit la mine e fiica lui! tună Guardian Grande. Avea o scrisoare de recomandare. În ea se scria că ucigașul unui membru al Consiliului Celor Zece își face veacul în zona Riva degli Schiavoni și se folosește de soldați dalmați ca să-și comită actele criminale. Înțelegeți că nu putem sta cu mâinile în sân!

Toți rostiră „nu”, unii ducând mâna la inimă, alții sprijinindu-și fruntea în palmă.

— Dar permiteți-mi să vi-l prezint pe oaspetele nostru, spuse în cele din urmă Guardian Grande, făcând un semn din cap către unul dintre servitori, însemnând că-l poate lăsa să intre pe cel nou-venit: Căpitanul regimentului Petrovic al Schiavonilor Serenissimei Republici Veneția, Dragan Jankovic!

O clipă mai târziu, căpitanul își făcea intrarea în sală, printre murmure și exclamații de mirare.

39
Investigații nocturne

Se aflau în fața osteriei lui Sorze. Căpitan Grando îi privi pe Antonio și pe Charlotte.

— Nu cred că e o idee bună să vă las să intrați împreună cu noi.

— Căpitane, spuse frumoasa Charlotte von der Schulenburg, permiteți-mi să vă însoțesc. Voi putea să vă ajut s-o identificați pe Colombina, dacă va fi necesar.

Francesco Longo nu era foarte convins. Pe de altă parte, nici nu putea susține că femeia greșea.

— De acord, spuse în cele din urmă.

— Iar eu cu siguranță n-o să stau de unul singur aici, afară, adăugă Antonio.

— Toate acestea sunt pur și simplu nemaiauzite, răbufni Căpitan Grando, dar, în sfârșit… Intrați cu mine! Gărzi, adăugă, întorcându-se către doi din cei patru soldați care-l însoțeau. Rămâneți aici afară, nu dați voie nimănui să intre sau să iasă! Voi, în schimb, intrați cu mine.

Imediat ce intrară, fură întâmpinați de miros de mâncare și de multă zarvă. Niște bărbați foarte beți cântau cântece deocheate, soldații în permisie jucau zaruri, două chelnerițe îmbrăcate provocator râdeau strident, după tejghea. Toni Sorze, poreclit astfel din cauza chipului său de șobolan, umplea niște pahare cu vin foarte prost. Totul lăsa de înțeles că în acel bar domnea anarhia totală și, în pofida faptului că lui Căpitan Grando îi era clar că de la un loc ca acela nu se puteau pretinde ordine, curățenie și disciplină, acesta nu pregetă să lovească cu pumnul în tejghea. Și nu doar atât: își scoase sabia și o înfipse cu tăișul într-una dintre mese, la care stăteau înghesuiți acei nenorociți care forfoteau ca un roi de muște.

Scena fu atât de dramatică, încât le îngheță sângele în vine până și celor care cu o clipă mai înainte provocaseră dezlănțuirea acelui iad pe pământ. Pe deasupra, Căpitan Grando mai lansă și un avertisment:

— În numele Serenissimei Republici Veneția! urlă. Dacă nu faceți liniște imediat, jur pe Dumnezeu că pun să vi se taie capetele pe loc!

Haina neagră, tricornul voluminos și ordinul teribil al înaltului funcționar reușiră ceea ce

Canaletto și Charlotte nu s-ar fi așteptat niciodată: îi amuțiră și pe cei care continuaseră să vocifereze după izbitura săbiei.

Acum liniștea era absolută.

— Iată, spuse Francesco Longo, acum e mai bine. Toni! strigă apoi cu o voce imperioasă, adresându-se cârciumarului cu chip de șobolan. Răspunde la întrebare!

Proprietarul stabilimentului, care stătea în spatele tejghelei si care ar fi vrut să dispară de cum l-a recunoscut pe bărbatul care-i distrusese una dintre mese, scoțând un urlet demonic, scânci întocmai ca un șoarece speriat.

— Excelență, spuse terorizat, domnia-voastră aici?

— Da! Chiar eu. Nu mă face să pierd vremea, Sorze! În timp ce rostea acele cuvinte, arse cu privirea gunoaiele umane care populau acel loc uitat de Dumnezeu. Răspunde: ai văzut-o vreodată pe fata asta? Și, într-o clipă, scoase foaia cu portretul Colombinei desenat de Canaletto, apropiindu-se de tejghea.

O făcu cu pași mari, îndrăzneț, de parcă l-ar fi provocat să spună că nu.

Hangiul miji ochii, arătând ostentativ că vrea să privească cu atenție. Charlotte își ținu respirația, sperând că acea aventură nocturnă se va termina în cel mai bun mod cu putință. Canaletto o luă de mână.

— Nu, chiar nu, zise Sorze, părând sigur.

— Ești convins? Să știi că o să pun să fie percheziționat catul de sus, unde sunt fetele, continuă Căpitan Grando, și, dacă o găsesc, o să închid cocina asta. Nici măcar să nu-ncerci să spui că nu ești un magnamaroni.[20] Așadar, te întreb iar: printre fetele tale este și cea din portret?

— Nu, nu, Excelență! Chiar nu vă mint. Da, așa este, sunt un codoș, recunosc, întocmai cum spuneți. Dar pe fata aceea n-am văzut-o niciodată.

Canaletto suspină. Charlotte îl strânse de mână. În acea clipă auziră urlete la etajul de sus.

Radomir nu se simțea bine. De-acum îi era foarte limpede. De când intrase la Sorze și întrebase de prostituata lui preferată, pricepuse că, oricare ar fi fost boala pe care o luase, se înrăutățea. Avea convulsii neașteptate. Îi înțepenea gâtul și câteva clipe nu reușea să-l miște, nici dacă voia. Noaptea trecută avusese niște vise de necrezut, coșmaruri pline de oroare, sânge și sex. Îl dureau genunchii și, încă și mai tare, testiculele. Simțea o ciudată pulsație a membrului și o dorință imperioasă de a poseda o femeie. Nu i se mai întâmplase niciodată ceva asemănător. Nu în acel fel, cel puțin. Ca să nu mai vorbim despre sunete: până și cel mai mic foșnet sau zgomotul îndepărtat al unei vâsle în apă îl percepea clar și puternic ca pe bufnitura unui tun. Îi ardeau ochii, iar soarele îl deranja din ce în ce mai tare. În schimb, simțea o forță nemaivăzută, ca și cum toată acea durere comprimată în corpul lui ar fi fost pe punctul de a exploda.

Când urcase treptele uzate ale scării care ducea spre odăile în care fetele își primeau clienții, scârțâitul aproape că-l făcuse să-și piardă mințile.

Ajunse în fața ușii și intră în camera minusculă, ce putea a umori și a sudoare, și, fără a mai aștepta, îi sfâșie Mariettei hainele. Ea începu întâi să râdă, comparându-l cu un animal, dar, când el o luă cu violență, ca și cum ar fi vrut s-o violeze, începu să urle.

Atunci Radomir o împinse pe pernă, încercând să-i înăbușe țipetele, însă îl apucă o convulsie îngrozitoare, obligându-l să o slăbească din strânsoare.

Marietta atât aștepta. Îl lovi cu genunchiul între picioare, eliberându-se.

Radomir căzu din pat, ținându-se cu mâna de gât. Își simțea membrul umflat, pulsând dureros ca și cum tocmai ar fi fost castrat. Însă, privindu-l,

văzu că era încă acolo și simțea o dorință de nepotolit care trebuia satisfăcută. De aceea, întorcându-se brusc, o apucă pe Marietta de păr, în timp ce ea încerca să fugă din cameră, și o trase spre el.

În acea clipă făcu ceva ce nu și-ar fi imaginat niciodată. O mușcă pe fată de gât. O făcu pentru că simțea o atracție de nestăvilit pentru vena mare și albastră care pulsa în fața lui. Își înfipse dinții chiar acolo, de parcă ar fi vrut să-i reteze jugulara.

Marietta urlă.

Francesco Longo nu șovăi nici o clipă. Cum auzi acel strigăt de durere, fugi spre scară și începu să suie treptele.

Fu într-atât de iute, încât Canaletto și Charlotte rămaseră împietriți. Una din gărzi îi avertiză:

— Rămâneți aici! le spuse și fugi după Căpitan Grando.

Între timp, acesta din urmă ajunse în capătul scării care dădea într-un hol. De aici pornea un lung coridor unde erau ușile cămăruțelor în care prostituatele își primeau clienții. Erau câte trei pe fiecare latură. Ultima ușă de pe stânga era deschisă. De acolo veneau strigătele. Francesco Longo ajunse acolo într-o clipă, și ceea ce văzu fu o scenă înfricoșătoare: un bărbat care ținea o fată de păr. Și-l răsucise în jurul încheieturii și o mușca de gât, care era plin de sânge.

Trebuie că auzise pașii grăbiți ai lui Căpitan Grando, fiindcă își înălță capul și-l privi drept în ochi.

Francesco Longo crezu că-și pierde mințile: trase sabia și tăbărî pe acel nebun sângeros. Dar bărbatul, dând brusc femeia la o parte, evită lovitura lui Căpitan Grando și, răsucindu-se, îi trase un pumn în bărbie.

Francesco Longo mai primise lovituri puternice în viața lui. Altminteri n-ar fi devenit ce era. Și totuși, simți o durere surdă și nimicitoare, ca și cum ar fi fost lovit de un berbec. I se păru că

pumnul agresorului era din marmură. Simți cum capul îi zboară în spate și își văzu degetele care, din cauza loviturii, i se înmuiau, lăsând să cadă sabia zăngănind pe podea.

Și nu doar atât. Fu împins în spate și, împiedicându-se, căzu.

Înainte de a fi lovit iar, avu prezența de spirit de a striga numele gărzilor care-l însoțeau.

— Pavan! Marangon!

Nu reuși să spună mai mult. Celălalt îi trase un șut. Din fericire, avu suficientă stăpânire de sine, încât se rostogoli pe jos și, astfel, îl nimeri doar din lateral. O clipă mai târziu era în picioare. Duse mâna la pistolul pe care-l purta la brâu și trase un foc.

Împușcătura bubui ca un tunet în acea odăiță. Proiectilul de plumb se înfipse în umărul nebunului.

Bărbatul, cu gura murdară de sânge, scoase un răcnet de durere, în timp ce intrară cele două gărzi și se aruncară asupra lui, în încercarea de a-l imobiliza. Îl puseră la zid.

Deși rănit, smintitul încerca să scape și aproape că reuși. Căpitan Grando apucă atunci pistolul de țeavă și, folosindu-l ca pe o secure, îl lovi cu el în cap pe agresor.

În timp ce acesta din urmă încerca să-și revină după lovitură, Marangon îi și pusese deja cătușele la mâini. Bărbatul încercă din nou să scape, dar Francesco Longo, care între timp își recuperase sabia, i-o puse sub nas.

— Dacă te miști, ești mort! zise.

Drept răspuns primi un soi de mârâit.

— Vei ajunge direct la Prigioni Nove. Și apoi vom vedea ce vom face cu tine.

Francesco Longo vorbea cu greutate, fiindcă durerea de la mandibulă era de nesuportat. Rămânea un mister cum de bărbatul acela putea avea așa o forță, dat fiind că nu era nici prea înalt, și nici prea voinic. Felul în care lovea lăsa de

înțeles că fusese soldat. Părul lung si mustățile răsucite indicau că era un Schiavone:

— Numele tău! îl somă Căpitan Grando. Bărbatul tăcea.

— M-ai auzit? întrebă iar Francesco Longo.

Ca răspuns primi un soi de bombănit întunecat. De data aceasta împinse lama săbiei astfel încât să-i atingă pielea, și apoi să-i muște carnea.

— Radomir! țipă bărbatul.

— Și mai cum?

— Radomir Sabo, spuse în cele din urmă.

— Sârb sau croat, nu-i așa?

— Dubrovnik.

— Ah! Nici mai mult, nici mai puțin! Ești un fost soldat, pun pariu!

Bărbatul încuviință.

— Bine. Restul vedem mai târziu! trase concluzia Căpitan Grando.

Charlotte o strângea la piept pe tânără:

— Nu te teme, spuse, acum ești în siguranță. Urcase scara și se trezise cu fata în brațe în timp ce ieșea pe ușă, clătinându-se, cu gâtul rănit care-i sângera. Aproape leșinase la pieptul Charlottei. Era sfârșită. Între timp îi sărise și Antonio în ajutor, o luase în brațe, și acum cobora scara cu ea.

Nu era grea, părea o vrăbiuță rănită.

Îndată ce văzu starea în care e Marietta, Toni Sorze eliberă un scaun, ridicând niște clienți. Astfel, când Antonio ajunse la ultimele trepte, știu unde s-o așeze. Între timp, Charlotte făcu rost de o cârpă înmuiată în apă rece și începu să-i tamponeze rana. Văzând cele petrecute, majoritatea clienților ar fi vrut să plece, însă gărzile care erau afară nu lăsau pe nimeni să iasă, conform ordinelor primite de la Căpitan Grando.

În câteva clipe coborî și Francesco Longo. Radomir Sabo îl urmă în lanțuri, escortat de celelalte două gărzi, care îl împungeau cu săbiile, gata de a le folosi, dacă ar fi îndrăznit să mai facă vreo neghiobie. Croatul avea ochii ieșiți din orbite.

— Îl duc la Prigioni Nove, zise Francesco Longo, astfel încât să fie auzit de toată lumea.

Îi făcu un semn lui Canaletto, care încuviință, întrebând:

— Căpitane, puteți ordona uneia dintre gărzile domniei-voastre să-l conducă aici, cât mai repede, pe medicul Isaac Liebermann? În acest moment este la mine acasă, unde ar fi trebuit să mă întâlnesc cu el, în micul meu palat din curtea Perini, la San Lio.

— Marangon, ai auzit? Spune-i medicului să aducă ac, ață și tot ce mai este necesar pentru a trata o rană profundă, provocată de mușcătura unui om.

Garda încuviință.

— Tot aici ești? îl mustră Căpitan Grando.

Soldatul ieși în fugă.

Francesco Longo privi clienții care-l fixau cu ochii cât cepele.

— Ascultați bine! strigă. Vreunul dintre voi îl cunoaște pe acest bărbat?

Unii clătinară din cap. Nimeni nu îndrăznea să scoată o vorbă.

— Foarte bine. Dar, din moment ce ar fi pură prostie să mă încred în voi, adunătură de degenerați, îi veți da prenumele, numele, ocupațiile și adresele voastre domnului Pavan aici prezent, gardă de cartier a Signori di Notte al Criminal. Iar dacă vom descoperi că ați mințit, nu ne veți scăpa!

Aceste cuvinte răsunară ca o condamnare fără drept de apel.

Antonio așteptă ca Francesco Longo să iasă din osterie cu arestatul și cu cele două gărzi. Apoi o privi pe Charlotte:

— Îl vom aștepta pe Isaac, o va trata pe fată mai bine decât am putea-o face noi. Îndată ce va fi în stare să se deplaseze, dacă va dori, o vom duce la Penitenti di San Giobbe.

Charlotte încuviință. În timp ce-l asculta, curăța rana bietei Marietta.

— Nu credeam că voi vedea vreodată așa ceva, șopti. Când fu convinsă că a curățat-o bine, o tamponă cu o cârpă nouă și îmbibată în apă rece. Să sperăm că Isaac va veni repede.

— Așa va fi, sunt convins, spuse Antonio. Între timp, garda nota numele clienților. Canaletto îi împrumutase carnetul și creionul pe care le purta mereu cu el.

40

Interogatoriul

După ce i-au acordat primele îngrijiri Mariettei, Antonio, Charlotte și Isaac au dus-o cu barca până la Pio Loco, la Penitenti di San Giobbe. Charlotte a rămas cu ea acolo, în vreme ce Canaletto și doctorul Liebermann s-au îndreptat spre Palatul Dogilor.

Odată ajunși la Porta della Paglia, gărzile i-au lăsat sa intre, așa cum le ordonase Căpitan Grando.

Se iveau zorii.

Un gardian îi conduse pe coridoare, prin saloane și culoare, apoi traversară Ponte dei Sospiri și pătrunseră în Prigioni Nove, care se aflau de cealaltă parte a Rio di Palazzo.

Aici, intrară într-o celulă îngustă cu podeaua, tavanul și pereții complet îmbrăcați în panouri de larice. Căldura din interior era de nesuportat. O scândură de dormit și o găleată pentru nevoi erau singurele obiecte permise. Diabolicul agresor al Mariettei era imobilizat, cu un cerc de fier în jurul gâtului. De acesta era legat un lanț care se termina cu un mare inel metalic, prins în zid. Bărbatul avea mâinile în lanțuri, astfel că nu se putea mișca. Cu toate acestea, el încerca să se elibereze, smulgând de lanțurile care zăngăneau într-un mod sinistru.

O făcea cu o forță de nedescris, uitând că ar fi putut să-și frângă gâtul. Din cauza furiei și a încăpățânării părea mai degrabă un câine decât un om.

Avea ochii cât cepele și mormăia cuvinte pline de furie, scoțând niște gemete surde, care din când se transformau într-un soi de răget.

În fața lui stăteau Francesco Longo împreună cu două gărzi.

Îndată ce-l văzu, doctorul Liebermann începu să-l observe cu vie curiozitate, ca și cum ar fi recunoscut ceva ce căuta de mult. Antonio îi povestise cum o mușcase pe fată, agresând-o în modul cel mai violent și sălbatic cu putință.

El însuși, acum, văzând prizonierul pradă unei furii și unei forțe de nedescris, se gândea la acel cuvânt pe care-l auzise rostit în ultimele zile. Vukodlak. Era și el unul dintre acei așa-ziși înviați? Boala se răspândise deci la Veneția, întocmai cum se temea colonelul Goran Petrovic?

Fără a se gândi prea mult, rosti acel cuvânt ciudat, neliniștitor, care suna întunecat si totodată exotic:

— Vukodlak, zise.

— Ce anume? întrebă Căpitan Grando.

— Este o superstiție a Schiavonilor, spuse el, o legendă.

— Și cum e? întrebă din nou Francesco Longo, în vreme ce prizonierul nu se potolea deloc.

— Potrivit colonelului Petrovic al celui de-al optulea regiment, în țările slave, precum Serbia, Croația, Muntenegru și multe altele, ar fi fost cazuri recente de oameni înviați din mormânt, în stare să golească de sânge oameni, mușcându-i de gât. În Austria îi numesc înviați, în Serbia Vukodlak, în alte țări au nume diferite, dar esența poveștii este aceeași.

— Iar domnia-voastră credeți asemenea legende? întrebă Căpitan Grando, perplex.

— N-aș face-o, însă ce am auzit de la sărmana Marietta mă face să am îndoieli.

Căpitan Grando suspină. Apoi întrebă:

— Doctore Liebermann?

Francesco Longo pronunță numele lui Isaac ca pe o nădejde, sperând că acesta va da un răspuns diferit.

La început, medicul tăcu. Părea că analizează prizonierul cu acea curiozitate a omului de știință, de parcă ar fi avut în față un animal rar.

— Excelență, spuse în cele din urmă, adresându-se lui Căpitan Grando, îmi permiteți să derulez un interogatoriu?

În lumina celor ce mi-au fost comunicate, aș dori să-i pun câteva întrebări acestui om și, împreună cu domniile-voastre, să fac un experiment. Puteți pune să mi se aducă un ulcior cu apă?

Francesco Longo încuviință.

— Cum vă numiți, domnule? îl întrebă doctorul Liebermann pe prizonier.

Ca răspuns, bărbatul încercă încă o dată se se elibereze. Lanțurile se întinseră dureros. Pe gât avea o urmă vânătă și sângerândă, acolo unde îl strângea cercul de fier.

— Înțeleg că nu vreți să-mi răspundeți, dar credeți-mă că încerc doar să v-ajut. Cred că știu cum vă simțiți, insistă Isaac, vorbind într-un fel amabil și binevoitor.

Antonio avu senzația că încerca să-l facă pe prizonier să se simtă în largul său.

Auzind acele cuvinte, celălalt îl privi ciudat, ca și cum pentru prima dată cineva i-ar fi atras atenția. Păru că se oprește. Nu s-ar fi putut spune că s-a liniștit, dar cu siguranță era mai puțin agresiv decât cu o clipă înainte.

— Vă dor membrele, și până și cel mai mic zgomot vă răsună în cap cu forța unui ciocan, zic bine? Simțiți o dorință sexuală care vă consumă până la nebunie. Vă simțiți puternic și de neînfrânt

și aveți o nevoie aprigă de a poseda o femeie. O văd din umflătura pe care-o aveți în pantaloni. Dar n-ați fost mereu așa, greșesc?

Părea că Isaac rostește replicile dintr-un scenariu. De parcă și-ar fi pregătit îndelung acel monolog, iar acum alterna afirmații care păreau de necontestat cu întrebări care păstrau un soi de complicitate și înțelegere cu interlocutorul său. Antonio rămase surprins de capacitatea lui Isaac de a se pune în locul acelui nenorocit. La început se întrebase ce avea de gând să facă prietenul lui, acum însă totul devenise clar și înțelegea pe deplin că acesta încerca, cu prudență și atenție, să construiască o mărturisire, sau cel puțin o parțială asumare a responsabilității, dacă nu a vinei.

Între timp, bărbatul îl privea pe Isaac cu o atenție tot mai mare, până când bâigui ceva.

— Nu cred c-am înțeles, insistă Liebermann, am dreptate oare?

— Da, murmură prizonierul.

— Aveți coșmaruri groaznice, care vă chinuie în timpul nopților. Și vi se pare că mușchii se umflă atât de tare sub piele, încât ar putea exploda în orice clipă. Îmi pot imagina cum vă simțiți. Vă mistuie amărăciunea și furia și nu știți de ce: n-aveți motive pentru o asemenea stare sufletească, și totuși o simțiți. De aceea ați tăbărât asupra acelei sărmane fete, am dreptate? Ați simțit o plăcere irezistibilă când v-ați descărcat toată mânia adunată, nu-i așa? Nu vă puteați abține, altfel v-ar fi consumat de viu!

În acel moment, bărbatul avu o convulsie neașteptată: înțepeni, ca și cum ar fi avut brusc o criză. Isaac Liebermann reuși să-l sprijine, astfel încât să nu-și frângă gâtul.

— Este așa cum credeam, spuse. Acum nu mai am îndoieli: acest om are o boală care se numește rabie.

— Ce este? întrebă Căpitan Grando.

— Iar dacă într-adevăr așa este, continuă Isaac, de parcă nici nu l-ar fi auzit, atunci ar trebui să fie și hidrofob. Spunând acestea, luă în mână ulciorul plin cu apă pe care îl adusese una dintre gărzi.

Între timp, prizonierul, care stătea cu spatele sprijinit de un perete al celulei, începuse să-și revină. Ușor-ușor reuși să se ridice din nou în picioare. Nu-și pierduse cunoștința, avusese doar câteva convulsii teribile. Trebuie căi slăbiseră puterile și rămăsese ghemuit pe podea, cu spatele lipit de zidul acoperit cu lemn. Dar părea că acum își revenise în simțiri. Și, ca pentru a arăta că și-a redobândit curajul de mai înainte, se îndepărtă iar de perete, mergând spre centrul celulei. În acea clipă, Isaac Liebermann se apropie de el și-i arătă ulciorul plin. Îl duse la gură și bău îndelungă vreme.

— Ce bună e! Rece și limpede. Pe căldura asta, mai ales.

Și înclină ulciorul, lăsând să curgă puțină apă pe jos. Bărbatul făcu un pas în spate, acoperindu-și fața cu mâinile.

— Nu, spuse, aproape plângând. Nu! repetă o clipă mai târziu, de data aceasta urlând.

Isaac îndreptă la loc ulciorul.

— Vedeți? îi întrebă pe Canaletto și pe Căpitan Grando.

— Ce înseamnă? întrebă cel din urmă.

— Hidrofobie.

— Hidro… îndrăzni Canaletto.

— … fobie, completă Isaac în locul lui. Frica de apă.

— Nu cred că înțeleg, spuse Francesco Longo.

— Nici eu, răspunse și Canaletto.

— Eu cred că prizonierul are o boală care, așa cum vă spuneam, se numește rabie. Aceasta e transmisă de animalele care o au.

Văzând că ulciorul fusese pus pe masă, la o distanță considerabilă de el, prizonierul se ridică din nou în picioare.

Respira profund și, sub cămașa murdară, pectoralii i se umflau într-un fel impresionant. Și nu doar ei. Venele de la gât, și din cauza căldurii sufocante, îi ieșeau în relief ca niște corzi. Mușchii brațelor erau încordați, semănau cu cei ai animalelor pe punctul de a-și înșfăca prada.

— Cum vă numiți? întrebă iar doctorul Liebermann.

— Radomir, bolborosi prizonierul către medic.

Era singurul în care avea puțină încredere, fiindcă arăta că-i înțelege suferința.

— Radomir. De unde sunteți?

Bărbatul păru că se gândește o vreme. Apoi spuse:

— Dubrovnik.

— Am fost acolo, zise medicul, este un oraș foarte frumos în Croația.

Radomir încuviință imperceptibil. Deși privirea lui arăta cât era de suspicios încă, lumina răutăcioasă din ochii lui se liniștise puțin.

Isaac profită de starea lui. În mod vădit, știa că-și construise un mic avantaj în acea discuție și nu avea de gând să-l irosească.

— Ați fost un soldat, un Schiavone.

— Am servit sub stema Leului, spuse Radomir, trădând o anumită mândrie.

— Aparțineți celor mai viteji războinici, continuă Isaac, vrând în mod clar să-l flateze.

Prizonierul încuviință încântat.

— Am luptat în Corfu.

— Cu-adevărat? întrebă Liebermann.

Radomir dădu din cap că da.

— Știți că feldmaresalul Von der Schulenburg mi-e bun prieten? continuă Isaac.

Ochii croatului se iluminară, plini de o bucurie sălbatică.

— Comandantul! zise Radomir. Pentru o clipă păru că este în paradis. Sar fi zis că ignoră locul în care se află. Ca și cum acele amintiri ar fi avut puterea de a-l îndepărta de chinurile celulei.

— Chiar el.
— Ce mai face? întrebă Radomir ca pe cel mai natural lucru din lume.
Lui Antonio i se păru că exact în acea clipă armura de neîncredere în spatele căreia se ascundea prizonierul se sfărâmă.
— Foarte bine, continuă Isaac. Și chiar m-a întrebat de multe ori despre Schiavoni lui. Poate va veni în vizită.
— Ar fi o onoare, zise croatul, deși n-aș vrea să mă vadă aici, adăugă, privind în jur.
— Înțeleg, răspunse doctorul Liebermann. Dar, cum spuneam, e ceva care vă face să vă simțiți rău, nu-i așa? Fata aceea… spuse, aproape distrat.
— Cea pe care am mușcat-o de gât? răspunse celălalt ca și cum ar fi fost lucrul cel mai normal din lume.
— Da.
— Nu știu de ce-am făcut-o. Mi-era sete. Ca în vis.
— Ce vis?
— Cel pe care l-am avut azi-noapte.
— Vorbiți-mi despre el, spuse Isaac.
Îl trăgea de limbă fără a lăsa deloc impresia că face asta. Canaletto îl admira. Dacă va reuși cumva să rezolve acest caz, va fi întru totul meritul lui Isaac. Și Căpitan Grando era impresionat. La indicațiile medicului, atât el, cât și Antonio au făcut ușor câțiva pași în spate, apropiindu-se puțin câte puțin de ușa celulei. Astfel, creau iluzia că Isaac și Radomir sunt singuri.
— De câteva zile sufăr de dureri musculare, întocmai așa cum ați spus. Un rău nespus pe care nu l-am mai simțit niciodată. Până și cele mai mici zgomote îmi par mai puternice decât loviturile de tun si îmi fac mintea țăndări.
— Înțeleg.
— Și apoi, e adevărat… mi se întâmplă să simt o dorință sexuală de nestăvilit. Și o furie care mă

devorează. Iar noaptea nu dorm sau, mai bine zis…

— Aveți coșmaruri.

— Da. Noaptea trecută îmi era foarte sete. Dar cum vedeam apă, mă încerca o durere surdă și simțeam că nu-mi pot potoli setea cu ea. Așa că ieșeam din casă și dădeam de o femeie.

— Și atunci?

— Și atunci nu mai răspundeam de faptele mele și o mușcam de gât. Și… și…

— Și… ce?

— O mușcam până o goleam de sânge, până o omoram.

Antonio duse o mână la gură ca să-și înăbușe un icnet.

Părea explicația perfectă pentru tot ce li se întâmplase celor două victime găsite cu gâtul sfâșiat la Ponte delle Guglie.

— Aveți câine, Radomir? întrebă Isaac.

— Nu, chiar nu! răspunse.

— Alt fel de animal?

— De ce ar trebui să am?

— Pentru că mă întrebam dacă v-a mușcat vreun câine, sau poate vreun mic animal sălbatic.

Radomir dădu din cap că nu:

— Din câte îmi amintesc eu, nu. Dar nu cred că înțeleg.

— Vă voi explica acum ce cred eu, continuă medicul. Vedeți, repet, eu cred că aveți o boală groaznică pe care ați luat-o de la un animal sau…

— Sau?

Isaac tăcu. Părea că vrea să-l țină pe Radomir ca pe jar. Apoi spuse:

— Vă plac femeile?

— Bineînțeles, zise croatul.

— Vă mai amintiți ce s-a întâmplat în ziua de dinaintea celei în care v-ați simțit rău prima dată?

Fu rândul lui Radomir să tacă de data asta. Apoi spuse:

— Am fost la osteria lui Roko.

— Și ce ați făcut?
— Păi știți cum e… m-am întâlnit cu niște vechi tovarăși de arme.
— Sigur.
— Am jucat zaruri, cred. Și pe urmă basetta. Trebuie c-am băut multă rakija, spuse Radomir, osteria lui Roko e printre puținele în care se găsește.
— Bine. Și apoi? Ați mai zăbovit și pentru altceva?
— Îmi amintesc că am fost cu o femeie.
— Cum era?
— Era tânără și frumoasă. Roko are cele mai frumoase prostituate din Veneția, mărturisi Radomir cu un aer complice, ca și cum ar fi împărtășit acea informație cu un tovarăș de arme, și nu cu Isaac. Roko mi-a zis că e mută. Dar lucrul acesta m-a atras, în ciudățenia lui. Dar ce m-a mirat cel mai mult a fost felul de a se purta al fetei. În ciuda vârstei sale tinere, știa cum să seducă un bărbat, iar dorința ei părea tot timpul nesatisfăcută. De parcă nu i-ar fi fost niciodată de ajuns. Mărturisesc că m-am distrat mult peste timpul pentru care plătisem. În același timp însă trebuie să spun că ceva din ea mă înfricoșa.
— Ce anume? continuă să-l tragă de limbă Isaac, care în mod vădit profita de dorința lui Radomir de a-și împărtăși amintirile.
— În primul rând, purta o mănușă pe mâna dreaptă. Roko mi-a zis că sa ars într-un incendiu.
Pe Canaletto îl trecu un fior.
— Dar, dincolo de asta, repet, felul ei de a se purta m-a lăsat fără cuvinte. Era sălbatică. Și cu mine era ca un animal. N-avea nici un fel de șovăială.
— Vă domina?
— Într-un fel, spuse Radomir. Da, eu eram cel care plătea ca să o posed, dar, în același timp, părea că ea era cea care voia să mă posede pe mine: eram doar un corp pe care ea îl folosea

pentru propria plăcere. Și totodată părea că suferă. Pentru că, oricât mi se dăruia mie, și eu ei, părea că nu reușește să se oprească, ca și cum o boală ar fi devorat-o și i-ar fi impus să posede bărbați. Asta a fost senzația. Pe de o parte o doream, și pe de alta îmi era frică.

— Înțeleg.

— E venețiană.

— De unde știți asta, dacă e mută? întrebă doctorul Liebermann.

— Mi-a zis Roko.

— E Colombina! strigă Canaletto. Sunt sigur.

41
Pas cu pas

Antonio, Isaac Liebermann și Căpitan Grando stăteau în picioare în fața dogelui. Imediat ce luă sfârșit discuția dintre medic și prizonier, Francesco Longo îl lăsă pe Radomir în mâinile temnicerilor săi și, împreună cu însoțitorii săi, plecă în grabă spre apartamentele lui Alvise Sebastiano Mocenigo, care fu foarte bucuros să-i primească.

— N-am mai primit vești de ceva vreme, spuse cel din urmă.

— Motivul este că, din păcate, nu făcuserăm nici un progres, zise Francesco Longo.

— Și acum?

— Acum avem o teorie, îndrăzni Canaletto.

Dogele păru dezamăgit.

— Și vi se pare suficient, încât să veniți și să-mi anunțați cine știe ce mare descoperire?

— Da, dacă, așa cum s-a întâmplat în trecut, crimele au rolul de a masca ceva mai mare.

— Ce vreți să spuneți, Antonio?

— Serenitatea Voastră, ultima dată ne-am văzut cu puțin înainte ca eu și Owen McSwiney să ne întâlnim cu baroneasa Orsolya Esterházy.

— Îmi amintesc.

— Ei bine, aristocrata unguroaică ne-a împărtășit o poveste care nu e lipsită de dovezi. Și, într-adevăr, e întrucâtva confirmată de discuția pe care am avut-o apoi cu Goran Petrovic, colonel al regimentului cu același nume. Este o chestiune legată de înviere.

— Am auzit vorbindu-se despre asta, i-o tăie scurt dogele, mi-a menționat-o chiar colonelul acum câțiva ani, dar e clar că acea poveste este rodul cine știe cărei fantezii oculte, ca să nu mai vorbim despre faptul că ea trebuie să rămână, pe cât posibil, secretă.

Canaletto încuviință. Înțelegea perfect care erau motivele acelei decizii. Pe de altă parte, nu era deloc de acord cu felul în care dogele lichidase chestiunea, ca și cum ar fi fost o simplă fantezie. În orice caz, nu era omul care să-l contrazică pe Alvise Sebastiano Mocenigo. Cu atât mai mult cu cât fusese o vreme în care el însuși reacționase în același fel. Așadar, reluă firul raționamentului.

— Înțeleg, Serenitatea Voastră, însă, așa cum vă spuneam, prin investigațiile noastre, bazate pe acele povestiri, dar și pe multe altele, am reușit să construim o ipoteză pe care o va prezenta chiar acum doctorul Liebermann.

— Vă ascult, spuse dogele.

— Serenitatea Voastră, începu Isaac, e simplu. Pe baza unor studii pe care le-am desfășurat pornind de la rănile găsite pe cadavre, m-am convins că ceea ce a cauzat morțile a fost o mușcătură care poate fi produsă doar de un animal care suferă de o anumită boală. În condiții normale, deci, același animal nu ar fi în stare să facă ceea ce am văzut, dar, excitat de acest microb, care îl face să devină furios, feroce și însetat de sânge, el ar putea fi responsabil pentru acele găuri care au fost găsite în dreptul venei jugulare a fiecăreia din cele două victime.

— Și, după părerea domniei-voastre, toate acestea se pot afirma pe baza unor simple studii?

— Nu chiar.

— Ei bine, continuați, spuse dogele, încurajându-l pe Isaac.

— Vedeți, Serenitatea Voastră, să admitem pentru o clipă că acest animal e un câine: el ar fi luat boala, devenind extraordinar de feroce. Acum observ că bestia ar putea totuși să nu-și ucidă prada, ci să se limiteze la a o mușca într-un fel neletal și, făcând astfel, să lase în viață individul, contagiindu-l.

— Îmi spuneți că boala poate trece de la animal la om?

— Întocmai. După cum spuneam, această afirmație se bazează pe teoriile dezvoltate de Girolamo Fracastoro, medic și filozof al Universității din Padova, dar și pe observații mai recente. Venim de la închisoare, acolo unde Căpitan Grando l-a interogat de curând pe un bărbat care în trecut a făcut parte dintr-un regiment al Schiavonilor. Ei bine, pe baza întrebărilor pe care i le-am pus, a confirmat că suferă de boala despre care v-am vorbit adineauri. Simptomele lui sunt neîndoielnice. Și chiar a fost oprit de Căpitan Grando de la comiterea unui act de o violență extremă.

Dogele își întoarse privirea spre Francesco Longo, care nu se dădu înapoi de la deslușirile pe care le impunea acea privire.

— Noaptea trecută am surprins un bărbat în timp ce mușca de gât o prostituată, bându-i sângele.

— Ce spui?!

— Oricât ar părea de neverosimil, este ceea ce am văzut cu ochii mei.

— Isuse, spuse dogele, acoperindu-și fața cu mâinile, ca și cum ar fi vrut să se apere de o astfel de afirmație.

— Dar problema care se pune este că bărbatul nu a fost niciodată mușcat de un animal, de nici un fel de fiară infectată, reluă Isaac.

— Nu cred că înțeleg, spuse dogele. Atunci? Cum poate suferi de aceeași boală despre care mi-ați vorbit?

— Ipoteza mea e următoarea, Serenitatea Voastră. Boala despre care v-am vorbit, care poartă numele de rabie, se transmite prin intermediul mușcăturii agentului purtător, să spunem așa, deci al animalului sau al eventualei finite umane infectate, sau chiar și prin raportul sexual sau prin contactul de salivă ori de umori.

— Cum?

— Vreau să spun că, dacă, din întâmplare, o femeie ar fi mușcată de un animal, în mod neletal, iar apoi ar fi purtătoarea bolii, ar putea infecta, prin raporturi sexuale sau prin salivă, un bărbat. Și, dacă ne luăm după ce ne-a spus prizonierul, exact asta s-a întâmplat. Problema este însă că femeia respectivă e o prostituată.

— Cea pe care apoi a agresat-o?

— Nu, Serenitatea Voastră, tocmai asta este, spuse Canaletto. Iar dacă prostituata ar fi cea infectată, așa cum totul ne dă de înțeles, e clar că ar fi putut contagia numeroși bărbați. Care la rândul lor…

— Ar fi putut contagia alte femei…

— Și bărbați…

— Dar asta înseamnă… zise dogele.

— … că orașul poate cădea în haos, completă Căpitan Grando, confirmând cele mai negre bănuieli ale lui Mocenigo.

— Dar atunci, dacă așa stau lucrurile, trebuie s-o găsiți pe acea femeie cât mai iute! exclamă Serenitatea Sa.

— Este întocmai ceea ce avem de gând să facem, îi răspunse Canaletto.

— Bine. Atunci începeți îndată. Ce mai așteptați? Veți avea tot sprijinul necesar. Să rezolvăm odată chestiunea asta blestemată, altminteri Veneția va fi devorată de rău. Iar dogele nu va permite una ca asta!

42
O veche cunoștință

— Unde se ascunde? întrebă baroneasa.

Bărbatul ridică privirea. Avea un genunchi îndoit pe podea și era îmbrăcat elegant. Cu toate acestea, dacă l-ar fi putut vedea Antonio Canal, l-ar fi recunoscut pe cel pe care, cu ani în urmă, îl urmărise foarte insistent și despre care crezuse că e țigan. Și, într-un anumit fel, Canaletto nu era departe de adevăr. Spre deosebire de anii trecuți, acesta adoptase acum în mai mare măsură obiceiurile venețiene, așadar redingota de culoare pastelată și funda de catifea cu care își prinsese părul lung și șaten îl făceau să pară mai puțin original și exotic în felul de a se îmbrăca, și deci mai greu de identificat drept morlac. Și totuși, puținii lui cunoscuți îl numeau tocmai astfel: Morlacul. Nu renunțase însă la mustățile lungi și răsucite, care îi trădau apartenența schiavonă. Așadar, transformarea era aproape completă. Ar fi putut părea chiar un filfizon, dar sabia de la brâu și pumnalul de la centură dădeau imediat de înțeles din ce aluat era făcut.

— Într-o cocioabă veche, înspre Fusina, pe acea limbă de pământ care se numește Insula Maltesi, răspunse Morlacul.

— Ah! Și ce face acolo? întrebă Orsolya cu sinceră curiozitate.

— Încă n-am înțeles. Am preferat să nu mă apropii prea mult.

— Ai făcut bine. În rest, ceea ce contează acum este să știm unde se află si să folosim această informație la momentul potrivit.

Bărbatul încuviință.

— Ai fost abil, spuse baroneasa, trădând un mic zâmbet. Se ridică de pe fotoliu și se duse spre birou. Își scoase de la gât un lanț de care atârna o cheiță de argint. O introduse într-o încuietoare minusculă, deschizând sertarul. Apoi scoase o

geantă de piele. Clincănea. Închise la loc sertarul. Își puse din nou lanțul și se apropie de bărbatul care rămăsese cu genunchiul îndoit pe podea. Îi întinse geanta, pe care acesta o luă cu toată deferența posibilă.

— Ai făcut o treabă bună, zise. Acum vei uita că m-ai văzut sau cunoscut vreodată. Îți cumpăr tăcerea, m-am făcut înțeleasă?

— Cum nu se poate mai bine.

— Pleacă… Dar rămâi disponibil. Curând voi avea iar nevoie de tine și de oamenii tăi.

Bărbatul se conformă. Se ridică în picioare, făcu o plecăciune, și apoi ieși.

Piesele se aranjează așa cum trebuie, se gândi baroneasa Esterhâzy. Planul ei, început cu câțiva ani înainte, ajunsese la maturitate. Trebuia să-l ia definitiv de partea ei pe doge, astfel încât să elimine orice fel de bănuială care ar fi putut-o privi pe ea. Percepuse neîncrederea lui Canaletto. Văzuse de ce era în stare si nu avea sens să riște.

Dar acum avea posibilitatea de a relua partida, și cărțile pe care le avea în mână erau foarte bune. Olaf Teufel îi folosise. Mai mult, fusese o mană cerească. Cu vreme în urmă, o ajutase să scape de acel idiot de soț al ei. Apoi, acea extraordinară vocație a lui de a arunca Veneția în haos se dovedise a fi cea mai bună armă pentru a-l pune pe Serenitatea Sa la colț. Și, cu puțin noroc, cruzimea sângeroasă a crimelor comise de Teufel îl va îmbătrâni iute, scurtându-i viața.

Zâmbi in oglindă.

Un doge își păstra funcția până la moarte. Iar pentru ea era bine astfel. Nu-și putea transmite titlul pe cale ereditară. Trebuia ales. Si asta îi dădea ei o șansă. Nominalizările erau supuse tuturor influențelor. Deși complexe, procedurile de vot puteau fi manipulate. Nu era ușor, bineînțeles. Cu toate acestea, un om pe care ea îl cunoștea bine avea atâtea relații, încât putea spera să triumfe mai devreme sau mai târziu.

Orsolya Estherhâzy era o femeie răbdătoare, care își țesea pânza asemenea unui păianjen. Iar țelul ei era clar: voia puterea. Era baroneasă si era văduvă. O combinație câștigătoare. N-o incomoda soțul sau, și mai rău, copiii. Cu siguranță nu-i lipsea farmecul. De multă vreme pusese ochii pe bărbatul perfect: în vârstă, cu o reputație bună, celibatar, docil, îndrăgostit nebunește de ea. Se bucura și de o anumită popularitate în rândul nobilimii, dat fiind că era considerat un om înzestrat cu mari abilități diplomatice și capabil să demonstreze un calm pe care mulți aristocrați venețieni și l-ar fi dorit. Serenissima apunea. Era atentă să nu mai ia parte la nici un conflict, îngenunchiată fiind după nu prea îndepărtatul război cu turcii, care se sfârșise cu pacea de la Passarowitz. De atunci rămăsese la periferia jocului politic, având grijă să se sustragă oricărui rol activ. Nu doar atât: era o republică ostenită, care judeca rău scandalurile și reacțiile violente, și era mai degrabă evident că principalul pretendent la funcția de doge – binecunoscutul Alvise Pisani – se lăsa pe mâna unora și a altora, date fiind înflăcăratele lui dorințe de afirmare. Un caracter cât se poate de nepotrivit, deci, pentru regina mărilor, epuizată de războaie și de epidemii, care ar fi vrut orice în afară de scandal și violență. Cu puțin noroc, nu avea să fie ales. Cel pe care-l avea ea în minte ca posibil doge avea să fie perceput ca un pacificator. Omul perfect.

Întorcându-se la ea și la aspirațiile ei, se gândi Orsolya, văduvia îi lăsase un patrimoniu important care, adăugat celui pe care-l moștenise de la familia sa, devenea de-a dreptul fabulos. Acest lucru o punea la adăpost de bănuiala cea mai mare: aceea că se afla în căutare de bani si de afirmare personală. Din acest motiv, avea toate calitățile pentru a fi candidata perfectă. Iar în acei patru ani lucrase cu agerime si viclenie.

Însă trebuia să continue să fie considerată o aliată a Serenității Sale. Din această pricină era gata să facă tot ce era necesar. Îl cunoştea bine pe Olaf Teufel și avea de gând să scape de el.

Dar acum era momentul să primească vizita lui Carlo și să-i gâdile amorul propriu, aprinzându-i speranțele, care însă trebuiau să rămână doar atât, niște speranțe, și, astfel, ea să-l poată dirija mai departe.

Își chemă slujnicele și se pregăti cu grijă: își coafă părul, își alese o rochie cu un decolteu generos, astfel încât să-i scoată în evidență sânii frumoși, își aplică fără nici o pudoare alunița chiar lângă buză. Se machie astfel încât să-și scoată în evidență pielea albă ca zăpada și, prin contrast, să-și pună în valoare buzele roșii, asemenea unor căpșune coapte.

Când se consideră irezistibilă, le ceru slujnicelor să plece și ieși în pavilionul din parcul vilei. Se așeză languros pe o dormeuse și ordonă să fie lăsat să intre Carlo Ruzzini.

Purta o enormă perucă albă plină de zulufi, o nebunie într-atât de barocă, încât devenea stridentă pusă alături de chipul său plin de riduri, ca o prună uscată. Asuda din abundență în canicula verii. Mânecile uniformei cu trese erau atât de lungi, încât aproape că nu i se vedeau degetele, deși nu suficient ca să nu i se vadă venele albăstrii de pe ele. La brâu purta o mică sabie ridicolă, de paradă. Ciorapii albi și pantofii eleganți îi completau ținuta demnă de Regele Soare. Când o văzu, Carlo făcu o plecăciune atât de adâncă, încât aproape că atinse pământul cu nasul. Ea îi dădu mâna să i-o sărute. El o luă între ale sale ca pe o relicvă, lipindu-și de ea buzele lacome și violacee, ca niște viermi lipicioși.

Orsolya își lăsă frumoasa mână pradă acelei guri o vreme mai îndelungată decât ar fi fost permis, încurajând astfel poftele reprimate ale oaspetelui ei, și, mai mult, își imagină chiar că în felul acesta

va reaprinde fanteziile lui interzise. Nici n-ar fi putut cere mai mult.

În cele din urmă, nobilul Ruzzini își ridică ochii bulbucați, ca de sturion, și-și îndreptă spinarea.

— Sunteți divină, ca de obicei, spuse cu o voce tremurătoare.

— Lingușitorule, răspunse ea.

— Deloc, sunt vocea adevărului.

— Bine, fie, fu de acord baroneasa, simulând un început de reticență complet falsă. Cărui fapt îi datorez plăcerea vizitei domniei-voastre? întrebă ea, prefăcându-se a fi o neștiutoare inocentă.

— Aduc vești, spuse el.

— Așadar, nu vă aflați aici pentru plăcerea de a mă vedea, murmură Orsolya cu voce prefăcută, având grijă să modeleze o mică, irezistibilă îmbufnare, țuguindu-și buzele și înnebunindu-l pe moș.

— Fir-ar să fie! exclamă el, adânc rănit. Dar cum puteți fi atât de nedreaptă? Știți cât țin la domnia-voastră și că aș fi gata să mă arunc în foc la un singur cuvânt!

— Așa este, aveți o inimă neînfricată, prietene.

— Ah, nu sunt sigur de asta! Dar în mod cert tânjesc după aprecierea domniei-voastre.

— Și după grațiile mele, zise baroneasa fără pudoare.

— Sunteți incorigibilă, adăugă nobilul Ruzzini.

Era un adevărat orator și compensa lipsa înzestrărilor fizice prin eleganța și delicatețea vorbei. Își rafinase arta conversației în numeroasele misiuni diplomatice la care participase în cariera lui, carieră cu nimic ieșită din comun, dar care totuși în ultima perioadă luase un avânt nesperat. Experiența acumulată în străinătate, la Curțile din Franța, Austria, Ungaria și până la Constantinopol, făcea ca el să fie un om influent și suficient de liniștit, încât să reprezinte un candidat deloc de neglijat la o viitoare alegere a dogelui.

— Dar spuneați ceva de niște vești, zise baroneasa, invitându-l pe Ruzzini să ia loc pe un mic fotoliu cu rezemătoare în formă de labe de leu.

— Întocmai, răspunse el.

— Ați dori ceva de băut? întrebă Orsolya.

— Nu mi-ar displăcea, ce e drept.

Și, fără să fie nevoie ca baroneasa să dea vreun ordin, un paharnic îi turnă lui Ruzzini o cupă de vin.

— Excelent, comentă el, după ce-l bău cu poftă.

— Ziceați despre acele vești, îl încurajă Orsolya.

— Ah, da, e simplu. Pisani este împotriva noastră.

— Ne așteptam, răspunse baroneasa.

— Întocmai. Dar i-am câștigat de partea noastră pe Foscari și pe Corner.

— Magnific.

— Da, spuse Carlo. Amândoi sunt scârbiți de faptul că orașul a ajuns terenul unei violențe la care justiția rămâne nepăsătoare și, încă și mai rău, de felul în care aceasta este tolerată din cauza incompetenței lui Căpitan Grando și a atenției scăzute pe care i-o dedică Serenitatea Sa. Senatul protestează. Cu atât mai mult cu cât cei loviți sunt oameni de rang înalt. Comunitatea dalmată se agită. Militarii cu cele mai înalte grade cred că ar trebui să se facă ceva mai incisiv. Amiralul este de aceeași părere.

— Ceva mai incisiv: ce ar vrea?

— O vânătoare fără preget a acestui om. Stingerea obligatorie la căderea nopții. Abolirea măștilor. Măsuri de genul acesta. În schimb, Mocenigo merge înainte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic; după inițiativa cu portretele n-a mai făcut nimic, sau aproape.

— Își va săpa groapa singur, spuse baroneasa.

— Întocmai. Este din ce în ce mai contestat peste tot. În aulele magistraturii, în saloanele

politicienilor, pe terenurile de antrenament militar ale coloneilor.

— Muzică pentru urechile noastre, prietene. Greșesc oare?

— Deloc! Fără a mai pune la socoteală că sănătatea i se șubrezește pe zi ce trece.

— Rănile de război își cer birul.

— Da. Vă jur că în scurtă vreme vom avea rezultate.

— N-am nici o îndoială.

Spunând acestea, frumoasa baroneasă ascultă mai departe divagațiile acelui om fără însemnătate – cuvinte care nu erau nimic mai mult decât un zumzet leneș –, în lumina acelei după-amiezi de vară.

Însă acele divagații puteau fi de folos la vremea lor. Acum era momentul să scape de visurile lui Teufel, pentru a câștiga încrederea dogelui și a lui Canaletto: un mod perfect de a da lovitura mai târziu, când se vor aștepta cel mai puțin.

43

La Roko

Roko era mulțumit de acea tânără prostituată. Avea un aer bolnav, ochii sticloși, de nebună, ca și cum ar fi avut febră, și, cu siguranță, din ce spuneau clienții, probabil că nu era în toate mințile. Ura apa și se spăla puțin, semăna deja cu un animal, cu părul slinos și plin de încâlcituri, slabă, ca o lupoaică. Și, cu toate acestea, avea o asemenea poftă sexuală, încât nu ar fi renunțat la ea nici pentru tot aurul din lume. Nu părea consumată, dimpotrivă, parcă nu-i ajungea niciodată.

Ajunsese să o dea drept exemplu altor prostituate din osteria cu bordel. De care era extraordinar de mândru, mai ales în vremuri ca acelea. Singura dată când îl reîntâlnise pe Teufel, îi

mulțumise îndelung, spunându-i că acea tânără prostituată meritase fiecare ducat plătit.

De fapt, din ziua vânzării, acel individ ciudat mai venise o singură dată. Din anumite puncte de vedere era ușurat, fiindcă acel bărbat îi dădea fiori.

La un lucru nu s-ar fi așteptat niciodată însă: să-l vadă intrând pe Căpitan Grando cu gărzile lui, pe Guardian Grande de la Școala Dalmată și pe încă doi indivizi pe care nu-i mai întâlnise înainte, din care unul cu zulufi – cu siguranță era evreu. Stăteau toți în jurul mesei în curtea răcoroasă, în spatele osteriei. Capo dei Signori di Notte al Criminal îi spuse că se aflau acolo tocmai pentru a-i vorbi despre prostituata lui cea mai bună.

Și acum? Ce era de făcut? N-ar fi avut nici un sens să nege că are un bordel în osterie. Și, cu siguranță nu se putea opune ordinelor celui mai important magistrat din oraș: avea deja suficiente probleme.

Stătea și asculta. Învățase că, în astfel de cazuri, aceasta era singura alegere posibilă.

Cel care vorbi fu Matej Dragovic, arătând că situația nu era de nerezolvat.

— Regret că trebuie să mă găsesc în astfel de împrejurări, spuse, pentru că n-aș fi vrut să pronunț niciodată ceea ce sunt pe cale să vă spun. Eu înțeleg că, într-un oraș ca Veneția, prostituția nu numai că există, dar ajunge de-a dreptul să prospere. Și, dacă așa stau lucrurile, e mai bine să fie limitată la locuri precise. Însă tot reprezintă o înfrângere să descoperim că printre cei care beneficiază de pe urma unei asemenea activități se numără și un membru al comunității noastre. Acestea fiind spuse, Căpitan Grando, zise Matej Dragovic, arătând spre Francesco Longo cu un gest al capului, îți solicită să i-o predai lui pe fata cu mănușă.

— Te avertizez, spuse Capo dei Signori di Notte al Criminal, că nu e în interesul dumitale să negi

că ea se află aici. Ai face bine să să ne-o predai fără prea multe discuții.

Roko tăcea, dar prin gând îi treceau toate blestemele cu putință. Pe de altă parte, știa că nu putea decât să le dea ascultare.

— Voi face așa cum ordonați, spuse el.

— Înțeleaptă hotărâre, trase concluzia Căpitan Grando. Însă, înainte de a o aduce, aș vrea să știu cum a ajuns la dumneata și te avertizez că, dacă descopăr că mă minți, o să te fac să-ți piară cheful de așa ceva.

Roko înțelesese deja că nu exista alt mod de a ieși din acea situație decât să dea totul în vileag. Ar fi trebuit să înțeleagă acest lucru încă din prima zi în care Olaf Teufel i-o adusese.

— Mi-a fost vândută, zise.

— De către cine?

— De un bărbat care își spune Olaf Teufel.

— Cine e?

Roko avu senzația că-l pun la încercare și că, de fapt, Căpitan Grando îl cunoaște foarte bine pe Teufel. Totuși, răspunse fără să mai piardă timpul:

— Nu știu de unde vine. Nici de ce neam este, deși cred că aparține unor zone îndepărtate din imperiu. Am prins un accent în vorbele lui, poate maghiar, cu toate c-ar putea fi un truc. Cu siguranță nu e croat. Frecventează din când în când osteria mea. Cred că face asta pentru că aici poate întâlni oameni din ținuturile lui.

— L-ați văzut însoțit de cineva?

— Este mereu singur, de fapt, ca să vă spun adevărul, mi s-a părut chiar că vrea să evite orice companie. Vreau să spun: una e să schimbi două vorbe, și alta chiar să ai relații cu cineva. Oricum, are părul lung strâns într-o coadă deasă si o barbă ascuțită, ca de demon. Si ochii sunt tot de diavol. El mi-a vândut fata, așa cum vă spuneam. N-am nici o idee unde sau cum a găsit-o. Știu doar că atunci când a adus-o aici nu părea în regulă.

— Ce anume vrei să spui? întrebă evreul.

— Domnul e doctorul Isaac Liebermann, spuse Căpitan Grando.
— Veți vedea chiar domniile-voastre. Vă conduc la ea, dacă nu mai aveți alte întrebări.
— Arată-ne drumul! ordonă Capo dei Signori al Criminal.

44

Adusă înapoi

Era vie. Însă cea care-i fusese readusă era umbra fetei pline de viață și de talent care fusese înainte. Părul nespălat îi cădea pe chipul supt ca un nor de murdărie. Pielea îi era plină de vânătăi, ochii îi păreau mistuiți de o febră care-i făcea sticloși, în vreme ce buzele îi erau strâmbate într-un rânjet straniu, aproape fioros.
Din gură îi ieși un geamăt, nici măcar un cuvânt. Și totuși, în acel sunet de animal, în acel mârâit disperat, Charlotte citi tot ce era de știut: Colombina voia s-o țină departe de ea, lătrând în acel mod crud, care-ți rupea sufletul, retrăgându-se într-un colț al camerei, târându-se în spate ca un animăluț înfricoșat și murdar, incapabilă de a sta pe pat, cu atât mai puțin de a se întinde măcar o clipă.
— Colombina, nu mai face asta, spuse Charlotte disperată, neașteptându-se s-o vadă în halul acela.
Ce naivă fusese. Cum se putea simți după tot ce pătimise?
Ca și cum i-ar fi citit gândul, fata deschise gura, iar ea îi văzu mutilarea, ciotul de carne acum inutil, prea scurt pentru a mai articula cuvinte.
Simți că moare.
— Cine ți-a făcut asta? întrebă deznădăjduită. Cine a fost atât de laș?
Dar știa deja răspunsul. N-avea nevoie să fie rostit. Dimpotrivă, sunetul surd, de animal rănit,

care ieși din gâtul Colombinei, avea un singur nume posibil.

— Teufel! zise Charlotte. Teufel! Repetă mai tare, și acel cuvânt deveni un strigăt neașteptat de furie, o izbucnire înflăcărată care-i ardea gâtul întocmai ca acel incendiu care-i luase totul. Amintirea tuturor lucrurilor pe care le pierduse o lovi în obraz ca o palmă. Revăzu sticla, arta pierdută și pe acea fată, pe Colombina: tot ce era mai bun în ea, smuls și lăsat să putrezească într-un bordel.

Tăcu, neputând să mai spună nimic, conștientă că nici un cuvânt n-ar fi fost de ajuns pentru a exprima durerea ei. Se apropie de Colombina, cu toate că ea începu să scuture din cap, și apoi să se lovească de perete. Charlotte se repezi la ea și o îmbrățișa, și, chiar dacă tânăra o lovea cu pumnii în piept, chiar dacă mârâia și încerca să se elibereze, ea o ținu strâns și o înlănțui cu toată iubirea pe care o avea. Va face tot ce va fi necesar. Zilele frumoase se vor întoarce. Chiar dacă va trebui să traverseze desertul și să-și ispășească propriile vini până la capătul lumii.

O privi pe acea tânără, care de fapt era puțin mai mult de o copilă, în brațele ei.

Plânse. Plânse cu toate lacrimile pe care le avea și, în vreme ce Colombina se liniștea, nădufurile, necazurile si suferințele înghițite în acele zile precum cea mai amară dintre cupe deveniră o rugăciune către soartă sau către Dumnezeu.

Împreună – Charlotte era sigură de asta – aveau să iasă din acel coșmar. În vreme ce Colombina i se abandona ei și iubirii care o învăluia ca o aură impalpabilă, Charlotte începu s-o mângâie pe obrajii supți din cauza înfometării și a bolii, pe fruntea de alabastru și pe părul năclăit, descâlcindu-i-l cu delicatețe, încet-încet, fiind atentă să nu o supere pe acea ființă fragilă pe care o ținea în brațe, prea obosită pentru a mai încerca să opună rezistență.

Era epuizată.

Isaac Liebermann o avertizase cu privire la teama de apă indusă de boală, hidrofobia, de aceea evită s-o spele. Se limită la a o întinde pe pat, așezând-o cu capul pe perne.

N-ar fi știut să spună câtă vreme rămăsese acolo privind-o. Dar nu-i păsa. Viața ei se sfărâmase. Ce altceva îi rămânea de făcut, dacă nu să-i ofere toată grija ei acelei nefericite care-i fusese loială atâta timp, aproape până la moarte?

45

Se trag concluziile

Canaletto trase concluziile. N-aveau prea multe motive de mulțumire. Dar, în vreme ce Joseph Smith bea o cafea, iar McSwiney îl privea pieziș, încercă să vadă lucrurile bune pe care reușiseră totuși să le facă în ultimele zile.

— Am găsit-o pe Colombina, spuse, chiar dacă n-aș fi vrut s-o văd niciodată în halul în care e. Antonio ezită. Amintirea sărmanei fete îl lăsă o clipă fără cuvinte. Apoi reluă: Isaac Liebermann a dat un nume blestemului care ne persecută și totul dă de înțeles că are dreptate. Nu un Vukodlak a comis actele violente care au golit de sânge doi dintre cei mai importanți oameni politici ai orașului și care aproape a omorât o tânără prostituată din cauza agresiunii turbate a unui fost soldat. Chiar dacă am vrea să admitem că, în primele două cazuri, aceste acte au fost săvârșite de creatura pomenită de colonelul Schiavonilor, cu siguranță nu putem spune asta și despre incidentul de la bordelul lui Sorze.

— Veți fi de acord cu mine însă, zise Joseph Smith, că cele două evenimente nu par a fi legate între ele.

— Asta pentru că n-ați fost martor la ceea ce Căpitan Grando și cu mine, deși în mod diferit, am

văzut.

— Și ce anume ați văzut? întrebă McSwiney.

— Francesco Longo a avut în fața ochilor un bărbat care mușca de gât o prostituată, iar eu, la rândul meu, am avut-o în brațe cu cele două găuri roșii și sângerânde la gât.

— Erau identice cu cele găsite pe cadavre?

— Evident că nu. Dar nu asta e ideea!

— Dar care e? întrebă imperturbabil Joseph Smith.

— Vă explic îndată, dacă mă lăsați să vorbesc, zise Antonio ușor iritat.

Cu un gest al capului, irlandezul îl invită să continue.

— Agresorul sărmanei Marietta, tânăra prostituată din bordelul lui Toni Sorze, este un fost soldat schiavon, de origine croată, care frecventează osterii și hanuri. Condus la Prigioni Nove și interogat în celulă, a demonstrat imediat un temperament atât de feroce, încât ne-a uluit. Nu vorbesc despre brutalitatea normală sau despre cruzimea care ar putea fi asociată unui criminal, ci de o atitudine sălbatică, aproape ca de fiară, despre care Isaac Liebermann ne-a explicat că este consecința unei forme precise de boală, definită ca rabie. Aceasta s-ar transmite prin contactul cu sânge infectat, prin salivă sau prin umori, deci prin raport sexual sau printr-o mușcătură adâncă, ca să dau două exemple foarte clare.

— Și cum ar fi contractat boala acest bărbat?

— Printr-un raport sexual sau prin salivă infectată.

— Raport sexual cu cine?

— Asta este partea cea mai dureroasă a chestiunii. Canaletto se opri o clipă, de parcă ar fi vrut să-și adune forțele. Dintr-odată, se simțea epuizat. Apoi reîncepu să vorbească: Vă amintiți că, în urma incendiului izbucnit la cuptorul Charlottei, Colombina a dispărut.

— Firește, confirmă Owen McSwiney, care acum îi sorbea orice cuvânt. Am însoțit-o chiar eu pe fiica feldmareșalului ca s-o caute.

— Întocmai. Ei bine, mulțumită croatului, am găsit-o în sfârșit, cum vă spuneam. Acum două zile, Charlotte a întâlnit niște tineri recruți și le-a arătat portretul Colombinei. Unul dintre ei și-a amintit că o văzuse într-o osterie cu bordel în spatele Rivei degli Schiavoni. Nu ținea minte exact în care, dar curând numărul posibilităților s-a redus la două.

— Cea a lui Toni Sorze. Și cealaltă?

— Cealaltă este a lui Roko, un loc sordid în care am descoperit că nefericita Colombina fost vândută ca o bucată de carne chiar de Olaf Teufel. A fost obligată să se prostitueze. Nu doar atât. Trebuie că Teufel a infectat-o, iar asta a făcut ca ea, fără să vrea, să fie vehiculul răspândirii bolii, ceea ce înseamnă că cei care au avut raporturi cu ea în aceste săptămâni au luat boala.

— Dumnezeule! exclamă Owen McSwiney.

Joseph Smith tăcu.

— De ce credeți că e infectată Colombina? întrebă după câteva clipe.

— Pentru că i-am găsit la ceafa o rană asemănătoare cu cea a lui Marco Grisoni si a lui Marco Michiel, doar că mai puțin adâncă. Iar simptomele pe care Isaac Liebermann le-a constatat la ea sunt cele de rabie și de hidrofobie.

Tăcerea era grea ca de plumb.

Doar gândul la un asemenea plan dădea fiori. Încă o dată, Teufel își revelase o latură puțin spus diabolică: deviase atenția spre crime, pentru a pune la cale o monstruozitate încă si mai mare.

— N-am învățat nimic, zise Canaletto cu frustrare si amărăciune în glas. Crimele erau doar o momeală, i-au folosit ca să ne atragă spre ceea ce voia el să vedem, în timp ce-și ascundea adevăratul plan. Întocmai ca data trecută. Și, în vreme ce noi ne chinuiam mintea cu fel de fel de

creaturi supranaturale însetate de sânge, el răspândea o boală încă și mai înspăimântătoare decât variola.

— Câte persoane s-ar putea să se fi molipsit? întrebă McSwiney.

— Habar n-am, dar sper că un număr cât mai mic.

— Ce știm despre boala asta? Joseph Smith părea pentru prima dată speriat. Poate pentru că nu avea un răspuns. El, care aproape întotdeauna găsea primul soluția, de data aceasta era complet pradă incertitudinii.

— Pentru început, știm că animalele sunt purtătoare. Liebermann a menționat în primul rând câinii, dar și vulpile, nevăstuicile și alte animale mai puțin cunoscute.

— Trebuie că Teufel le ține pe undeva, spuse McSwiney.

— Asta e sigur, îi răspunse Joseph Smith.

— I-am însărcinat pe cei din Moeche să-l găsească și să-l urmărească pe Teufel, însă până acum n-am primit nici o veste, zise Canaletto.

— Trebuie să avem răbdare, îl domoli irlandezul.

— Din păcate, e nevoie de un timp pe care nu-l avem. Am uitat să vă spun că biata Colombina e mută.

— Mută? repetă Owen McSwiney, nevenindu-i să creadă.

— Cum s-a întâmplat așa ceva? întrebă Joseph Smith.

— Habar n-am. Dar cineva, cu siguranță Teufel, i-a tăiat limba.

— Ticălos blestemat! urlă McSwiney.

— E îngrozitor, știu, spuse Antonio.

În privirea lui se vedea că era profund tulburat. Smith tăcu. Apoi, încercând să-și consoleze prietenul, spuse:

— Schimbând subiectul: măcar portretul făcut de domnia-voastră a fost util, ne-a ajutat s-o găsim.

— Și?
— A fost o intuiție corectă. Așa vor fi și cele cu Moro și cu Moeche, sunt sigur.
— Începe să mă apuce disperarea. Am senzația că acel om este mereu cu zece pași înaintea noastră. Că ne manevrează ca pe niște marionete. Tot ceea ce facem, el a prevăzut deja. Admițând că în spatele crimelor și al exploziei de violență este boala răspândită de la animale infectate, mă întreb: câte alte femei, vândute ca prostituate, ar putea fi contagiate? Câți bărbați bolnavi de rabie ar putea fi în jurul nostru? Ce știm despre această boală? Puține, ca să fiu sincer, dar ceea ce am văzut m-a speriat. E ceva inuman în cel care o ia. O sete de violență, o continuă nevoie de sex și de sânge, o dorință care pătrunde în corp și în suflet, nopți pline de coșmaruri, o febră care alterează simțurile, amplificându-le, convulsii de necontrolat. Vă vorbesc ca unul care a observat efectele sau le-a auzit povestite de cineva care a fost infectat. Este înspăimântător, mai spuse Canaletto.
— Într-adevăr, este, răspunse McSwiney.
Două gărzi intrară în cafenea. Se duseră chiar la masa la care erau așezați Antonio și prietenii lui.
— Domnule Canal, spuseră, dogele dorește să vă vadă. Vă așteaptă la Palazzo dei Camerlenghi împreună cu Căpitan Grando și cu încă o persoană. Îi așteaptă și pe domnii McSwiney și Smith.

46
Grajdul

Moro rămânea în umbră. Teufel intrase iar în acel soi de cocioabă de pe mal.
Căldura era atât de mare, încât se hotărâse să-și scoată cămașa. Pe pielea lui de culoarea scorțișoarei erau broboane de sudoare. De la brâul pantalonilor îi ieșea mânerul unui cuțit care îl

împungea în abdomen. Din lagună se ridica umezeala. Semăna cu respirația lumii. Era apăsătoare din cauza miasmei de sare și alge maronii, care zăceau pe mal ca niște scalpuri de sirene.

Îl urmărise pe acel om peste tot: pe străzi și în piațete, ascunzându-se printre porticuri și culoare, păstrând distanța, suindu-se pe acoperișuri atunci când era nevoie și coborând de acolo imediat ce putea. Nu-l slăbise nici o clipă și nu doar o dată se întâmplase să evite privirea lui de vultur la mustață. Când, în cele din urmă, Teufel luase barca pentru a ajunge la Fusina, Moro nu ezitase să facă la fel, având grijă să sară la bord printre ultimii, ca să se poată pierde printre oamenii care, ca în fiecare zi, se aflau pe puntea ambarcațiunii. Timpul, își spunea, va juca în favoarea lui, dat fiind că în patru ani corpul și chipul său se schimbaseră în mare măsură. Nu mai era băiatul slab și speriat care fusese odată. La Fusina a coborât amestecat printre ceilalți, în ultima clipă, și l-a urmărit pe Teufel de la depărtare.

Iar acum se afla în fața acelei case pescărești. Ar fi putut să se întoarcă, însă ceva din acel loc îl atrăgea, deși n-ar fi știut să spună precis ce anume. Era ca și cum acea colibă adăpostea, între pereții de lemn și printre șirurile de copaci care o ascundeau parțial vederii, o promisiune de pericol care îl atrăgea într-un fel irezistibil. Și poate adevărul era că, în pofida tuturor avertismentelor domnului Canal, el simțea o dorință de nestăvilit de a se reabilita pentru ceea ce făcuse cu patru ani în urmă, cedând impulsului lașității și al fricii, vrând cu orice preț să meargă până la capăt, chiar dacă o asemenea conduită se îndrepta în direcția contrară a ceea ce promisese.

Își repetă de mai multe ori că trebuia să se întoarcă. Reușise în misiunea cea mai dificilă. Rămăsese zi și noapte să vegheze în Riva degli Schiavoni. Asudase și suferise. Așteptase,

chinuindu-se, descurajat și totodată dornic să surprindă acel chip pe care, cu sau fără barbă, cu părul lung sau ras, ar fi știut să-l recunoască dintr-o mie, într-atât de tare îi rămăsese întipărită în minte lumina răuvoitoare din ochii lui sălbatici. Acea lumină pe care acum voia s-o stingă.

Îmbrăcă din nou cămașa, și apoi se apropie de cocioabă, încercând să nu facă prea mult zgomot. Ajuns lângă ușă, o luă la dreapta și o coti pe lângă casă, căutând o ferestruică. Mișcându-se cu prudență, găsi una și aruncă o privire înăuntru. Camera era luminată de soare. Nu văzu pe nimeni. În schimb, auzi niște zgomote ciudate, ca lătrăturile de animale, ce veneau din spatele cocioabei. Cineva țipă ceva într-o limbă care lui Moro i se păru a fi una slavă. Recunoscu timbrul vocii: era Teufel. Se afla în curtea din spate. Continuă dea lungul peretelui de lemn al cocioabei până ajunse la colț. Cerul începea să se coloreze în portocaliul asfințitului. Își întinse puțin gâtul. Îl văzu din spate. Fără să simtă prezența lui, se îndrepta spre un soi de grajd părăsit, care se afla chiar în spatele casei. Mergea legănându-se, cu o anumită lentoare. Casa nu avea palisade sau vreun alt fel de amenajare defensivă. Era un soi de bârlog rău întreținut, în care în mod clar Teufel se simțea în siguranță.

Îl văzu ajungând la poarta metalică a grajdului și luând o cheie, cine știe de unde, pe care o băgă în încuietoare și o descuie. Împinse jumătatea din dreapta a porții. O lăsă puțin întredeschisă.

Pe măsură ce se apropia, Moro auzea cum lătrăturile cresc în intensitate. Se auzeau într-o succesiune haotică de urlete, sunete guturale și înfricoșătoare, care îi înghețau sângele în vene.

Despre ce naiba era vorba?

Poate că ar fi făcut mai bine să plece.

La dracu'! Va merge până la capăt, îl va îngenunchia pe acel ticălos, iar Giovanni Antonio Canal va fi mândru de el. Căuta să-și răscumpere

greșelile și avea să reușească. Voia să răsplătească încrederea care îi fusese acordată într-un mod atât de generos.

Mârâiturile reîncepură, iar Moro ezită încă o dată. Duse mâna la cuțitul pe care-l avea la brâu, scoțându-l din teacă. Avansa, nescăpând din ochi ușa colibei și fluturând lama de parcă ar fi trebuit să spintece un bou.

Dintr-odată, o putoare respingătoare îi tăie respirația. Îi umplu nările și păru că-i blochează gâtul. Era o miasmă de putrefacție și dejecții, ceva ce n-ar fi știut să definească. Își duse brațul la nas ca să se protejeze.

Când ajunse la poartă, împinse jumătatea lăsată întredeschisă și intră în fânar.

Creaturile urlătoare nu dădeau semne că vor tăcea. Mârâiturile și chiorăielile sălbatice se înmulțiră. Privi în jurul lui.

Habar n-avea unde era Teufel; în afară de lumina portocalie și orbitoare care venea de la poartă, doar o torță de pe perete ilumina slab scena. Însă trebuia să o fi aprins cineva. Așadar, acel demon se afla înăuntru.

În acea clipă înțelese că îl aștepta.

Nu avu timp să se întoarcă, fiindcă ceva îl lovi în plină figură.

47

Revelația

Canaletto privea fermecat leul venețian înaripat realizat de Vittore Carpaccio. Era cel puțin impresionant. Nu mai intrase niciodată în Palazzo dei Camerlenghi și, deși dogele îi invită pe el și pe oaspeții lui să ia loc pe fotoliile și canapelele din micul salon, el își îngădui să mai zăbovească o clipă pentru a admira o asemenea capodoperă. Era mai seducătoare decât orice invitație, mai

puternică decât orice ordin, indiferent de la cine ar fi provenit. Era uimirea pe care o exercita asupra lui marea pictură. Iar la acea uimire nici nu putea, nici nu voia să reziste.

Leul avea labele din față pe mal, și cele din spate în apa lagunei, pentru a simboliza astfel împărțirea dominației Veneției între Stato da Terra si Stato da Mar. Măreț, solemn, era înconjurat de o aureolă, și cu laba dreaptă susținea o carte pe ale cărei pagini era scris: Pax tibi, Marcu, aevangelista meus, pentru a celebra legenda Sfântului Marcu alături de furtul și aducerea osemintelor sale de la Alexandria din Egipt, înfăptuite de Buono da Malamocco și de Rustico da Torcello. Albastrul-verde surprindea culoarea lagunei într-un mod atât de realist, încât părea că se putea atinge apa, iar pe laturile ei se vedeau numeroase palate, redate atât de precis și de sugestiv, că te făceau să te întrebi cum de Carpaccio a putut picta o asemenea vedută perfectă.

— Este o minunăție, nu-i așa? spuse dogele cu plăcere.

— Chiar este, confirmă Antonio, nu fără o urmă de invidie. Disting perfect de la stânga la dreapta turnul clopotniței din San Marco, piațeta și Torre dell’Orologio, bazilica cu cupolele ei, Palatul Dogilor, iar apoi și mai la dreapta, după magnificele nave cu velele desfăcute, San Niccolo de la Lido.

— Aveți dreptate, firește. Atât de multă, încât am de gând să duc această pânză în apartamentele dogelui, deși mă tem că nu mi-o vor permite Camerlenghi, mărturisi el cu un suspin. În orice caz, domnilor, spuse adresându-li-se lui McSwiney, Smith și Francesco Longo, nu este acesta motivul pentru care v-am convocat.

Canaletto își întoarse privirea către Serenitatea Sa, care încuviință, ca pentru a-l invita din nou să se așeze. Antonio se conformă.

— Trebuia să urmăresc anumite chestiuni importante legate de insolvențe împreună cu magistrații comerțului, înainte de a mă îndrepta încoace însă, am primit o scrisoare de la baroneasa Esterhâzy, care mă informa că are vești de mare importanță pentru ancheta noastră. Din acest motiv, am trimis să vă cheme. Baroneasa va veni și ea în scurt timp aici, cu noi. Nu ne va deranja nimeni și, dacă ceea ce mi-a scris va fi confirmat, cred că vom putea în sfârșit să sperăm că vom închide această chestiune spinoasă.

Canaletto sări în picioare de parcă ar fi fost mușcat de un șarpe.

— Nu nutresc nici un fel de stimă pentru acea femeie, Serenitatea Voastră, nu cred ceea ce spune! A avut o conduită ambiguă încă de la începutul acestei istorii, iar aici mă refer la ce s-a întâmplat cu patru ani în urmă.

Dogele îl privi pe Antonio cu toată uimirea pe care ar fi putut-o exprima un chip.

— Cu adevărat? Știu că ultima discuție cu baroneasa n-a decurs în cel mai bun mod posibil, iar dacă cineva m-ar întreba ce cred despre ea, ei bine, cu siguranță, bizară ar fi unul dintre cuvintele pe care le-aș folosi pentru a o descrie, și totuși, bunul meu prieten, ce avem în mână în acest moment? Sigur, mi-ați spus despre descoperirile pe care le-ați făcut, despre boala care pare că a fost transmisă în modul cel mai diabolic și rușinos cu putință unora dintre cetățenii noștri si că ucigașul trebuie că are cu sine vreun animal care ar fi la originea tuturor actelor violente, însă, dacă nu aflăm unde este, va fi foarte dificil să ne imaginăm chiar și numai faptul că am putea să-l arestăm, nu vi se pare?

Canaletto încuviință. Nu-i plăcea să recunoască, dar raționamentul lui Alvise Sebastiano Mocenigo nu avea nici o fisură.

— Fără a mai pune la socoteală, spuse McSwiney, că poate câteva dintre sugestiile

primite de la baroneasă cu ocazia întâlnirii noastre nu au fost atât de inutile. Mă gândesc de exemplu la chestiunea Schiavonilor.

— Aveți dreptate, firește, spuse Canaletto, și, cu toate acestea, nu am încredere în ea. Are ceva ce mă face să am suspiciuni, orice ar zice.

— Vă înțeleg și vom ține cont de acest lucru, îl asigură dogele când un valet anunță că oaspetele lor sosise. Lăsați-o să intre, o așteptam.

Trecură câteva clipe și baroneasa își făcu intrarea. Era urmată de doi lachei, cărora le ordonă să o lase singură, ieșindu-și din fire pentru că îndrăzniseră s-o însoțească până la intrarea în salon. Cei doi trebuiră să se retragă, conștienți de faptul că tocmai făcuseră o greșeală imensă.

Lui Canaletto i se păru că era vorba despre o șaradă ce avea ca unic scop să-i umilească pe cei doi nenorociți și să-și arate puterea în fața dogelui și a oaspeților săi. I se păru o atitudine arogantă și neadecvată, dar pe Serenitatea Sa nu păru că îl deranjează, pentru că el se arătă imediat afabil cu baroneasa, foarte probabil prins în mrejele farmecului ei de netăgăduit. Și Joseph Smith păru a fi sensibil la frumusețea feminină, în vreme ce Owen McSwiney, la fel ca data trecută, nu reușea să-și ia ochii de la ea.

Orsolya Esterházy purta o magnifică rochie de culoarea pervincii, între albastru și violet, cu un corset de aceeași nuanță, care se închidea cu șireturi încrucișate, într-atât de strâns, încât îi ridica decolteul și-i scotea în evidență sânii fermi și perfecți. Partea superioară a juponului îi sublinia șoldurile late, strângându-i însă talia ca de viespe. Mânecile trei sferturi aveau la capete volane de argint și, în pofida căldurii estivale, baroneasa purta mănuși elegante de catifea neagră și violet.

În timp ce dogele o mânca din ochi, baroneasa îi aruncă una dintre privirile ei răpitoare, pentru ca apoi să-i zâmbească cu frumoasa ei gură ce avea buze de culoarea coralului. Pielea albă a chipului

se împurpura de o roșeață neașteptată, ca de flacără, iar degetele înmănușate răsuciră o șuviță de păr care-i cădea elegant pe obraz, cu un gest pe care trebuie că-l exersase îndelung în oglindă și care o făcea de-a dreptul irezistibilă.

Canaletto înțelese că, orice suspiciune ar fi avut Alvise Sebastiano Mocenigo în privința ei, aceasta dispăruse în clipa în care baroneasa își făcuse intrarea, așadar Serenitatea Sa ar fi crezut orice afirmație a acelei femei. În plus, era adevărat și ceea ce spusese McSwiney, și anume că Orsolya Esterházy, cu tot orgoliul și trufia ei, nu le dăduse sfaturi atât de greșite. Își impuse deci să nu o judece a priori doar pentru că se dovedise a fi o abilă manipulatoare și, din anumite puncte de vedere, o femeie îndărătnică.

— În sfârșit, Serenitatea Voastră, spuse ea cu vocea bine modulată, credeam că nu mai ajung. E o căldură insuportabilă! Spunând acestea, deschise un evantai minunat decorat și, cu o anume cochetărie, începu să-l agite calm, înclinându-și ușor bustul în față si oferindu-i astfel lui Alvise Sebastiano Mocenigo o vedere completă asupra decolteului. Dogele aprecie gestul și o rugă să ia loc, arătându-i o canapea din satin de culoare verde smarald, cusută cu fir de aur.

— Vă mulțumesc pentru vizită, care anunță noutăți deosebit de prețioase, spuse el, revenindu-și și încercând să îndrepte conversația în direcția în care ar fi trebuit să meargă. Permiteți-mi să vi-i prezint pe Căpitan Grando, Francesco Longo și pe domnul Joseph Smith, om de afaceri și colecționar de artă.

— Pe Giovanni Antonio Canal și pe Owen McSwiney îi cunosc deja, au fost oaspeții mei la Polesine, spuse ea, dar, din amabilă, vocea ei deveni brusc de gheață.

— Foarte bine. Așadar, dacă prezentările au fost făcute, v-aș ruga să trecem direct la subiect.

— Întocmai asta era și intenția mea, răspunse ea.

Orsolya Esterházy îi privi pe cei prezenți, ca pentru a-i provoca să încerce măcar s-o întrerupă. Apoi reîncepu:

— Așa cum unii dintre domniile-voastre știu deja, această chestiune întunecată a început acum patru ani, atunci când, din motive pe care nu le voi discuta acum, m-am adresat Serenității Voastre cu privire la o chestiune în care era implicat soțul meu. Mulțumită cercetărilor domnului Giovanni Antonio Canal, aici de față, s-a dovedit că acesta era implicat într-o meschină poveste sexuală și, apoi, într-o și mai rușinoasă conspirație, pentru care a fost executat. N-am vărsat nici măcar o lacrimă pentru el, din moment ce mi-a pătat onoarea într-un fel atât de revoltător, încât nu merita altceva decât moartea.

Auzind cu câtă răceală de gheață rostise baroneasa acele cuvinte, pe Antonio îl trecură fiorii.

— Totuși, acea investigație a condus la identificarea lui Olaf Teufel ca responsabil al acelei tragedii, cavalerul servant al unei curtezane atât de dominate de el, încât ajunsese o cârpă în mâinile lui. În orice caz, în timp ce Teufel încerca să scape de ștreang, eu memoram bine trăsăturile lui și, ca o bună unguroaică ce sunt, încercam să nu-l pierd din ochi. Știu că nimeni nu este mai eficient si mai abil decât spionii Serenissimei și totuși, atunci când omul nostru s-a întors, recent, mi-am permis să-l pun pe un servitor de-al meu să-l găsească. Consideram că am un avantaj față de domniile-voastre dintr-un motiv foarte simplu: sunt convinsă, poate greșesc, că Teufel provine din Dalmația, sau oricum că aparține acelor populații pe care venețienii le numesc generic Schiavoni.

— Ne-ați vorbit despre asta când am fost la vila domniei-voastre, spuse Antonio, nerăbdător să afle unde urma să ajungă cu acel lung discurs.

— Întocmai. Cu acea ocazie, dacă nu mă înșală memoria, domnule Canal, v-am spus și că ne vom revedea.

— Așa este, admise el.

— Oricum, convinsă fiind că Teufel este un Schiavone, i-am spus spionului meu să se amestece în comunitatea dalmată și să deschidă bine ochii. A fost vorba despre un concurs de împrejurări, știu, dar combinat și cu sângele unguresc, și cu un moment de clarviziune – iar în acea clipă baroneasa își îngădui un zâmbet dezarmant –, din moment ce bănuiala mea s-a dovedit a fi corectă. De fapt, Teufel s-a adresat chiar acelei comunități pentru a-și pune planul în aplicare. Știu sigur că fata pe care a răpit-o i-a fost vândută lui Roko, proprietarul croat al bordelului cu același nume de pe lângă Riva degli Schiavoni.

— Treceți la subiect, baroneasă, zise Căpitan Grando care, alături de Canaletto, părea și el imun la farmecul Orsolyei Esterhâzy.

Baroneasa încuviință.

— Ei bine, omul meu nu l-a mai pierdut din vedere pe Olaf Teufel și a descoperit că acesta are un bârlog pe lângă Fusina, mai precis pe acea limbă de nisip din fața lagunei care poartă numele de Insula Maltesi.

— Aha! îi scăpă dogelui, trădându-și satisfacția. În sfârșit, iată unde se ascunde acel vierme!

— Din ce am înțeles, are un fel de cocioabă în apropierea țărmului. N-aș ști să spun ce face acolo, dar cu siguranță se ascunde de mult în acel loc, mișcându-se nestingherit spre Veneția, amestecându-se cu toți cei care se îmbarcă zilnic la Fusina.

— Ei bine, reîncepu dogele, permiteți-mi să vă spun că a meritat din plin să vă așteptăm, baroneasă. Mai mult: vom descoperi curând ce se ascunde în acel loc uitat de Dumnezeu. Căpitane, adăugă apoi, adresându-se lui Francesco Longo, pregătiți o ambarcațiune, ia cu dumneata gărzi și

pe domnii aici prezenți și mergeți să-l prindeți pe acel ucigaș blestemat!

Canaletto, McSwiney și Joseph Smith se priviră unul pe celălalt: mărturia baronesei fusese un noroc chior. În același timp, simțeau ceva ciudat, chiar dacă n-ar fi știut să spună ce anume. Poate, se gândi Antonio, prejudecățile lui erau nedrepte. Până la urmă, baroneasa se dovedise mereu prietena dogelui și, la urma urmelor, chiar a Veneției, dat fiind că, deși era adevărat că adesea acționa pentru propriile scopuri, era de netăgăduit că acestea coincideau cu cele ale Serenissimei.

Așadar, fără a mai întârzia, cei trei prieteni îl urmară pe Căpitan Grando, lăsându-i în urmă pe doge și pe baroneasă.

48

Frică

Acel bărbat îi inspira multă încredere. Avea ceva deosebit în privire: o lumină melancolică, o amărăciune adunată în ani de jigniri și de neîncredere. Și totuși, acea durere pe care ea i-o citea în filigranul lichid al ochilor nu-l făcuse docil, ci tenace, hotărât, gata să lupte fără să se dea bătut cu ușurință în fața destinului. La asta se gândea Charlotte revăzându-l pe Isaac Liebermann. Înțelese într-o clipă de ce Antonio îi devenise prieten și de ce, dacă exista cineva care s-o poată salva pe Colombina, acela nu putea fi decât el.

Când intră în camera în care fata încerca să se odihnească, Charlotte îl urmă, rămânând în prag și observând ce se întâmplă din spatele ușii întredeschise. Nu voia să-l deranjeze în nici un fel. Văzu cum i se legănau zulufii șateni când se aplecă ca să atingă cu palma fruntea fetei.

Colombina avusese un somn agitat. Charlotte o văzuse înțepenind din cauza unor spasme neașteptate, asemănătoare convulsiilor, pe care nu reușea să le controleze în nici un fel. Simțise că-i arde fruntea. Apoi, fata se trezise din acel soi de delir și o fixase cu o cruzime de neexplicat. Nu reușea să articuleze bine cuvintele și îi curgeau balele de parcă ar fi fost un câine.

Charlotte nu se pierdu cu firea. I-a vorbit cum ar fi făcut-o unei fetițe. Nu obținuse mare lucru, dar apoi Colombina păru că se liniștește, epuizată.

Se întinse pe perne și închise iar ochii.

Acum Isaac Liebermann era acolo. O mângâia pe cap.

— Ce simți? întrebă medicul. Durere? La picioare, la brațe?

Ea încuviință cu lacrimi în ochi.

— Simți un fel de dorință nestăvilită să… și pentru o clipă cuvintele îi muriră pe buze.

Ea gângăvi, ca pentru a-l îndemna să meargă mai departe.

— … faci rău, să-ți descarci furia. Ai o senzație de neîmplinire, de dorință și totodată de blestem?

Colombina sughiță, suspinând printre plânsete. Apoi făcu semn din cap că da.

În spatele ușii, Charlotte simți că i se rupe sufletul. Ar fi vrut să intre și să urle că o iubește, că ar fi vrut ca totul să fie iar ca înainte, că vina îi sfâșia pieptul, reamintindu-i că responsabilitatea pentru tot ce se întâmplase era doar a ei. Însă tăcu, agățându-se de tocul ușii pentru a nu se prăbuși, împovărată de mustrările de conștiință.

— Iartă-mă că ți-am spus aceste vorbe. O fac ca să înțeleg. Nu e nimic în neregulă cu tine, nu e defel vina ta, îi spuse el cu dulceață. Boala e cea care îți stârnește pornirile. De parcă acum în tine ar trăi un animal, înțelegi? O fiară în stare să

percеapă totul amplificat: sunetele, zgomotele ajung la tine mai clare… aproape asurzitoare.

Ochii mari ai fetei, plini de lacrimi, păreau a se usca auzind cuvintele lui Isaac.

— Întocmai. Și în aceeași măsură nu reușești să te privești în oglindă și urăști apa pe care ai vrea s-o bei, dar ți se pare murdară și supărătoare, iritându-te ca și cum ar fi ceva scârbos și făcându-te să ai frisoane.

— Mmm, gemu Colombina.

— Ai febră, spuse Isaac. Acum îți voi da ceva care te va calma puțin, adăugă. O mixtură pe care o pregătesc eu și care trebuie dizolvată în gură. Tu vei fi cuminte, cum ai fost mereu, și o să poți să suporți până la sfârșit.

Isaac luă o mică perlă neagră pe care o ținea într-o cutiuță de argint. I-o întinse fetei.

— Ia-o, zise.

Colombina îl ascultă. Apoi, Isaac o ajută să se culce la loc. Rămase lângă pat până când se convinse că fata dormea profund.

Atunci părăsi odaia.

Imediat cum ieși din cameră, în ochii Charlottei se citeau întrebările.

— Din păcate, nu putem face prea multe pentru ea, spuse el cu o privire gravă. Nu știu mare lucru despre această boală groaznică. Sunt foarte puține studii care tratează subiectul, mă bazez pe manuscrise antice pe care le-am găsit în biblioteca Universității din Padova și în tipografiile venețiene, de unde mi-am făcut rost de câteva texte. Sigur, au vorbit despre asta Plinius cel Bătrân, Galeno, Aulo Cornelio Celso și toți sunt de acord că ea otrăvește sângele și că substanța toxică trebuie scoasă din sângele celui care a fost infectat. În vremuri mai recente, Girolamo Fracastoro a dezvoltat o teorie mult mai elaborată, care se află la baza convingerilor mele. Sunt sigur că a contractat boala pentru că am simțit și am văzut că are la ceafă două cicatrici adânci de formă

circulară, foarte asemănătoare cu cele pe care, din păcate, le cunoaștem prea bine.

— Ce putem face? zise Charlotte sfârșită.

— Puțin, din nefericire. Din ce am înțeles, nu există un tratament propriu-zis. Putem doar să sperăm. Și să-i ușurăm durerile. Mărturisesc că nu se supraviețuiește aproape niciodată. Îți spun asta nu din cruzime, ci ca să știi că ne trebuie mult noroc. Poate chiar prea mult.

— Înțeleg, spuse Charlotte.

Acea dezvăluire o îngenunche. Nu putea face nimic. Se simțea uscată și pustie.

Ceea ce se întâmplase o lăsase fără speranță, anulându-i aspirațiile și dorințele. Își petrecea zilele așteptând să se simtă mai bine Colombina, sperând că va putea face ceva pentru ea. Iar acum, un medic îi spunea că acel plan era complet lipsit de sens, fiindcă nici măcar el, care, asemenea ei, abia învăța să cunoască acel rău, nu putea face nimic.

— Dați-i câte o pastilă dimineața și seara, îi spuse Isaac, întinzându-i cutiuța de argint și trezind-o din amorțeala în care căzuse. Îi vor face bine. Conțin opiu și mătrăgună. O s-o ajute să se odihnească. Iar asta cu siguranță o va ajuta să suporte mai bine durerea.

— Vă mulțumesc, zise Charlotte.

— Mă voi întoarce de îndată ce voi putea. Între timp, să se facă așa cum am spus.

— Negreșit.

49

Insula Maltesi

Odată ajunși la Fusina, pe Canaletto, Owen McSwiney, Joseph Smith și Căpitan Grando îi aștepta un trimis oficial al Schiavonilor, alături de alți câțiva oameni și de cai odihniți.

— Căpitane, spuse Capo dei Signori di Notte al Criminal, ați găsit ascunzătoarea?

Bărbatul răspunse că da.

— În cât timp ajungem?

Căpitanul privi soarele. Era încă sus pe cer, dar urma să coboare în curând.

— Dacă plecăm acum, ajungem la apus.

— Ne vom grăbi, deci. Mai bine.

Francesco Longo sări în șa, urmat apoi de Antonio și de prietenii săi.

O clipă mai târziu, caii o luară la galop. Canaletto nu era chiar un călăreț desăvârșit, nici Owen și nici Joseph, dar toți trei își dădură toată silința, reușind să țină pasul cu Căpitan Grando și cu Schiavonii. Se îndreptară mai întâi spre Villa Foscari a Malcontenta, amplasată chiar la gura de vărsare a râului Brenta, de-a lungul canalului. În jurul lor era o rețea de maluri, diguri, șanțuri, mâl și pietriș. Apa desena pe pământ arabescuri formate din dungi lichide de un albastru-verde care îți tăiau respirația. Tufele de salicornie și de lavandă și câmpurile de rogoz acopereau pământul, care se ivea din când în când, ca într-un joc, într-o imagine șerpuită.

Cu toate acestea, Antonio nu reușea să se bucure de acel peisaj sugestiv, din moment ce calul lui gonea în soarele verii de parcă ar fi vrut să-l ducă în Infern; poate că într-acolo se și îndreptau, se gândi.

În sfârșit, zăriră frumoasa vilă. Abia avură timp să-i întrevadă liniile, fațada și coloanele, înainte de a o coti pe lângă canal, de-a lungul lagunei, pe partea opusă celei din care veniseră, îndreptându-se cu toată viteza spre Insula Maltesi.

Pe măsură ce se apropiau, vegetația se schimba, iar pe acea pantă a canalului care se termina în apa lagunei începuseră să apară mici pâlcuri de plopi negri și de sălcii, care deveneau din ce în ce mai dese cu cât se apropiau de coastă. Știau că trebuiau

să ajungă până acolo unde malul întâlnea laguna și astfel făcură, încetinind acea cursă nebună.

Merseră deci înainte cu atenție, lăsând caii la pas, până când printre crengi zăriră o colibă.

Francesco Longo le ordonă să coboare din șa și să lege caii. De acolo aveau să continue pe jos.

Toți îi dădură ascultare. Sub comanda lui Căpitan Grando, își luară cu ei muschetele și pistoalele, pentru orice eventualitate, dat fiind că nu știau la ce să se aștepte și trebuiau să fie pregătiți pentru orice.

Și Canaletto primi o armă cu țeava lungă și o sabie, la fel ca tovarășii lui. Însă Antonio era un om al pensulelor, nu al armelor și, deși i se întâmplase deja să tragă, nu avea de gând să încerce iar, decât dacă urma să fie absolut necesar.

Avansară printre copaci în timp ce soarele se pregătea să apună. Cu puțin noroc, fiind vară, ar fi putut prinde lumină încă o bucată bună de timp, dar, dacă situația avea să se prelungească, riscau să fie învăluiți de întunericul nopții.

Din acest motiv, Francesco Longo îi îndemnă să avanseze mai iute, astfel că în scurtă vreme ajunseră la cocioabă.

Părea goală.

Se poziționară în formă de semicerc, pentru a acoperi o suprafață mai mare, iar doi dintre ei văzură că în spatele colibei era un soi de grajd. Avansând în tăcere, cu muschetele pregătite, îi ajunseră din urmă și ceilalți.

Un miros pestilențial de putreziciune și de leșuri, de sânge uscat și de excremente îi lovi dintr-odată. Chipurile exprimară ceea ce gurilor nu le era permis.

Căpitanul Schiavonilor puse doi oameni de gardă la ușa care dădea din cocioabă în curte. De acolo ar fi putut apărea eventuale probleme. Owen McSwiney se oferi să rămână cu ei, iar propunerea lui fu salutată cu bucurie. Ceilalți soldați se reuniră și, la ordinele lui Căpitan Grando, porniră în

spatele lui în formație până la grajd sau fânar, orice ar fi fost acela. Cu ei erau și Antonio, și Joseph Smith. Mârâituri stranii începură să se audă din spatele porții de fier a construcției. Erau sunete înspăimântătoare pe care nu le mai auziseră niciodată.

Poate că în sfârșit se aflau pe punctul de a desluși acel mister blestemat, se gândi Canaletto, care era nerăbdător și spera ca acea expediție să se încheie cât mai curând. Strânse pistolul în mână de parcă totul ar fi depins de el, încercând să-și țină respirația cât mai mult, fiindcă miasmele care otrăveau aerul erau din ce în ce mai puternice.

Poarta grajdului era întredeschisă.

Cu un șut, Căpitan Grando o deschise larg.

O clipă mai târziu, intră însoțit de Schiavoni, Antonio și Joseph Smith.

Cu mirosul care provoca greață se mai amesteca însă unul pe care nu știau să-l identifice. Înăuntru, întunericul era risipit de lumina unor torțe aflate pe perete și de lumina apusului care intra, din spatele lor, prin poarta deschisă. Mârâitul difuz pe care-l auziseră din curte deveni mai puternic. Era un turn Babei al unor chiorăituri de fiare, de sunete surde și seci, aspre ca niște tânguiri ale unor creaturi damnate. Auziră o bufnitură în spatele lor. Doi Schiavoni se întoarseră și văzură că ceva se rostogolește spre ei. Nu înțeleseră ce era. Unul dintre ei se aplecă și apucă ceva straniu înfășurat într-o pânză de sac.

— Ce naiba e? întrebă Căpitan Grando. Drept răspuns, în penumbră se aprinseră o serie de puncte luminoase, în vreme ce din sac ieșea un cap retezat: cu ochii mari larg deschiși, cu părul, care cândva trebuie că fusese creț, redus la o claie fără formă, cu buzele umflate și cu limba în afară într-o strâmbătură obscenă.

— Moro, șopti Antonio cu respirația tăiată și scrâșnind din dinți, reușind cu greu să-și înăbușe

un urlet, care fu oricum acoperit de lătratul monstruos a ceva ce venea spre ei.

O haită de creaturi urlătoare ieșiseră cine știe de unde.

— Trageți! urlă Căpitan Grando.

Canaletto aproape că nu avu timp să se gândească. Apăsă pe trăgaci, și glonțul țâșni din țeavă. O clipă mai târziu, văzu cum o vulpe care mârâia fu împușcată tocmai când era pe cale să sară pe el ca să-l muște. Căzu la picioarele lui cu un ultim horcăit de agonie.

Antonio aruncă pistolul descărcat și mulțumi Cerului pentru că păstrase și sabia, pe care o scoase din teacă. În jurul lui, muschetele pâlpâiau în timp ce plumbul se înfigea în corpurile unor animale pe care Canaletto credea că nu le mai văzuse niciodată. Unul dintre Schiavoni fu mușcat de picior. Încercă să se elibereze lovind fiara cu muscheta, dar ea apucă să se cațere pe piciorul lui, de parcă ar fi fost vorba despre trunchiul unui copac, și își înfipse doi colți lungi și subțiri în șoldul soldatului, făcându-l să urle de durere.

Canaletto văzu cum cămașa acestuia este inundată de roșu, în timp ce acel scons, sau bursuc, sau ce era nu-i dădea drumul: dinții îi împlântați în carne ca niște pumnale, până când bărbatul avu o tresărire, și apoi căzu din picioare.

În scurtă vreme, grajdul deveni un cerc al Infernului. Un alt Schiavone sfârși devorat de trei sau patru dintre acele fiare blănoase, în timp ce tovarășii lui le doborau, una câte una, cu lovituri de muschetă, însă prea târziu pentru a-și putea salva camaradul.

Un alt animal încercă să sară pe Canaletto. Reacționă aproape instinctiv și, înainte ca fiara să-l muște, îi înfipse lama în jugulară, făcând-o să se prăbușească. Văzu cum Joseph Smith măcelărea altă fiară cu sabia schiavonă pe care o avea în mână. Și Căpitan Grando spinteca o alta.

Deodată, două făclii fură izbite de pereții grajdului.

Poarta se închise în spatele lor.

Antonio fugi spre ieșire, dând o lovitură cu umărul, pentru că pricepuse prea târziu ce se întâmpla.

Poarta rezistă loviturilor.

Cineva o blocase din exterior.

Între timp, flăcările începură să se ridice spre tavan.

Ulei! Mirosul pe care nu reușise să-l identifice era de ulei, cu care erau îmbibați pereții grajdului. Flăcările se întinseră iute, și construcția deveni un rug. Canaletto avea în urechi urletele, mârâielile și lătrăturile acelor fiare care erau pe moarte și care păreau posedate de un demon.

Acel loc urma să fie mormântul lor, se gândi.

— În sus! țipă Căpitan Grando. Și le arătă o scară.

50
Fără preget

În lumina apusului, Owen McSwiney văzuse pe cineva țâșnind în fața fânarului. O umbră. Iar acum se apropia de ei. Cei doi Schiavoni se întoarseră. Aproape instinctiv, scoase pistolul.

— Atenție! urlă.

Îl văzu pe bărbat îndreptând pistolul spre el. Două flăcări. Două explozii.

Soldații fură împușcați. Unul dusese mâinile la piept. Din rană îi curgea mult sânge. Celălalt căzu întâi în genunchi, și apoi cu fața în jos.

Owen nu pierdu vremea. Ochi și trase.

Glonțul îl nimeri pe Teufel în șold.

Îl auzi urlând de durere și-l văzu ducându-și mâna la brâu.

În timp ce tunica i se înroșea, Teufel încerca cu disperare să tamponeze gaura pe care glonțul de

plumb i-o deschisese în carne. Apoi fugi spre casă.

Owen sări să-l oprească. Trebuia să-i taie drumul. Nu părea imposibil din moment ce adversarul se clătina foarte tare din cauza glonțului care-i mușcase șoldul. În ciuda faptului că la început se repezise înainte, într-un soi de efort disperat de a străbate distanța care-l despărțea de colibă, încetinise aproape imediat, și acum șchiopăta.

McSwiney îl ajunse din urmă la jumătatea drumului și-l atacă cu toată forța pe care o avea, lovindu-l cu umărul. Căzură la pământ, și irlandezul fu primul care se ridică. Celălalt rămase acolo unde era.

Owen McSwiney îl privi pe Teufel în ochi. Un văl de disperare încețoșa ochii diavolului care aproape că-i învinsese. Suspină. Consideră că nu mai era în stare să facă rău, așa că îi căută prin buzunare cheile, necesare pentru a descuia poarta grajdului. Le găsi, în timp ce Teufel părea că zace pe jos fără viață. Se întoarse și își dădu în sfârșit seama că grajdul în care fuseseră închiși prietenii lui luase foc.

Antonio se puse în mișcare. Sări peste o stivă de lemne, evită tocmai la timp o bârnă care cădea, se lăsă în jos și trecu printre două cuști goale. Trebuia să ajungă în mijlocul grajdului. Văzu că și Căpitan Grando se îndrepta în aceeași direcție, în timp ce Joseph Smith ajunsese deja acolo.

Prietenul lui potrivea scara, în așa fel încât să se sprijine pe acea parte a podului care dădea spre fereastra fânarului.

Apoi începu să urce.

— Iute, Joseph! urlă.

Smith nu așteptă să i se spună de două ori și, după ce urcă și ultimele trepte, făcu un salt și ajunse în pod. Antonio nu mai așteptă nici o clipă și începu și el să urce. De sus văzu doi Schiavoni care încercau să scape de ultimele fiare urlătoare, într-o luptă infernală de foc și de sânge.

Ajunse și el la capătul scării și sări în pod, unde îl aștepta Smith.

— Hai, îi spuse, urmează-mă!

Flăcările deveneau tot mai amenințătoare. Fumul umpluse locul, iar căldura aducea cu cea a unui cuptor. Lui Antonio îi lăcrimau ochii, tusea îi ardea gâtul uscat. Luă batista și și-o legă peste nas și gură.

Nu erau geamuri la fereastră și era suficient de mare, încât să poată trece un bărbat. Joseph fu primul care ieși prin deschizătură. Nu-i trebui mult ca să ajungă în partea cealaltă, direct pe acoperișul din țiglă. Fereastra ducea pe o terasă îngustă, puțin sub vârful acoperișului. De acolo începea partea înclinată, iar săritura ar fi fost de zece brațe cel puțin: cu siguranță, prea mult ca să nu se rănească sărind.

Între timp, Antonio, care printre fum și flăcările crescânde îl văzuse pe Căpitan Grando urcând scara, urmat de câțiva Schiavoni, ieși, ajungând pe terasă lângă Joseph Smith. Flăcările atingeau acum tavanul și amenințau să-l înghită curând.

Văzu că dintre țigle ieșea țeava hornului. Părea robustă și în stare să țină greutatea unui om, dacă s-ar fi găsit o coardă cu care să coboare.

— O frânghie! exclamă Antonio.

— N-avem, spuse Joseph.

— Vă e frig? întrebă pe un ton sarcastic.

— Ce întrebare e asta? În curând vom fi prăjiți, spuse Căpitan Grando, care îi ajungea din urmă pe terasă.

— Domnilor… zise Antonio, să ne scoatem cămășile. Să le înnodăm mânecile și să ne rugăm ca pânza să fie rezistentă. Spunând acestea, începu să se dezbrace, iar apoi fu imitat de ceilalți. Nu mai era loc pentru nimeni pe terasă, așadar căpitanul Schiavonilor și ceilalți care reușiseră să scape de flăcări până atunci fură nevoiți să aștepte.

Prin fumul de pe acoperiș, McSwiney zări niște umbre. Poate că prietenii lui găsiseră o modalitate

de a ieși din acel rug. Nu știa cum să-i ajute, dar apoi se gândi că o funie le-ar fi fost de folos. Se întoarse pentru a se îndrepta spre casă, însă în acel moment văzu ceva la care nu se aștepta.

Deși în agonie, apăsându-și rana de la șold, Olaf Teufel reușise să se târască până la unul dintre cadavrele Schiavonilor uciși. Era întins pe jos, dar încă în stare să ridice brațul. Probabil că găsise un pistol, iar acum îl îndrepta, încărcat, spre el.

Durã o clipă.

McSwiney văzu scânteia și, în același moment, sări într-o parte, aruncându-se la pământ.

Glonțul nu-l nimerise în inimă, spre care țintise Teufel, ci în braț. Owen scoase un urlet de durere.

Irlandezul se privi și-și văzu redingota găurită și fum care-i ieșea din braț. Se pipăi aproape instinctiv. Glonțul îi ieșise pe partea cealaltă. Durerea era atroce.

Teufel se prăbuși la loc. Era nemișcat.

McSwiney își scoase redingota care-l încurca, își smulse cravata albă și o înfășură în jurul brațului, strângând bucata de stofă cât putea de tare. Pânza albă se coloră îndată în stacojiu.

Lovi cu piciorul în ceva care clincăni. Cheile! Le luă și, fără a mai pierde timpul, se îndreptă spre ușa casei. Când ajunse lângă Olaf Teufel, îi trase un șut în piept, lăsându-l și mai amorțit decât era. Ticălos blestemat! Durerea de la braț era chinuitoare.

Odată ajuns în fața ușii de lemn, apăsă pe clanță. Nu era nimic de făcut. Era închisă. Încercă prima cheie din legătură, încercă s-o răsucească de câteva ori, dar nu se potrivea cu încuietoarea. Încercă o a doua și apoi o a treia. Era pe punctul de a-și pierde speranța, când a patra se dovedi a fi cea potrivită. Auzi un clanc. O întoarse de patru ori, și ușa se deschise.

Intră.

51
Strângerea pieselor

Antonio tuși.

Era aproape întuneric. Soarele coborâse. Curând, urma ca doar flăcările să lumineze cerul cu scânteile lor. Trebuia să se grăbească. Reușiseră să facă un soi de funie din cămăși, iar Căpitan Grando îi testa rezistența. De dincolo de fereastră, Schiavoni le cereau să se grăbească pe cât posibil, altminteri focul urma să-i devoreze.

— Antonio! țipă cineva.

Canaletto își îndreptă privirea în jos. Sub perdeaua de fum distinse un corp.

— Sunt Owen, spuse figura parțial ascunsă de norul de cenușă. Încerc să vă arunc o frânghie. Trebuie s-o prindeți!

O clipă mai târziu, din ceața arzândă ieși ceva în relief. Dură doar un moment. Canaletto văzu cum, pe neașteptate, apare ca o săgeată capătul frânghiei. Ajunse până la țigle. Joseph Smith avu prezența de spirit de a o prinde exact în clipa în care se izbi de acoperiș, dar, când s-o apuce, alunecă și căzu pe partea înclinată a acoperișului: într-o mână ținea capătul frânghiei, cu cealaltă se prinsese de o margine de acoperiș. Canaletto se repezi să-și ajute prietenul. Îl apucă de braț și-l trase spre sine. Imediat după aceea veni și Căpitan Grando lângă el.

— Ați prins-o? întrebă McSwiney cu vocea înăbușită.

— Da, răspunse Antonio, care, în ciuda căldurii sufocante, asuda rece.

Între timp, Joseph Smith se ridicase din nou în picioare pe mica terasă. Francesco Longo legă coarda de horn. Îi testă rezistenta.

— Va ține, spuse. Curaj, adăugă, întinzându-i funia lui Antonio.

Canaletto o apucă și începu să coboare de pe acoperiș. De-a lungul părții înclinate fu destul de

ușor. Problema apăru când începură să-i atârne picioarele în gol.

Cânepa îi zgâria palmele în timp ce încerca să-și concentreze toată forța brațelor pentru a nu cădea și, în același timp, să pună câte o mână sub cealaltă pentru a coborî.

— Iute! îi urlă cineva de sus.

Încercă să se grăbească. În cele din urmă, odată ajuns la celălalt capăt al corzii, înțelese că era un singur lucru de făcut. Ezită doar o clipă. Apoi își dădu drumul.

Ajunse jos mai repede decât ar fi crezut. Nu avusese timp să-și calculeze căderea, se prăbuși grămadă la pământ și, cum se ridică, simți o durere de nesuportat la călcâi. Dar, deși vedea stele verzi, își dădu seama că reușea să stea în picioare și chiar să umble.

Atunci îl zări pe Owen, care venea spre el. Ținea în mână o lampă cu ulei. În timp ce prietenul său se apropia, el ridică privirea. Văzu doar un imens nor de fum care învăluia grajdul de piatră. În vreme ce irlandezul îl ajuta, șchiopătând, să se îndepărteze, îl văzu pe Joseph Smith sărind și el. O făcu într-un fel mult mai agil decât el, reușind să atenueze bine căzătura, rostogolindu-se în iarbă, iar apoi ridicându-se ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Se bucură.

Apoi observă că Owen era într-o stare mai proastă decât el.

— Ești rănit! spuse, rușinându-se că se lăsase ajutat de prietenul său aflat în starea aceea. Teufel! exclamă apoi, fără a mai fi nevoie să i-o spună McSwiney.

— Chiar el, confirmă prietenul.

— Acum unde e?

— Nu-l vezi acolo? și ridică lampa, proiectând o rază de lumină iridescentă care lumină terenul din fața lui. Canaletto văzu un corp care zăcea întins pe pământ în fața porții colibei.

Era adevărat. Acel demon era întins cu fața în jos pe iarba din curte, acoperit cu haina în zona șoldului. Dar bucata de stofă era îmbibată cu sânge.

Ultimele dâre corai ale amurgului dispărură și se făcu întuneric.

— Antonio! strigă McSwiney. În colibă găsești alte lămpi aprinse. Adu afară măcar vreo două. Mă duc să văd cum se simte Joseph.

Canaletto îi dădu ascultare. Găsind ușa descuiată, o împinse.

Intră într-un soi de magazie. Văzu mese pline de unelte și de arme albe, ale căror lame reflectau lumina celor patru lămpi, întocmai cum îi spusese bunul său prieten irlandez.

Luă trei si ieși.

Merse înspre curtea întunecată, luminată doar de flăcări. Apropiindu-se, văzu că între timp coborâseră și Căpitan Grando și Schiavoni pe frânghie, iar acum se strânseseră împreună, departe de foc. Din fericire, construcția de piatră reușea să țină flăcările înăuntru, de parcă ar fi fost un imens cuptor.

Ajunse unde erau ei și-l auzi pe Căpitan Grando tunându-și ordinele.

— Acum vom recupera caii și-l vom sălta pe acest ticălos.

Vreau să-l arunc în temniță doar până ridicăm eșafodajul.

Iar apoi îl vom spânzura, însă nu înainte de a-i fi tăiat mâinile. La Fusina le vom spune unde sunteți și vă vor trimite întăriri ca să stingeți focul înainte de a se răspândi, îi spuse căpitanului Schiavonilor, care încuviință din cap.

Într-un colț, dintr-un sac de iută în care se zvârcolea ceva, se auzeau niște urlete înăbușite.

— Ce naiba e? întrebă irlandezul.

— Dragul meu McSwiney, răspunse Francesco Longo, în acel grajd era infernul. Cel puțin cinci sau șase cuști deschise din care ieșeau vulpi,

nevăstuici și animale mai mari ca acela care e în sac. Pare un bursuc, dar crede-mă că este lucrul cel mai sălbatic pe care l-am văzut în viața mea. Doar pentru că acum e rănit nu a sfâșiat încă sacul, care mai e și întărit și căptușit pe interior.

— Ce caută aici?

— Cred că este unul dintre cei răspunzători pentru morțile de zilele astea. El, sau ceva ca el, trebuie că și-a înfipt colții în gâtul nefericiților uciși pe Ponte delle Guglie.

Canaletto amuți.

— Îl vom lua cu noi, spuse Francesco Longo. Vreau să ne spună și Isaac Liebermann ce crede despre asta.

La lumina lămpilor, Căpitan Grando își privi oamenii. Apoi își întoarse privirea spre Antonio Canal, Owen McSwiney și Joseph Smith.

— Am făcut o treabă bună, spuse, dar aceste răni trebuie îngrijite. Curaj, domnilor, ne întoarcem la Veneția!

52

Biciul

— Vorbește, ticălos blestemat! urlă Căpitan Grando, lovindu-l pe Olaf Teufel în plină față.

Dar omul care ținuse Veneția în șah, scufundând-o în teroare, nu scoase o vorbă. Răspunse cu un rânjet tăcut, în ciuda ochiului care, din cauza pumnului primit, semăna cu o prună coaptă.

— Vei mărturisi, ți-o jur! îi promise Capo dei Signori di Notte al Criminal.

Legat de brațe cu un lanț prins cu două inele de fier care atârnau din tavan, Teufel nu mai avea cămașă. Se afla în mijlocul Sălii de Tortură. Inquisitori di Stato fuseseră bucuroși să îngăduie interogatoriul, din moment ce acel spațiu era tot ce avea Veneția mai înspăimântător de oferit. De când

începuse, Teufel mărturisise că el era autorul uciderii lui Marco Grisoni și a lui Marco Michiel, că el provocase incendiul la atelierul Charlottei von der Schulenburg și că o vânduse pe Colombina lui Roko, proprietarul bordelului cu același nume. Recunoscuse în cele din urmă și că folosise animalele pe care le ținea în grajdul de pe Insula Maltesi pentru a răspândi boala pe care Isaac Liebermann o identificase ca fiind rabie.

După acele mărturisiri însă nu mai răspunsese, uimindu-i pe toți. Pentru că Teufel recunoscuse fără șovăială că el era autorul oribilelor fărădelegi care îi erau atribuite, știind bine ce-l aștepta, dar refuzase cu încăpățânare să explice motivele acțiunilor sale sau obiectivele sale reale.

Era deci nebunie curată?

Cei care erau de față nu voiau să creadă acest lucru si, chiar dacă ar fi vrut să se dea bătuți în fața evidenței, nu-și putea ascunde teroarea. Fiindcă un om care comite cele mai sângeroase și respingătoare crime fără a oferi o explicație pentru propriile acțiuni este un om care nu doar lovește comunitatea cu o violență nemaiauzită, ci reprezintă o amenințare perpetuă, chiar și după moartea sa. Ca și cum acel fel inexplicabil și oribil al lui de a acționa ar putea fi admis ca fiind uman, deschizând astfel calea a ceva ce reprezintă, în esența lui, răul absolut.

Și dacă acel rău ar fi putut fi răspândit? Sau dacă ar fi corupt în egală măsură pe altcineva?

— Bici! ordonă Francesco Longo.

Temnicerul i-l întinse, sub privirile șocate ale celor prezenți.

Dogele nu se opuse acelor metode. Canaletto și McSwiney rămaseră să privească, încercând să nu clipească.

Biciul plesni în aer. Pocni cu un sunet sec pe spinarea goală a lui Teufel, desenându-i o dungă roșie de sânge în carne.

— De ce ai înfăptuit acte abominabile? întrebă Căpitan Grando, dându-i acelui demon a nu știu câta ocazie de a furniza măcar un singur motiv pentru faptele comise.

Dar încă o dată primi drept răspuns doar tăcerea.

Biciul plesni iar în aer și însângera spatele bărbatului care își spunea Olaf Teufel. Francesco Longo nu așteptă nici măcar o clipă și îi mai dădu încă o lovitură, chiar mai puternică decât cea de dinainte, cu toată forța de care era în stare. Dunga stacojie devenise un șanț în carne vie. Căpitan Grando continuă fără milă. Din cauza efortului, asudase. Ceea ce făcea acum împotriva acelui om era un război personal.

— Te voi îngenunchea, ticălos blestemat! spuse el, ca o confirmare în plus a intențiilor sale.

Însă Canaletto avu impresia că, în acea confruntare atât de nebunească și de violentă, Teufel va fi cel care va câștiga, refuzând să scoată măcar un sunet.

Mai mult decât atât. Când primi încă o lovitură izbucni într-un râs sinistru, uimindu-i pe toți cei prezenți.

Dogele nu voia să creadă ceea ce vedea. Pietrificat, fu constrâns să se așeze; acea rezistentă umană îl buimăcea. Asemenea lui Căpitan Grando, care-și ștergea râurile de sudoare cu mâneca cămășii. În cele din urmă și-o scoase, rămânând cu pieptul gol, întocmai ca victima sa.

Biciul săgeta. Spinarea lui Olaf Teufel era o hartă de răni, brăzdată de tăieturi adânci, insuportabile privirii. Sângele îi curgea din abundență în râuri roșii.

Francesco Longo avea respirația tăiată și era clar că se afla în dificultate. Nimeni nu-și mai amintea câte lovituri de bici dăduse până în acel moment, dar erau multe, atât de multe, încât Canaletto crezu că nu va reuși să le suporte. Schimbând o privire cu Owen, înțelese că și prietenul său gândea la fel. Pe de altă parte, nu

avea autoritatea de a-i cere lui Căpitan Grando să înceteze.

Antonio avu impresia clară că acea înverşunare împotriva lui Teufel era rodul unei promisiuni pe care o făcuse Căpitan Grando, de parcă j ocul infernal fusese împins prea departe, devenind o chestiune de orgoliu, iar acum nu mai era posibil să fie întrerupt, cel puțin până când una din părți nu va ceda.

Din păcate, Olaf Teufel nu avea să se dea niciodată bătut. Acel om părea că e decis să se lase omorât doar ca să nu mărturisească nimic. La final, cedă Francesco Longo. Lăsă să-i cadă brațul pe lângă corp, dădu drumul biciului, care foşni într-o spirală însângerată pe podeaua Sălii de Tortură.

Rezistența îndârjită câştigase. Lui Căpitan Grando îi curgeau picături de sudoare. Lui Olaf Teufel i se prelingea sângele pe trup.

— Ajunge! spuse primul. Duceți-l la Prigioni Nove! Închideți-l la loc. Până la urmă, şi-a recunoscut vina. În următoarele zile, în funcție de dispozițiile dogelui, va fi executat.

Serenitatea Sa îl fixă pe Capo dei Signori di Notte al Criminal cu o privire înghețată. Încuviință din cap spre gărzi, pentru a da de înțeles că era de acord.

Canaletto şi McSwiney erau dezamăgiți.

La urma urmelor, chiar dacă îl prinseseră pe vinovat, fuseseră învinşi. Pentru că acel om avea să-şi ia cu el în mormânt secretele. Nu puteau afla nimic din ceea ce voiau să ştie. Teufel îi jucase pe degete timp de patru ani şi nu obținuseră nici o explicație.

În vreme ce condamnatul era dus pe brațe de gărzi, acest gând îi făcu pe toți să se cutremure.

53
Înțelegeri

— Te-am avertizat, prietene, că voi mai avea nevoie de tine, spuse baroneasa. Olaf Teufel a fost prins și aruncat în închisoare.

Bărbatul care își arătase deja în trecut sufletul sângeros încuviință.

— Bănuiam, zise.

— Ei bine, în acest moment se află într-una dintre celulele de la Prigioni Nove. Ascultă cu atenție ce am de spus acum: nu mă interesează în ce fel, dar am nevoie să-l scoți de acolo.

Morlacul tuși.

— Am impresia că îmi supraevaluați puterea, dar spuneți ce doriți și veți obține, răspunse.

— Nu obișnuiesc să mă înșel în ceea ce privește persoanele pe care le am în față. Mi-ai fost de folos în trecut și îți sunt recunoscătoare. Acum te așteaptă o sarcină care nu e ușoară, dar pe care, sunt sigură, vei ști să o duci la bun sfârșit în cel mai iscusit fel cu putință.

— Vă ascult.

— Ei bine, strânge-ți morlacii. N-ar trebui să-ți fie greu. Folosește-te de influența pe care o ai ca demnitar al Schiavonilor.

— Și pe urmă?

— Inventează ceva. Până la urmă, ai reușit să pui să fie urmărit acel pictor fără să-și dea seama, în pofida faptului că tocmai el a fost cel care te-a descoperit acum câțiva ani. Iar asta a fost o lovitură de maestru.

— M-am bazat pe oamenii mei.

— Foarte bine. Continuă s-o faci. În mod evident, sunt pricepuți. După ce îl scoateți pe Teufel, aduceți-l la vila mea de pe continent. Eu vă voi aștepta acolo. Acum pleacă, spuse Orsolya Esterhâzy, deja am pierdut mult timp, iar, dacă vreți să acționați eficient, trebuie s-o faceți mâine-noapte. Nici o clipă mai târziu.

Morlacul încuviință. Făcu o plecăciune și ieși pe ușă.

Imediat ce plecă, baroneasa se gândi la următoarele ei mișcări. Îi luase un timp care i se păru infinit pentru a ajunge acolo unde era, dar se putea declara mulțumită. Își construise o reputație în fața dogelui și se găsea în poziția ideală pentru a se ridica în sferele de putere prin viitorul candidat, dat fiind că nu avea nici un dubiu despre faptul că Alvise Sebastiano Mocenigo nu va trăi veșnic, dimpotrivă: din surse sigure știa că starea lui de sănătate se tot înrăutățea.

Trebuia să știe cum să lovească, întocmai ca un păianjen cu victima lui. Momentul va sosi, iar ea va fi pregătită.

Devenise de nebănuit, o fidelă informatoare a Serenității Sale, și de aceea nimeni n-ar fi nutrit suspiciuni în ceea ce privește loialitatea ei. Sigur, dacă blestematul de Canaletto și prietenii săi ar fi murit cu ocazia întâlnirii lor cu Teufel, totul ar fi fost mai simplu. Dar proiectul pe care-l avea în minte se va realiza în ciuda prezenței lor.

Eșecul lui Olaf era un incident, însă avea să fie folositor, într-un fel sau altul. În viață învățase că, în loc să aștepți să aibă loc un eveniment, mai bine îl provoci. Întocmai acestui lucru i se va dedicat de acum înainte. Până atunci se limitase să privească, fusese doar o spectatoare, acum însă va lua parte la joc. Își construise o strategie care o putea conduce doar către victoria finală.

Zâmbi, mulțumită de felul în care influențase discuția în prezența dogelui, a lui Căpitan Grando, a lui Canaletto și a prietenilor lui. Înțelesese căi putea păcăli, cu excepția acelui pictor nenorocit și a lui Capo dei Signori di Notte al Criminal. Dar cel din urmă urma să decadă din funcție în scurtă vreme din cauza faptului că însărcinarea era pe timp limitat, iar Antonio era într-atât de preocupat să-i ajute pe cei dragi lui, încât nu era suficient de lucid și de nemilos pentru a acționa cu adevărat împotriva ei.

Teufel va deveni alibiul ei, un gaj pentru viitorul ei și pentru ce își propunea să facă. La urma urmei, eșecul acestei noi încercări nebunești din partea lui fusese providențial pentru ea.

Sună dintr-un clopoțel de argint.

O clipă mai târziu apăru unul dintre lacheii ei.

— Ferenc, spuse baroneasa.

— Da, doamnă.

— Pregătește trăsura. Mă întorc la Polesine.

— Bine, răspunse laconic, dar prompt bărbatul. Apoi adăugă: Veți rămâne îndelung acolo?

— Deloc. Doar câteva zile. Am de rezolvat câteva afaceri, nimic mai mult. Spune servitoarelor să-mi pregătească garderoba. Doar câteva ținute. Nimic prea elaborat sau elegant, doar strictul necesar pentru patru zile.

— Voi face cum spuneți.

— Neapărat. Vreau să plec înainte de căderea întunericului.

— Așa va fi.

— Perfect, Ferenc, zise baroneasa.

Imediat ce ieși servitorul, Orsolya Esterházy își privi imaginea reflectată în oglindă. Îi plăcu ceea ce văzu.

54

Adio

Respirația îi era tot mai grea. Întinsă în pat, Colombina avea ochii întredeschiși, buzele crăpate, pielea uscată. Din când în când scotea niște sunete disparate, bucăți ale unui delir care o consuma zi după zi, fiindcă nu-i mai rămăsese nici măcar consolarea cuvântului. Teufel îi luase totul: sănătatea, demnitatea, vocea.

Cu toate că îi administrase tratamentul dat de Isaac Liebermann, Charlotte nu reușea să lupte împotriva bolii. S-ar fi sacrificat ea însăși doar ca s-o poată salva pe fată, dar nu știa cum s-o facă. Se

chinuia văzând că i se scurge viața din ea puțin câte puțin, ca și cum demonul ar fi golit-o lent.

Antonio își privea marea iubire. Nici el nu putea face nimic. Mai rău: știa cât de mult îl ajutase să se reîntoarcă la viață și să-și recapete respectul de sine faptul că, în urmă cu patru ani, contribuise la eliberarea Charlottei. Din acest motiv înțelegea perfect că acel sfârșit care se anunța ar fi putut chiar s-o distrugă pe femeia pe care o iubea. Pentru că ea, spre deosebire de el, n-ar fi avut o a doua șansă.

Acel destin era atât de crud, încât devenea de nesuportat. Se temea de ceea ce ar fi putut face Charlotte, dacă ar fi murit Colombina.

Și singurul lucru pe care putea să-l facă era să rămână acolo, alături de ea, în nădejdea disperată că își va reveni. Deși ceea ce vedea prevestea ce era mai rău.

Din când în când, câte un spasm îngrozitor o agita pe Colombina. În timpul acelor crize, corpul i se arcuia și deschidea larg ochii, un soi de murmur întunecat o chinuia până părea că aproape se frânge, membrele îi înțepeneau, iar apoi începeau din nou să se miște într-un fel haotic.

Antonio suspină.

Charlotte își împreună mâinile și îngenunche la căpătâiul Colombinei. Șopti rugăciuni, implorări, promisiuni. Poate în acel mod cuiva îi va fi milă de ea sau îi va lua ei viața în locul fetei. Canaletto știa că asta era ceea ce Charlotte von der Schulenburg spera în acel moment.

Însă nu exista speranță. Nu mai era. O vedea. Colombina devenea tot mai palidă. În jurul ochilor avea mari pete negre, lipsa poftei de mâncare o făcuse și mai plăpândă, răsuflarea i se stingea, devenind tot mai slabă. Tot mai slabă.

Charlotte își dădea și ea seama, pentru că se apropie de ea și încercă s-o strige:

— Colombina, zise, te rog, întoarce-te la mine! Îi luă mâna într-ale sale. E de gheață, șopti, de

parcă tonul vocii ei ar fi putut scăpa de urechea morții. Te implor, privește-mă!

Era o scenă sfâșietoare. Antonio rămase acolo unde era. Voia să fie prezent și totodată absent: voia să rămână alături de femeia pe care o iubea, dar, în același timp, și să-i lase intimitatea și libertatea care-i erau atât de necesare într-un moment ca acela. Nimeni n-o cunoștea pe Colombina ca Charlotte, așadar, în acele clipe trebuiau să fie doar ele două. Dacă l-ar fi vrut mai aproape, ar fi fost suficient un semn.

Respirația ei grea se auzea tot mai încet, într-un fel care-ți rupea sufletul. Prietena ei începu să plângă când buzele Colombinei rămaseră întredeschise și nici măcar acel suflu întrerupt nu se mai auzi.

Se terminase.

Charlotte o luă în brațe, în vreme ce privirea fetei devenea de sticlă, iar corpul inert.

Suspină, lăsându-se pradă durerii. Sperase că nu va trăi niciodată acea clipă, și totuși sosise.

— Privește-mă, micuțo, zise, privește-mă, te rog!

Dar Colombina nu putea, nu avea s-o mai poată privi niciodată.

Antonio strânse pumnii. N-ar fi trebuit să se termine în felul acela. Nu era corect.

— Lasă-mă singură cu ea, te rog, spuse Charlotte.

El ieși.

Charlotte era atât de plină de ranchiună, încât i se părea că i se va revărsa de pe buze ca un venin. În timp ce-și strângea în brațe prietena atât de fidelă și de sinceră, care fusese mai mult decât ea victima lui Teufel, înțelese că acea scursură făcuse în așa fel încât fiecare din ei să fie măcinat de vină.

Iar acum era prea târziu. Prea târziu pentru orice.

Chiar și pentru răzbunare.

Și apoi, la ce ar fi folosit? Ar fi readus-o la viață pe Colombina? Cu siguranță nu. Și cu toate acestea, durerea îi lua totul. Nu credea să mai poată trăi în acel oraș care o trădase în profunzime. Și cum ar mai fi putut rămâne alături de un bărbat care o avertizase despre pericolul în care era… Cu ce ochi l-ar mai fi privit? Merita ea o dragoste ca aceea? Ea, care se gândise doar la sine. Care fusese gata să-și afirme independența, libertatea, cu prețul de a pierde tot ceea ce-i dăruise viața!

Voise să-i dea Colombinei o șansă. Fusese de o aroganță blestemată. În schimb, se întâmplase opusul. Ea, Colombina, cu strădiință și cu talent, își imaginase un viitor pentru acel atelier. Nespus de frumoasele ei perle de sticlă, se gândi. Apoi își reaminti de steaua verde cu cinci colțuri, decorată cu argint.

Făcuse din ea un medalion. Ca să-și reamintească de Colombina.

Duse mâna la gât și îl prinse între degete.

Nu o va pierde. Va fi mereu cu ea.

Apoi plânse.

Până când nu mai avu lacrimi.

55
Morlacul

Acționară în inima nopții.

Purta uniforma de demnitar. Urma să fie de ajuns? Habar n-avea. Dar în urma lui veneau patru dintre morlacii săi, iar cu bărbați ca aceia simțea că ar putea înfrunta și Iadul. Dacă temnicerul i-ar fi făcut probleme, chiar și numai încercând să-l contrazică, n-ar fi șovăit să-i taie gâtul.

Era încrezător că redingotele albastre ale oamenilor săi, mustățile întoarse, părul lung și pălăriile negre de piele, alături de severitatea afișată, l-ar fi convins chiar și pe cel mai zelos paznic. Decorațiile aurii de pe uniforme străluceau în lumina lămpilor.

Erau Schiavoni. Mai mult: erau morlaci, valahi negri din nord, și proveneau dintr-o zonă dură și aspră, care-i învățase încă de mici să devină războinici.

Când se întâlniră cu soldații de gardă, Morlacul afișă un aer și mai îndrăzneț, și mai sângeros decât de obicei. Fără a mai aștepta măcar să fie întrebat cine este, se adresă direct gărzilor Palatului închisorilor:

— Sunt căpitanul Dragan Jankovic, zise el, spunând primul nume care-i veni în minte – trecându-l pe al său, Morovlah Senj, sub tăcere –, din cadrul regimentului al optulea Schiavoni. Am primit ordinul de a-l transfera imediat pe prizonierul care răspunde la numele de Olaf Teufel la Palatul Recruților, aici, aproape. Va fi interogat de către colonelul Goran Petrovic, dat fiind că bărbatul este un soldat schiavon si trebuie să dea socoteală celei mai înalte autorități. Șeful gărzilor nu păru convins.

— N-am auzit nimic despre asta. Prizonierul despre care vorbiți se află sub jurisdicția lui Căpitan Grando. A comis fărădelegi atât de multe și atât de mari, încât nu poate fi interogat de oricine.

— Lăsați-mă să vorbesc cu Capo dei Signori di Notte al Criminal, zise Morlacul, știind bine că nu era acolo.

— Nu se află aici, după cum vă puteți da seama.

— Atunci vom merge mai departe fără el.

— Asta o spuneți domnia-voastră!

— N-o spun eu. O spune colonelul Goran Petrovic din regimentul al optulea Schiavoni, insistă imperturbabil Morlacul.

— Dați-mi ordinul scris.

— Nu îl am.

Șeful gărzilor izbucni într-un hohot de râs.

— Și credeți că puteți veni așa, pretinzând să vă încredințez prizonierul…

— Eu nu pretind nimic! Eu urmez ordinele. Nu am o foaie scrisă fiindcă n-a fost timp pentru asta, însă știți bine că în cazul în care colonelul celui deal optulea regiment Schiavoni nu va avea posibilitatea de a-l interoga pe bărbatul acesta se va dezlănțui un iad care vă va face să regretați câte zile mai aveți că nu mi l-ați dat. Gândiți-vă: luăm omul, îl ducem să-l interogheze colonelul și vi-l aducem înapoi până în zori. Vom fi aproape și ne veți putea controla fiecare mișcare, nici nu cer mai mult. Puneți să ne însoțească cine doriți, dar haideți să ne grăbim!

Acea învoire schimbă echilibrul confruntării. Căpitanul gărzilor păru mult mai liniștit. Faptul că un demnitar al Schiavonilor insista în felul acela, oferindu-și toată disponibilitatea de a colabora, îi spulbera multe îndoieli.

— Mă voi încrede. Urmați-mă, spuse în cele din urmă. Luă cu el doi oameni și îi arătă drumul. Traversară o curte pătrată, luminată de torțele de pe pereți, și apoi intrară pe o ușă care se afla pe partea opusă. Aici, alte făclii luminau un coridor îngust care se intersecta cu un al doilea, către care dădeau celulele. Cotiră la dreapta și continuară până ajunseră la o ușă. Una dintre gărzi bătu și imediat apăru paznicul, vădit somnoros, pe care căpitanul îl mustră:

— Savorgnan, ce naiba făceai? Dormeai?

— Excelență, spuse acesta ca și cum abia ar fi căzut din pat, nu vă așteptam.

— Văd bine! îi răspunse căpitanul gărzilor, străfulgerându-l cu privirea. Condu-ne pe mine și pe oaspeții mei la celula prizonierului Olaf Teufel!

Paznicul bolborosi ceva ce nu înțelese nimeni. Luă o legătură mare de chei și se îndreptă obosit către temnițele care se aflau la capătul coridorului.

Căpitanul gărzilor și Morlacul îl urmară. Ceilalți rămaseră unde erau, în așteptare.

Ajunși în fața uneia dintre micile uși de fier, temnicerul băgă o cheie mare în broască și, rotind-

o de două ori, deschise celula. Înăuntru mirosul era pestilențial, iar căldura insuportabilă. Paznicul puse lampa într-un loc pe care era clar că îl cunoaște ca pe propriile buzunare, luminând spațiul: pe o masă zăcea un bărbat îmbrăcat în zdrențe. De cum îl văzu, Morlacul își dădu seama după vânătăile de pe chip că prizonierul fusese bătut până la sânge. Un ochi era atât de umflat, încât nu-l mai putea deschide.

— Pare că ați fost cam duri, spuse Morlacul.

— Nimic ce să nu fi meritat acest gunoi, spuse fără pic de milă căpitanul. Curaj, îi spuse lui Teufel, sunt pe cale să te încredințez acestui demnitar al Schiavonilor, pentru a fi supus unui interogatoriu de către colonelul Goran Petrovic, care în mod vădit nu mai poate aștepta. Și pentru că poimâine-dimineață vei fi spânzurat. Vei fi adus iar aici cel târziu în zori, adăugă el adresându-se Morlacului, de parcă ar fi vrut să-l provoace să spună contrariul. Hai, ridică-te și urmează-ne!

Teufel se mișcă. Nu prea iute, dar nici foarte lent. La urma urmelor, vedea o posibilitate în acel scenariu. Întocmai cum ar fi făcut un condamnat. Morlacului nu-i scăpă sclipirea din ochii lui. Înțelesese foarte bine că acea întâmplare neașteptată ducea către o posibilă eliberare a sa. Cu toate că, probabil, n-avea nici cea mai mică idee despre cine se afla în spatele unei astfel de încercări.

Îi fură puse cătușele la mâini și reuși să-și urmeze vizitatorii, chiar dacă se mișca cu o anumită greutate, șchiopătând. Morlacului i se păru că drumul de la celulă până la ghereta gărzilor a durat o veșnicie. Simțea fiecare picătură de sudoare care-i curgea pe frunte, pe chip și pe gât. Dac-ar fi putut, și-ar fi scos căciula din blană de urs, și apoi cămașa, legătura de gât, tot.

În cele din urmă, ajunseră la ușă.

Erau pe punctul de a ieși, când căpitanul gărzilor le spuse:

— Un moment!

Morlacul își ținu respirația. Era cu spatele la el și ar fi preferat să-l aibă în față. Se întoarse.

— Voi pune să vă însoțească doi dintre oamenii mei. Morovlah Senj îi susținu privirea și încuviință.

— N-am nimic împotrivă.

— Foarte bine.

Căpitanul făcu un semn din cap și doi dintre oamenii săi se alăturară celor patru morlaci care îl escortau pe Olaf Teufel.

— Aștept să vă întoarceți înainte de ivirea zorilor, sublinie căpitanul.

— Așa va fi, zise Morovlah Senj și se retrase făcând salutul militar.

După ce ieși din Palatul închisorilor își îngădui un zâmbet pieziș.

56
Plecarea

— Am hotărât să plec, spuse Charlotte.

Antonio o privi cu ochii plini de o amărăciune deznădăjduită.

— Te rog, rămâi!

— Nu pot, răspunse ea. Nu reușesc. Mi-e rușine de mine însămi.

— Nu trebuie să-ți fie în nici un fel, zise el, iar amărăciunea lui începea să devină disperare.

— Ba da.

— De ce să te chinui astfel?

— Colombina e moartă, nu înțelegi? întrebă Charlotte.

Era într-atât de exasperată, încât crezu că nu va fi în stare să facă față acelei discuții. Și totuși, îi datora asta lui Antonio. Măcar atât.

— Știu.

— Atunci, dacă știi, trebuie să mă lași să plec. Am nevoie să mă gândesc, să-mi ispășesc vina și n-o pot face în acest oraș blestemat.

Antonio suspină. Înțelegea cum se simțea Charlotte, dar nu găsea nimic rațional în acea hotărâre. Pe de altă parte, era conștient că bătălia dusă pentru a supraviețui unei mari dureri nu avea nimic de-a face cu rațiunea.

— Știu ce te frământă. Și, dacă aș sta să mă gândesc, probabil aș ajunge la concluzia că ai dreptate. Ar avea sens să rămân aici, cu tine, cu tata și cu oamenii care mă iubesc.

Dar, în această clipă, iubirea voastră nu mi se pare decât iertare si milă.

— Ce spui? protestă Canaletto. Nu e adevărat! Nu în ceea ce mă privește, cel puțin. Ce-aș avea să-ți iert? Ce ai fi putut face? Nu ești tu de vină pentru ceea ce s-a întâmplat. Nimeni n-ar fi putut împiedica lucrurile care s-au petrecut.

— Ba da. Și m-ai avertizat. Știu că dragostea ta e adevărată, pură, întocmai cum ești și tu: eu sunt cea plină remușcări. Eu sunt cea care e măcinată de sentimentul de vinovăție. Eu sunt cea care nu mai suportă să se privească. Trebuie să găsesc curajul de a privi marele gol pe care-l am acum în suflet. Iar aici nu reușesc să fac asta. Oamenii care mă iubesc sunt gata să facă acest lucru, dar eu nu pot. Moartea Colombinei mi-a luat totul, sau aproape totul. Trăiesc ca o umbră. Nu vreau nimic, nu mai visez nimic, nu mai am nici o ambiție.

— Așadar? Crezi că, dacă dispari într-un loc îndepărtat, se va rezolva problema?

— Habar n-am. Dar vreau măcar să încerc.

Charlotte luase deja hotărârea și o cunoștea îndeajuns de bine ca să știe că nu se va întoarce din drum. Putea doar să-i accepte alegerea și să aștepte. Dragostea lui era suficient de mare ca să poată face asta. Avea încredere în ea, iar dacă acum îi cerea singurătate și liniște, ei bine, el avea să i le dea.

— Chiar socotești că să te închizi într-o izolare crudă, departe de aici, îți va fi de ajutor?

— Da.

— Bine, spuse el descurajat.

Ochii Charlottei avură o străfulgerare. Se iluminară doar pentru o clipă, dar fu de ajuns. Cel puțin pentru Antonio.

— Îți mulțumesc, zise ea, și în acele cuvinte era o tandrețe infinită.

— Voi putea să-ți scriu?

— Trebuie! răspunse cu o convingere pe care n-o mai încercase de mult.

— Și poate… și să vin la tine?

— Da. Sigur. Peste câteva luni. Apoi adăugă: îți mulțumesc, Antonio, pentru că ai înțeles și ai acceptat ceea ce îți cer. Știu că nu e ușor să-mi fii alături, mai cu seamă atunci când cer să fiu lăsată singură.

— Dacă asta e dorința ta…

— Este.

— Atunci, chiar dacă mă face să sufăr, o respect. Așa cum sper că am făcut mereu.

— Întocmai. Și pentru asta te iubesc, spuse Charlotte cu lacrimi în ochi. Vedea foarte bine cât îl costaseră pe Antonio acele cuvinte. Spre deosebire de toți ceilalți bărbați pe care-i cunoscuse, el o asculta cu adevărat. Înțelesese că singurul mod de a o ajuta în acel moment era să renunțe la ea. Un bărbat ca Giovanni Antonio Canal era unic, nu rar.

O îmbrățișa. Știa că era pentru ultima oară. O ținu strâns în brațe. Apoi o sărută, dar buzele ei erau amare, la fel de amare cum era despărțirea lor.

— Unde vei merge? o întrebă Antonio.

— În Polonia. Tata are acolo un castel la țară, la poalele Carpaților. Voi aștepta iarna, apoi primăvara și vara viitoare poate mă voi întoarce.

— Pare un plan bun, spuse Canaletto. Voi veni la tine la primăvară. Am auzit că prin acele locuri peisajele îți taie răsuflarea. Poate voi picta ceva pentru tine.

— Ar fi minunat.

O sărută iar. Apoi iar, și regăsi puțin din dulceața pierdută. Acele ultime cuvinte îi făcuseră bine.

— Acum trebuie să plec, zise ea. Îți voi scrie curând.

— Bine.

— Nu e nevoie să mă însoțești. Cunosc drumul. Spunând acestea, se desprinse din îmbrățișarea lui. Canaletto nu se împotrivi. Știa că să o fi condus până la ieșire ar fi fost o agonie inutilă, fiecare treaptă coborâtă ar fi fost precum o lovitură de pumnal.

O privi ieșind din atelier.

Iar apoi rămase singur.

57

Cu mâinile goale

— Cum ați putut fi atât de incompetenți?! urlă dogele.

Căpitanul gărzilor nu știa ce să răspundă. Alvise Sebastiano Mocenigo se plimba nervos în apartamentele sale. Avea o privire plină de ură. Dacă ar fi putut, l-ar fi făcut bucăți pe acel imbecil, chiar în acea clipă.

Antonio privea scena fără interes. Acel bărbat ducea cu sine moartea, așa că merita să-l lase în voia propriului destin. Și, dacă ar fi vrut să se răzbune, s-o facă. Ar fi acceptat orice urma să se întâmple.

Căpitan Grando nu scotea nici un cuvânt. Omul lui acționase fără a avea nici un ordin scris: nu-l putea apăra. Îl lăsă pe doge să-l interogheze.

Serenitatea Sa nu se dădu în lături.

— Cine era bărbatul care v-a întrebat despre prizonier?

— Un căpitan al Schiavonilor.

— Numele lui! tună dogele. Cel puțin cel pe care vi l-a zis.

— Căpitanul Dragan Jankovic din Regimentul al optulea Petrovic al Schiavonilor.

— Dacă este el. Descrieți-l!

— Avea părul lung, negru, iar ochii erau tot negri. Înalt, lat în umeri, un bărbat zdravăn.

Canaletto tuși. Ultima afirmație îl scoase din amorțeala în care era.

— Antonio? întrebă dogele, întorcându-și privirea spre el.

— Serenitatea Voastră, l-am cunoscut pe căpitanul Dragan Jankovic în urmă cu câteva săptămâni. El a fost cel care, împreună cu colonelul, mi-a povestit despre chestiunea înviaților.

— Înviați? întrebă Serenitatea Sa, ridicând o sprânceană.

— Vă aduceți aminte? Acel oribil obicei al popoarelor din Răsărit de a tăia capul anumitor persoane moarte în anumite circumstanțe…

— Da, da! Acum îmi amintesc, zise dogele. Ei bine?

— Ei bine, căpitanul are ochii albaștri și părul șaten deschis, aproape blond.

Dogele lovi cu pumnul în masă. Era furios.

— Cum explicați, Antonio, că și-a schimbat înfățișarea, dacă e să-l credem pe căpitanul gărzilor?

Canaletto habar n-avea ce putea să răspundă. Se folosi de bunul-simț.

— Nu știu. Însă, dat fiind că, atunci când ne-a primit colonelul Petrovic, l-am văzut bine pe căpitanul Jankovic, aș înclina să cred că cel care s-a prezentat aseară sub acest nume pentru a-l lua pe Olaf Teufel trebuie să fie un impostor.

— Întocmai!

— Serenitatea Voastră, îndrăzni căpitanul gărzilor, aveți dreptate, firește, dar acei bărbați purtau uniforme, aveau părul lung și mustăți mari, erau întru totul Schiavoni. Cel care s-a dat drept

căpitanul Jankovic a fost de acord să fie însoțit de doi dintre oamenii mei…

Căpitanul fu întrerupt în mijlocul celui mai bun argument al său.

— Chiar, unde sunt acum oamenii aceia?

— I-am găsit răniți…

— Și incapabili să mai meargă pe propriile picioare, nu-i așa?

Alvise Sebastiano Mocenigo era livid. Canaletto nu-și amintea să-l mai fi văzut vreodată în halul acela. Avea dreptate. Gărzile Palatului închisorilor se lăsaseră păcălite de o adunătură de bandiți, deși nu se îndoia de faptul că teatrul regizat de presupusul căpitan Jankovic trebuie să fi fost foarte convingător. Schiavonii lui Teufel intraseră în acțiune, probabil că asta se întâmplase, cel puțin judecând după povestea căpitanului gărzilor.

Dogele suspină.

— Ticălosul acela este liber din nou, vă dați seama? Luăm totul de la capăt!

— Serenitatea Voastră, spuse Căpitan Grando, nu este chiar așa.

— Ziceți?

— I-am descoperit ascunzătoarea, eliminându-i animalele turbate, iar acesta, cel puțin, este un rezultat obiectiv. Tot astfel, starea fizică în care l-am adus îl va împiedica să revină în acțiune prea repede.

— O consolare foarte slabă față de faptul că am fi putut scăpa de el o dată pentru totdeauna, spânzurându-l!

— Sunt de acord, Serenitatea Voastră, continuă Francesco Longo, și nu neg că trebuie să-l pedepsim pe căpitanul gărzilor pentru incompetența de care a dat dovadă.

— O, puteți fi sigur de asta! tună dogele. Doi oameni nevinovați, dragi Serenissimei Republici, au fost uciși într-un fel oribil. O boală ale cărei implicații nu le putem evalua în totalitate ar putea să îi molipsească în chiar această clipă pe locuitorii

Veneției. Comunitatea Schiavonilor este în fierbere. Repet: sigur că va fi pedepsit! Dar ce vom spune referitor la asta? Cum îi vom justifica fuga?

Căpitan Grando își drese glasul. Apoi spuse:

— Serenitatea Voastră, dacă sunteți de acord, putem să nu spunem nimic.

— Cum?

— De ce să inducem teamă și teroare? Să ne prefacem că Serenissima sa ocupat de acel măcelar și că l-a făcut să dispară.

— Si dacă se va întoarce si va lovi din nou?

— Ne vom îngrijora atunci. Dar, dacă nu va fi așa, dacă Teufel pur și simplu a plecat? Trebuie să recunoașteți că este una dintre posibilități.

Dogele păru că se gândește.

— Așadar, propunerea domniei-voastre este să răspândim vestea că vinovatul a fost prins și omorât.

— Întocmai. Înecat în canal de către Signori di Notte al Criminal. N-ar fi prima dată, de altfel. Iar dacă s-ar răspândi o astfel de știre, faima grozavă a oamenilor mei ar putea deveni un instrument de descurajare util pentru cei care comit crime și fărădelegi.

— Sigur, în lumina asta… șovăi Serenitatea Sa.

— Este singura șansă pe care o avem.

— Aveți dreptate.

— Ceea ce nu înseamnă că nu vom fi cu ochii în patru. Vom încerca să aflăm unde s-ar fi putut duce și mai ales cine sunt oamenii care l-au luat noaptea trecută.

— Antonio, ce spuneți? întrebă Alvise Sebastiano Mocenigo.

Canaletto nu răspunse imediat. Era dezamăgit și epuizat. Moartea Colombinei și plecarea Charlottei îl goliseră și nu-l mai interesa deloc acea chestiune. Teufel câștigase. Cel puțin în ce-l privea pe el.

— Serenitatea Voastră, acel bărbat a fost oprit. S-ar putea întoarce, desigur. Dar, așa cum a spus și

domnul Longo, ascunzătoarea lui a fost distrusă și, deși se află în libertate, este cu siguranță rănit, iar acțiunea lui dată în vileag. Ceea ce a făcut rămâne fără motiv, nu știm ce anume l-a împins să comită acele acte oribile. Eu vreau să vă spun că nu mai doresc să mă ocup de această investigație. Persoane dragi mie au fost ucise sau au plecat, persoane care poate nu sunt importante pentru acest guvern, care nu au funcții publice, nu dețin titluri, și totuși îmi făceau viața demnă de a fi trăită. Mi-ar plăcea să mă întorc la pictură, pentru a încerca să supraviețuiesc. Iată, asta am avut de spus.

După acele cuvinte, tăcură toți.

În cele din urmă, vorbi dogele:

— Aveți dreptate, prietene. Vă înțeleg și sper că nu v-am jignit în nici un fel. Puteți să plecați, așadar. Deși nu exclud ca într-o zi să am iar nevoie de domnia-voastră.

Canaletto nu răspunse. Făcu o plecăciune și ieși din apartamentele dogelui. Pașii săi obosiți răsunară pentru ultima dată pe coridoarele Palatului Dogilor.

58

Zum Teufel[21]

Olaf Teufel nu știa încotro se îndrepta trăsura. Bărbatul în negru stătea în fața lui și nu-l scăpa din ochi. Deși el nu era în stare să fugă, avea mâinile legate și era prea slăbit pentru a încerca să-i joace vreo festă celui care – la prima vedere – părea a fi un militar. Era destul de clar că nu purta acea uniformă ca să se deghizeze, ci că-i aparținea cu adevărat.

Își bătea capul încă de când porniseră la drum. Cine pusese să fie eliberat? Și de ce? Îi veni în minte o singură persoană, dar înlătură acea ipoteză. Nu era posibil!

Totuși, nu renunță la ideea de a afla mai multe.
— Cine ești? întrebă.
— Nu-ți voi spune, fu răspunsul.
— Unde mă duci?
— Nu te împiedică nimic să privești pe fereastră.
Așa era. Așadar, Teufel făcu ce i se sugerase. Reușea să vadă doar cu ochiul stâng, fiindcă cel drept devenise doar o bucată de carne umflată. Erau niște câmpii întinse, cu pajiști cât vedeai cu ochii. Țârâitul greierilor aproape că-l adormi. Mici ferme, simple case din cărămidă apăreau ca niște puncte în peisaj. Din când în când, se iveau iazuri verzi-albăstrii, iar culoarea cerului era atât de puternică, încât îl orbea. Nu văzuse niciodată ceva mai liniștit si mai frumos, iar, din anumite puncte de vedere, acele locuri îi aminteau de pusta maghiară.
ÎI fixă din nou pe tovarășul său de călătorie.
— De unde ești?
Celălalt suspină. Apoi, aplecându-se în față, întinse capul spre el și-i făcu semn lui Teufel să procedeze la fel. Când ajunse cu gura în dreptul urechii sale, șopti:
— Sunt morlac și, dacă ar fi fost după mine, te-aș fi ucis deja.
Pe urmă se sprijini iar comod de spătar.
Teufel tăcu. Un valah negru. Nici mai mult, nici mai puțin. Nu era o veste bună.
Rămase în tăcere tot restul călătoriei, având o presimțire tristă. Pe măsură ce trăsura înainta, avea senzația clară că nu avea să fie ușor să dea de capăt acelui mister.
Poate că dogele însuși plătise niște ucigași ca să-l elimine și să scape Veneția de prezența lui. Dar atunci de ce să se complice atât? La urma urmelor, Canaletto și prietenii lui reușiseră încă o dată să-i pună bețe în roate. În primul rând, pentru că acel băiat căruia îi luase gâtul era șeful bandei Moeche și cu siguranță un spion aflat în slujba pictorului,

însă el îl omorâse înainte de a apuca să dezvăluie locul în care-și avea ascunzătoarea. Sau cel puțin așa credea. Și, de fapt, simțise o plăcere secretă când făcuse asta. Și-l amintea cu câțiva ani în urmă: laș și speriat. Iar acum încercase să-și plătească datoria. Dar nu fusese suficient. Rămăsese tot laș. Fusese o joacă să-l omoare. Însă, din moment ce-l oprise să spună unde se găsea ascunzătoarea lui, probabil că altcineva – în afară de Canaletto și de șeful bandei Moeche – îl supraveghease.

Da. Dar cine?

Simțea că va descoperi în curând.

Și nu era complet convins că voia să afle. În mod cert, trebuie că era o persoană suficient de nemiloasă și de crudă, încât să se poată folosi de oameni ca Morlacul și tovarășii lui, care, judecând după cum se purtau, păreau a fi din același aluat.

Pentru prima dată, avu senzația că într-adevăr este vulnerabil: Pesemne că cine îl răpise avea relații de un anume fel, cel puțin de natură să-i asigure încrederea unor demnitari ai Schiavonilor.

Poate că fusese comunitatea dalmată? Faptul că o pusese în pericol, implicându-l pe Roko în planul lui, provocase o reacție ca aceea?

Și, cu toate acestea, și el avea prieteni cu o anumită putere. Printre adepții lui Alvise Pisani nu erau puțini cei care negociaseră cu el pe furiș, cu scopul de a arunca Veneția în haos.

Iar tăcerea bărbatului în negru făcea ca aceste întrebări să fie si mai tăioase.

Trăsura merse mai departe. Privind pe fereastră, văzu că peisajul devenea din ce în ce mai deosebit. Canale, văioage, mlaștini, diguri: apa trasa pe pământ o rețea de linii strălucitoare.

Unde naiba mergeau?

Mai bine se odihnea, oricum nu reușea să deducă.

Așadar, se așeză cât putu de comod. Părea că paznicul lui nu-i purta de grijă. Deși era convins că

un om ca acela stătea cu ochii pe el fără să se vadă. Era prea viclean. Și conștient că se afla pe o poziție de putere.

Încercă să moțăie. Să-și golească mintea.

Nu reuși. Cu cât se străduia mai mult, cu atât mai tare îl chinuiau întrebările.

Se prefăcu, privindu-l pieziș pe bărbatul în negru. Nu trăda nici o emoție. Părea să fie complet liniștit și să dețină controlul situației.

Traversau un sat. Își dădu seama după case, după gâștele care traversau drumul și făceau un zgomot infernal, după vocile care se succedau și se urmăreau într-un fel de du-te-vino.

Dar nu se opriră.

Continuară încă o vreme.

Până când, în sfârșit, vizitiul trase de hățuri.

Cineva deschise portiera, și bărbatul în negru îi spuse să coboare. Îl încurajă cu un șut în fluierul piciorului. Teufel îi dădu ascultare. După ce coborî, văzu că se aflau în fața unei reședințe grandioase, o vilă venețiană de o eleganță rară, cu un minunat fronton de formă triunghiulară cu coloane.

Olaf Teufel aștepta deja de ceva vreme. De o zi întreagă, de fapt. Splendidul mobilier și lumina care intra prin ferestrele mari nu erau suficiente pentru a-i aduce alinare. Așteptarea îl exaspera. Liniștea desăvârșită nu-i permitea să surprindă nici un detaliu util. Avea din nou mâinile și picioarele în lanțuri.

Se gândi iar la dorința de a-și răscumpăra familia, la motivul care îl făcuse să vrea să se răzbune pe acel oraș care-i luase totul și pe care-l ura din tot sufletul. Se gândi iar la anii în care rătăcise prin Europa, la felul în care, după ce fusese oprit de Canaletto și de prietenii lui în urmă cu patru ani, reușise – cheltuindu-și toate resursele – să facă rost de animalele de care avea nevoie pentru a-și pune în practică noul plan.

Sperase să arunce Veneția în haos și să ajungă să trateze cu dogele în persoană.

În timp ce se gândea la aceste lucruri, în fundul sălii apăru o persoană.

Era o femeie. Purta o minunată rochie de mătase și damasc, cu inserții și broderii de culoare albastră ca noaptea. Pe umeri îi curgea părul de un roșu atât de aprins, încât o făcea să semene cu femeile pictate de Tițian. O voaletă neagră, după moda venețiană, făcea ca trăsăturile feței să-i fie greu de deslușit.

Și totuși, Olaf Teufel intui ceva. De parcă ar fi așteptat dintotdeauna acea apariție. În cele din urmă, înțelese și văzu cum se adeverește tragica fatalitate pe care o întrevăzuse încă din clipa în care fusese eliberat.

O fatalitate pe care doar o femeie ca aceea o putea încarna.

Fusese convins că n-o va revedea niciodată și, cu toate acestea, acum se afla chiar în fața lui. Și îl privea de sub voaletă, luându-l în râs.

Olaf Teufel înțelese că cineva îl întrecuse cu mult în viclenie și în cruzime. O minte într-atât de antrenată în a concepe crime și nelegiuiri, încât până și el, care se lăsase în voia intențiilor criminale, era un amator față de ea.

— Iată-te, în sfârșit, spuse femeia.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama că răpirea e opera ta.

— Nu doar asta, ca să-ți spun drept.

— Da, admise Teufel cu resemnare în glas.

— Mărturisesc că acum patru ani am sperat că vei reuși. Această a doua încercare a fost mai sângeroasă, și totuși inutilă. Dar cel puțin mi-a folosit la ceva.

— Cu-adevărat?

— Sigur, zise Orsolya Esterházy. În vreme ce tu te delectai torturând tinere, pornind incendii și măcelărind oameni politici, eu am lucrat din umbră, iar acum am tot ceea ce-mi trebuie.

Olaf Teufel pricepu că fusese un pion într-un joc mult mai mare. Și în acel moment rămase fără cuvinte. Tocmai el, care vorbea atâtea limbi, care știa să manipuleze minți și să seducă femei, deodată nu mai avea nimic de zis.

— Ce amar e adevărul atunci când se învață prea târziu, nu-i așa, frățioare?

Încă o dată, tăcerea fu singurul răspuns pe care-l primi baroneasa.

— Mă tem că familia noastră n-ar fi prea mândră de tine. Dar nu-ți face griji. După ce am văzut ce-ai făcut, am hotărât să acționez singură.

— Ce spui?

— Profitând puțin și de munca ta, recunosc. Dar încercând să mă mișc mai discret, cred că ești de acord. Și pe urmă, vei contribui și tu.

— Cum îndrăznești să-mi vorbești astfel? răbufni el, umplând acele cuvinte de toată furia care-l consuma.

— O, doar nu crezi c-ai fost singurul care a complotat în acești patru ani. M-am căsătorit cu un nobil venețian, am rămas cu o moștenire importantă și cu o familie de răzbunat, am făcut în așa fel încât soțul meu infidel să fie executat, iar acum toate piesele se află la locul potrivit. Până și un țap ispășitor la mine în casă.

— Ce vrei să spui?

— Vei vedea.

Teufel avu un rânjet crud.

— Ai noroc că am mâinile în lanțuri.

— Nu e un noroc: este opera voinței. E o mare diferență, frățioare.

Orsolya se distra bătându-și joc de el. Așa se purtase încă de când erau copii. Îi făcea plăcere să-l umilească. Dacă ar fi putut, ar fi strâns-o de gât chiar în acea clipă.

— Voi lua puterea la Veneția. Și voi răzbuna familia noastră. Și știu deja cine va fi vinovatul. Vei fi țapul ispășitor perfect!

Auzind acele cuvinte, Teufel țâșni în picioare, dar lanțurile îl ținură pe loc și, făcând un pas greșit, căzu. Orsolya Esterhâzy pufni în râs. Apoi strigă:

— Morovlah!

O clipă mai târziu apăru Morlacul, însoțit de doi dintre oamenii săi:

— Luați-l și închideți-l în camerele secrete ale vilei! Când va veni vremea potrivită, îl vom elibera pentru a folosi scopurilor noastre, ordonă baroneasa.

În timp ce Olaf Teufel încerca să se ridice în picioare, Morlacul îi trase un șut în piept. Apoi, ceilalți îl bătură până când leșină. Pe urmă îl luară și-l târâră afară.

Orsolya Esterhâzy nu-l consideră demn nici măcar de o privire.

59
Împăcare

Avea nevoie să-și elibereze mintea. Tot ce se întâmplase în ultimele zile îl epuizase. Știa că îl așteptă pictura, dar avea nevoie de pace ca să poată reîncepe. Îi lipsea atât de mult Charlotte, încât resimțea absența ei aproape ca pe o durere fizică.

Astfel, își aminti de invitația Rosalbei Carriera, și în acea zi se dusese să o viziteze.

Se aflau în frumoasa ei grădină, sub frunzele viței-de-vie. Stăpâna casei era elegantă ca de obicei. În acea zi însă nu se simțea prea bine.

— De ceva vreme sufăr de o durere ciudată la ochi, spuse, aparent fără a-i da prea multă importanță.

Dar Canaletto desluși o subtilă îngrijorare în voce.

— Îmi pare foarte rău, zise. Trebuie să vă îngăduiți odihnă.

— Chiar asta încerc să fac. Deși știți cum e arta. Și pe urmă, veți fi de acord cu mine că un

asemenea sfat, dat de domnia-voastră, sună de-a dreptul bizar, pentru că, din ce știu, lucrați fără oprire. De altfel, lucrările vorbesc de la sine.

— De fapt, în ultima vreme n-am putut să mă dedic picturii așa cum aș fi vrut.

— Vă înțeleg. Pentru mine nu există alt motiv de a trăi. Cu atât mai mult astăzi, când lumea pare a secătui, mărturisi Rosalba cu amărăciune. Din acest motiv nu-mi pot îngădui liniște. Și pe urmă mai sunt și elevele mele: Marianna Carlevarijs, Felicità Sartori și alte tinere foarte talentate. Trebuie să le transmit tot ce am învățat. Înainte de a fi prea târziu.

— Vorbiți de parcă ar urma să vi se întâmple ceva groaznic.

— Prietene, anii trec, iar eu nu mai sunt cea care eram odată, când mă duceam la Paris la Ludovic XV de Burbon, sau la Modena, la Rinaldo d'Este. Și totuși, chiar zilele acestea am primit o invitație la Viena. Împăratul Carol VI de Habsburg dorește să-i fac un portret în pastel.

— Uimitor!

— Acum înțelegeți de ce mă îngrijorează ochii, deși încerc să ascund acest lucru?

— Înțeleg, și încă cum. Dar nu vă neliniștiți. Și, dată fiind importanța invitației și a comenzii, îmi repet sfatul: odihniți-vă!

— Si elevele mele?

— E atât de frumos că doriți să vă împărtășiți cunoștințele cu artistele mai tinere. Vă admir. Nu cred că eu aș fi în stare să fac același lucru.

— Antonio, exagerați. Eu cred că veți avea și domnia-voastră elevi, într-o zi. Sigur, sunteți încă tânăr, dar generozitatea care vă caracterizează, pe care am intuit-o cunoscându-vă puțin, vă va conduce aproape firesc la a-i învăța pe artiștii care promit. Până la urmă, este o modalitate de a perpetua cercetarea, de a face în așa fel încât ceea ce am realizat noi să nu se piardă. Se va găsi cineva care va ști să prețuiască intuițiile și

experiențele noastre și care va dezvolta o viziune nouă, încă și mai îndrăzneață, sau pur și simplu mai adevărată!

Canaletto păru că se gândește.

— Nu știu. Credeți despre mine că sunt mai bun decât sunt de fapt. Mă implic atât de mult în studierea luminii, în încercarea de a surprinde culorile capabile de a reda frumusețea Veneției, încât nu reușesc să-mi imaginez că aș putea să mă dedic instruirii tinerilor. Cercetarea mă fascinează și mă consumă. Sau cel puțin așa eram până în urmă cu puțină vreme, înainte de a mă ocupa de recentele orori în care a fost implicat orașul nostru și care m-au epuizat.

— De ce spuneți asta?

— Pentru că este ceea ce mi s-a întâmplat. Oameni dragi mie și-au pierdut viața. Și a trebuit s-o las să plece pe femeia pe care o iubesc.

Rosalba duse o mână la inimă.

— Îmi pare foarte rău, zise.

— N-am știut cum să împiedic evenimentele.

— Și cum ați fi putut? Nu trebuie să vă învinovățiți în nici un fel! Acest oraș, pe care îl iubesc atât de mult, mai mult decât propria-mi viață, ne devorează. Îi trăim apusul și încercăm să-i împiedicăm decadența, deși aceasta este atât de evidentă. Violența și setea de putere îl corup din ce în ce mai mult pe zi ce trece. De asta vreau să las ceva tinerelor talente care mă vor urma.

Canaletto reflectă la acele cuvinte. Erau cu adevărat frumoase. Însă, după ultimele întâmplări, nu prea mai avea încredere în oameni.

— Ceea ce spuneți e adevărat. Eu încerc să eternizez Veneția, prinzându-i luminile, arhitectura, clarobscururile, iar femeile și bărbații care apar în pânzele mele nu sunt decât un element de decor, aproape un accident. Am obosit atât de tare de oameni, zilnic găsesc câte o ocazie ca să mă dezamăgească. Veneția însă este comoara care va dăinui pentru totdeauna și pe care femei și

bărbați mai buni decât noi au știut s-o adune. Celebrarea ei este tot ce-mi rămâne și mi se pare că nu e niciodată de ajuns.

— Dragă Antonio, zise Rosalba cu sinceră afecțiune în glas, e așa de plăcut să vorbesc cu domnia-voastră. Mi se pare că vă cunosc de o viață și că am regăsit un frate pierdut. Vă împărtășesc reflecția, și totuși simt o curiozitate nespusă pentru un astfel de om, chiar și atunci când în expresiile chipului ascunde neliniști și trădări, ba mai mult, tocmai acelea îmi inspiră pictura autentică. Dar, dincolo de limitele ființei umane, Veneția rămâne o fantasmagorie, o creatură care, ca o lună tremurândă, se clatină pe cer în istorie și în legendă. Și, tocmai de aceea, opera domniei-voastre e cu atât mai prețioasă. Să prinzi chiar și doar o oglindire a sublimului e cea mai mare dintre provocări!

Canaletto era mișcat, nu se pregătise pentru asemenea sensibilitate rafinată. Găsea în Rosalba unele dintre marile calități ale Charlottei: aceeași integritate, aceeași mândrie, încrederea într-un ideal mai înalt, fără a mai pune la socoteală că acele virtuți atât de prețioase, atât de rar întâlnite, erau și mai strălucitoare în marea pictoriță datorită experienței de viață mai vaste. Poate că în ea avea să poată găsi o prietenă de încredere, care să-i facă mai ușor de suportat singurătatea, îmblânzind măcar puțin lipsa iubitei sale.

Suspină, odihnindu-și privirea pe culorile acelei grădini incredibile, pe verdele ierbii și al gardului viu, pe roșul, galbenul și violetul florilor.

Rosalba îi zâmbi, iar el se simți împăcat.

Pentru prima dată după multă vreme.

60

Ponte delle Guglie

Antonio, Owen McSwiney și Joseph Smith se aflau acasă la Isaac Liebermann. După ce îi primise, medicul le povestise pe larg despre observațiile lui asupra animalului capturat în ascunzătoarea lui Teufel.

— Așadar, zise Joseph Smith, spuneți că n-ați mai văzut niciodată un animal ca acela!

Isaac suspină.

— Nu e întru totul adevărat. Sunt sigur că e un fel de bursuc sau dihor, dar, așa cum v-am spus, e de talie mai mare, are gheare incredibile și e de o ferocitate pe care nu cred c-am mai văzut-o la nici un animal, trăsătură cu siguranță accentuată de boala de care suferă. Observându-l, am regăsit întocmai descrierile lui Fracastoro cu privire la seminarul și la consecințele sale.

— Înțeleg, spuse Antonio.

— Colții îi are ascuțiți și tăioși ca niște lame. Totuși, nefiind un animal de mari dimensiuni, un bărbat ar fi putut foarte bine să-l țină într-un sac, și apoi în lanț sau în lesă.

McSwiney nu putu să-și rețină un fior.

— Și acum?

Toți își întoarseră privirile întrebătoare spre Canaletto.

— Sunt obosit, răspunse, povestea asta mi-a luat totul. Și pentru ce? Ca să văd cum acel ucigaș scapă pentru a doua oară. Vreau să mă întorc la munca mea, să pictez fiecare colțișor ascuns al Veneției și vreau s-o fac alături de prieteni. Să lăsăm în urmă această poveste. Cu cât sunt mai absorbit de comploturile politice ale acestui oraș, în pofida dorinței mele, cu atât descopăr că mă simt străin de clanul care îl guvernează.

— Ajunseserăm parțial la concluzia asta și data trecută, nu-i așa? întrebă irlandezul.

— Cum aș putea să uit? Mai degrabă, Joseph, zise adresându-i-se lui Smith, nu voi putea niciodată să vă mulțumesc îndeajuns pentru că mi-ați făcut cunoștință cu Rosalba Carriera!

Prietenul îi răspunse ridicând din umeri:
— Nu-mi datorați nimic, Antonio, eu vă sunt recunoscător. Dar ați zis bine: să ne întoarcem la ceea ce știm să facem și să lucrăm împreună: eu, domnia-voastră, Owen și Rosalba.
— Veneția vă va fi recunoscătoare, trase concluzia Isaac Liebermann, nu există nimic mai frumos decât arta dumitale și a doamnei Carriera și, dacă permiteți, vă stau la dispoziție pentru orice aveți nevoie.
— N-o spune prea des, prietene, după cum vezi, abuzăm de dumneata și de munca dumitale chiar prea mult și nu îți vom fi niciodată îndeajuns de recunoscători pentru ajutorul pe care ni l-ai dat cu această ocazie, ca și cu altele. Dacă n-ai fi fost dumneata, l-am căuta încă pe Vukodlak.
— Da, chiar așa e, confirmă Owen McSwiney.
Antonio își salută prietenii și, la câteva clipe după ce ieși din ghetoul evreiesc, ajunse pe Ponte delle Guglie. Era o zi frumoasă și se făcuse mai răcoare, părea că vara îi cedează locul toamnei. Deși acel loc fusese folosit de Olaf Teufel ca scenă a oribilelor lui crime, vru să urce pe pod, lăsând ca priveliștea să se desfășoare în jurul lui, învăluit de Rio di Cannaregio.
Privi spre San Giobbe. Văzu Palatul Savorgnan cu fațada lui impunătoare, sculpturile, stemele și, în spatele lui, Palatul Testa, cu cele patru despărțituri pe fațadă, iar și mai în spate, Ponte Tre Archi. Razele soarelui se reflectau în apa verde și răspândeau vapori luminoși, care îi dădeau priveliștii ceva uluitor. Fără să se gândească, Antonio scoase carnetul și începu să schițeze cu creionul un scaraboto rapid. Uneori își dădea seama că era mult mai important să prindă senzația momentului exact în clipa în care o simțea decât să redea perfect perspectiva, lucru care îl interesa doar până la un anumit punct. Se concentra pe ideea de a folosi culorile astfel încât să obțină nu doar o lumină difuză, dar ceva mai mult: un fel de

adiere luminoasă, o strălucire care să pară făcută din nori și care să redea contururile palatelor, ale bărcilor, ale podurilor, mai puțin clare și definite, aproape impalpabile, contopite într-o aură, într-o velă a minunii.

În timp ce se gândea la aceste lucruri îi reveni în minte Charlotte. În apa cea verde revăzu nuanța ochilor ei, albul pur al pielii sale și deodată înțelese că Veneția îi restituia culorile marii lui iubiri. Astfel, în sfârșit, zâmbi. Și se gândi că munca îl va absorbi și-l va face să omagieze iar orașul pe care-l adora atât. Întorcându-se la pictură, reîncepând să transpună orașul pe pânzele lui, va petrece toamna și iarna până în primăvară, probabil așteptând să pornească într-o lungă călătorie.

Iar la capătul drumului său, odată cu primii muguri, va ajunge în Polonia și o va întâlni pe Charlotte pe un câmp înflorit, plin de maci.

Acolo, printre petalele roșii și verdele ierbii, strânși într-o îmbrățișare, se vor întinde la soare și se vor pierde împreună în infinitul bolții albastre.

Nota autorului

Am interpretat acest al doilea roman dedicat lui Canaletto nu doar ca pe o simplă, nouă investigație a protagonistului meu, ci ca pe a doua parte a unei saga mai ample. Dacă ați ajuns până aici, știți deja finalul, deci pot vorbi clar: ați văzut precis cum vinovatul se întoarce, interpretând rolul dușmanului principal, permiteți-mi să folosesc acest termen, rol pe care Arthur Conan Doyle, de exemplu, i-l încredințează doctorului Moriarty în aventurile polițiste ale lui Sherlock Holmes. Iată, pentru mine, Olaf Teufel reprezintă acest tip de figură, deși aventura e mai complicată de-atât. Motivul care m-a determinat să scriu un nou episod ca parte dintr-un ciclu mai mare are de-a face cu dorința mea de a aprofunda și de a îmbogăți interpretarea unuia dintre universurile mele narative predilecte: secolul al XVIII-lea venețian.

Cu siguranță, cititorii și cititoarele au observat că în producția mea literară pot fi observate anumite cicluri: medieval, renascentist, de secol XVIII, ca să le menționez doar pe cele mai evidente. După părerea mea, aceste perioade sunt emblematice pentru istoria italiană.

Nu voi explica încă o dată de ce, pentru mine, Veneția reprezintă idealul absolut de splendoare și de frumusețe, dar aș vrea totuși să subliniez cum, roman după roman, ea încarnează scena perfectă pentru aventură, artă și istorie, care sunt coordonatele principale ale tipului meu de narațiune.

Giovanni Antonio Canal revine, deci, și împreună cu el o suită întreagă de personaje la care țin din ce în ce mai mult: frumoasa Charlotte von der Schulenburg, energicul Owen McSwiney, cultul Joseph Smith, dulcea Colombina, diabolicul

Olaf Teufel, strălucitul Isaac Liebermann, misterioasa baroneasă Orsolya Esterházy, ca să pomenesc doar câteva. Fără a mai pune la socoteală că îmi va fi greu să mă despart de ele. Așadar, acest al doilea roman e gândit ca o aventură ce are ca scop reîntâlnirea cu figurile pe care le-am întâlnit în Cimitirul din Veneția, deși parțial schimbate ca urmare a celor patru ani scurși de atunci.

Plăcerii personale de a vedea că se întorc personaje dragi mie i se adaugă faptul că secolul al XVIII-lea trimite la multe dintre iubirile mele literare: mă gândesc la marele ciclu semnat de Robert Louis Stevenson cu Kidnapped, Catriona și The Master of Ballantrae, precum și Les Liaisons dangereuses de Pierre-Ambroise-Francois Choderlos de Laclos, Moll Flanders de Daniel Defoe, The Luck of Barry Lyndon de William Makepeace Thackeray, ca să menționez doar câteva.

Dacă în romanul anterior aveam nevoie să-l târăsc pe Canaletto într-o afacere tenebroasă, implicându-l, în ciuda voinței lui, într-o poveste sumbră, în această a doua aventură jocul devine și mai dificil, deoarece el ajunge – sau riscă să ajungă – detectiv în toată regula, și nu asta voiam. Din acest motiv cred că escamotajul războiului personal dezlănțuit de Olaf Teufel permite, încă o dată, ca intriga să fie credibilă dintr-un punct de vedere al cadrului istoric. Sigur, Canaletto se trezește și mai amestecat în acte criminale, dar nu pentru că ar vrea, sau pentru că și-ar fi descoperit talentul de investigator pe care credem că nu l-a avut niciodată, ci fiindcă nu are de ales, având în vedere că numele lui este asociat cu fărădelegea. Cred că astfel am păstrat – pe cât posibil – o verosimilitate istorică, cu atât mai mult cu cât Antonio, și nu doar el, ca să spunem drept, are posibilitatea de a-și pune propriul talent de artist la dispoziția unei aventuri în care, deși n-a dorit, a

fost implicat. Și care trebuie să aibă o rezolvare. Sigur, nu va fi singur în această provocare. Întocmai ca înainte, de altfel. Lacunele lui în ce privește investigația sunt considerabile, însă sunt completate de calitățile prietenilor săi.

Încă o dată, o spun pentru a evita echivocuri: acesta nu este un roman istoric tout court, ci un thriller istoric și de aventuri. Și totuși, dacă-mi permiteți, clasificarea în sine este un produs al epocii moderne. Eu aș spune doar că este vorba despre o poveste sumbră și neliniștitoare, care urmează anumite hărți literare indicate de Victor Hugo, Alexandre Dumas, Eugene Sue, Stendhal, Gaston Leroux, E.T.A. Hoffman, Friedrich Schiller, Christopher Marlowe, Charles Dickens.

Prețuind cercetările anterioare, am reluat unele dintre operele deja consultate, integrând, acolo unde era necesar, bagajul meu de studii. Fără a mai pune la socoteală că, și în acest caz, teme specifice, cum ar fi obiceiurile, folclorul și credințele Schiavonilor, rapoarte și informări despre înviați, portretistica secolului al XVIII-lea, activitatea tipografilor și a gazetarilor venețieni, tehnicile de desen ale lui Canaletto, școala și comunitatea dalmată, originile anumitor familii nobile au meritat importante aprofundări. Iar acestea sunt doar câteva dintre pistele de investigație abordate în acest roman.

Așadar, am început analizând unele dintre cele mai importante texte referitoare la istoria Veneției, adăugându-le altele noi: Alvise Zorzi, La repubblica del Leone: storia di Venezia, Milano, 2011; Frederic C. Lane, Storia di Venezia, Torino, 2015; Francesco Ferracin, Storie segrete della Storia di Venezia, Roma, 2017; Riccardo Calimani, Storia della Repubblica di Venezia, Milano, 2019; Pompeo G. Molmenti, La Storia di Venezia nella vita privata dalie origini alia caduta della Repubblica, voi. 1-3, Vittorio Veneto, 20202021; Luca Colferai, Breve storia di Venezia:

ungrande viaggio nell'avvincente storia della Serenissima, Roma, 2021; Alessandro Marzo Magno, Venezia. Una storia di mare e di terra, Bari, 2022; Marco Pellegrini, Venezia e la Terraferma: 1404-1797, Bologna, 2022.

Pentru a cerceta în mod special secolul al XVIII-lea venețian, recomand următoarele lecturi: Bruno Rosada, Il Settecento veneziano. La letteratura, Veneția, 2007; Ivone Cacciavillani, Il Settecento veneziano. La politica, Veneția, 2009; Filippo Pedrocco, Il Settecento veneziano. Lapittura, Veneția, 2012; Leonardo Mello, Il Settecento veneziano. Il teatro comico, Veneția, 2016; Silvino Gonzato, Venezia libertina. Cortigiane, avventurieri, amori e intrighifra Settecento e Ottocento, Vicența, 2015.

În ceea ce privește studiile concentrate cu precădere pe spionaj, a se vedea: Leggende veneziane e storie di fantasmi, Veneția, 2011; La Venezia segreta dei dogi, Roma, 2015; / tesori nascosti di Venezia, Roma, 2016; Un giorno a Venezia con i dogi, Roma, 2017, toate semnate de Alberto Toso Fei; apoi Paolo Preto, / servizi segreti di Venezia. Spionaggio e controspionaggio ai tempi della Serenissima, Milano, 2016.

Cu trimitere anume la pictura lui Canaletto, am considerat revelatoare paginile lui William George Constable, Canaletto. Giovanni Antonio Canal 1697—1768, 2 vol., Oxford, 1962; Giuseppe Maria Pilo, Canaletto, Londra, 1962; Vittorio Moschini, Canaletto, Milano 1963; Alessandro Bettagno (îngrijitor de ed.), Canaletto. Disegni, dipinti, incisioni, Vicenza, 1982; Andre Corboz, Canaletto. Una Venezia immaginaria, Milano, 1985; Alessandro Bettagno, Fantasy and Reality in Canaletto's Drawings, în Katharine Baetjer & J.G. Links, Canaletto, New York, 1989; Cinzia Manco (îngrijitor de ed.), Canaletto, Milano, 2003; Giuseppe Pavanello, Canaletto. Venezia e suoi splendori, Venezia, 2008; Anna Bozena

Kowalczyk, Canaletto 1697-1768, Cinisello Balsamo (MI), 2018; Filippo Pedrocco, Canaletto, Florența 2018; Victoria Markova și Stefano Zuffi (îngrijitori de ed.), Il trionfo del colore. Da Tiepolo a Canaletto e Guardi. Vicenza e i capo lavori del Museo Puskin di Mosca, Milano, 2018.

În ceea ce o privește pe Rosalba Carriera, a se vedea în mod special: Giuseppe Pavanello (îngrijitor de ed.), Rosalba Carriera. 1673-1757, Verona, 2009. Pentru pictura lui Vittore Carpaccio: Linda Borean, Carpaccio, Milano, 2004; Gabriele Matino și Patricia Fortini Brown, Carpaccio a Venezia. Itinerari, Venezia, 2020; Peter Humfrey, Vittore Carpaccio. Dipinti e disegni, Veneția, 2023.

Și pentru acest roman am citit despre teme specifice. În primul rând, tot ceea ce privește chestiunea „înviaților din Ungaria” este rezultatul repetatelor lecturi ale unor texte precum: Augustin Calmet, Dissertazioni sopra le apparizioni de’ spiriti, e sopra i vampiri, o i redivivi d’Ungheria, di Moravia e di Silesia, Carmagnola, 1986; Aleksej Konstantinovic Tolstoj, La famiglia del Vurdalak, Roma, 2018; Lorenzo Incarbone (îngrijitor de ed.), Draculea: figli delle tenebre. Racconti e documenti di reali o presunti atti di vampirismo, Milano, 2020.

Privitor la Schiavoni, recomand să se aibă în vedere: Fabio Sorini, Gli Schiavoni. Le fedelissime truppe oltremarine di Venezia. Tre secoli di storia, 1500-1797, Collegno (TO), 2016; Alberto Prelli și Bruno Mugnai, L’ultima vittoria della Serenissima. 1716: l’assedio di Corfu, Bassano dei Grappa, 2016.

O observație importantă: veți găsi în mai multe texte faptul că cele patru turle ale podului venețian cu același nume (Ponte delle Guglie) au fost adăugate în secolul al XlX-lea. Nu este așa, și dintr-un motiv foarte simplu: trei tablouri ale unor artiști venetieni de la sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea

demonstrează exact contrariul. Mai precis, mă refer la Veduta di Venezia con il ponte delle Guglie a Cannaregio de Michele Marieschi; Il ponte delle Guglie sul Rio di Cannaregio de Jacopo Fabris și Il Canal Grande verso Cannaregio con la chiesa di San Geremia, palazzo Labia e il ponte delle Guglie de Giovanni Antonio Canal, zis Canaletto. În ce privește rabia, majoritatea noțiunilor menționate sunt legate de studiul lui Girolamo Fracastoro, 77 contagio, le malattie contagiose e la loro cura, Florența, 1950, cu scopul de a putea păstra o abordare realistică a investigației, în lumina cunoștințelor din epocă.

Trebuie să adaug și monografiile cu caracter mai general dedicate secolului al XVIII-lea venețian, a căror lectură a fost fundamentală pentru a respecta pe cât posibil verosimilul cadrului istoric. Lucrările consultate au fost numeroase și variate. În acest sens, citez Elena Righetto, Il signori di notte al criminal, Torrazza Piemonte, 2020; Giulia Torri, La vita in villa. Svaghi, lussi e raffinatezze nell Italia del Settecento, Roma, 2017; Alberto Prelli, Sotto le bandiere di San Marco, Bassano del Grappa, 2012; Alfredo Viggiano, Lo specchio della Repubblica. Venezia e il governo delle isole ionie nel Settecento, Verona, 2008; Filippo Pedrocco, II Settecento a Venezia, I vedutisti, Milano, 2001; Cesare de Seta, Vedutisti e viaggiatori tra Settecento e Ottocento, Torino, 1999.

Padova-Venezia, 28 februarie 2023

[1] Sarda in saor este un fel de mâncare tipic venețian, care se servește ca aperitiv și este alcătuit din sardine prăjite cu ceapă, în oțet, muguri de pin și stafide.

[2] Signor di Notte al Criminal era un gardian însărcinat cu ordinea publică după apusul soarelui.

[3] Scaraboto (pl. scaraboti) era schița pe care Canaletto o realiza ca studiu preliminar pentru operele sale. De obicei, era realizată prima dată pe un caiet, în creion de culoare neagră și roșie, apoi cu cerneală și peniță, având rolul de a crea o viziune de ansamblu a compoziției.

[4] Căpitan Grando este termenul venețian care îl desemnează pe șeful gardienilor de noapte din lagună.

[5] Ce minunat, Patroana

[6] El babau, în dialectul venețian, este numele dat unei creaturi fantastice, unui monstru inventat în principal cu scopul de a speria copiii; prin extensie, diavolul.

[7] Mască din catifea neagră, purtată de femei, ce acoperea doar parțial chipul.

[8] Jocuri care se jucau cu câte două seturi de cărți.

[9] O ambarcațiune fluvială destinată transportului de pasageri, care lega Veneția de Padova prin navigarea pe Riviera del Brenta.

[10] Andrea Palladio (1508-l580), unul dintre cei mai importanți arhitecți ai Renașterii italiene.

[11] Una dintre cele mai cunoscute și cele mai comune ambarcațiuni folosite în laguna venețiană. Este o barcă cu vâsle, plată, cu dimensiuni ce pot varia între cinci și zece metri.

[12] Vlahii dalmați și din Peninsula Istria, cunoscuți și sub exonimele de caravlahi sau maurovlahi, odinioară latinofoni.

[13] Kaiduci, hajduci, haiduci sunt numele sub care erau cunoscute grupuri de populații creștine preponderent din zona montană Makarska (azi Croația) și din zona Golfului Kotor (azi Muntenegru). Acestea, alături de morlaci, au fost fidele Republicii Venețiene în luptele cu otomanii.

[14] Termen dialectal care desemnează un element arhitectonic tipic venețian, reprezenta t de o galerie exterioară cu arcade prin care se poate merge de-a lungul unei clădiri, al unei străzi sau în jurul unei piețe.

[15] Squero (pl. squeri) este un termen dialectal care desemnează șantierul în care se construiau și se reparau bărci la Veneția.

[16] În compozițiile cu acest nume sunt combinate elemente realiste cu unele fanteziste, chiar fantastice, imaginația și mijloacele de expresie fiind mai importante decât verosimilul sau precizia.

[17] Prin boche de Leon erau indicate la Veneția o serie de cutii asemănătoare cu cele poștale, prezente în special în împrejurimile Palatului Dogelui, menite să adune denunțuri destinate magistraților. Numele provine de la faptul că pe latura exterioară erau ornamentate cu un cap de leu cu gura deschisă.

[18] Populație de origine albaneză care provine din zona munților cu același nume.

[19] Telero (pl. teleri), termen în dialectul venețian care definește în pictură compoziții pe pânză de mari dimensiuni, foarte răspândite la Veneția în special în secolele al XV-lea și al XVI-lea.

[20] Proxenet, în dialectul venețian.

[21] Diavolul (germ.).

Table of Contents